

(સિલસિલચે ઇસાઅતે ઓલમ નંબર ૯)

અહલાહ પાકે ફરમાવે છે:—

“અને (ઓ મોહંમદ! (સલ્વ) ખ્રિસ્તિઓને આપ તે વખત વાદ દેવાડો કે) જ્યારે મયમના પુત્ર (હજરત) ઇસા (મસીહ) (અલ.) એસાએલ પુત્રોને કહયુ કે ઓ એસાએલ પુત્રો! હું તમારી તરફ, ખેસક અહલાહનો રસલ થઈને આવ્યો છું. મારાથી પહેલાં ઉતરેલી કિતાબ તોરેતને હું સાચવનારો છું, અને (તના સધળાઓને મારા) પછી આવનાર રસલના સારા સમાચાર (નો બનિખવાદ) સંભળાવનારો છું કે જે (રસલ)નું નામ અહમદ છે.” (પારા ૨૮ સૂચે સજનો ૧૭૧ કુચ.)

સર જ્યોર્જ સેલ જેવો કહેા ખ્રિસ્તિ વિદ્વાન મળકર આવતને માટે લખે છે કે “ઈસ્લામી આલિમોએ એકમતે એ વાતનો ઉપદેશ કર્યો કે (નવા ફરાર, યોદાનના ૧૬મા અધ્યાયની ૩ મી કલમમાં પારેકલીટ કે પેરીકલેત અથવા નામોકિતનો જે શબ્દ છે તેની મતલબ તેઓ (મુસલમાનો)ના પેગંબર સિવાય બીજો કોઈ નથી” પછી પોતાની ૨૪ મુજબ તેણે એ વાતના ખડનમાં કંઈ લખ્યું નથી (અલ-જોરાન પાનું ૪૧૦).

ઈસ્લામી ધર્મની પ્રાર્થના.

હે હયાતે અબદી, રબ મેરે! ગોયાઈ મેરી+અહલે તસલીસકી રહુમર બને સચ્ચાઈ મેરી, મેરી હર શાન બને મૈએ થન આળે હયાત+ખિજર હો જાય નસારાકો મસીહાઈ મેરી

તબરે અલી અકબર, બર નખલે બની અસફર

અથવા

લક્ષમન હરિ વાસ્તે લક્ષ્ય મનહર.

ભાગ - લો.

૨થી છપાવી પ્રસિધ્ધ કર્તા કૈયદઅલી અકબર કાદેરી

પાછલી ઓલી રાંદે જિલ્લો સુરત

૧૩૪૦ હિજરીશુન્નબવી.

આવૃત્તિ પહેલાં.

પ્રત ૧૦૦૦

૧૬૨-એ મોહંમદીયા અરબીયા ઇસલામીયા સંદેર તરફથી વહેંચાય, તેટલા માટે

૨૬૬ દિવાયત ફેલાવનારા સદગૃહસ્થો તરફથી ભેટ.

પ્રત લીમડાઓમાં આવેલા “સુદર” પ્રી. પ્રેસમાં વફુલવાઈ કીકાલામએ છપી.

૨૫૨

પહેલી ઉલટ તપાસ.

હવે એક સવાલ તુમને યા અઠથોડન નસારા
કેહતે હો તુમ, બોદાકો સલા દિવા બશરને
રાત્રીયા યા વો નાપુશ ઉસ કોમસે કે નિસ્ને
ગર ખુશ ગયા તો ક્યાહી ખુશખખત કોમથી વો
નાપુશ અગર રહા તો કિસકામકા ખુદા ચો
કપૂએ આલમીને જમ જા સલીખપર દી
ચેહ આસમાન સાતો કયા ચે ખુદાસે ખાલી
મેશુન્તઝિમ ચેસાં ખૂદ ઇ ઇન્તેઝમે આલમ ?
હો આસરેયે નિસ્કે કુલ કાયનાત કાયમ
ચીરાસ ઉસ્કી સારી કિસને કહો સમેટી ?
બોહોધી મેહિયોસે, હાથોસે દુસ્મનોને
ઝિન્દા કીયા બોદાકો ફિર ફસરે ખુદાને
વો કબ્રની અજબથી નિસ્મે ખુદા સમાયા
ઉસ તીરા કોઠડીમે નવ માહતક વો દેરા
શિરવો ઝઘડી સુઝતર નહનાસા જાને માદર
મોફૂદ દુધપરથી તથ પરવરિશ ખુદાથી
ખાતા રહા બરાબર પીતા રહા બરાબર
હવે જાતે હક મોનઝઝહ ઇસ કિઝમે ઇશ્તેરાસે
અઝમત સલીખમે હવે કયા અય સલીખવાલો ?
ફેકો સલીખકો તુમ કુકો સલીખકો તુમ
કયા ચે વોહી નહી હવે મરકય કે નિસ્કે ઉપર
કયા ચે વોહી નહી હવે અઅદાને સાથ નિસ્કે
કયા ચે વોહી નહી હવે ? અય અકલમદો ! નિસને
મર ચેહ વોહી હવે ઇસ્કા કયુ તોડતે નહી હો ?
નિસ્પર હુધ ખુદાકી ચે ઝિલ્લતો એદાનત
ગર પૂજતે હો ઇસ્કો ફકત ઇસલીએ કે ઇસપર
અસલી તો ખો ચુકે હો લેકિન ચે શકલ ઉસ્કી
કબરોકો કિસ લાએ ફિર સિન્દે નહી હો કરતે ?
અબ્યાસકી નસીહત અખુદલ મસાહ તુઝકો

દેના જવાબ હમકો તુમને અગર હો યારા
તો વોહ બોદાહી કયા થા બદોને નિસ્કો મારા
એરો જહાસે ઉસ્કો ઝિલ્લતકી મોત મારા
ઇસ બદ સુલખપરની નિસ્કે વો ખુશ સિધારા
છતા ન બચ સકા જે મખલુકસે બિઆરા
કાયમ રહા ખુદા બિન કયુ કર જહાનુ સારા
ઝેરે ઝમીન ઉસ્કો જમ ગોરમે ઉતારા
ચુ ચાર મેખ કરદંદ અહલે જશા ખુદારા
લકડીને બોઝ ઉસ્કા કયુ કર બલા સહારા ?
જમ બેકસાના ઉસ્ને ઉસે કીયા કિનારા
કયુ કર ખુદાકો જકડા, કિસ્તહ ઉસ્કો મારા ?
યા ખુદ બખુદહી ઇસા ઝિદા હુવે દોખારા ?
વો પેટ ઉસ્કે બહર નિસ્ને ઉસે સહારા
પીપીકે ખૂને માદર કરતા રહા યુઝારા
શક કરકે નિસ્મે માદર સન્સાર મે પખારા
થા માંકી છાતિયોમે રાઝિકકા રિઝક સારા
સોતા રહા બરાબર શિરવો ખુદા તુમ્હારા ?
પાઇએ ઇસ્કા બદલા રોઝે જજા નસારા
કયુ ઇસ્કા તોડેના તુમકા નહી ગવારા ?
અકલે સલીખકા હવે હરદમ ચેહી ઇશારા
ઇખ્તે ખુદાકો ચદના થા સખત નામવારા ?
મેળોસે સીદીયા થા નાઝુક તન ઉસ્કા સારા ?
કો મોતે રખે આલમ, આલમયે આશકારા
ઇસ પર નહી ભડકતા કયુ કહરકા શરારા ?
કરતે હો કયુ પરસ્તિશ ઉસ્કી તુમ અય નસારા ?
કુછ દેર તક મસીહા લટના કીયા તુમ્હારા
તુમકો દિવા રહી હવે અખતક વોહી નઝારા
મદકુન તીન દિન તક નિસ્મે રહા વો ખારા
હવે અસ ચેહી કે કરતે ઇસ દીનસે કિનારા

બીજી ઉલટ તપાસ.

દેર ફેરે મોહમદ વા હવે આએ નિસ્કાજી ચાહે જન આએ આતિશ દોઝખમે જાએ નિસ્કા જી ચાહે
ખુદાકી જ્ઞાન રજા દે ખુદા કેહતે હવે ઇસાકો જો દાદા કોન થા ઉન્કા ? બતાએ નિસ્કા જી ચાહે

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક

૮૫૨૧

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ

નિઃશ્વરના રસિવાસ્તે નિઃશ્વર

૩૦૨૨

વિષય

૫૭૨:૨૧

બનામે ખોદાએ રહમાને રહીમ.

જમીન અને આકાશની ખોદાઇ, માલિકી અને હકુમત જે માલિકુલ મુલક, સૌના ખાલિક અને સૌના રખના કબજામાં છે; જેને કોઇ પણ રીતે પોતે કોઇની આજ્ઞા ઓલાદ કે સંતાન હોવાનો અને કોઇપણ તરેહના પોતાના આજ્ઞા ઓલાદ કે સંતાન હોવનો, કશોએ સંબંધ કોઇની સાથે નથી, કોઇપણ બાબતમાં જેની બરાબરીનો કોઇ થઇ શકતો નથી, જે કોઇ પણ વાતમાં બીજા કોઇના જરાએ ગરજવાન નથી એવા એક એખલા અલ્લાહપાકનેજ માટે સૌ તરેહના વખાણો, સ્તુતિ અને ઇયાદતો છે. જે કોઇએ હઝરત હસા મસીહ (અલ) ને અથવા કોઇપણ ફિરિસ્તા, માયુસ, જિન, દેવી, દેવતા કે પદાર્થને ખોદા, અથવા ખોદા પાકના દીકરા, દીકરી કે અવતાર માન્યા અથવા તેઓમાંથી કોઇમાં પણ ખોદાઇ સિદ્ધતા, ઇશ્વરી ગુણો, ખોદાઇ અંશ માન્યા, અને જે કોઇએ ખોદાપાકને ત્રણ અકતુબોમાંનો એક અકતુમ કહ્યો અને તેથી નીદેવી (તસલીસ પરસ્ત) ગણાયા તો બેશક તેઓએ કુદર કીધી.

જેટલી મખલુક ખોદાપાકના ઇસમમાં છે તેઓની ગણતરીના પ્રમાણમાં દુરદ અને સલામ, તમામ નખીયોના, રસૂલોના, અલ્લે દો જહાનના સરદાર, આખેર ઝમાનાના નખી, નોખુલ્લતને તેમજ રિસાલતને પૂરી કરનારા, સધળા નખીયો અને રસૂલોમાં સૌથી છેલ્લા નખી, હઝરત ઓહમદ સુરતશ અને આખી સધળી આજ્ઞા અને આખા સધળા સહાબીયો, તામેઇનો, તખએ તામેઇનો અને નખીયોના ખરા વારસો હસિલાથી દીનના આહિરોપર થાઓ, કે જે સધળાઓએ હઝરત હસુ મસીહ (અલ)ને માટે લેટલી ખોદી વાતો દુન્યામાં ફેલાઇ હતી તેઓને જડમળથી નાશ થાય અને હઝરત મુહમ્મદ મિલ અખર (અલ)ની ખરી કીર્તિ અને ખરી વખાણો અહોર શામ તેરી સધળી તરેહની

સાચી દલીલો આખી દુન્યામાં પ્રગટ કરી કુદર અને શિરકના અધારામાંથી કાઢી તોડીદ (ખોદાપાકનીઅકયતા)ની અને નોખુલ્લત તથા રિસાલતની સદ્દેશની અને ખરા પ્રકાશમાં આખી દુન્યાને લાવી ઉભી કરી દીધી. છતાં હવે પછી જે કોઇ કુદર કરશે તેનાં ફળ તેનેજ ચાખવાં પડશે અને જે કોઇ સાચી વાતો પર વિશ્વાસ (ઇમાન) લાવી ઓહમદી સુકિત ફેાજમાં દાખલ થશે તેજ આકાશના રાજ્યમાં પેલશે અને પારદોસ (ફિદીસ)ની નેઅમતો હાસલ કરશે.

એ પછી કમતરીન સેયદ અલી અકબર વલદે સેયદ મુસુફશાહ કાદેરી નકશખંદી મોજદદેદી હનરી, વાંચક વર્ગ આગળ અરજ ગુજરે છે કે લગભગ ત્રણ વર્ષ થયાં મુંઅઇના પાદરીઓમાંથી ફેવરડ લક્ષમન હરિ સાહેબ નામના એક પાદરીએ મુસલમાનોને પોતાના ખ્રિસ્તિ ધર્મ તરફ નોતરવા વાસ્તે એક ટ્રેક્ટ (ચોપાન્યુ) પ્રગટ કરી ગુજરાતમાં ધણા ખરા શહેરો અને ગામોમાં વહેવાવડું વાર-વાર ચાલુ રાખ્યું. મારા માનવંતા મિત્ર જનાબ હોઝેર સુરદદીન સાહેબે સુરતથી મારા પર, અને અમંદલેશ્વર પાસે આવેલા હટાર ગામથી મી. ઈસમાઇલ પાંચબાયા સાહેબે, મારા મેહરબાન પરમરનેદી મી. અહમદ ઓહમદ કાલુ સાહેબપર પોસ્ટ મારફતે અલેક રિસાલો એવા હેતુથી મોકલી આપ્યો કે એને રદ પ્રગટ થવો બહુ જરૂરી છે.

ગુજરાતના ભોટીઆ વહોરાઓના આગેવાન વડા મદ્દાઇ, મુલ્લા તાહિર સેટુદીન સાહેબની કિતાબ “ઝોએનુરલ હકુકલ એબીન” ના તે બામ માટે કે જે ખાસ સુનંત જમાઅત મુસલમાનોની જૂલો સુધારવા તેઓ નામદાર લખેલો છે, “નઅરએ અસદુદ્દાહલ ગાલિખ” નામની એક અર્જ તૈયાર કરવામાં તે વખતે

કેકાયલો હતો અને તેથી મજકુર ટ્રેક્ટને જવાબ લખવાની અને કુર્સિફ હતી નહીં. એ દરમ્યાન અમદાવાદના ખખર પત્રોમાં કોઈ સાહેબે પ્રગટ કરીધું કે મજકુર ટ્રેક્ટને જવાબ ત્યાંના પ્રખ્યાત લેખકોમાંથી કોઈ સાહેબ તૈયાર કરી રહેલા છે જેથી મિલકુલ બેદિકર થઈ ગયો કે અલહમ્દો લિલ્લાહ દીનના બોલ પાલા રહ્યા.

પણ અફસોસની વાત છે કે શાયાન ૧૩૩૯ હિજરી સુધી કોઈ જવાબ કેથેથી પ્રગટ થયલો ન્તેવામાં કે સાંભળવામાં આવ્યો નહીં. સુસલમાનેની આ સુપકીરી વ્તેઈ રેવરંડો દુલબજી બની, મજકુર ટ્રેક્ટને હન્નરોની મળુ-તીમાં વારંવાર ચોભેર ફેલાવવા લાગ્યા. લગભગ ૧૭ વર્ષ સુધી વારંવાર દીનપર હુમલા થતા વ્તેઈ દીનદારોથી સુખ બેસી રહેવાયું નહીં.

એક દહાડે મજરેબની નમાઝ પછી દીની વાદવિવાદના અખાડાના એક નામીયા પેહેલ-વાને હાંક મારીને અને બોલાવ્યો અને આ અખાડામાં ઉતરવાનો હુકમ ધણીજ દયાણ સાથે કરમાવ્યો. યુઝુગીના કલામમાં વિજળીકે અસર હોય છે, અલહમ્દો લિલ્લાહ, ખોદાપાકે અને તાકાત આપી જેથી હું મળુ તૈયાર થઈ ગયો અને તેનાજ ફજલો કરમથી મારા જેવા કમજોરને એવા ભારે અખાડામાં પૂરેપૂરી ફતેહ મળી અને આ રિસાલો મજકુર રેવરંડ જીના ખંડનમાં તૈયાર થઈ ગયો. એ રિસાલાને પ્રગટ કરવામાં વાએઝથી, પૈસાથી, ફરીને ચદા કરવાથી જે જે સાહેબોએ મદદ કરમાવી છે ખોદાપાક તે સધળા સાહેબોની દીનનાં અને દુન્યાનાં સધળાં કામોમાં મદદ કરમાવી આખેર તમાં એનો સવાબે જઝીલ તેજોને ઇનાયત કરે આમીન.

**ખિસ્મહી મુબહાનહુ વ તઆલા. આરા ઇસ્લામી લાઇચાને
ખ્રિસ્તિ ધર્મ માટે અને ખ્રિસ્તિઓને ઇસ્લામી ધર્મને
માટે બાણવા લાયક વાતો.**

રેવરંડજી લખે છે “જે વાતો પર બરોસો ન આવે તેમને છોડી શકત કુસ્માનમાં આવેલી વાતો આપણે જોઈએ તો તે વડે મસ્તીક ઇબ્ને મરિયમ હઝરત મોહમ્મદ સાહેબ કરતાં ઉત્તમ બાણવા છે.”

વાંચકો ! આપ સમજ્યા હશે કે “જે વાતો પર બરોસો ન આવે” તે કંઈ વાતો છે જેને આખી ઇસ્લામી દુન્યા હદીસો અથવા અહાદીસે રસુલ (સ. અ. સ.) અથવા હઝરત નબી (સ. અ. સ.)ના પાક ફર્માનો કે કે કામો કરીને ઝાળખે છે. જેટલી ગેરમુસ્લિમ કામો છે અને પોતે ઇસ્લામમાં જે ખાતિલ ફિક્કોએ છે એ બધાના આગેવાનોએ મુસ્લિમ કામને ખેલકાવવા જ્યારે પણ પગલાં બચાવે છે ત્યારે સૌથી પહેલું પગલું તેઓએ ઝેર અપત્ત્યાર કીધું છે કે ગમે તેવી રીતે એવી કોશિશ કરવી જોઈએ કે મુસલમાનો પોતાના રસ્તુ (સ. અ. સ.)ની હદીસોને હલકી નજરથી જોઈ તેને છોડી દે. યસ મોટી ફતેહની કુંચી એવું છે, કેમકે એવું એક ફિક્કો છે જેમાં મુમરાહી પેસી શકત નથી.

અહલે સુનત વલ જમાઅતે ઇસ્લામી દરેક ઝીજને આજે સાડાં તેરસો વર્ષ થયાં. એવું કારણથી સંભાળી શક્યા છે કે તેઓએ જન તોડ કોશિશ કરી હદીસોને ખુબ સંભાળી રાખી અને તેજ મુજબ ચાલતા રહ્યા. દુન્યામાં જેટલા મુસલમાનો આજ સુધી પોતાના દીનથી ફરી ગયા હશે અને હવે પછી ફરશે તેવું કારણ ધણું કરીને આપને એવું મળી આવશે કે તેઓએ હદીસપર ચાલવું છોડી દીધું હશે અથવા છોડી દેશે. અમીરલ મોમીનીન હઝરત અલીયે મુર્તઝા (ફરમ)એ પોતાના એક સાથ-

વાળા માણસને ખાઈઓની સાથે જ્યારે વાદ વિવાદ કરવા મોકલ્યો ત્યારે તેને તાકીદ કીધી કે ખતરદાર હદીસે રસુલુલ્લાહ (સલ.) સિવાય બીજી કોઈ પણ શરહ હલીલથી તેઓની સાથે વાદવિવાદ કરશો નહીં. તે સાહેબે પૂછ્યું કે કિતાબુલ્લાહ (એટલે) કુઆન સાથે વાદવિવાદ કરવામાં શી હરકત છે ? આજે જવાબમાં ફરમાવ્યું કે એશક બ્યાંસુધી કુઆનની, તેઓ તેજ તશ્સીર કરે કે જે તક્સીર પોતે રસુલુલ્લાહે (સલ.) કીધી હોય અને આપના સહાબિયોએ કીધી હોય તો હરકત નથી. પણ જ્યારે તેઓ પોતપોતાના વિચાર અને અભિપ્રાય પ્રમાણે તેની તક્સીર કરશે કે જે ખાતિલ તક્સીર છે, તેને તમે કબૂલ રાખશો નહીં. તે દીનદાર યુઝુર્ગે પૂછ્યું કે શું કોઈ મુસલમાન એવો પણ છે કે પોતાના અભિપ્રાયને કુઆને શરીફના અર્થો કરવામાં શમેલ કરશે ?

આપે જવાબ દીધો કે હા. ત્યારેજ તે તેઓ અમારા સુની ટોળામાંથી નીકળી જઈ ખાઈ એટલે ઇસ્લામ બહારના બાણવા. કારણકે કુઆનેપાક, એક એવી શુંજશવાણું કલામ છે કે ચાલાક માણસ તે કલામને પોતાના અભિપ્રાય તરફ ખેંચી લઈ જઈ શકે છે. પણ હદીસે રસુલ (સ. અ. સ.)માં તે એમ કરવાને ફાવી શકતો નથી. જ્યારે મજહર યુઝુર્ગે ખાઈઓ પાસે ગયા અને આ શરત રજુ કીધી કે તરતજ તેઓએ વાદવિવાદની ના પાડી. (જુઓ મઝાહેયુલ ઇસ્લામ.)

રેવરંડજીએ પોતાના આગમના આગેવાનોના આ ચાલાકીથી વારંક થઈ પોતે પણ તેજ ચાલ ચાલેલી છે કે મુસલમાનોનાં મહાં ખાં

થાય અને એ બાબત કોઈની જીમ કે કલમ કંઈ બોલી કે લખી શકેજ નહીં. પણ રેવરંડજીએ યાદ રાખવું કે હજરત મોલા અલી (રહી) ના તબેદારો આજે સાડા તેરસા વર્ષથી ગુમરાહો અને ગુમરાહ કરનારાઓની આ ચાલાકીથી વાંકે છે. માટે ઇ. અ. તઆલા કેવામત સુધી ગુમરાહ કરનારાઓ એમાં કદીએ ફાવશે નહીં.

અમો મુસલમાનો અહલેસુન્નાત વલ જમાઅ-તનું દીન કામેલ એટલે સંપૂર્ણ છે. કોઈ પણ વાતમાં નાફિસ કે અપૂર્ણ નથી. તેટલાજ માટે અમારે ત્યાં કાયદા બધાયલા છે કે કુરઆનમાંથી કદ કદ વાતો લેવી અથવા એમ સમજે કે દીનની કદ વાતો એવી છે કે જે માત્ર કુરઆનથીજ સાબિત કરી શકાય છે. અને તે એકીદાઓ અને કરવાના કામોમાં ઘણું કરીને સધળાં ફર્જ કામો અને નહીં કરવાના કામોમાં ઘણું કરીને સધળાં હરામ કામો છે. એ ઉપરાંત બાકીનાં જેટલાં કામો છે, પછી તેના સર્વથ અમારા નખી સાહેબ (સ.અ.સ.)ની અને આપના સહાબીઓ (રહી)ની તવાનીખ સાથે હોય અથવા મોટાઇ સાથે હોય, તેઓના ફૂતો સાથે હોય અથવા તેઓના ચંમતકારો સાથે હોય, અથવા કરવાના અને નહીં કરવાના દીનના ઘણાખરાં કામો સાથે હોય, કે જેનું વર્ણન કે તફસીલ કુરઆનમાં નહીં આવેલાં હોય, તો તેને મેશક અને જરૂર અમારા મહાન નખી (સ. અ. સ.)થી સાબિત થયેલી હદીસોથીજ લેશું. મેશક જુદી હદીસો જે ચુંટાઈ જુદીજ કિતાબોમાં રચે છે પ્રગટ થઈ ગયેલી છે, તેવી હદીસોને દીની કોઈપણ બાબતમાં જરાએ અડકશુંએ નહીં. અલગત તેઓને પણ એટલાજ માટે જરૂર સંબાળવું કે કોઈ ગુમરાહ કરનાર તેવી જુદી હદીસોમાંથી કોઈ વાત લઈને ઇસલામી ધર્મપર કંઈ કલંક લગાડ્યા ઉભો થાય તો તે વખતે તેને શોધી કાઢવામાં કામ લાગે

તેમજ ખોટી ખરી હદીસોની ઓળખાણ બાકી રહી શકે. એ ઉપરાંત ખીજ એ દલીલો છે કે જે વડે અમે અમારા દીનની વાત સાબિત કરી શકાએ છીએ, (૧) ઇબ્રાહિમ (૨) કમાસે શરહ. પણ અહીં તેના બોલાસો કરવાની કંઈ જરૂર જણાઈ નહીં તેથી હું તે બાબતને પડતી મુકું છું.

કોઈપણ પારકા ધર્મવાળાને એ હક નથી કે તે બીજા ધર્મવાળાને એમ કહી શકે કે તારા ધર્મની અમુક દલીલથી તો તું દલીલ પકડી શકે છે પણ ફલાણી દલીલથી નહીં. અલગત પારકા ધર્મવાળો બીજા ધર્મની દલીલોપર સવાલ ઉઠાવી શકે છે કે તમારા ધર્મની પ્રલાણી દલીલથી તમે જે જે વાતો માને છો પોતે તે દલીલપર આટલા સવાલો તેના ખોટારા માટે ઉભા થઈ શકે છે માટે તે દલીલજ ખોટી છે. ત્યારે આપોઆપ તેનાથી સાબિત થતી વાતો ખોટી પડી જશે. એ દરેક ધર્મનો માનેલો કાયદો છે. પણ રેવરંડજી કોણ જાણે કયા કારણે મુસલમાનોને કહી રહેલા છે કે ખલિફદાર! મારા સવાલોના જવાબો તમારે કુરઆને શરીફ સિવાય તમારા દીનની કોઈ ખીજ દલીલને આધારે આપશો નહીં. રેવરંડજી! એવો હુકમ તો તમારા મિશન હાઉઝની અંદર તમારા હાથ નીચેના કેદી, દેશી ખ્રિસ્તિઓ ઉપર ચલાવશો હોં! મુસલમાનો એવી ધમકીઓમાં આવ્યા નથી અને ઇ. અ. તઆલા આવનારા નથી.

હું પૂછું છું હદીસો માટે તમે માત્ર એજ બહાનું રજૂ કરી શકો છો કે હદીસો મોઢે યાદ રાખેલી વાતો છે જે ખુલ્લાએ રાશીદીન હજરત અબુબકર, ઉમર, ઉસ્માન અને અલી (રહી) પછી લખાઈ. એટલે જનાબ નખીએ અકરમ (સલ)ની વફાતથી ૩૦ વર્ષ પુર્વેની બાંઈ કે લખવા શરૂ થઈ છે તેથી તે બરોસો ન

આવે તેવી થઇ ગઇ છે કે કંઈ બીજું કારણ છે ? જો બીજાં કારણો હોય તો તમારા રદ (ખંડન)માં લખાયેલી જગત પ્રસિદ્ધ કિતાબો તોહફતુલ હિંદ, ઇઝ્ઝાલ્ હક, ઇઝ્ઝતુલ અવ-હાજ, ઇઝ્ઝતુલ શૌકક, એમનજે ઇસ્વી વિગેરેમાં લખાયેલાં અને તેના જવાબો દેવા-યલા ઉપદ્રાંત નવાં કારણો 'હોય તો જરૂર પ્રસિદ્ધ કરશે હું' ઇતેન્નરીમાં છું, પણ તમારા મિશનની હમિયની ટેવ મુજબ તેનાં તેજ કારણોને શરીયો દોરવશે નહીં.

હવે હું પુછું છું કે તમારા હિંદુ ધર્મ તજ તમે ખ્રિસ્તી થયા છો તો તમારી જોજ તપાસમાં પવિત્ર આયમલમાં, જે હાલમાં તમારા હાથમાં છે, અને જેને તમે ઇશ્વરીકૃત કે ખોદાઇ કિતાબ માનો છો, એક પણ વર્સ કે આયત એવી છે કે જેને તમે અથવા તમારા ખ્રિસ્તિ ધર્મના સવા ઓગણીસે વર્ષના આગલા કે પાછલાઓ ઇશ્વરી વાણી સાબેત કરી શક્યા હોય ? અથવા આખી ચોપડીને જવા દો, એકપણ વર્સ કે આયતની સનદને હજરત મસીહ હમને મરયમ (અલ) કે કોઇ બીજા નખી સુધી પોંદ્યાડી શક્યા હોય, કે આ આયત ઇશુખ્રિસ્તે અથવા ફલાણા નખી ફલાણા માણસને લખાવી, અને તેણે ફલાણાને, અહીં સુધી કે હાલમાં મળી આવતું પુસ્તક એકહું તૈયાર કરવામાં આવ્યું.

આખી ખ્રિસ્તિ દુન્યા માને છે કે “મજૂર જેને વાતો સાબેત કરવાને અમે અસક્ત છીએ એટલુંજ નહીં, પણ કોઇપણ નખીની કોઇપણ કિતાબ ખાસ તેના વખતમાં લખાયેલી અને આજદિન સુધી ફરશરશી સચવાયેલી અસલ અમે રજુ કરી શકતા નથી. અમારી ખાસે જે કંઈ છે તે ખાત (૧) મોદે માદ રાખી લખાયેલી (૨) લોકોને પુછી પુછીને અથવા તવારીખોના ફક્તરોપરથી ઉતારી કરીને

લખાયેલી અને (૩) નખીઓના ગુજરી ગયા પછી ૫૦, ૬૦ કે લગભગ સો વર્ષે લખાયેલી કિતાબોના જુદી જુદી ભાષાઓમાં થયલા તજુખાઓ છે લખાણ અસલ લખનારનું છે કે કોઇ બીજાનું તેજ સાબેત કરવું અમને મુશ્કેલ છે. ત્યારે (૧) લખાણની સનદ (૨) લખનારનો હેવાલ અને (૩) નખીની મંજૂરી કે એજ આકાશી કલામ છે, એ અમે કયાંથી અને કેવી રીતે પુછે પાડી શકીશું.”

મજૂર ખાખતો કંઈ એવી નથી કે જેને માટે હું કોઇ વિસ્તાર સાથે લખાણ લખું છતાં લોકોની જાણ માટે અને આપની ખાત્રી માટે લખીજ દુકમાં ખ્રિસ્તિ આવેવાનોએ પોતાના ધર્મની જે પોઠગતા પ્રગટ કીધી છે તે લખું છું:-

ખ્રિસ્તિઓની આયમલના બે ભાગ છે, (૧) જુનો કરાર કે જેમાં હજરત યુસા (અલ) ની તૈરિત, ફાઉદ (અલ)ની ખુરુ, ઉપરાંત બીજા કેટલાક નખીઓ (અલ) પર ઉતરેલી આકાશી કિતાબો હોવાનો દાવો પ્રોટેસ્ટન્ટ ટાળાવાળા કરે છે. તે લાગેના તફસીર (એટલે Commentary અથવા ભાષ્ય) લખનારાઓ એને પૂરેપૂરો ઇશ્વરી કે ઇલાહી કલામ તેમજ જે નખીઓ (અલ) પર તે કિતાબો ઇલહામ કે વહી થયેલી ગણાય છે તેઓનો કલામ પણ નહીં ગણતાં એ જુના કરારને માટે લખે છે કે “એ અધ્યાય (હજરત) યુસા (અલ)નાં વચનો નથી. ઘણા ખરા મુશ્કેરો (ભાષ્ય લખનારાઓ)એ લખ્યું છે કે આ અધ્યાય, યુસા (અલ)ના ગુજરી ગયા પછી સિતેર પડિતાએ લખ્યો.” (જુઓ આદમ કલામની તફસીર (પૅલ્યુમ એટલે) જિલ્દ ૧લી) જેનરી અને સ્કૉટની જગતપ્રસિદ્ધ તફસીરમાં છે. “એ અધ્યાય કોઇએ વધારેલો છે ...કોણે વધાર્યો તેના ઠીક પતો મળતો નથી.”

રેવરંડ આપનાજ નેવા એક બીજા રેવરંડ ઠાકોરદાસજ થઈ ગયા છે, તેઓ પણ હિંદુ ધર્મ છોડી ખ્રિસ્તિ થઈ ગયા હતા, અને તેઓએ પણ મિશન તરફથી મળતો પગાર હલાલ કરવાને ઇજારે ઇસ્વી નામની એક ચોપડી રચી છે, અને દેશી ખ્રિસ્તીઓમાં મહા-વિદ્વાન ગણાઈ આપની પેઠે ઇલામીઓને ખ્રિસ્તી ધર્મ તરફ નોતરવાની તેઓએ અથાગ મેહનત ઉઠાવી છે. માટે તેઓની મજકુર કિતાબથી પણ કેટલાંક વચન, પવિત્ર બાઈબલ કેટલે દરજ્જે ભરોસાને લાયક છે તેને માટે નકલ કહું છું:—“એ તો લખાણજ એવું છે કે જે હોશીયા પોતે તો લખી શકતોજ નથી, તેના વખતના કાઈ માણસે લખી દીધું હશે.” ઇજારે ઇસ્વી પાતુ ૧૯૪)

હેનરી અને રેકૉટ તરફીર કરનારા લખે છે “આ અધ્યાયની પાંચ વર્ષ કંઈપણ શક શુભેલ વગર હોશયાની લખેલી નથી સ્વીયાસ અથવા સમૃદ્ધિ (પાછળથી) વધારી હશે.” (પછી શું ઉમદા શકે લખ્યા છે કે) “અને એવીજ તરફના સુધારા વધારાઓ (નખીયાની કિતાબોમાં) કરવાનો આગલા (ખ્રિસ્તિ વિદ્વાનોમાં) ધણા રિવાજ હતો.” ઇજારે ઇસ્વી જે ૧૮૮૭માં છપાઈ છે તેના પાના ૧૮ માં છે. “આ કિતાબોનો હેવાલ લખનાર નાથન છે જે યશાયા અને યરમીયાના દાદા છે.” પછી બીજે ટેકાણે લખે છે “આ દાખલાઓ ઉપરથી જણાય છે કે આ (જુના કરારના આગેાની) કિતાબોના લખનાર બે તરફના છે. (૧) જે-ઓએ અનેલી વાતોને બાદશાહી દશતરોમાં દાખલ કીધી અને (૨) તે કે જેઓએ તે દશતરોમાંથી જરૂર જેની વાતોઓ ચુટી કાઢીને આ રાજઓનાં પુરતકો રચ્યાં.”

પછી ૪૨મા પાનામાં લખે છે કે “એ કિતાબોને કહેસિયા (ખ્રિસ્તી ધર્મ

મંડળી)એ કહી ઇલાહામી અને કાયદા કાંતુન (કે જેથી હલાલ હરામ મનાય તેવા ભરોસા)ની માની નથી.” પાના ૪૬માં લખે છે “આ કિતાબો, પહેલી ચાર સદીઓમાં ઇલાહામી અને કાંતુનની કિતાબોમાં દાખલ થઈ હતી નહીં કારણકે એરેતો બિશપે બીજા સૈકામાં ઇલાહામી કિતાબોનો એક દશતર એકકો કીધો હતો તેમાં મજકુર કિતાબોમાંથી તો કાઢતું નામ પણ (જેવામાં) આવતું નથી.” પણ હાલમાં તે કિતાબ બાઈબલમાં દાખલ છે અને ઠાકોરદાસ તથા લીક્મણ હરી જેવા રેવરંડો તેના પર વિશ્વાસ લાવી મુસલમાનોને સાચી હદીસોપર ભરોસો ન કરવાને નવી નવી તરેહથી ફાસલાવી રહ્યા છે!

કિતાબે અધ્યયન માટે પાના ૨૬માં લખે છે “આદમ કલાક સાહેબ લખે છે કે એના રચનાર નહીં મુસા (અલ) છે અને નહીં મુસે માન (અલ), બલકે કોઇ એવો બીજો માણસ છે કે જે યાહદીઓના ધર્મથી સારી પેઠે જાણકાર હોય,” જે માણસ કોઇ ધર્મથી સારી પેઠે જાણીતો હોય, અગરને તે કોઇ બીજા ધર્મનો હોય, અને તે કોઇ પરધર્મી માટે કોઇ ચોપડી લખે તો તેને હથેરીકૃત અને ખોદાઈ કલામ ગણી કાઢી તે પર ઇમાન લાવેના એ ખ્રિસ્તિઓની અક્ષલનેજ શોભે છે.

રેવરંડ જેએશ બ્રાવિન સાહેબ જેઓએ અખરોની શહે લખી છે તેઓ લખે છે કે ૫૧ ઝખરો એવી છે કે તે કોણે રચી એ સાબેત થયું નથી.” નાથ ઈન્ડીયા બાઈબલ સોસાયટી તરફથી ડાકટર સીટર સાહેબે ૧૮૭૦માં પોતાની સારી દેખરેખથી જે બાઈબલ યોથી વખતે મિર્ઝાપુરમાં છપાવેલી તેમાં પણ લખાળા ઝખરો માટે એવુંજ લખ્યું છે. મતલબ એ કે કોતું લખાણ છે, કયા માણસે ઘાલમેલ કીધો અને આકાશી કિતાબોમાં મરજીમાં આવે

તેવી રીતે ફેરફાર કરવામાં કાણુ કાણુ ક્યાં ક્યાં ફાંચ્યા, જે નળીપર તે કિતાબનો ઇલિહામ થયેલો તેનાથી ક્યાં સુધી તે સચવાયલી રહી અને પછી ક્યારથી અદલાદલ એના કંઈજ પતો નથી. છતાં અમારા ભોળા રેવરંડજી પોતાનો ધર્મ તજી એવી બાબતો પર વિશ્વાસ લાવી મુસલમાનોને મેતવણી આપવા બહાર પડ્યા છે કે હદીસો એવી વાતો છે કે જેનાપર કદી બરોસો ન આવી શકે. વાહ રેવરંડજી વાહ! શું આવીજ તરેહની વાતોને તમે પોતાને માટે બરોસાને લાયક માનો છો?

હવે આખા જીના કરારને માટે આપના તો શું પણ બધી ખિરતી દુન્યાના માનીતા, રેવરંડ હોર્ન સાહેબ પોતાની તફસીરની પ્રસ્તાવનાની બીજી જિલ્દના ૧લા ભાગના બીજા અધ્યાયમાં શું લખે છે તે જાણવા પછી કોઈ પણ ધનસાક્ષી વાંચનારને એ કરાર બરોસા વગરનો છે એ માની લેવામાં જરાએ શંકા રહેશે નહીં. તેઓ લખે છે “જીના કરારની કિતાબો અસલ હેજુ ભાષામાં છે અને તે બે નામોથી ઓળખાય છે (૧) ‘આરોઆશીસ’ એટલે તે કિતાબો જેઓને ઇલિહામથી લખનારાઓ એટલે નખીયો (અલ)એ પોતે લખી હતી, તેવી દરેક દરેક કિતાબ ગુમ થઈ ગઈ છે અને તેમાંની એક પણ હાલમાં નથી. (૨) ‘એષોઆશીસ’ એટલે તે કિતાબો જેની, અસલ કિતાબોપરથી નકલ ઉતારી લેવામાં આવી હતી, અને બે ત્રણવાર નકલપરથી નકલ કરતાં કરતાં ધણી નકલોમાં તે ફેલાઈ ગઈ હતી.

એ પાછલી તરેહની (એષોઆશીસ) કિતાબો પણ બે તરેહની હતી. (૧) “જૂની” જે યાહુદીઓમાં ધણી માતખર અને સનહવાળી ગણાતી હતી પણ આંખી સુદત વીતી ગઈ કે એ

નકલો પણ ગુમ થઈ ગઈ છે (હાયા! આસોસો! રેવરંડજી, હવે કેમ કરશો?) (૨) “નવી” જે રાજપતી લાયબ્રેરીઓમાં છે અથવા તો લોકોની પાસે છે. અને એ પણ બે તરેહની છે. (૧) ‘રોલ્ડ’ એટલે હાથે લખેલી (કદી છપાયલી નહીં) એવી, જે નકલો દેવળોમાં વપરાય છે. (૨) “સ્ક્રિપ્ચર મેનુસ્ક્રીપ્ટસ” એટલે હાથની લખેલી (છપાયલી નહીં એવી) નકલો, જે મોરસ આકારના કાગળો પર લખેલી હોય છે અને તેને લોકો સામાન્ય રીતે વાપરે છે.” વાહવા કેવી બરોસો આવવા લાયકની હાલત છે!

હવે અર્થોમાં ફેરફાર થવાનું મુખ્ય કારણ સાંભળશો:-હેજુ ભાષામાં હસ્ત લિખિત કોઈ પણ તરેહના ચિહ્ન હતાં નહીં; માત્ર ૨૨ હરફો (અક્ષરો) હતા. અને વળી “દુકાળમાં અધિક માસ” તેમાંના કેટલાક હરફો એકજ આકારના એટલે જરાપણ બેદરકારીને લીધે લખાણની મતલબમાં જોઇએ તેટલો ફેરફાર થઈ જતો. દાખલા તરીકે ૧લા શબ્દોએના ૧૪મા અધ્યાયની ૧૮મી વર્સમાં છે “અને શાઉલે અહીયાહને કહ્યું, કે દેવનો કોષ અહીં લાવ કારણ કે દેવનો કોષ તે વખતે ઇસ્ત્રાએલ પુત્રો મધ્યે હતો.” પણ ખરી વાત તો એ છે કે દેવનો કોષ (તાબુત) તે વખતે યાહુદીઓ પાસે ન હતો પણ તેઓથી સેંકડો ગાંઠ દૂર તેઓના દુશમનોના કબજામાં હતો. અને અહીયાહને ઠેકાણે એલયાઝર તે વખતે બવિખવાદિ હતા. તેથીજ તફસીર લખનારાઓએ લખ્યું છે કે અક્ષરોના મળતા આકાર હોવાની ખામીને લીધેજ એ ઘોઠો થયો છે. હાલના જમાનાના જીના કરારના પ્રખ્યાત વિદ્વાનો ખિલહાસેને, ફ્રેનેન, જેવરડ કંકે પિટ્રેક અને ડેક્ટર સિમથ, એકમતે લખે છે કે (હેજુ શબ્દ) “અકુદ” એટલે જજો અને “અરન” એટલે દેવનો કોષ (તાબુત)ના અક્ષરો એક બીજાની સાથે મળતા હોવાને લીધે એ બહુ થઈ. અસલમાં ખર

જેતાં વર્ષ એવી રીતે હોયો જોઈએ કે “અને
હાલેથી અહીંયાદને કહ્યું કે જખ્ખો અહીં લાવ
કારણ કે તે વખતે તેણે જખ્ખો પ્રદેશો” (આવર
પુરમ રિદરન્સ ટુ ધી બાયબલ પાનું ૩૦૮)

બીજું કારણ એ છે કે હેજુ ભાષામાં
અબ્બોની વચ્ચે એક બીજાથી જુદા પાડવાનું
કાંઈ ચિહ્ન નથી, અને બીજી ખૂબી એ કે દરેક
અક્ષર જુદો જુદો લખાય છે એટલે અક્ષરોને
જોડવામાં લખાણ કંઈનું કંઈ થઈ જતું હતું.
જેના સંકેતો દાખલા તરીકે રવાળાઓએ લખ્યા
છે જેને માટે મજકુર રિદરન્સનું પાનું ૬૧૧
વાંચશો. એટલું બધું પોતે ખ્રિસ્તિયોને ત્યાં
હોવા છતાં કાણ જાણે કે મોટે તેઓ ઇસલામના
મોકામલામાં પોતાનું અને પોતાના ધર્મનું
ખરાપણ સામેત કરવા અને ઇસલામ જેવા સાંધ
ખરા, અને દરેક વાતમાં પારખવા જતાં પોતાને
સો ટકવું ખરું સોનું સામેત કરનાર દીનને,
ખોટા ધર્મ પ્રગટ કરવા નીકળી પડે છે! શું
તેઓ એમ સમજે છે કે ઇસ્લામીઓમાંથી
તેઓના અને તેઓના જેવા બીજા પોકળ ધર્મો-
ની દરેક દરેક વાત જાણનાર દુન્યાથી ઉઠી ગયા?
ઇસ્લામ માટે એવો ખોટો વિચાર કદિ પણ
મનમાં આવવા દેશો નહીં. એ દીન ખોદાઇ દીન
છે અને કેયામત સુધી દરેક જમાનામાં એવા
ભોંકાની નાની મોટી એક સંખ્યા ખોદાયાક જરૂર
રાખશે કે જે આખી દુન્યાના ખોટા ધર્મોના
જોડાએ તે કરતાં વધારે સારી સુકામણી કરતી
રહેશે, અને ઇસ્લામના મોકામલામાં કાંઈને
કન્તેહ પામવા દેશે નહીં. એવીજ યશારત હદી-
સોમાં આગે સાડા તેરસો વર્ષ આગળથી મુસ-
લમાનોને દેવામાં આવી છે. (વાંચો ૧૩મા પેર-
આફનો રહે).

હાલની નવી શૈધાની રૂએ મુરોખના ધર્મ
વિદ્વાનોની આંખો ઉઘડતી જાય છે. અને તેઓ-
ને પોતાની આંખથી કિતાબો કે જેનાપર વિશ્વા-
સ રાખવો તેઓની ધરજ છે તેના આવા મોટા

મોટા ફેરફારો, તેની સનદ વગરની હાલત, તેનું
ચળ્યાં વગરનું ઝાક હોતું, તેનું દરેક જમાનામાં
હળદર રીતે બદલાઇ જતું, વિગેરે વિગેરે વાતોની
જાણ થતી જાય છે. અને સાડા તેરસો વર્ષ
આગળથી કુરઆને શરીફ મજકુર વાતોમાં માટે
તેઓના પવિત્ર પુસ્તકની પોકળતાનો જે પડો
ઉઠાવેલો તેને હવે મુજે મોટે તેઓ કમુલ રાખતા
જાય છે; જેના ખુલા કેટલાક દાખલા હું ઉપર
રજુ કરી ચુક્યો અને હવે એક દાખલાપર આ
લખાણને સમાપ્ત કરું છું.

એનસાઇક્લોપેડિઆ ખ્રિસ્તિયાની બીજી
જિલ્દમાં “બાયબલ”ના મથાળા હેઠળ જે લાંબું
વિવેચન તેઓએ લખ્યું છે તેમાંના કેટલાક
ફકરા અહીં ટાંકું છું.

“લાંબી મુદત સુધી પવિત્ર કિતાબોને તે-
ઓના (લખનારા, ભાગે પાડનારા, રચનારા, વધારે
ઘટાડો કરનારા, સનદ સંભાળનારા, સનદને
ખગાડનારા, વિગેરેને માટે વિદ્વાનોએ જે કાયદા
બાંધ્યા છે તે પ્રમાણે તેઓનું) ખરું ખોટું તપા-
સવાના કાયદાઓને નજર આગળ રાખી વાંચ-
વાનો નિયમ છોડી દેવામાં આવ્યો હતો. યાહ-
દીઓ તો માત્ર તેજ હેજુ ભાષાની નકલપર ચાલતા
હતા કે જેને માટે એમ મશકુર હતું કે ધણું
કરીને તે બીજા ધરતી સેકામાં એકી કરવામાં
આવી છે, અને પછી તેને સંભાળી રાખવામાં
આવી છે, પણ (હાય! અફસોસ!!) તેજ નક-
લમાં કેટલાક જાણી જોઈને કરવામાં આવેલા
ફેરફાર એવા છે જે હાલમાં ઉઘાડી આંખે નજરે
પડે છે, અને ધણું કરીને જોડાએ તેટલી મોટી
સંખ્યામાં જાણી જોઈને કીધેલા ફેરફારોની એક
ગણતરી બીજી પણ છે, જે કદાચ હાલમાં અથવા
કાંઈ વખતે પૂરેપૂરી રીતે જાહેર કરી શકાશે નહીં.
ખ્રિસ્તીઓ (અરે અરો ચૂપ રહો મોટે હાથ
દીઓ, પોતે ખ્રિસ્તી થઈને પોતાની એબને
જાહેર કરેછો.) (અને અલેક્ઝાન્ડ્રિયાના) સમુદ્ધી
વિદ્વાનોની હાલત એમાંથી પણ વધારે ખરાબ

હતી કારણ કે ઇસ્વી પાંચમી સદી સુધી તો થોડાઓએ અને પાંચમીથી પંદરમી સદી સુધી તો એકત્ર રીતે અને એકમતે સઘળા વિદ્વાનોએ પૂરેપૂરી રીતે કક્ત તરજુઓ પઠાઈ બરાસો કરી લીધા હતા.” મજકુર લખાણથી એક ઝીવાત પણ જણાઈ કે હાલનો જીનો કરાર જે નક્કલનો તરજુમો છે, તે તેજ હેતુ નક્કલ છે કે જેના અસલનો કંઈપણ પતો નથી વળી તે પણ ઇસા મસીહ (અલ)ના બસો વર્ષ પછી એકઠી કરવામાં આવી હતી તે અગાઉ એકઠી પણ ન હતી. ત્યારે એકઠી કરવા અગાઉ સેંકડો વર્ષ સુધી જુદા જુદા ભાષામાં જુદા જુદા માણસો પાસે રહેવાથી તેમાં શું શું ધાલમેલ નહીં થયો હશે. પણ નહીં અમારા દેશી રેવરંડજી આગળ તે તો બરાસા આવવા લાયકજ રહેવાની; કારણ કે મિશનથી તેઓને પગારજ એટલા માટે મળે છે કે તેઓ તેના ખરાપણના ગીતો ફિડલ વગાડી વગાડીને ગાતાં ફરે. ધન્ય છે આવા વિધાસને અને શાખાશ છે આવા બરાસાને.

નવો કરાર, સુસલમાનોની હદી-સોના જેવો પણ સાબેત થઈ શકે છે કે નહીં?

હવે રેવરંડજીના નવા કરારને જરા તપાસી એ. રેવરંડજી ! “ અખ-જગર ચામકે યોડો મેરી ખારી આપ, ” વાંચકો ! આખમલનો એ તે ભાગ છે કે જેને ખિસ્તિઓ હઝરત ઇસા મસીહ (અલ.) પર ઉતરેલો અને આપના શિષ્યોએ (હવવારીઓ અથવા સહાબીઓએ) ધલહામકે વહીથી લખેલો માને છે. તેની શી હાલત છે તે રજૂ કરું છું. ખિસ્તિઓને એક મતે એ વાત મનાયતી છે કે ઇસ્વી પહેલા સેકાઝા હઝરત ઇસુ મસીહ (અલ.)ના વાણદા મુજબ આપો સેકો પૂરો થયો ત્યાં સુધી

આપના તાબેદારી આકાશપરથી પાછા ફર્યામાં આવવાની રહ જોતા રહ્યા. (એ બાબત બાબમસની ક્લીલ જોવી હોય તો ૧૩ મા પેરેઆરનો ૨૬ વાંચશો.) તેથી તેઓએ આકાશી કિતાબ ઇનજલને તેમજ જનાબે મસીહ (અલ.)ની હદીસોને ખિલકુલ લખી નહીં; નહિ તેઓમાં એમાંની કોઈ ચીજ લખવાનો રિવાજ હતો. અલખત હઝરત મસીહ (અલ) અને આપના હવવારીઓના વચનો અને કૃત્યોને એક બીજાના અગળ રકત મોઢે બચાવ કરતા હતા. ઇસ્વી બીજા સેકામાં જ્યારે યાહૂદી અને જેન્ટીલિઝમોએ મોટાં ટોળાઓમાં વાદવિવાદનો ઝગડો ઉભો થયો અને પોતપોતાનાં અભિપ્રાયોને વળગી જુદા જુદા પંથોનાં ટોળાં બંધાવવા લાગ્યાં ત્યારે ફરેક ટોળાએ પોતપોતાની ઇનજલ લખીને ત્યાર કીધી અને ગણતરીમાં તે ૩૪ કે ૩૫ થઈ.

જનાબે મસીહ (અલ) ની અને આપના સહાબીયોની ભાષા ઐરામિક હતી મજકુર ૩૪ કે ૩૫ ઇનજલોમાંથી માત્ર ૨૩મી ઇનજલ ઇનજલે યહૂદીય; મજકુર ભાષામાં હતી અને તે ઇ. સ. ૧૫૦ સુધી ચાલુ રહી પછી ગુમ થઈ ગઈ. મજકુર ઇનજલ સિવાય બાકીની બંધી ઇનજલો યૂનાની ભાષામાં લખાઈ હતી. જેથી સાર સાબેત થાય છે કે જે ઇસ્વી વાણી અથવા કલામે ઇલાહી પાસે હઝરત ઇસા મસીહ (અલ)ની ભાષામાં ઉતારવામાં આવ્યો હતો, તે તેરોને તેરોજ સચવાયેલો રહ્યો નહીં બલકે સાર રૂપે અથવા તાજુમા તરીકે બાકી રહ્યો. એજ કારણ છે કે ઇનજલો લખાઈ ત્યારથીજ લખાણોમાં એક બીજાથી વિરુદ્ધતા કાયમ થતી ચાલી

* જુનાં વખતના ખિસ્તિઓ, ખિસ્તિ ધર્મ સિવાય બીજા ધર્મના માનનારાઓને જેન્ટીલિઝમ કહેતા હતા

મગકુર ઇન્જીનેરી કોલેજમાં એક મોટી સંખ્યામાં મકનુષાત એટલે કાગળો કે પત્રોની હતી અને દરેક ટેબલ પોતપોતાના કાગળોના સંખ્યા હઠારત ઇન્જીનિયરિંગ (અર્થ) ના કાંઈ હવારી તરફ લગાડીને દક્ષીણી જરૂર પડતી ત્યારે કાગળોને બીજાની સામે રજુ કરવું હતું, એવા કાગળો લગભગ ૧૧૩ની સંખ્યામાં હતા અને ઇન્જીનેરી પેઢે તેઓના લખાણોમાં પણ ધર્મ માટે અન્યથા પમાડનારી વિદ્યાર્થીઓ નજરે પડતી નીસ અથવા નાઇટીસીયા (નીકાની) પ્રખ્યાત કોન્સિલ એકઠી થયા પછી માત્ર ૪ ઇન્જીનેરી અને શિષ્યોનાં કૃત્ય, સેન્ટપાલનાં કાગળો ઉપરાંત જમ્સ, પીટર, જ્હાન, યહુદા અને પ્રક્રીકરજી, મગકુર સંઘની ઇન્જીનેરી અને પત્રોમાંથી ચુડીકાદયા અને બાકીનાં બધાં બનાવડી મનાયાં અને એ ચુટ્ટેલા જથ્થાનું જ નામ “ નવો કરાર ” રાખવામાં આવ્યું. પોપ ડલાસિયુસે ઇ.સ. ૪૬૨-૬૬ સુધીમાં કાયદાસર કથ્થલ રાખી તેને વાસ્તે પોતાની પરવાનગી લખી આપી, અને આજે તેજ જથ્થો ખ્રિસ્તીઓમાં ચાલુ છે.

અદારમી સદી પુરી થાય, ત્યાંસુધી ખ્રિસ્તીઓ મગકુર “ નવા કરારની ” કિતાબોને શબ્દોની અને અર્થોની રૂએ ઇલાહી કલામ, ખરા દીલથી માનતા હતા; પણ નવી રોશનીના સુધારાવાળાઓએ એના પર પણ બોળ તપાસતી નજર નાંખી સૌથી પહેલાં ઇ.સ. ૧૮૩૫ માં “ ખ્રિસ્તનું જીવન ચરિત્ર ” નામની એક રસિક ચોપડી પ્રખ્યાત વિદ્વાન સ્ટ્રાસે પ્રગટ કીધી. જેમાં તવારીખના સાચાસતી રૂએ ઇન્જીનેરી રિવાયતોપર તેણે ઉલટ તપાસ કીધી, અને તેને માત્ર એક વાર્તારૂપે ગણી કાઢી. એ ચોપડીએ આખી ખ્રિસ્તી દુન્યામાં ચળવળ કરી મુકી. ત્યારપછી એનોખાપરે ઇ.સ. ૧૮૭૮ માં ફાઇન્ટસ નામની ચોપડી અદાર

પાડી. જેમાં તેણે દાવો કીધો કે, તવારીખની રૂએ હાલની ઇન્જીલ તદ્દન બરોસો કરવાને લાયકની નથી. જે જે વ્યાખ્યાનો અને વચનોને હાલની ઇન્જીલમાં ખ્રિસ્તીઓ, ઇન્જીલનાજ વચનો ગણે છે, તે લખે છે કે, તે સંઘળા “ વ્યાખ્યાનો (વગેરે, નસીહતો) ” અને વચનો ખ્રિસ્તીઓના ધર્મ આગેવાનોએ યુનાનના મોટા મોટા પ્રીલસફાના વ્યાખ્યાનો અને વચનોપરથી શબ્દ શબ્દ નકલ કરીને આ ઇન્જીલમાં એકઠા કીધા છે. હાલના જમાનાનો પ્રખ્યાત ખ્રિસ્તી વિદ્વાન બિલહાસેને, ઇન્જીનેરી તકસીરમાં પણ લગભગ એમજ લખ્યું છે, અને આઈની ઇન્જીલનાં કેટલાંક લખાણો ઉપરાંત આખા નવા કરારને તે મોટા અને બનાવડી સાખીત કરે છે. (જુઓ વાએનલ સાહેબની રચેલી કિતાબ “ ખ્રિસ્ત ૧૬ મી સદીમાં ” પાનું ૭૭-૮૪-૪૧૦)

રોમન કેથોલિક અને પ્રોટેસ્ટન્ટ નામે ખ્રિસ્તીઓમાં જે સૌથી મોટાં બે ટોળાં છે એ બંને ટોળાંના રેવરંડો જ્યારે વાદવિવાદના મેદાનમાં નીકળી પડે છે તે વખતે પોતાની પવિત્ર બાયબલ કેવી આકાશી અને ઇશ્વરી વાણી વાળી કિતાબ છે તેનો જોવા લાયક ચિતાર વાંચક વર્ગ આગળ ચિતરે છે. જેનો એક નમૂનો હું પણ અત્રે ચીતરું છું: રેવરંડ બેડલી સાહેબની ‘ મીર ઓફ ટ્રુથ ’ નામની કિતાબનો તરજુમો ઉર્દુમાં “ મિર્ઝાતુસ-સિદ્દક ” નામે, કેથોલિક પાદરી મેરીઆંજીલો સાહેબે ૧૮૫૧ માં ગવાલિએરમાં છપાવેલો તેના પાના ૧૬૬ થી ૧૮૨ સુધીમાં લખે છે કે “ કિતાબે મોકદ્દસ એટલે પવિત્ર બાયબલ, જૂનો અને નવો કરાર બંને બુદ્ધિની રૂએ તપાસતાં દરેક માણસને જણાયે કે તે વિશ્વાસ (ધર્માન) ને માટે જોઈએ તેવો પૂરતો આગેવાન નથી. અને તેથી કરીને મનુષ્ય જાતિને તે (કિતાબ)

ખોદાની બાદશાહત (રાજ્ય)માં પોદ્ધમાડી શકિત નથી. પવિત્ર પુસ્તક બાઈબલ એ પુરોતો આગેવાન નથી એ વાતને સારિ બુદ્ધિ પોતે સેહેલાઈથી (સામેત કરી) દેખાડશે; કારણ કે જે બાઈબલ પોતાની સારી બુદ્ધિને વાપરીને પવિત્ર પુસ્તક બાઈબલને જેશે તો તેને બેશક કે ચીજને ખાત્રી પૂરુંક તેમાં તપાસની પડશે:-

(૧) એ કે જે પવિત્ર પુસ્તકને તે પોતાના હાથમાં રાખે છે. તેને માટે બોળ તપાસ કરે કે એ અસલી ખરેખર પવિત્ર પુસ્તક છે કે નહિ. (૨) એ કે તેના હાથમાં આ પુરેપુરું (ફેરફાર વગરનું) પુસ્તક છે કે ફેરફાર થયેલો અસલ પુસ્તકનો એક ભાગ છે ? (૩) એ કે આ આખું પુસ્તક પ્રેરણા (વહી કે ઇલાહી) વાળું જ છે. અને ખોદાઈ ઇલાહ વાળું જ છે (કે બનતવી ઇલાહીયોને પણુ તેમાં કંઈ દખલ છે) ? (૪) એ કે એમાં (ફેરફાર, નાલાયક વાતો, અપુર્ણ વાતો, વિચેરેની) ભુલો કોઈએ દાખલ કરી દીધી છે કે કેમ ? (૫) એ કે તે આખા પુસ્તકને સમજી શકે છે કે કેમ ? (૬) એ કે મુક્તિ (આપેરતમાં નમત) મેળવવા માટે જરૂરી ચીજો જરૂરી છે તે સમજી તે પવિત્ર પુસ્તક જૂના અને નવા કરારમાં છે કે નહીં ?

૧લીનો જવાબ એ છે કે કોઈપણ પ્રોટેસ્ટન્ટ પોતાની ખાસ જાતી તપાસથી જોળખી શકતો નથી. કારણ કે બાઈબલ એ જીવ વગરના એવા અક્ષરથી ભરપૂર છે કે તે પોતે પોતાને માટે સાક્ષિ આપી શકતી નથી... ૨ જી નો જવાબ એ કે દરેક પ્રોટેસ્ટન્ટ પાસે અસલ ક્રિસ્તીયો કોઈક ભાગ છે. ઇશ્વરી કે ખોદાઈ કલામ પૂરો નથી... જોહામાં જોહી ૨૦ ક્રિસ્તીયો આ પુસ્તકમાંથી તદ્દન યુગ થઈ ગઈ છે. ૩ જી નો જવાબ એ કે... પવિત્ર પુસ્તક કઈ જગ્યાએ એ વાતનો દાવો કરે છે કે હજારનું સુસા (અલ) એ ઇલાહી કે વહીની કાલકર્તામાં આવીને તોરેલ લખી અથવા

ખ્રીસ્તના ક્રિષ્ચોએ ઇલાહીને લાંબેજ નવો કરાર રચ્યો. શું તેઓ સ્વભાવે બાઈબલ ન હતા ? શું ભુલ્યું કરવા થકી તેઓ વેગળા હતા ? પ્રોટેસ્ટન્ટ કેવીરીતે જાણી શકે છે કે, તેઓનું લખાણ ભૂલોથી તદ્દન બચેલું હતું ? ૪ થીનો જવાબ એ કે એક પણુ પ્રોટેસ્ટન્ટની કદીપણ ખાત્રી થઈ શકતીજ નથી કે, બાઈબલમાં કોઈપણ તરેહની ભૂલ અથવા ફેરફાર માટે મતફેર થયેલો નથી; અને એ કે, શબ્દે શબ્દ આ તેરીજ ક્રિસ્તીય છે કે જેવી તેના રચનારાઓએ રચી હતી...

(એક જમાનામાં) બાઈબલ હેલુ, યુનાની અને લેટીન ભાષાઓમાં (તજુ) મો થઈ) લખાઈ હતી, અને જે ભાષામાં પ્રથમ તે લખાઈ, તેમાં તો તે આખી દુનીયામાં નથી. દાખલા તરીકે એલિઝાબેથ રાણીના વખતના પાદરીઓએ જ્યારે અંગ્રેજીમાં તેનો તજુ મો કાઢ્યો, ત્યારે ટેન્સ્ટેલ બિશપે તે તજુ મામાં બે હજાર ભુલો, અને ફેરફાર કાઢી જાહેર કીધા હતા (જુઓ બિશપ વોટસનની "કુલેક્ટ" ભાગ ૩ જાનું પાનું ૬૮.) એટલાજ માટે મિ. જુટને, હાઉઝ ઓફ લોડિસપર ખાસ લખાણ મોકલેલું કે, તે તજુ મો નવેસરથી સારો કરાવેલો બેઈએ, અને ઇંગ્લાંડના મોટા પાદરીઓપર તેજુ લખાણ કીધેલું કે, આ અંગ્રેજી તજુ મો તો જાહેર રીતે ૮૪૮ જગ્યામાં ફક્ત તોરેતના અસલ લખાણ અને મતલબથી વિરૂધ્ધ છે, અને તેથી ઘણા લોકોને બાઈબલને રદ કરવાનું કારણ મળી આવ્યું છે. (જુઓ "ટ્રીલગાર્ડ" પાનું ૧૪.)

પહેલા જેમ્સ રામના વખતમાં પોતે રામ અને ઘણાખરા સામાન્ય પ્રોટેસ્ટન્ટોએ એ માટે ઘણા શોર પોકાર કાઢેલો. સ્કોટ્લેન્ડ જવા મહાવિદ્યાલય પોતે આર્ટિનલૂથર સાથેય કે, જેવણુ અસલ પ્રોટેસ્ટન્ટ પંથના

કાઠનાર છે તેવણુની તપાસેલી અને કબૂલ રાખેલી ઈ-જલમાં લગભગ એકહજાર જુલો શોધી કાઢી રાજ મજકુરને એ માટે અરજ કાઢેલી..... ખરી વાત તો એજ છે કે, પ્રોટેસ્ટ થોએ (આયબમાં) કંઈ વધારીને, તેમજ કંઈ ઘટાડીને, “આયબમાં કદી ફેરફાર થશે નહીં” ની જે પેશીન-ગોષ પોતે આયબમાં છે, તેને, અને ખોદાના કલામને તદન એજ લગાડી છે. (અરે હાય હાય! રેવરડો આ ફરનો ૧૨૫ વખતે બપ કરશો તો જરૂર તમને કયા ધર્મમાં સત્ય છે તે દેખાશે.)

૫ માંતો જવાબ એ કે, આયબને પોતાની સમજશક્તિથી તે સમજ શકે, એ કોઈપણ પ્રોટેસ્ટથી બની શકે તેમ નથી. ફરીતો જવાબ એ કે, પ્રોટેસ્ટોનો મહાન મિશન પાયસ્ક સાક્ષી આપે છે કે, (ખ્રીસ્તી) ધર્મમાં નમત મુક્તિ હાસલ કરવા માટે હસો હુકમો છે, જેને પેતે ખોદાપાકે મુકરર કોષા છે, અને જે દેવ-જોમાં ખ્યાન કરવામાં આવે છે; પણ તેઓને માટે આમે કબૂલ રાખીએ છીએ કે, આયબ તે સઘળા હુકમોને તો નહીં કોઈ જગ્યા ખ્યાન કરે છે, અને નહીં કોઈ જગ્યાએ તેઓને શીખવે છે. હવે હું (એટલે પાદરી બેટલી કે પાદરી મેરીઆમજીસો સાહેબ) દરેક પ્રોટેસ્ટને પૂછું છું કે, શું પોતાની મુક્તિ કે નમતનો ખાતી પુરૂક આધાર તે એક એવી કિતાબ પર રાખી શકે છે જેને તે ઇશ્વરી વચનો (કલમે ઇલાહી) સાબીત કરી શકતો નથી? એવી કિતાબ જેને તે સમજ શકતો નથી, એક કિતાબ જેને અદાની જાણેલો (અરે અરે પાદરી સાહેબો! જરા વિચારીને તો બોલો. શું અખી ખ્રીસ્તી ફનીયા અબજુ અને

જહેલ છે?) અને કમજોર હમાનવાળાઓ પોતાની હલાકત (નાશ) ને માટે વાંચે છે (હું હું! જરા ધીમે બોલજો!! શુ રોબેટ એકટકે કાળા કાચદાથી તમે ખીતા નથી કે? આખી ખ્રિસ્તિ દુન્યાને અને ખાસ કરીને રેવરડોને જેઓ તેને રાત દિવસ વાંચ્યા કરે છે કમજોર હમાનવાળા કહો છો?) એક એવી કિતાબ કે જેના ધણા ખરા ભાગો ખોવા-ઇ ગયા છે, એક એવી કિતાબ જે જુલોનો જાણુ મંકાર છે, અને જાણુ જેમને તેને જુલ-ભરેલી બનાવવામાં આવી છે, અને જેમાં બેશક બેશક મુક્તિ કે નમત મેળવવાના સઘળા જોષતા હુકમો નથીજ, શું એવી કિતાબ હમાન અને વિશ્વાસનો સઘળી રીતે આગેવાન અને મુક્તિના જોખમને માથે લેનાર (કદી પણ થઇ શકે છે? નહીં નહીં) કદી નહીં! કાદિરે મુતલક (સર્વશક્તિમાન) ખોદાની કદી એવી ઇમ્જા થઈ નહીં કે દરેક માણસ પોત-પોતાનો વિશ્વાસ (હમાન) પોતાની મરજીમાં આવે તેવી રીતે આયબ પર બનાવી કાઢે.” “નવીદે જવીદ પાનું ૧૪૮થી ૧૫૪) જુના અને નવા કરારની હાલત બ્યારે પોતે પાદરીઓ અને બન્ને કરારોના એકરારથીજ આવી જોખમભરેલી છે, ત્યારે મુસલમાનોની એકમતે માનેશી જે હદીસો છે તેઓ તો કરોડગણી બન્ને કરારો કરતાં, દલીલ પકડવાને માતબર અને બરાસાલાયક દરેક હન્સારી વાંચક આગળ ગણાવવીજ જોઈએ. મજકુર લખાણમાં જે જે જગ્યાએ મે’ (.....) આવી નિશાની કોપી છે, તે બન્ને પાદરીઓએ પોતાનાં લખાણની સાબીતી માટે જે દલીલો લખેલી છે, તેને માટે છે. જેને લખાણ બહુ લાંબુ નહીં થઈ જાય, એટલા માટે મે’ છોડી દીધી છે, કેમકે તેમની આ ખ્યાનમાં કંઈ જરૂર જણાઇ નહીં.

ડૉક્ટર સ્ટ્રાસ અને ઓનોપાયર જેવા યુરોપનાં મહાન અને નામઠકિત વિદ્વાનો અને સાયન્સના પ્રખ્યાત ફાઝિલોને પોતાના નખી (અલ) ને નામે પ્રગટ કીધેલી હાલની ઇન્જલને માટે આવાં સખત શબ્દો લખવાનું કારણ મારા ધારવા પ્રમાણે જૂના વખતના અપક્ષપાત ગેરમોતઅસ્મિય પાદરિયોનાં મશહર અને માનિતા નીચે લખેલાં લખાણો હોવાં જોઈએ મજકુર લખાણો પ્રગટ કરવાથી વાંચકોને ઇન્ અન્ તમાલા એ પણ ફાયદો થશે કે નાઇસીયાની સભાએ આખી ખ્રિસ્તિ દુન્યા ને માટે જે ઇશ્વરી વચ્ચે અથવા કલામે ઇલાહી સુદીને અને પસંદ રાખીને ચાલુ કીધા તે કેટલે દરજ્જે ભરોસા લાયક છે અને પોતે ચૂંટનારા અને તે સભામાં ખ્રિસ્તિ ધર્મના આગેવાનો બની હાજર થનારા કેવા ભરોસેદાર ખ્રિસ્તિઓ હતા. * એ તપાસવાની તેઓને સારી તક મળશે ખ્રિસ્તિ ધર્મની તવારીખને સંપૂર્ણ રીતે જાણનાર યુરોપ અને અમેરિકાના નામીયા, આ જમાના ના શીલ્પક, જ્ઞાન વિલિયમ કેપર એમ. ડી. એલ. ડી. જેવણ ન્યુયાર્કની પ્રખ્યાત યુનિવર્સિટીના પ્રેફેસર હતા, તેઓની પ્રખ્યાત

*સર જૉન ડેવન પોર્ટ સાહેબ તેઓની પ્રખ્યાત કિતાબ એપોલોજીક જ્ઞાન ધી ફેથ ઓફ ઇસ્લામ" ના પાના ૧૬૦ માં લખે છે કે મસીહ (અલ) ના આકાશપર ગયા પછી તેઓના ફરમાનોના બે જુદા જુદા તજ્જીમાઓ થયા અને તે બંનેને "ઇન્જલ" નું નામ દેવાયું. શરૂઆતની "ઇન્જલ" (મસીહના) શિષ્યોની (ચમેલી છે એવા) ભરોસાપર ચાલુ કરવામાં આવી અને પછીની ઇન્જલ મહાન કોન્સ્ટન્ટીન રાજના વખતમાં (તેની સભાએ પસંદ રખેલી છે એવા) ભરોસા પર ભોકામાં ફેલાવવામાં આવી.

ચોપડી " હિસ્ટ્રી ઓફ ધી કૉનસ્ટિટ્યુટિયન રિલીજીયન ઓન્ડ સાયન્સ " ની પચ્વીસમી આજ્ઞતી ને ૧૯૧૦ માં છપાઈ છે તેના 'ખ્રિસ્તિ ધર્મની શરૂઆત' બાળા મથાળાના અધ્યાયમાં પાના ૩૯ માં લખે છે કે " હવે એ વાત સારી પેઠે જાહેર થઇ ગઇ કે ખ્રિસ્તિ ટાળાંએ ને ટાળું રાજ્યનો એક સૌથી મોટો અંગ-વિભાગ હતો. જે ને ભારે જુદમો તેઓ પર ચાલુ રાખવામાં આવ્યા હતા તેથી ઉરકેરાઇ જઇને એ વાતનો પોકો ધરાદો કરી લીધો છે કે હવે પછી તે જુદમોને સહન કરશે નહીં.

હાથેકલેશને ૪૦ સં ૩૦૫માં પોતાની મજ્ થી રાજ્યકારભાર છોડી દીધો અને કોન્સ્ટન્ટીન ને માદી વારેસોમાં વધારે હક ધરાવનારાઓ માનો એક હતો તેણે છેવટનો વિચાર કરી ખુલ્લે ખુલ્લી રીતે ખ્રિસ્તિ ધર્મનો તરફદાર હોવાનો ઠંઠેરા ફેરવી દીધો. જેનું પરિણામ એ આવ્યું કે રાજ્યના દરેક ભાગમાંનાં પુરોષો અને સ્ત્રીઓ, જુવાન અને ધરણઓતેને પોતાના પ્રાણ અર્પણ કરવાને તૈયાર થઇ ગયાં અને તેનાંજ ગીતો ગાવા લાગ્યાં, અને તેને માટે લડવા મરવાને ઉભાં થઇ ગયાં. તેઓ ઉપરાંત બાદશાહી લશ્કરમાં ખ્રિસ્તિઓની સંખ્યા વધારે હતી. તેઓ સધળા મરતાં મુઢી તેની તાબેદારી કરવાને તૈયાર થઇ ગયા. મિલવીયાના પુલની પાસે એક મોટી લડાઇ થઇ જેમાં તેની પૂરેપૂરી ફતેહ થઇ અને તેની સધળી ઇચ્છાઓ પૂરી થઇ... અને ખ્રિસ્તીઓના સૌથી પહેલો હાકેમ બની તેણે રોમના તખ્ત ઉપર પોતાનો પગ મુક્યો.

ફેતેહમંદ અને આમુરાદ ટાળાની સાથે હવે જે કોઇ જોડાતો તેને મોટા મોટા ઓહાઓ મળતા; જેનું પરિણામ એ આવ્યું કે દોલતના ભોળા તે લોકો જેઓને એક તણખલા બરાબર પણ ધર્મ સમંધી લાગણી હતી નહી, ખ્રિસ્તિ ધર્મના સૌથી વધારે લાગણી ધરાવનારા હિમાયતી

અની ઉભા થઈ ગયા તેઓ જાહેરમાં ખિસ્તી-
ઓ હતા પણ ખર્ ખેતાં અંદર ખાને મુશરિકો
અને યુતપરસ્તો હતા. તેથી તેઓની સત્તાની
અસરને લીધે ખિસ્તિ ધર્મમાં પણ મર્તિપૂજા
(યુતપરસ્તી) ની અને શિક્ષાની વાતો બેળસેળ
થવી શરૂ થઈ ગઈ હતી. કૉન્સ્ટન્ટીને પણ
કોઈ એવો રસ્તો અપત્યાર કીધો નહીં કે
જેને લીધે તે (યુતપરસ્તો) અને દીનને યગાડનારા
ઓની આવી નિહાક વાળી (એટલે
અંદર ખાને કાઢિર રહેવાની
વર્તણૂકો) રોકાણ થાય, (તેનું કારણ એજ
હતું કે) કૉન્સ્ટન્ટીનની આખી ઉમર કાળાં
ધોળાં કરવામાં ગૂંચરી અને તદન તેની ઉમર-
ના છેલ્લા ભાગ (એટલે ૪૦ સં ૩૩૭) માં
જઈને તેણે ધર્મના હુકમોની તાબેદારી કીધી કે
જેની તાબેદારી કરવાનો હુકમ ધર્મ મંડળ
આપતું હતું. " તેના પરથી સાફ રીતે જણાય
છે કે નાહસીયા સભાનો પ્રમુખ અને તેના
બધા સભાસદો જાહેરમાં ઇસાઈ હતા પણ
અંદર ખાને જૂના રોમન ધર્મના યુતપરસ્તો
હતા અને તેથી તેઓએ ઇસાઈ ધર્મ માટે
જે કંઈ ચુરચુ હશે તે બેશક વિદાન રટાસ,
ઓનોઆયર અને વિવ્રહાસેનના લખાણ મુજબ
યુતપરસ્તીની જૂની કિતાબો અને યુનાની
ગ્રીકસદ્દાની કેટલીક સિખામણો અને તવારીખોમાં
ની કેટલીક ખોટી ખરી બાબતોનું બેળસેળ
વગર બીજું કંઈ નથી.

એ પછી મજકુર ડ્રેપર સાહેબે મહા વિદાન
ટર્ટલીયન જેઓ ૪૦ સં ૨૦૦ માં ગૂંચ્યાં
છે તેઓનું એક લાંબુ લખાણ પોતાના લખાણ-
ની સામેતીમાં લખી લખે છે કે— "ટર્ટલીયનના
૪૬મી લખાણથી આપણને જણાઈ આવે છે
કે જ્યારે ઇસાઈ ધર્મ ચોમેરથી
ફેલાયો ત્યારે ઘેરાયેલો હતો તે વખતે પોતાને
સજીવન રાખવાને તે કોશિશ કરતો
હતો ત્યારે (ધર્મની સમ્યાધ અર્થ) શી

હાલત હતી. હવે આપણને જોઈએ કે શકેન-
શાહી સત્તા મળ્યા પછી તેની હાલતમાં
કેવો ફેરફાર આવી ગયો, તે તપાસીએ.
ખરી વાત તો એજ છે કે સેવેરસના વખત-
નાં ખિસ્તિ ધર્મ અને કૉન્સ્ટન્ટીના જમાના
ના ઇસાઈ ધર્મમાં જમીન અને આકાશો
ની વચ્ચે જેટલો અંતર છે, તેટલો તફાવત
હોયો. " અને તે કઈ અખતો ?
યુતપરસ્તોના અકીદાઓ અને તેઓની કિતા-
બોનાં ખરાં ખોટાં લખાણોની ધણી અસર તેમાં
સામેલ કરી દેવાનો કે જે સેવેરસના
વખતમાં નહતું. (જુઓ પાનું ૪૫)
પછી લખે છે કે, "યુતપરસ્તી અને
ઇસાઈ ધર્મ સેળબેળ થવાનાં બે મુખ્ય
કારણો હતાં—(૧) કૉન્સ્ટન્ટીનના નવા
બાદશાહી ખાનદાનની (રક્ષા માટે અંદર-
ખાને સચવાતી) પૉલીસીઓ અને રાજ્ય-
કારભારને (સંભાળનારી) જરૂરો (૨)
(નાહસીયાની સભામાં ગોડવાયલા) નવા
ઇસાઈ ધર્મને ફેલાવવાને માટે લેવામાં
આવેલાં નવી તરેહનાં પગલાં (કારણકે)
અગર જો, ખિસ્તિ ટાળું એટલી સત્તા ધરા-
વતું હતું કે, જેને તેઓએ પોતાના વિચારોને
મળતો જોયો તેને ગાદીએ બેસાડી દીધો;
પણ હજી તેને એટલી સત્તા નહીં મળી
હતી કે, પોતાના કદા દુરમન યુતપરસ્તીનો
જડમુળથી નાશ કરી શકે. યુતપરસ્તી
લોકોના મનને પોતાની તરફ ખેંચતી હતી;
કારણકે તે તેઓના બાપદાદાઓનો ધર્મ હતો;
ત્યારે બીજા બાજુએ ઇસાઈ ધર્મની અસરો
તેઓના મનને પોતાની તરફ આકર્ષણ
કરતી હતી કારણકે, નવી અને સાચી હતી;
અને વળી લોકોની ધમ્મજો હતી કે, બનને
હળીમળીને રહે; ત્યારે (ઊંચે) બનને તાણા-
તાણીનું પરિણામ એ આવ્યું કે, બનને
ધર્મોનાં મૂળ (અકીદાઓ) એક બીજાની સાથે

મેળવેલ થઇ ગયાં; અને (તેથીકરીને ઇસાઇ ધર્મ અને યુતપરસ્તિ બનના મળવા થકી) એક નવા ધર્મે જન્મ લીધો. જેમાં યુતપરસ્તી, અને ઇસાઇ ધર્મ અને જાહેર દેખાવો સાથે સાફ નજરે પડતા હતા. ઇસાઇ ધર્મ અને ઇસ્લામી ધર્મ વચ્ચે જે મોટો તફાવત છે, તે એજ છે કે, ઇસ્લામે પોતાના કદા દુસ્મન (યુતપરસ્તી) ને જરૂરથી નાશ કરી નાંખ્યો; અને પોતાના (પાતૈહીકના) અકીદાઓને કોઇપણ તરેહની, (કોઇપણ ધર્મની) મેળવણી વગર પ્રગટ કરી દીધા. ” (પાનું ૪૬) રેવરેન્ડો ! ઇસ્લામ, અને ઇસાઇ ધર્મના તફાવત એક ઇસાઇને મોટે સાંભળ્યો કે ? *

પછી લખે છે કે, “ મતિપૂજકો

* ચાંદાભાઈ ગદલાકેસનો ચુકાદો આપતાં મુંબઈ હાઇકોર્ટના વડા જજ ભીમ માર્ટન, વડા મુલ્યાંક તાહિર સેફદીન સાહેબના પોતાના માટેના અને જ્ઞાતાસાક્ષીઓના મુલ્યાંક સાહેબની ઉંચ પદ્ધિ માટેના ખોટા દાવાઓ માટે કપકો આપતાં ઇસલામી અને ખ્રિસ્તિ ધર્મનો તફાવત જાહેર કરતાં કેવી ઈન્સાફી વાત લખે છે તેની તન્ક રેવરેન્ડોનું ધ્યાન એચું છું. “ આ હું ધારું છું કે ઇસલામી ધર્મના મુખ્ય સિધાંતથી ઉલટું છે કે ને ધર્મ આખી દુન્યાના કેળવાયલા આસામીયોને જાણીતો છે. કે કૃષ્ણ એકજ અલ્લાહ છે અને હકીકત મોહમદ તેના પેગંબર છે. ” કુખનિ સરીકમાં પણ એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે ખ્રિસ્તિઓએ જે જીલ કીધી હતી તે એ હતી કે તેઓએ એક ઈસુ ખ્રિસ્ત પેગંબર ને ખોટા તરીકે લેખ્યો હતો અને ત્રીદેવતાને સિધાંત અંગીકાર કીધો હતો. પણ તેઓ એટલા સુધી ખરા હતા કે તેઓએ (ઇસાઈઓએ) આપણા હકીકત (ઇસુ મસીહ) ને પેગંબર તરીકે લેખ્યો હતો. અને ચાહુદીઓએ એ જીલ કીધી હતી કે તેઓએ તેમને સફતર નદ કીધા હતા. (જુઓ પ્રભુ મિત્ર અને પારસી તા. ૫ મી એપ્રિલ ૧૯૨૧ પાના ૩ નો કોલમ ૩જો.

(યુતપરસ્તોની) (ઇસાઇ ધર્મના મુકાબલામાં) જે હાર થઈ હતી; અને તેથી તેઓનાં મન મુજાઇ ગયાં હતાં; તેના બદલે ખાસ ખાસ છૂટો આપવાથી, અને છુપી બેક્ષીસો કરવાથી વાળવો જરૂરી છે, એવા વિચારથી કોન્સ્ટન્ટીને પોતાના દરબારમાં નવેસરથી યુતપરસ્તોનાં રસ્મ રિવાજો ચાલુ કરનારાઓ તરફથી આંખમીચામણી કીધી, એટલુંજ નહીં પણ (યુતપરસ્તી નવેસરથી ચાલુ કરવાની જે જે કોશિશો ઇસાઇ બનીને ચાલુ કરનારા યુતપરસ્તો કરતા) તે કોશિશોને તે સારી નજરે જોતા; અને વળી ખુશી એ હતી કે, મજકુર કોશિશોમાં ભાગ લેનારા તેનાજ ખાનદાનના મેંબરો હતા. મજકુર બાદશાહ કોન્સ્ટન્ટીને જે માત્ર દુનીયાની કીર્તિ, અને મોટાઇ મેળવવાનો લોભી હતો, અને (ઇસાઇ) ધર્મ સંબંધી જેના અકીદા (આસ્થાઓ) એક રજકણ બરાબર પણ (માતબર) ન હતો. તેને પોતાનું, પોતાના રાજ્યનું, અને બનને વિરૂધ્ધ પાર્ટીઓ (એટલે ઇસાઇઓ, અને યુતપરસ્તોનું) બધુ એમાંજ જણાયું કે (બનનેમાંથી કોઇપણ ધર્મને ધર્મસંબંધી બાબતોમાં ગમે તેટલું નુકસાન થાય, અને ગમે તો તે ધર્મ મિલકુલ બદલાઇ જાય, તોપણ,) અને તેટલી કોશિશ કરીને બનને વંચો વચ્ચે મિત્રાચારી વેદા કરાવી દેવી. બીજાઓની વાત તો જવા દો (તે જમાનામાં) જે ધર્મચુસ્ત ઇસાઇઓ હતા, તેઓને પણ આ પૌલીસીથી વિરૂધ્ધ હતી નહીં ” પાનું ૪૬

“દુનીયાના લોભી (આ) નવી તરેહના ઇસાઇઓએ (યુતપરસ્તોના) દીલોને રાહ કરવાની આ રીત જે અખત્યાર કીધી હતી કે, તેઓનાં રસમો રિવાજો, અને અકીદાઓને પોતાના (ઇસાઇ ધર્મમાં) કબુલ કરી એવાં તે રીત, દીર્ઘદ્રષ્ટિ (અંજામનીની) વાળા લોકોના

સમાધાના હુમલાઓથી બચી શકી નહીં. જેવી રીતે કે વિદ્વાન ફેરટે આગસ્ટાઇન (જેવા મોટા બાદશાહ)ની સાથે મોકળે અને નીચે પ્રમાણે વાતચીત કીધી:-તમે (ઇસાઇઓ) માં અને યુતપરસ્તોમાં કદ વાતનો ફરક બાકી રહી ગયો ? જો કે ફરક છે તો માત્ર એટલેજ કે તમારું ટોળું જુદું છે અને તેઓનું ટોળું જુદું છે. નહિતો રહેણી કરણી તો બંનેની એક સરખીજ છે તેઓ (યુતપરસ્તો) ને ત્યાં કુર્બાનીઓ થતી વખતે (દરેક તરફનાં) ધીંગાણાં સારી ઉલટ સાથે કરવામાં આવે છે તેમજ તારે ત્યાં પ્રિતિ મંડળ (gghapud) એકદુ કરવામાં આવે છે જેમાં ધર્મને નામે દરેક પ્રકારનો મોજશોક કરવામાં આવે છે. તેઓ મતિઓને પૂજે છે તમે તમારા શહીદો અને વલીઓને પૂજો છો. મતિ પૂજનારાઓની પેઠેજ તમે પિતઓ (મુએલાની રહેા) ને દારખાણુઓ અને નાચરંગથી તપ્ત કરો છો. યુતપરસ્તોના સઘળા તેલવારે તેવીજ ધૂમધામથી તમે ઉજવો છો, જેવા કે આંદરાત, વાર્ષિક નવરાત્ર, રાસુલ જહી અને રાસુસ સરતાન (સંક્રાંતિઓ) (Calends & Solstices) અને તમારી આદતો અને ટેવોમાં તો તમારામાં અને તેઓ માં જરાએ બેદ જણ્યોતો નથી.” (પાનું ૪૮)

પછી એક ટેકાણે લખે છે કે “ ઇસાઇઓ અને (શિખના) યુતપરસ્તો વચ્ચે જે સમ્યક બંધાયેલો હતો. તેને માટે પાદરી-ચુટને પોતાના જે અલિપ્રાય દર્શવ્યા છે તેનો સાર આ ટેકાણે જરૂર ફાયદાકારક થઇ પડશે, તે સાહેબ લખે છે કે “ (ઇસાઇઓના) વલીઓ અને હિસ્તાઓની પૂજા દરેક રીતે શું આગલા વખતની શેતાનોની પૂજા સરખીજ નથી ? માત્ર નામનો ફરક છે, નહીંતો દરેક વાતમાં તે (બંને પૂજાઓ) સરખીજ છે. યુતપરસ્તો પોતાના યુગુર્જોને દેવતા ગણીને પૂજતા હતા ઇસાઇઓએ પોતાના ધર્મ પેશવાઓને ખોદા બનાવી

દીધા છે. જે લોકોએ આવી તરફની (ખોદી) પૂજા (અને અકીદાઓ) ને ઇસાઇ ધર્મમાં ચાલુ કીધાં તેઓ સારી પેઠે જણ્યતા હતા કે તે બંનેમાં કંઈજ ફરક નથી. પૂજાની એક તરફ ની રીદીની જગ્યાએ બીજી રીદી ચાલુ થઇ. પણ ખરું બેતાં બંને રીદીઓ એકજ છે તેથી તેનાં સસમ રિવાજો પણ સરખાંજ છે.” પછી તેની તરફસીલ લખ્યાં પછી લખે છે કે મતલબ એ કે યુતપરસ્તો (મતિપૂજા) પૂરેપૂરી રીતે ઇસાઇ ધર્મમાં દાખલ થઇ ગઈ. બંનેનાં મુળ અને ઇચ્છા પણ એકજ છે અને તેમાંથી જેટલી શાખાઓ નીકળી તે પણ એકજ છે તે એટલે સુધી કે જુના અને નવામાં પ્રિસ્તિ રમીયો અને યુતપરસ્ત રમીયોમાં પ્રિાદત ગુબરવાની રીદીને બેતાં મળતાપણુજ માત્ર નથી પણ એકત્રતા માલમ પડી આવે છે.

આયબલને લખનારાઓ, સંભાળનારાઓ, લોકોને તે તરફ દોરવાનારાઓ, દુન્યામાં સમ-જુતીથી તેમજ જોર જુલમથી તેને ફેલાવનારાઓ, તેની તમામ પ્રતો (નકલો) ને એકઠી કરી, કોણુ જાણે તેમાં કેવો કેવો ફેરફાર કરી તેમાં કદ કદિ બાબતો પોતાને ફાયદા કારક ઉમેરી, અને પોતાને નુકશાન કારક કોણુજાણે કેટલી બાબતોને કાઢી નાંખી, પોતાને પસંદ પડતીજ સુદી કાઢી બાકી સઘળી ઇન્જલોને અને પત્રોને ખોટા અને બનાવટી (apocryphal) છે. એમ પ્રગટ કરી, તેઓનાપર ચાલ નારાને બિદઅતી કે કાફિર ટેરવી પોતાને ખરા પ્રિસ્તિઓ અને પોતે સુદેલી ઇન્જલને ખરી ઇન્જલ, આખી દુન્યા સામે રજુ કરનારા કવા વિશ્વાસ, ઇમાનવાળા, ધર્મચુસ્ત, ઇન્સાશી, દયાળુ, ધર્મના જેવી સુકેલ બાબતમાં કેટલે દરજ્જે ભરાસો આવવા લાયક હતા તેની વાંચકો આગળ છબી ચીતરી દેખાડી એવા અધકારવાળા જમાનામાં એક સાચા દીનદાર ઇસાઇએ આખા આયબલના ખરા

ખોટા હોવાપર કેવી સારી રીતે અજાણ્ય નાંખ્યું છે તે લખાણ રજુ કરી એ બહસને હું સમાપ્ત કરું છું.

નાઇસીયાની સભામાં એકઠા થએલા ઉપર ગણુમેલા સદ્યુજીના બહારોના એક ચિતાર મજકુર. વિદ્વાન સાહેબ એવીરીતે વાંચકોની નજર આગળ મુકે છે કે “પાદની ન્યુટન સાહેબના અભિપ્રાયથી કાયદો ઉદાહરણ પછી હવે અમે પાછા કેન્સ્ટન્ટીનના જમાના તરફ ધ્યાન આપીએ છીએ અગરજો લોકપ્રિય અને જુના (મૂર્તિપૂજકોના) અકીદાઓને આજ રાખવાને રાખપત રખાપત અને બિદ-અતો વડે ધર્મમાં મોટા ભાગ લેવામાં આવ્યો છતાં ખ્રિસ્તિ ટાળાએ કે જે ટાળું તે વખતે (ફેલેહમંદ ટાળું હતું) પોતાના દરેક ફેસલાને હકુમતના બેરથી અમલમાં લાવવાની કોશિશ કરવામાં કદીપણ એક મિનિટની વાર લગાડી નહીં; અને હકુમતના તરફથી પણ તે ફેસલા-ઓને (કે જે, ધર્મ ટાળું કે ચર્ચ અથવા કલેસાના તરફથી કોઇને માટે અપાતા) અમલમાં મુકવાને પૂરેપૂરી મદદ આપવામાં આવતી. અને એવીજ રીતે કેન્સ્ટન્ટીન, નાઇસીયાની કાઉન્સિલ જે જે હુકમો જે જે વિધેયો માટે (અથવા જે જે લોકો માટે) બહાર પાડી તેને પૂરેપૂરી રીતે અમલમાં મુકતો. ઐરિયસના મામલામાં તો તેણે એટલે સુધી હુકમ આપી દીધો હતો કે “જે કોઇ માણસને આ કદાકાદિ-રતી કોઈ પણ ક્રિતાય મળે અને તેને તે બાળી નહીં નાંખે તો તેને કતલ કરી નાંખવામાં આવે.” એવીજ રીતેરાજા થીયોડોસીઅસ બીજાના વખતમાં નરસુર (નેસ્ચેરિઅસ) જેવા (સાચા અને ધર્મ ચુસ્ત ખ્રિસ્તિ આગેવાન) ને આફ્રિકાના એવા એક દુર વિભાગમાં ફેર-પાર કરવાની સજા કરવામાં આવી હતી કે જે આખા વિભાગમાં ફેટલાક જાડોના માત્ર એકજ જથ્થો અને પાણીના એક ઝરા સિવાય

સેંકડો કાસ સુધી તપેલી રેતીનું રણ અને શરીરને બાળી નાંખનારી તેવા રણની દવા સિવાય બીજું કંઈજ હતું નહીં.”

નાઇસીયા કે નાઇસકે નીકાની કોનશરન્સને માટે અમને જરૂર બેજું લખવાનું છે અને ઐરિયસનો સંબંધ તેની સાથે છે તેથી એવા સાચા ખ્રિસ્તિની સાચી હીદાયત તરફ દોરવાની કોશિશના બદલામાં તેને માટે કેવો ફતવો કોનશરન્સ મજકુર તરફથી નીકળ્યો અને તે કઇ બાબત હતી તે અત્રે પ્રગટ કરવી જરૂર-રતી છે. ફેરપર સાહેબ એ પછી લખે છે કે “કેન્સ્ટન્ટીન બાદશાહના વખતથી ખ્રિસ્તિ ધર્મનો તે દોર શરૂ થાયછે કે જેમાં ખ્રિસ્તિ ધર્મે ધર્મનો રંગ બદલીને બાદશાહી રંગ લીધો અને તેને દુન્યાની સત્તાતન મેળવવાની મસ્જી થઇ; અગરજો એકરીતે એમ કહી શકાય છે કે મજકુર ધર્મ પડી ભાંગતાં તદન જુતપરસ્તીના આધારમાં ફેરવાઇ ગયો હતો, પણ બીજી રીતે એમ કહેવું પણ અગોચર ગણુશી નહીં કે ઝાંણે (ખ્રિસ્તિ ધર્મે) વધતાં વધતાં જુના વખતની યુનાની જુતપરસ્તિની લોકપ્રિય હાલત અપભ્રંશ કરી લીધી હતી. જ્યારે એ વસ્તુઓ એક બીજાની સાથે અથડાય છે તો બંનેની શિકલ બદલાઈ જાયછે, એમુજ કારણ જેવી રીતે વ્યવહારિક બાબતો (તપધ્યાત) ને લાણ પડે છે તેવીજ રીતે યાંત્રીક બાબતો (ઇત્તરનીયાત) ને માટે પણ સાચો ફર છે. (તેજ કારણ અહીં પણ લાણ પડ્યું કે) જુતપરસ્તીએ (પરા આકારી) ખ્રિસ્તિ (ધર્મનો) અકીદાઓમાં જેવીરીતે (મોટા) ફેરફાર કરી દીધો તેવીજરીતે એક બીજાના સમાગમથી ખ્રિસ્તિ ધર્મે (જુના મૂર્તિપૂજકોની) જુતપરસ્તીની શિકલને બદલી કાઢી.”

ત્રણ ખુદાઓ માનવનું ખ્રિસ્તિઓ કયાથી શીખ્યા !

“ મિસર દેશ કે જ્યાં ધણા જૂના વખતથી ત્રિદેવ (એટલે તસલીસ અથવા ત્રણ ખુદાઓ) માનવાનો વિચાર જોરજોરે (ફલાયો અને કાયમ) રહ્યો હતો, ત્યાં ખ્રિસ્તીઓના ગંભીર મસઅલા તસલીસનું ચાલુ થવું એક જરૂરી વાત હતી. સૌથી મોટી બાબત જે પર વાદવિવાદ થઈ રહ્યો હતો તે એ હતી કે ખોદાનો દીકરા હોવાને લીધે ઇસુ ખ્રિસ્તને કયો દરજ્જો આપવામાં આવે. એલેક્ઝાંડ્રીયામાં એ જમાનામાં એરિયસ નામનો એક પાદરી હતો, જેણે એક વખતે ત્યાંના વડા પાદરીની પદી માટે માંગણી ઠાણેલી પણ તેમાં તે શબ્દો નહીં. તેણે મજબૂર વાદવિવાદમાં જે વાત રજુ કરીધી તે એ હતી, કે બાપ અને દીકરાનું સગપણની રૂએ જરૂરનું છે કે એક વખત એવો હોવો જોઈએ કે જેમાં દીકરાનો કંઈ પતો હોયજ નહીં; કારણ કે બાપની ઉમર દીકરા કરતાં વધારે હોવીજ જોઈએ. (અને તેથીજ હકારત ઇસુ મસીહ (અલ) ખોદાની સાથે કદીમ એટલે હમેશથી હોનારા નથી પણ હાલિસ એટલે પાછળથી પેદા કરવામાં આવેલા છે.) પણ એ વાતપરથી તે મહાન સાચા પાદરીનો હેતુ સાફ જણાય છે. કે તસલીસના ત્રણ અકરૂઓ (કે બાગોમાંનો દરેક અકરૂમ) અગ્રવી (હમેશથી હોય તેવો) નથી, (કારણ કે) ત્રણે અકરૂઓ એકજ દરજ્જાના અને એકજ સત્તાવાળા થઈ શકતા નથી. (ત્રણમાંથી) એકને બાકીના બે અકરૂઓ પર સરસાહ હોવી જરૂરની છે. અને જ્યારે એવી હાલત છે તો એ વાત અગત્યની છે કે એક વખત એવો હોવો જોઈએ કે જેમાં તસલીસનું નામ પણ નહીં હોય.” (પાનું ૫૨-૫૩)

“ (એલેક્ઝાંડ્રીયાના મિશન થવામાં) એરિયસના મોકાખલામાં જે પાદરીને (મિશનને

દરજ્જો મેળવવામાં) ફતેહ મળી હતી તેણે બોકાના આમ મેલાવડાઓમાં એરિયસના મજબૂર (સાચા અને ખરા ખ્રિસ્તિ અકીદાના) મસઅલાના રદમાં પોતાના છટાદાર બાપણે આપવાં શરૂ કરી દીધાં, અને જ્યારે વાદવિવાદે ગંભીર રૂપ લીધું ત્યારે એલેક્ઝાંડ્રીયાના યુતપરસ્તો અને ગાદિદેઓએ જેનેઓની વસ્તી ખ્રિસ્તિઓ કરતાં વધારે હતી, મજબૂર બાબત પર પોતાની નાટકોમાં હાંસી મજાખના વેશો દેખાડવા શરૂ કર્યા. મજબૂર નાટકોમાં સૌથી વધારે લક્ષ્ય મનહર વેશ અથવા ઝૂંકટ જે બજાવવામાં આવતો તે એ હતો કે બાપ અને દીકરા એકજ ઉમરનાં દેખાડવામાં આવતા.” (પાનું ૫૩) કાઈએવો ઇન્સારી અને સમજી ખ્રિસ્તિ છે કે મહાવિદ્યાનું આ હિદાયત મરૂં લખાણ વાંચી સમજાવતે કબૂલ રાખી ત્રિદેવ જેવા પોટા અકીદાથી તોખા કરી ઇસલામીયો જેવો સાચો ખ્રિસ્તિ બની જાય ?

“ મજબૂર તકરારે જ્યારે હદથી વધારે ગંભીર રૂપ લીધો અને હુલ્લટ તોફાન થવાની બીજ પેદી ત્યારે એ મામલો બાદશાહ (કૉન્સ્ટન્ટીન) ના દરબારમાં ફેસલો મેળવવા માટે મોકલવામાં આવ્યો. પેહેલાં તો એને ચાતો નહીં વાતો ગણી પોતે ખ્રિસ્તિ ધર્મની લાગણી ધરાવતો નહતો તેથી તેણે તે તરફ ખેદરકારી વાપરી. અથવા તો અદરખાને (મહાવિદ્યાન, સત્યરૂપ) એરિયસનો દાવો ખરા છે કે “ બાપની ઉમર તેના દીકરા કરતાં મેશક વધારે હોવી જોઈએ અને એક વખત એવો હોવો જોઈએ કે જે વખતમાં બાપ મોજુદ હોય અને દીકરાનો લગાર પતો નહોય, (અને કુન્યાપરસ્ત પાદરીઓનાં દાવા અક્કલ અને નક્કલથી તદ્દન વિરૂદ્ધ છે) એમ (ઇન્સાફથી) માની લેવા છતાં તેણે તે તરફ ખેદરકારી વાપરી. પણ ચોમેરથી સાચા ખ્રિસ્તિ ધર્મને બચા કરનારા (પાદરીઓ) તરફથી તેના પર

એટલે બધા દયાવ નાંખવામાં આવ્યો કે છેવટે લાચાર થઈને તેણે નાઇસિયની કૉનફરન્સ ભરવાનો હુકમ બહાર પાડ્યો ” (પાત્ર ૫૩) વાંચકો યાદ રાખશો કે એ તેજ કૉનફરન્સ છે કે જેનાં મેમ્બરોએ હાલની આયબલને, ખરી તૈયારી, ઝખર, સહીશ, પત્રો અને ઇન્છલે મોકલ્સ તરીકે ચુકી કાઢી છે. “ એ કૉનસિસે મજકુર અથડો મટાડવાને, (ખોદાપાકની તે તૈહીદ (એ-કયતા) મટાડવાને માટે કે જેને શીખાડવાને લાખો નખીયો અને રસલો (અલ) આવ્યા હતા અને દેહરીયા અને પુતપરસ્તોના અધીદા તસલીસ (ત્રિદિવને) માનવા મનાવવા અને હજરત છસુ ખ્રિસ્ત (અલ)ના દીનને નાખુદ કરવાને માટે એક જડજમેટ પ્રગટ કીધી જે વડે સાચા ખ્રિસ્તિ-ઓને કાફિર ઠેરવી લખનતી માનવાને નીચે લખ્યા મૂળખનો શતવો જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો:-જે માણસ એવો દાવો કરે કે એક જમાનો એવો હતો કે જેમાં ખોદાના કીકરા (ઇસુ-ખ્રિસ્ત(અલ) નો કંઈ પણ પતો નિશાન ન હતો, અથવા (તો એમ સમજે કે) તે (ઇસુખ્રિસ્ત (અલ) પેદા થાય તે પહેલાં તેવણુ (આત્મા-અર્થે પણુ) હતો નહીં અથવા (એમ માનો કે) તે નેસ્તથી હસ્ત કરવામાં આવ્યા અથવા (એવો અકીદા રાખે) તેઓ એવા જડપદાર્થ (માદા) અથવા જોહર (મુગતવથી) પેદા કરવામાં આવ્યા જે ખોદાઇ માદા કે જોહરથી કોઈ જુદો છે, અથવા તો મખલૂક છે, અથવા તેની જાતમાં ફેરફાર થવો (તગઇયુર) લાગુ પડી શકે છે, તે માણસને પવિત્ર અર્થ (ખ્રિસ્તિ દેવળ) લખનતી (મરેકુહ અને કાફિર) ઠેરવે છે. ” આ શતવો નિકળતાં જ કૉન્સટન્ટીને તેને રાજ સન્તાના બળથી અમલમાં મકયો. ” (પાત્ર ૫૩-૫૪)

આયબલની સંભાળ, તેના ફેરફાર, તેના ચુકનારા અને સંભાળનારાઓની એકનિશાઈ અને બેદીની માટે બ્યારે આટલું બધું પોતે

ખ્રિસ્તિ ધર્મના પ્રખ્યાત વિદ્વાનોના લખાણોથી પોતાના ધર્મમાં મૌજુદ હોય છતાં તે બધા લખાણો ભરોસો કરવાને લાયક રેવરંડી માને પણ મુસલમાનોનાં દીનની એક મોટી દલીલ તેઓના પેગંબર (અલ)ની સામેત અથવા સહીદ હદીસો ખોળ તપાસકીધાવગર, અથવા તો બધી જોઈને મુસલમાનોને ઘોંકો દઇ ચુમ-રાહ કરવા માટે ભરોસો ન આવે તેવી દલીલો માનવા અને મનાવવા રેવરંડો તૈયાર થાય એ કેવી તાજુબી બરીવાત છો! આખી આયબલ એટલે જૂના અને નવા કરારમાં આટલી બધી પોકળતા છે ત્યારેજ તો Bacon (બેકન); Newton (ન્યુટન); Gibbon (ગિબ્બન); T. H. Horn (હોર્ન); W. E. Channing (ચેનિંગ) Newcome, (ન્યુકમ) Newman (ન્યુમન), Parker Theodore (પાર્કર-થિઓડોર), Dr. J. Lock (ડૉ. લોક); R. A. Griffin (આર. એ. ગ્રિફીન); Lillie Joanna (લેલી) Hoad, (હોડ) Chappe (કેપ), J. H. Thomas (થોમસ), U. S. Morison (મોરિસન), Sir Issac Newton (આઇસક ન્યુટન), Dr. Lamson (લેમસન), Dr. Priestly (પ્રિસલી). J. J. Taylor (ટલર), Chrislich (ક્રિસ્ટીક), Flint (ફ્રિલ્ટ), Goulburn (ગુલબર્ન), Macmillan (મૅકમિલન), N. S. Falson (ફૅલસન), J. Scott Porter (સ્કોટ પોર્ટર), A. A. Liver Mose (મોઝ), Rev. Grissbach (ગ્રેસબાચ) Lardner (લાર્ડનર), વિગેરે પ્રખ્યાત વિદ્વાનોએ અન્ને કરારો માટે પોતાના એવા સખત અભિપ્રાય, એવા સખત શબ્દોમાં ખ્રિસ્તિ દુન્યાની આગળ રજુ કીધા છે કે જેને લખતાં મારા જેવા એક ઇસલામીને પણ શરમ આવે છે. પણ જો રેવરંડી અથવા તેવણુના ધર્મના કોઇ ભાષાબાંધ મને શરજ પાડશે તો હ. અ. તઆલા પોકળતા

ની તે સમતમાં સખત નિશાનીઓને પણ હું પ્રગટ કરીશ, પણ અહીં રેવરંડજી અને તેઓના આગળાડુઓના મોંઘાં સ્વાદિષ્ટ કરવાને બે તરેહનાં મોંઘાંસવાદીયાં રવુ કરે છું:-

હાઇમ હાલ્સ-રેવરંડ દ્વિલિપ વિવિચન સાહેબ પોતાની કિતાબ “ ધી ચર્ચાઝ એન્ડ મોડર્ન ઘોટ ” ના પાના ૯૮ અને ૯૯ માં એ બાબત એકલામું લખાણ લખી તેની ખુદલી ફલીફો રવુ કરી લખે છે કે “ ફક્ત મોટે એક બીજા આગળ બચાવ કીધેલી રિવાયતો, શુભ થયલા દસ્તાવેજો (નાં માત્ર નામો) અને જેને જરા પણ કોઇ જાણખી શકે નહીં તેવા, વગર પતનાના (આખી ઇનજીલ)ના લખનારાઓ. ખસ એજ વાણુ કારણો બાકી રહી ગયલાં છે જેને વડે અમને તે બધા હેવાલોની તફસીલો સાથે જાણ થાય છે. જે હેવાલો અમારા (ખ્રિસ્તિ ધર્મ) ના જીવતા આત્મા (અથવા મળ) છે. શું એથી પણ વધારે બે બરોસા વાતો કોઇ બીજી હશે કે જેનાથી ખ્રિસ્તિ ધર્મની સમ્બાધ અને (સંધર્મ) ઇનજીલોના ખરા પશુપર શક્યબેહતો ડાહો વધારે લાગી શકે ? ” કહો રેવરંડજી કેવી લેહજત આવી ?

મસાલેદાર ખારેક:-હોર્ન સાહેબ જેવા માનીતા કોંગ્રેગેટરે (મોરિસરે) પણ કેવા ઇન્સા-ની વાત લખી છે કે “ ઇનજીલો રચાઇ તેને માટે ઇસાઇ ધર્મની તવારીખ લખનારાઓ તરફથી જે હેવાલો મલ્યા છે તે એટલા તો બે બરોસા છે અને તેની સનદોની હાલત એવી તો ખરાબ છે કે જેથી (વાંચનાર કે તપાસનારને) તેઓ કોઈ બરોસાને લાયક વાત સુધી પોંદ્યાડતાં નથી. (રેવરંડ સાહેબો ! ખરેખર આ ફકડાને જરા બેચાર વખતે સુરીને પછી બાંધો હો ! એની તો કંઈ જુદીજી લેહજત છે) અને (તેનું સુખ્ય કારણ એ છે કે) જૂનામાં જૂનાં આગલા

વખતના (ઇસાઇ) ધર્મ આગેવાનોએ પોતાના જમાનાના ગપ્પા સપ્પાઓને ધર્મની (ખેલાની અને ઇસુ મસીહની) સાચી વાતો ગણીને અને માનીને (ઇલ્લામી વાતો છે કરીને) લખી દીધી. અને તેઓ પછીના (બોળા) લોકોએ અદખની રૂએ તેઓના (ગપ્પા સપ્પાઓને ઇનજીલ એજ છે એમ કરીને તે) લખણોને • કબૂલ રાખી લીધાં. અને એવી જુદી સાચી રિવાયતો (વચનો) એક લખનારા પાસેથી બીજા લખનારા સુધી પોંદ્યા અને લાંબી મુદત વીતી ગયા કેડે તેમાં કંઈ (ખરી છે અને કંઈ ખોટી છે એ) પારખી કાઢવું અશક્ય થઇ પડ્યું. ” અહાહાહા ! કેવી લેહજત આવી ! (હોર્ન સાહેબની તજસીરની ચોથી જીદના ભાગ બીજાને બીજાને અકબાય).

હવે ઇસલામી હદીસો જે પોતે મુસલમાનોના માનવા પ્રમાણે સાબેત સનદવાળી હોય તે કેવી રીતે બરોસો આવે તેવી છે તેને માટે બે બોલ લખું છું. કુઆત મજદ જેનો હવાલો દેવા રેવરંડજી પોતે બરોસો આવે તેવો માની રહ્યા છે તેના ૨૭ મા પારાની સુરએ વન્નજમના ૧ લા રુકબમાં છે કે “ તે (એકલે મુસલમાનોના પેગંબર સાહેબ) પોતાની મજીથી (દીનસંખધી વાતોમાં) કંઈ પણ શરમાવતા નથી- (તેઓને દીન સંખધી શરમાવેલી વાતો તો) તેજ વાતો હોય છે કે જે વહીના રૂખમાં તેઓ સાહેબ પર ઉતારવામાં આવેલી હોય. ” અને જાહેર છે કે જે ચાર તરેહથી તે વાતો વહીના રૂખમાં ઉતારવામાં આવતી હતી તે દરેક તરેહને પેગંબર સાહેબ (સલ) ના જમાનાથી આજ સુધી સંધળા મુસલમાનો એકમતે બરોસા લાયક માનતા ચાલ્યા આવે છે (૧) જીલાઇલ અલે-હીસસલામ જેવા રસૂલ ફિરિસ્તાનું વહી લઇને આવવું અને સાથે કહી દેવું કે અલ્લાહ પાકનો આ તે કલામ છે કે જે તમારા પરતમારી શરીઅતની કિતાબ તરીકે ઉતારવામાં આવેશે

છે. અને તે તેજ વહી છે કે જેને રેવરંડજી અને અમો મુસલમાનો કુર્આને શરીફને નામે એળખી “મતલુવ” કહે છે. (૨) વહી લઇને છુબરહલ (અલ) નું આવવું પણ તેને કુરઆનમાં દાખલ કરવાને નહીં કહેવું. (૩) કશ્ક કે ઇલ્હામથી કોઇ વાતનું પેગંબર સાહેબપર નહર થવું અને નહર થયા પછી શિસ્તિત મારફતે તેમાં કંઈ પણ સુધારો ન થવો અને આબેહુય તેનું કાયમ રહેવું. (૪) સ્વપ્નામાં પેગંબર સાહેબ (સલ)ને દીન સંબંધી કોઇ વાત ખતલાવવી અને તેનું પણ નહર વહીથી સુધાર્યો વગર કાયમ રહેવું. એ પાછલી ત્રણે “વહીયે ગૈર મતલુવ” કહે છે અને જનાય પેગંબર સાહેબ (સલ) ની સધળી તરેહની સામેત હદીસોનો આધાર એ પાછલી ત્રણ તરેહની વહીયોની સાથે સંબંધ ધરાવે છે.

હવે એક બીજી આયત તેજ બરોસાવાળા કુર્આનની સાંભળો:—અને (ઓ પેગંબર! (સ. અ. સ.) તમારાપર કિતાય (કુરઆન) અને હિકમત (હદીસો) (ખોદાએ) ઉતારી” (૫ મા પારાનો રૂકૂઆ ૧૪ મો) મજકુર આયતમાં એ આયત તરફ ખાસ ઇશારો છે કે જનાય પેગંબર સાહેબ (સલ)ની હદીસો અલ્લાહ પાકની વહીથી ઉતારવામાં આવતી જેને પોતે હઝરત પેગંબર સાહેબ કેવી રીતે નહર કરાવે છે તે સાંભળો. હઝરત મિકદામ બિન અમ્મીકરેયથી રિવાયત છે કે “(ઓ મુસલમાનો) તમે જાણીશો કે મને કુર્આન અને તેના જેવી (એટલે કુર્આનના જેવીજ, વહી વડે) તેની સાથે સાથે એક ચીજ (હદીસ) દેવામાં આવી છે. તે વખત પાસે છે કે પેટ ભરો એક માણસ પોતાના પલંગપર પડ્યો પડ્યો કહેશે કે (ઓ લોકો!) આ કુર્આન(નેજ) ફક્ત અખત્યાર કરો. અને કુર્આનમાં જે ચીજને હલાલ (હાથેલી) જુઓ તેનેજ હલાલ માનો અને તમને તેમાં

જે ચીજ હરામ (હાથેલી) મળી આવે તેનેજ હરામ ગણો. અને (ખૂં જુઓ તો) બેશક (એમ નથી પણ ખસી વાત તો એ છે કે) જે ચીજ રસુલુલ્લાહ સલ, લલ્લાહો અલ્લેહે વ સલ્લમે હરામ કીધી છે તે તેવીજ (અને તેટલાજ દરજ્જાની) હરામ છે કે (જેવી અને જેટલા દરજ્જાની) ખોદાએ હરામ કીધી છે (છેવટ સુધી)” મજકુર હદીસને અમુદાફિદ, દાર્મી અને હાખને માળગએ થોડા શબ્દોના ફરકાર સાથે રિવાયત કીધી છે.

સાથે સાથે એક બીજી હદીસ પણ સાંભળો:—હઝરત છર્બાઝ બિન સારિયા (રહી) ફરમાવે છે કે “જનાય રસુલુલ્લાહ (સલ) જુઓ પડ્યો (બાપણ આપ્યું) અને પછી તેમાં ફરમાવ્યું કે શું તમારામાંના કોઇ પોતાના સોફાને અદીલેને એવો વિચાર કરતો હશે? કે કોઇની એવી કલ્પના છે કે ખોદાએ કોઈ પણ ચીજ હરામ કીધી નથી પણ તેજ કે જે આ કુર્આનમાં છે. હોશિયાર થઈ જાઓ! (એ તેની બક્ષત છે કારણ કે) અલ્લાહ પાકના સોગન છે કે બેશક મેં (એવી ધણી ચીજોનો તમને) હુકમ આપ્યો છે (એવી ધણી ચીજોની મેં તમને) નસીહતો કીધી છે (અને) એવી ધણી ચીજો વાપરવાથી મેં તમને રોક્યા છે, અને તે સધળી વાતો (વહી તેરીકે ઉતારવામાં) કુર્આન જેટલીખટકે (તેના કરતાં) ગણત્રીમાં વધારે છે.” અમુદાફિદ (બને હદીસો માટે હદીસની પ્રખ્યાત કિતાબ મિસ્કાત શરીફના ખાખ એખતેસામ બિલકિતાએ વરસ નહની બીજી શરહ જુઓ.)

મજકુર બને હદીસોમાં હદીસોનું કુર્આનની પેડેજ અલ્લાહ પાક તરફથી જનાય મોહમદ (સ. અ. સ.) પર વહીથી ઉતારવું કેવા ખુલ્લા શબ્દોમાં છે તે ધણુંજ ધ્યાન દેવા યોગ્ય છે.

પહેલી હદીસમાં છે કે “ અને કુર્આન અને તેના જેવી તેની સાથે એક ચીજ દેવામાં આવી છે. ” એ ફરમાનમાં “ તેના જેવી ” અને “ તેની સાથે ” એ શબ્દો શું સામેત કરતા નથી; કે કુર્આન જેવીરીતે ખુદાપાક તરફથી ઉતારવામાં આવતું તેવીજ રીતે હદીસોતું ઉતરતું પશુ હતું અને નયુવ્વતના જમાનામાં જેવારીતે જરૂર પડતી તે વખતે થોડું થોડું કુર્આન ઉતરતું હતું તેજ જમાનામાં જરૂરની વખતે સાથે સાથે હદીસો પશુ વહીથી ઇલ્લાહ કરવામાં આવતી અને એજ બંને વાતો તરફ ઉપલી આયતમાં હદીસોને ઉતારવાનો ઇસારો છે. વળી જનાબ પેગંબર સાહેબ (સલ) તું શરમાવતું કેવી ઉમદા રીતે અલહમ્દો લિલ્લાહ અમને નજરે પડે છે કે “ એક પેટભરા માણસ પોતાના સોદાખર પડ્યો પડ્યો કે તેને અટેલીને કહેશે; અથવા વિચારશે ” કે, કુર્આનમાં જે જે બાબતો માટે જે જે ખ્યાન છે, તેનેજ ભરોસો આવે તેવો ગણ્યો. બેશક પાદરિઓ અને રેવરંડો જેવા પેટભરા અને સુખેથી સોદાઓપર આલો-ટનારા હાલ દુનીયામાં બીજા કોઈજ નથી, અને અમારા જમાનામાં તો તેઓજ કહી રહેલા પશુ છે કે, કુર્આન સિવાય, ઓ મુસલમાનો! તમારા ધર્મની દરેક દલીલ ભરોસો ન આવે તેવી છે. જેનો જાહેર નમ્રતો રેવરંડ કૃષ્ણમન હુરીજનો બહાર પાડેલો આ ટ્રેક છે. એ પશુ જનાબ નખી (સલ) નો એક મોહજો ગણાવવો જોઈએ કે, સાહા-તરસો વર્ષ આગળ જે ફરમાવેલું તે આજે ધોળે દહાડે આમેહૂબ નજરે પડે છે.

વળી બીજી હદીસથી સામેત થઇ ગયું કે, જનાબ પેગંબર ખોદા (સ. અ. સ.) ના સધળા ખુલાઓ (કે જેમાં આપના સધળા ભવિષ્યવાદ પશુ આવી ગય છે.)

સધળા શિખામણો (જેમાં ફરવાના સધળા જાન્ય કામોનો,) અને સધળા મના કપિલી વસ્તુઓ (જેમાં મકરૂહ કામોનો સમાવેશ થયેલો છે, તે સધળા) ખોદાપાક તરફથીજ ઇલ્લામથી આપ (સ. અ. સ.) પર ઉતારવામાં આવેલી હદીસો છે, અને પકી ખુલ્લીરીતે તે તરફ ઇસારો “ કરીદેવામાં આવ્યો કે, તેઓ ગણ્યોનીમાં કુર્આનની આયતો જેટલીજ નહીં પશુ તેનાથી ઘણીજ વધારે છે. રેવરંડ ! હવે શરમાઇને માયું નીચે ધાલો તો દીક, હદીસો પશુ ભરોસો આવે તેવીજ ઇસ્લામી ધર્મની દલીલ મુસલમાનોને માનવીજ જોઈએ; એમાં હવે જરાએ શક પાછી રહ્યો કે ?

કુર્આનની સાથે હદીસોને કેવી અગત્યની પોતે પેગંબર સાહેબના સહાબીઓ માનતા હતા, તેની એક દલીલ પશુ સાંભળશો.

ખોદાપાકે કુર્આનમાં જે કંઈ ફરમાવ્યું છે, તેમાં અગર જે ધણુ વિસ્તારવાળી મતલબોનો સમાવેશ થયેલો છે છતાં તે સધળાં ખ્યાનોમાં એક તરેહતું ટુંકાણુ છે, તેની તપસીલ હંમેશ હજરત રસુલુલ્લાહે (સલ) કીધી છે. જે એમ નહોત અને દીનને માટે જેટલી જરૂરી ચીજ છે, તેનું ખ્યાન તપસીલ સાથે કુર્આન મજ્દેજ કપું હોત તો, “ મા આતાકુસુર રસુલો ફ ખુઝુલો વ માન હાકુમ અન્-હોફ-તફ ” (સુરએ હસં રુઆ ૧ લો) એટલે (અમારા) રસુલ (હજરત મોહંમદ (સલ) જે કંઈ તમને આપે તે લઇ લો અને જે વસ્તુથી લખને મનાઇ કરે તેને દૂર રાખો) જેવા રજી હુકમ ઉતારવાની જરૂર હતીજ નહીં; આથી જાહેર થઇ ગયું કે, ધણુખરા હુકમો, રોકાણો, શિખામણોની વાતો, શિખામણ લેવા લાયક આગલા નખીઓ (અલ) અને વલીઓની સુવર્તાઓ, આખરેતના ખ્યાનો

અને અવિશ્વવાદો માટે પોતે કુર્આન શરીફ હદીસો ા જગ્યા બાકી રહેવા દીધી છે.

કુર્આને પાકની જગત જાણીતી તર્જીર દુરરે મનસુરમાં ઇમામ જલાલુદ્દીને સયુ-તીએ (રહ) હદીસ નકલ કીધી છે કે, “ઇબ્ને અબ્બી હુતિમે માલિક નબ્ને અનસ (રહ.)ની સનદે હઝરત રબીઅહ (રહી) થી રિવાયત નકલ કીધી છે કે, તેઓએ કહ્યું કે, અલ્લાહ તપ્પારક વ તઆલાએ (પોતાની) કિતાબ (કુર્આનને પોતાના બંદાઓ માટે) ઉતારી પણ તેમાં (પોતાના નબીની) સુનન (એટલે હદીસો) ને માટે જગ્યા બાકી રહેવા દીધી છે.”

હવે એક બીજી બાબત તરફ આપનું અને આપ જેવા બીજા રેવરંડોનું ધ્યાન ખેંચું છું. આજસુધી પાદરીઓની એ ટેવ હતી કે ઇસ્લામના ધણુખરા મોજાઓ કે ચમત્કારો માટે એવો સવાલ ઉઠાવતા હતા કે સાહેબો! જો, આ મોજાએ થયોજ હોત તો તવા-રીખ કે, ઇતિહાસવાળાઓ તેને જરૂર લખતે. દાખલા તરીકે ચાંદ કાટવાનો મોજાએ જેને જૂડો સાબીત કરવાને ધણુખરા ધર્મવા-ળાઓએ, અને મુખ્યત્વે કરીને પાદરિઓએ તો ઉપરલાખેલોજ શોરખકોર કરી મૂક્યો છે. તે વખતે તો પોતાનો કક્કો ખરો કરવાને તવારીખ કે ઇતિહાસજ એક એવી વસ્તુ રેવરંડો આગળ બરોસો આવે એવી દેખાય છે કે જેના મૂકાંબલામાં તેઓ હદીસોને કમાં ગણુકારે કુર્આન જેને આજે બરોસો આવે તેવો મનાવવા, અને માનવા ઊભા થયા છે, તેને પણ જરાએ બરોસો આવે તેવો માનવા દેતા નહતા.

પણ હાલમાં રેવરંડોએ એવું કે હું જે રૂઝે અમટે કરે છું એમાંના કેટલાક સવા-લોનો આધાર તવારીખપર રહેલો છે. લાવો

તે તરજીનો રસ્તો. પણ બંધ કરી દઇએ કે બ્યારે હદીસો જેવી મહાન દલીલો બરોસો ન આવે તેવી છે તો તવારીખની શી વીસાત રેવરંડો! કુર્આન શરીફના ૧૧ મા પારાના ૭ મા રૂકઅમાં ખુદાપાક ફરમાવે કે જતાખ નબી (સ. અ. સ.)ના જમા-નાના કાફીરાએ માંગણી કીધેલી કે યાતો આ કુર્આનને રદ બાતલ કરી એક બીજું કુર્આન લાવો અથવાતો અમારી મ છુઓ અને ઇન્જાઓને અનુસરતી વાતો તેમાં દાખલ કરો. પણ ઉપર ખ્યાન કરવામાં આવેલી નાઇસીઆની કૉન્ફરન્સના સમારોહએ, તેમજ બીજા જમાનાઓમાં બીજા રેવરંડોએ ને પોપોએ યુતપરસ્તોને અથવા પોતાના રાજ્યા-ધિકારીઓ કે, સરદારોને રાજ રાખવા ઈન્જ-લમાં અને પોતાના ધર્મમાં જે સુધારો વધારો કીધેલો તેમ ન કરતાં આપે તેઓને ઉત્તર વાળ્યો કે, માંડાઓ! “અલ્લાહપાકે ચાહું તોજ, હું તમારી રૂખર તેને પઠી શક્યો, અને તેણે ચાહું ત્યારેજ એ કલામ સુધી તમે પહેંચ્યા.” તમારી મરજી મુજબ આજસુધી એક પણ વખતે એક પણ આય-તમાં ફેરફાર કરતાં અને તમે કદિ જોયો છે? “કારણકે એથી પહેલાં પણ મારી ઉમરનો એક મોટો ભાગ મેં તમારામાં ગુજર્યો છે. ત્યારે શું તમારામાં એટલી પણ વિચારશક્તિ નથી?” કે નોબુવત પહે-લાંની અને પછીની મારી હાલત તથા વાંતોપર વિચાર કરો કે, એવો કોઇપણ દાવો કે એવું એક પણ કામ મેં કીધું છે કે જેથી હું એક પણ બાબતમાં જુડો કે ખોટો ક્યોં હોઉં?

ઉપલી આમતમાં કલા મુજબ નોબુ-વત પહેલોતી આપની હાલતો અને કમોશી તવારીખ જેવાંની હાજત રાખ્ય વગર તેજ લોકો જાણીતા હોઈ શકે

છે કે, જેઓ આપના જમાનાના હોય અને આપની હાલતોને નજરે નોંધે હોય; તે પછીના ભેદોને તો, તોણુવત પહેલાંની આપની કાષ્ઠપણુ બાબતને માટે તવારીખજ નેવી પડશે. અલગત, તવારીખના તે બ્યાનોમાં આપની હાલતે માટે કોઈ એવી રિવાયત હોય કે જે કુર્આન અને હદીસો અને સાચી તવારીખની અખરો વિરુદ્ધ હશે તો તેને મુસલમાનો એકે મતે વગર ભરોસાની રદ બાતેલ રિવાયત ગણશે. ત્યારે મજકુર આયતથી સાબેત થઈ થયું કે જે ઠેકાણે તવારીખી બ્યાન ની જરૂર પડે તે ઠેકાણે મુસલમાનોએ એકે મતે સાચી ગણેલી અને માન્ય રાખેલી તવારીખી વાતે કે જેને સંબંધ આપ (સલ) ની જીંદગી કે લાદખ સાથે હોય અને તેને વિરુદ્ધ અને તેને ખોટી ઠેરવનારી હદીસ કે કુર્આનની ઘોઈ પણુ દલીલ નહીં હોય છતાં તેને ભરોસો ન આવે તેવી દલીલ માનવી અને મનાવવી પેતે કુર્આનથીજ મલામ પડયું કે એવકૂફીની વાત છે.

ઇસલામી હદીસોને માટે ઇસાઇ વિદ્વાનો નો શો અભિપ્રાય છે તે પણ અત્રે રેવરંડજી આગળ રજુ કરવું ફાયદાકારક થશે. હદીસોને માટે ઈંગ્લેંડના જાણીતા વિદ્વાન સર વિલ્યમ રૉમ્સ કારલાઇઝ પોતાની જાણીતી કિતાબ “ધી હીરીઝ એન્ડ હીરો” હિલ્લી સનના બોળ લેક્ચરમાં લખે છે “આપણા (ઇસાઇ-એના) ધણુ ઉત્સહી પુરોષોએ હજરત મોહમ્દ (સલ) માટે જે જુઠાણાના ઢગલા ખડકેલા છે તેનાથી અપણી પોતાનીજ હલકાઇ થતી આપણને અત્યારે લાગે છે. આપણા મનમાંથી એ બધું કાઢી નાંખવાનો વખત આવ્યો છે. એમણે (એટલે હજરત મોહમ્દ (સલ) બાબેલું) ભવિષ્ય અત્યારે છેલ્લા ૧૨૦૦ વર્ષથી ૧૮ કરોડ માણસોના જીવનનો એક માર્ગ ફરકે પ્રદર્શનો મૂક્યો પડયું છે. આ ૧૮ કરોડ *

માણસો ખોદાએ આપણા જેવાજ બનાવ્યા છે. માલિકે પેદા કરેલા પ્રાણીઓની મોટી સંખ્યા અત્યારે કોઇ પણ પુરુષનાં વચન કરતાં હજરત મોહમ્દ (સલ) ના વચનને વધારે માને છે. જે હકીકતોને, માલિકે પેદા કરેલાં પ્રાણીઓ સૈકાના સૈકાઓથી માનતાં આવ્યાં છે તેને અત્યારે આપણે ધડી કાઢેલી જાદુઇ દિવ્યજનો તમાસો કેમ માનવો ? ”

યુરોપ અને એશિયાના સર્વ વિખ્યાત ઇતિહાસ લખનાર સર એડવર્ડ ગીબ્બન પોતાની કિતાબ “ધી ટિકલાઇન ઓફ ધી રોમન એમ્પાયર” માં લખે છે કે “ધર્મના આગેવાન અને સાથી મોટા ધર્મ વિદ્વાન ઉપદેશક (શરીઅત સુચવનાર) ની આદતો (રેહણી કરણી) માંજ દરેક ધર્મમાં; સર્વ તેને માટે જાહેર બિનાઓ નો સંપૂર્ણ રીતે સમાવેશ થયેલો હોય છે. તેની જ રીતે હજરત મોહમ્દ (સ. આ. સ.) ના તમામ વચનો (અને કૃત્યો એટલે હદીસો) જાણે સાચા રસ્તાની સોનેરી નસીહતો (શિખામણો) છે. અને તેમના કાર્યો નેકીના નમુના રૂપ છે. તેમને માટે કેટલીક નામાંકિત નારીઓ અને મિત્રો એમના ધણુ હુપા અને સચ્ચાઈના અસરકારક તમામ ચિહ્નો લખી રહ્યા છે (તેથી કરીને) હજરત મોહમ્દ (સ. આ. સ.) નો ધર્મ કોઈ પણ રીતના શક અને સંદેહથી પવિત્ર અને સ્વચ્છ છે.” (જુઓ મજકુર કિતાબના છઠા ભાગનું પાનું ૫૦)

* યુરોપીયોનાની ગણતરી પ્રમાણે દુન્યામાં મુસલમાનોની વરતી ૩૯ કરોડની છે; પણ ટુર્કીઓએ બે બાબત બોળ તપાસ કરતાં તેઓને ઇસ્લામી દુન્યાની ખરી સંખ્યા ૪૯ કરોડ માણસોની માલમ પડી જે ગણતરીને મિસરના પ્રખ્યાત વર્તમાનપત્રો “અલ મોઅયયદ” અને અલ મનારે ૧૩૩૦ ના પત્રોમાં પ્રગટ થીથી હતી. ત્યારે અહીં ૧૮ કરોડની સંખ્યાએ જાહેર થયેલ છે.

પંતપના પ્રખ્યાત ખ્રિસ્તિ વિદ્વાન મી. રાયગન હદીસોને માટે લખે છે કે “એક અબજ માણસ તમામ દુન્યાને માટે એવા કાયદા કાનૂનો (જે હદીસોમાં બયાન થયેલા છે) બાંધી ગયા કે જેની બરાબરીનો સુકાબલો મોટા મોટા આજના (વખતના તત્ત્વજ્ઞાની વિદ્વાનો (ધારા અને કાયદા કાનૂન રચનારાઓ) અને તીવ્ર બુદ્ધિના લોકો (દાનિશમંદો) કરી શકતા નથી તેમ કરી શકશે પણ નહીં, બલકે તેઓ (જનાબ મોહમ્મદ (સં. અં. સં.)ના કાયદા કાનૂનો એકે અવાજે સર્વ માન્ય થઈ પડ્યા છે.” (જુઓ “હુમારા નબી માટે પરધર્મી-ઓના વિચારો.” પાનું ૧૬૭).

ખ્રિસ્તિ વિદ્વાનોનાં હદીસની તારીફમાં ઉપલા તો માત્ર એ ત્રણ નમૂના છે એ ઉપરાંત તેઓનાં હજી પણ ઘણાં લખાણો છે. હવે એ તપાસવાનું છે કે ઇસાઈ વિદ્વાનોએ આટલી બધી તારીફો કાઢી તેનું કાંઈ મુખ્ય કારણ હોવાનું જોઈએ; અને તેજ એવું કારણ છે કે જેને લીધે મુસલમાનો તો મુસલમાનોજ છે પણ તેઓ ઉપરાંત ઇન્સારી ખોળ તપાસ કરનાર પરધર્મી માણસને પણ માનવું પડે છે કે બેશક ઇસલામી ધર્મના પેગંબર સાહેબ (સં. અં. સં.)ની હદીસો કે જે વચનો અને રેહણી કરણીના બયાનોજ માત્ર એવો સંમ્રદ છે કે જેનાપર દરેક રીતે બરાસો લાવ્યા વિના છુટકોજ નથી અને એ કે તે બેશક જનાબ પેગંબર સાહેબ (સં. અં. સં.) નું કલામ છે અને જનાબ પેગંબર સાહેબ (સં. અં. સં.)ના વખતથી, હદીસો લખાઈ કિતાબોના રૂપમાં પ્રગટ થઈ ત્યાંસુધી, બેહદ મેહનતે સચવાયશે ખબરના છે અને તેઓનું સચવાયશો રહેવાનું મુખ્ય કારણ એ હતું કે જનાબ પેગંબર સાહેબ (સં. અં. સં.)નાં જમાના પછી લખાઈ અહીંસે વધે સુધી

દરેક જમાનામાં સંખ્યાબંધ માણસો તેઓને લખી યા મોટે યાદ રાખી ઘણા માણસોને લખાવી મોટે યાદ રખાવતા, અને અકેક શબ્દનક ફેરફાર તેમજ મોટે યાદ રાખનારા અને લખનારાઓનું દરેકે દરેકનું જીવનચરિત્ર, તેઓની યાદ શક્તિ, કંઈ કંઈ જગ્યાએ એટલે કંઈ કંઈ હદીસ બયાન કરવામાં કે લખવામાં કોણે શી શી બૂલો કાઢી તેની નોંધ લખી લેતા અને તેની કિતાબો રચતા અને એક પણ હદીસના ફકરાની સ્મરદ એટલે જનાબ નબી (સલ)થી લઈને કિતાબોમાં પ્રગટ થઈ ત્યાં સુધી કયા કયા માણસે તેને યાદ રાખી કે લખી, એક બીજાને તેટલોજ ફકરો પેંહચાડ્યો એવાં તેઓનાં નામોની લીસ્ટને અધુરી કે અપૂર્ણ થવા દેતા નહીં, એ એવો ઇલમ છે કે જે ઇલમ અથવા વિષય મુસલમાનો માં “ઇદજે અરમાઉર રિઝલ” ને નામે પ્રસિદ્ધ છે. અને આજ દિવસ સુધી ઇસલામી દરેક ધર્મ વિદ્વાનને તેને સારી પેઠે જાણવું પડે છે. અને ઇં. અં. તથાલા કેયામત સુધી તે તેવીજ રીતે મુસલમાનોમાં સચવાયશે અને ચાલુ રહેશે.

હવે વાંચકોએ વિચારવું અને ખૂબ ધ્યાન દઈને વિચારવું જોઈએ અને રેવર ડો.એ આટલું જણાવ્યા પછી સામાન્ય લોકોને હદીસો બાપન ધોકા દેવા થકી તોળા કરવી જોઈએ કે તેઓના નવા કરારનું બયાન શરૂ કરવા અગાઉ મેં મથાળું બાંધ્યું હતું કે શું તેઓનો આખો નવો કરાર હદીસ જેવો, બરાસાને લાયક સાચી સનદ વાળો છે કે નહીં? રેવરંડજી! જરા આ તરફ ધ્યાન દઈને જોશો હેં! સાંબળો આ ચોપડીનું નામ મેં આપનાનામ પરથીજ રાખ્યું છે. “લક્ષ્ય” એટલે ધ્યાન દેવા લાયક. જે ધ્યાન દેશો તોજ “મનહર” લખાણોની અસર ઇં. અં. તથાલા તમારા

હદીસો તરફથી અવિશ્વાસુ દિવસ કવર થશે. સા-
બેત એ થયું કે તમારી આખી આયથલ
એટલે જૂનો અને નવો કરાર જૂનો તમા
નવા, ગોરા તથા કાળા, યુરોપીઅન તથા દેશી
રેવરંડો અને ખ્રિસ્તિ વિદ્વાનોના લખાણોથી
તમને એક સેફ્ટને માટે પણ બરોસો ન આવે
તેવો સાબેન થશે કે જે કરારોને તમે આ-
કાશી વચ્ચે અને ખોદાઈ કલામ ગણો છો,
અને તેને ઠેકાણે સંધળા ઇસલામીઓ અને
બીજા કોઈ નહીં પણ ખ્રિસ્તિ, દેશી નહીં
પણ યુરોપીયન, કાળા નહીં પણ ગોરા વિદ્વાનોના
લખાણોપરથીજ સાબેત થઈ ગયું કે મુસલમાનોના
પેગંબર (સ અ સા.)ની હદીસો, કાયદા કાનૂન, શિ-
ખામણી અને તવારીખના પમાનો માટે એવી જુદા
દરજાની છે કે આગ્રા પાછલા ફિલસુફો
અને ધારા બાંધનારાનું ઉત્તમમાં ઉત્તમ અને
શ્રેષ્ઠમાં શ્રેષ્ઠ વિદ્વાનોનું લખાણ તેના મેકા-
બલામાં એક રજકણ બરાબર નથી. અને તે
હદીસો ખરી અને સાચી હોવામાં એવી તો
બરોસોને લાયક છે કે ઇસલામ સિવાયના દુન્યામાં
જેટલા જૂના ધર્મો છે તેઓ પોતાના ધર્મની
એક પણ આખી કિતાબને માટે એક પણ
સનદ લાવી શકતા નથી અને અહીં મુસલ-
માનો તો હદીસના અકેક ફકરા માટે સંખ્યા
બંધ સનદો મનાયથી, લખાયથી, રચાયથી,
તપાસાયથી, પ્રસરાયથી અને હપાલવી તૈયાર
રાખે છે કે જે હદીસોને તમે બરોસો ન આવે
તેવી વાતો લેખી, લખી અને પ્રગટ કરી મુ-
સલમાનોને ગુમરાહ કરવાની અને પરધર્મીઓ-
ને ઘોઠા દેવાની કોશિશો કરે છે.

રેવરંડજી ! એક વાત રહી ગઈ તમે કહેશો
કે હદીસો માટે તો ખ્રિસ્તિ વિદ્વાનોનાં વચ્ચે
એ જોયાં પણ હદીસોની સનદ અને તેની
સંભાળ માટેનું યુરોપીઅન ગોરી આમડી વાળા
વિદ્વાનોનું લખાણ ક્યાં છે ? તે હવે આપની

સમક્ષ રજુ કરું છું—હદીસોનાં રાવિયો કે
લખનારા અને મોટે વાદ રાખનારા, અથવા
એમ સમજે કે પેગંબર સાફિય (સં અં
સં) ના મુબારક જમાનાથી હદીસોના વિષય
સંપૂર્ણ રીતે મજબૂત થઈ ગયે ત્યાં સુધી
દરેક જમાનામાં એક બીજાને હદીસો પોતાના
નારાઓની ઉપર લખેથી ખરી. સનદને માટે
જરૂરી વાતો જાહેર કરનારા અને ખરા જોદાને
પરખાવનારાઓના હેવાલોના સંગ્રહને “અસમા-
હર રિગલ” કહે છે તેને માટે હિંદુસ્તાનમાં
અર્બા બાયા અને મુસલમાનોની ધર્મ વિધાને
જાણનારા ખ્રિસ્તિ વિદ્વાનોમાં સૌથી વધારે
પ્રખ્યાત ડૉક્ટર રૂબીંગર સાહેબે “કોર્ટ ઓફ
ડૉક્ટર્સ” ની ફરમાસથી અને “ધી એ-
શિયાટિક કું” ના બેટાગરથી અરમાહર
રિગલના વિષય સમ્બંધી એક કિતાબ અર્બા
બાયામાં પ્રગટ કીધી છે કે જેનું નામ ‘ધ સાબા ફિ-
મ અરેકતિસ સલાબા’ છે તેની અંગ્રેજ પ્રસ્તા-
વનામાં તેઓ લખે છે કે “મુસલમાનોની
વિધાની ઇજ્જત (તેઓની) “અસમાહર રિગલ”
ની વિધા છે. ન તો કોઈ એવી પ્રજા થઈ
અને ન કોઈ હમણા છે કે જેઓએ મુસલમા-
નોની માફક બારસો વર્ષની (હદીસોના સંધળા)
વિદ્વાનોની જીંદગીનો હાલ લખ્યો હોય. મુસ-
લમાનોની અસમાહર રિગલની કિતાબો જે
(એક ઠેકાણે) ભેગી કરવામાં આવે તો ભગભગ
(હદીસોની રિવાયતોની સનદ ધરાવનારા તેમાં)
પાંચ લાખ પ્રખ્યાત વિદ્વાનોના (સંપૂર્ણ)
હેવાલ મળી આવશે. (તે એટલા દરજાની
સંપૂર્ણ અને કામેલ વિધા છે કે) એઓ
(એટલે હદીસો બયાન કરનારા રાવિયો) ના
ઇતિહાસમાં કોઈ સંકેત કે પ્રખ્યાત જગ્યા એવી
નથી કે તે વખતનો અને તે જગ્યાનો કોઈ
માણસ એ (રાવી)ઓનાં બયાનમાં આવ્યો નહીં
હોય.” બીજા ઠેકાણે એજ પ્રસ્તાવનામાં લખે
છે કે “(હદીસોની) રિવાયતના વર્ણન કરવાની

હાલત જાણવાની વિદ્યાવીધે મુસલમાનો જેટલી કાંઈ મોટા ધરાવે તેટલી મોટા છે તેઓને બટે છે. ” (હમારા નખી માટે ધરધર્મોના વિચારો” પાનું ૧૦૯ અને ૧૭૭)

શું કુઆની શરીફ કોઈનું જીવન ચરિત્ર છે ?

રેવરંડજીના આ ધોડાપર મુસલમાન બચ્ચાઓને પણ હાંસી આવ્યા વગર રહેશે નહીં. તેઓ લખે છે કે “ ૧ મસીહનો જન્મ જોજીના એટલે ચમત્કારીકરિત થયો તે કુઆનીથી સાબિત થાય છે. તેના જન્મની ખબર હજરત મરિયમને હજરત જીયાઘલ મારફતે આપવામાં આવી હતી પણ હજરત મહંમદના જન્મનું બયાન વટિકે કુઆનમાં નથી તેનો જન્મ ચમત્કારિકરિત થયો નથી વાસ્તે જન્મની વાતમાં મસીહ ઇબ્ને મરિયમ હજરત મોહંમદ કરતાં ઉત્તમ હશે. ”

ત્રીજા પારાની આલે ઇઆનની સૂરતના પાંચમા રૂબમાં છે કે ફિરિસ્તાઓએ હજરત મરયમ (રદી)ને હજરત મસીહ (અલ) ના જન્મની ખુશ ખબર આપેલી. પછી સોળમા પારાની સૂરએ મર્યમના બીજા રૂબમાં છે કે તેની તરફ અમે આમારી (પેદા કીધેલી રહેામાંની એક) રહ મોકલી અને તે રહે બીબી મરિયમ (રદી)ને મજકુર ખુશખબર આપી. રેવરંડજી કુઆનનાં લખાણોથી તદ્દન નાવકેશ હોવા ઉપરાંત એવા બોળા પણ છે કે કોઈ રેવરંડની લખેલી કિતાબનો તરજુમો કરી મજકુર રૂબ લખતી વખતે કિતાબ લખનારના લખાણપર રેવરંડજીને જેટલો ભરોસો હોવો દેખાય છે તેટલો મુસલમાનોની સાચી હદીસોની દલીલપર હોવો દેખાતો નથી. તે માંજ પેલા રેવરંડે જે કંઈ લખી માણું તેને

તપાસ્યા વગર રેવરંડજીએ તજુમો લખી કાઢ્યો કુઆનમાં તો કેયે નથી કે જ જિયા-ધલેજ (અલ) બીબી મરિયમ (રદી)ને મજકુર ખુશખબર આપી. આ પહેલા પગથિયાથી રેવરંડજીને મુસલમાનોના ધર્મ સંબંધી કેટલી માહિતી છે તેનો નમુનો જાહેર થઈ ગયો —

ઇબ્નેહાએ ઇસ્ક હય રોતા હય કયા

આગે આગે દેખીયે હોતા હય કયા

એટલે કુઆનમાં શું છે અને શું નથી તેનોએ તેઓને પતો નથી. જોરી ચામડી વાળા રેવરંડોને જોઈએ કે બહુ વિચારીને અને તપાસીને કાળી ચામડીવાળા રેવરંડોની મુસલમાનોના મોઢાપલ્લા વાસ્તે ચુંટણી કરે.

વહાલા વાંચકો અને રેવરંડો! કુઆને શરીફ બાઈબલની પેઠે કોઈ શીલ્ડુકોની શિખામણો, યુનાનના ખુતપરસ્તોની તવારીખો પરથી લખાયેલા તવાળીખના હેવાલો અને જૂના ગપ્પા સંપત્તો સંગ્રહ નથી જેને વિરતાર સાથે હું ઉપર સામેત કરી આવ્યો. બલકે તે શું છે તે પોતે કુઆનને મોટે સાંભળો “ તે તો ગાંધ શિખામણો અને જોહેર કુઆન છે. (તે) એટલાજ માટે (ઉતારવામાં આવ્યું) છે કે જે કોઈ (બુદ્ધિલ હમાનના અમૃતથી) જીવતું હોય તેને (ફરર શિક્ષા અને યુનાહોના કામોની સમજાવેને સૂચારી) બીચાડે અને નહીં કબૂલ રાખનારાઓ ઉપર સત્ય સામેત થય. ” (સૂરએ યાસીન રૂબ પ મો). (૨) બીજા કયા કામને માટે ઉતારવામાં આવ્યો છે તે સાંભળો (“ મુસલમાનો !) અરે તો તમારાપર (આ કુઆનમાં) ખુશ્કી આવતો, અને તમારા પહેલાં જે લોકો યુવરી ગયા તેઓના (જરર જોગા) હેવાલો (એટલાજ માટે) કીનાયો છે કે (જે) થી તે હેવાલો તમારે ગાંધેડાં અને ધર્મિય માણસો (મુતદીયો)ને માટે શિખામણો થઈ પડે. ” (પારે ૧૮ મો સૂરએવર રૂબ ૪ થો). (૩) ત્રીજા કયા કામને માટે ઉતારવામાં આ-

બો તે સાંભળો “ બેશક આ કુર્આન તે રસો બતાવે છે જે દરેક રીતે સચવાયેલો છે. અને ઇમાનવાળો લોકોને કે જેઓ સારા અકીદાએ રાખે અને સારા કામો કરે છે ખુશ બનશે આપે છે કે તેઓને (ઇસલામી અકીદા રાખવા માટે અને ઇસલામી હુકમો બળવી લાવવા) માટે (પરલોક કે આપેરતમાં) ઘણો મોટો બદલો (મળવાનો) છે. (સુરએ બની ઇસ્લાઇક રફૂઅ ૧.)

ત્યારે એવી કિતાબથી જેને પોતે રેવરંડછ માને છે કે બરોસો આવે તેવી છે સાબેત થઈ ગયું કે કુર્આન શરીફ હઝરત મોહંમદ (સલ)નું જીવન ચરિત્ર, લાઇફ, કે સવાનેહ ઉમરી તરીકે લોકોમાં પ્રગટ કરવામાં આવ્યું નથી પછી તેમાં આપનાં જીવન ચરિત્રને પેદાશ કે રેહણી કરણીના સંબંધ ધરાવનારી વાતો તપાસવા બેસતું અને તેવી વાતો તેમાં નહીં મળી આવતાં “ જન્મનું બચાન વટિક કુર્આનમાં નથી.” કરીને લખતું એ રેવરંડછ જેવા બાહ્યેશ માણસોનું જ કામ છે. હું ધારું છું કે બાઇબલમાં પાલરિઓએ જેજ બુલ કીધી છે; જે તેઓ કરવાનાં કામો નહીં કરવાનાં કામો આપેરતનું બચાન, જાણીતા નખીયાનો, વહીયોના તેમજ ધર્મના કેટલાક દુશ્મનેનો ધંડો લેવાનો હેવાલ અને શિખામણો- જ લખી તેને આકાશી કલામ તરીકે લોકો આગળ રજુ કરતે તો એટલા રજેત થતે નહીં, કે જેટલા કોઈ પેગંબરને માણસના ચૂપર શેકેલી રાટલીઓ ખવાડીને (જુનો કરાર હઝ કીએલ અધ્યાય ૪ ની ૧૨મી કલમ અને કોઇ પેગંબરને દાર પીવાડી તેઓનીજ દીકરીઓ સાથે સુવાડી વગર નીકાહની ઝાલાહ લઇને (જુનો કરાર, ઉત્પતિ ૩૦ થી ૩૮ મી કલમ અધ્યાય ૧૯ ની) અને ઇસુ ખ્રિસ્ત (અલ)ની ખોટી વંશાવળી, તેઓનું જન્મ અને જીવન ચરિત્ર લખીને રજેત થયા છે,

હું ઉપર લખી આવ્યો છું કે મુસલમાનો પોતાના ધર્મ સંબંધી કોઈ વાતની દલીલ હુંદવી હોય તો તેની ખોળ તપાસ ચાર જગ્યાએ કરે છે જેમાંની એક દલીલ હદીસો છે જેનો દરજ્જો માતબર હોવામાં કુર્આનની પછી છે તેમાં જેતાં માલમ પડે છે કે જનાબ મસીહ (અલ)ની પેદાશ વખતે જાહેર થયેલા ચમત્કારો કરતાં હઝરત મોહંમદ સાહેબના (સલ) ના જન્મ વખતે જાહેર થયેલા ચમત્કારો સંખ્યાની રૂએ ઘણા, અને મોટાંઈની રૂએ ઉત્તમ જાહેર થયેલા છે.

ચમત્કારની સરખામણી શરૂ કરતે પહેલાં વાંચક વર્ગ અને ખાસ કરી દેશી અને પર-દેશી, કાળા અને ગોરા રેવરંડો આગળ એ વાત રજુ કરવાની મને જરૂર છે કે જનાબ મોહંમદ પેગંબર સાહેબ (સ. ૫૦ અ. ૫૦ સ. ૦)ના જે જે ચમત્કારો હું આ ચોપડીમાં લખીશ તે હદીસોના પ્રખ્યાત ઇમાનો કરતલાની (રહ)ની કિતાબ મવાહેબે લુન્નીઆ, કાઝી આયઝ (રહ)ની શિક્ષા, મુદ્દસા અલીકારી (રહ)ની શાહેશિક્ષા, ઇબ્ને હુશશામની “ સીરત ” રોખ નખહાનીની હુજ્જતુલ્લાહે અલલ આલમીન, ઇમામ જલા-લુદ્દીન સયુતીની ખસાએસે કુખા અને મિ-સ્કાત શરીફ વિગેરે એકેમતે માનીતી અને જાણીતી કિતાબો પરથી લખીશ કે જે કિતાબોમાં એ કે હદીસ એવી નથી કે જેને માટે હદીસોના ઇમાનોએ એકેમતે લખ્યું હોય કે બેશક આ હદીસ ખોટી, જૂઠી અને બનાવટી છે. મજકુર કિતાબોમાં, ઇમામ જલાલુદ્દીન સયુતી (રહ), પોતાની કિતાબ ખસાએસે કુખા ને માટે તો ખુદશા અપ્પોમાં, તે કિતાબની પ્રસ્તાવનામાં લખે છે કે “ (જે મારી રચેલી કિતાબ) એવી કિતાબ છે કે હદીસોના ઇમાનોએ જે હદીસોને બરોસો આવે એવી સનદોથી લખેલી છે તે સંખ્યાએ

કિતાબમાં આવી નબ છે. જે જે ચમત્કારો જનાય સેયદુલ મુર્સીદીન (સં. અં. સં.) ને માટેજ ખસ જાહેર થયા છે અને જે જે ચમત્કારો આપનેજ માટે જાહેર કરવામાં આવેલા તે સધળાઓને માટે જે જે સાબેત હદીસો છે તેજ સધળી હદીસો એ કિતાબમાં છે, જે વાત ચાંદના પ્રકાશ કરતાંએ વધારે સાફ ચળકી રહેલી છે. જે હદીસો ઠીક સનદ સાથે આવેલી છે તેઓનેજ મેં આ કિતાબમાં લખી છે. અને જે હદીસો એવી છે કે તે રદ બાતિલ કરવાને લાયકની છે અને તેનું બયાન બનાવટી અને ધડી કાઢેલુંજ હતું તેવી હદીસોને આ કિતાબમાં દાખલ થવા દેવાથી, આ કિતાબને મેં બચાવી છે. તેમજ એક હદીસ જે ઘણી સનદોથી બયાન થયલી હોય અથવા તેને સાત્રી હદીસોમાં આવેલું બયાન સાચું ઠરવતું હોય તો તે બાબતમે ખોળ તપાસ કાઢી છે. બ્યારે પણ કોઇ હદીસ સનદની રૂએ કમળેર (અઘ) આવી ગઇ હશે તો તેનું બયાન સાચું ઠરવનારી બીજી હદીસો લાવીને અને તેને જુદી જુદી સનદે લખીને (સનદને માટે જે નુકશાન જાહેર થતું હતું તે નુકશાનને દુર કરવામાં આવ્યું છે." જેથી ખાત્રી પૂર્વક જાહેર થયું કે જેથી હદીસો હવે મજબૂર કિતાબોથી લખાશે તેમાંની એકે હદીસ બરોસો ન આવે તેવી આવશે નહીં.

બીજી વાત એ છે કે કુર્આને શરિફ આકાશી છેલ્લી કિતાબ છે તેથી, આગલા વખતના જે જે જાણીતા નબીઓ, પેગંબરો (અલ) પર લોકોએ જુદી વાતો લગાડી હોય અને તેવી વાતોને પગ પેસારો, એવી તોહમતો ચૂકનારા અને પેગંબરના ખરા ધર્મને બગાડનારાઓએ આકાશી કિતાબોમાં પણ કરાવી દીધા હોય તે બધીજ ખોટી છે અથવા તેમાંથી અમુક આમ ખોટા છે તેને લોકોમાં

પ્રગટ કરી દેવું તેનાપર જરૂરનું હતું. તેથીજ મિસર દેશના કાફિરોએ તેમજ યાહૂદીઓએ હઝરત જનાબે મુસા (અલ)ને માટે જે તોહમતો કે જુદાણાં લોકોમાં પ્રચારેલા હોય તેને દૂર કરવા તેમજ યાહૂદીઓએ અને પેહલા ધરવી સૈકા પછીના ખ્રિસ્તીઓએ ખ્રિસ્તને નામે બુતપરસ્તીના સંબંધ ધરાવનારી જે વાતો, પછી તે ચમત્કારના દેખાવમાં કેમ ન હોય, લોકોમાં ફેલાવેલી હોય તેને સુધારવા કુર્આને પાકે હઝરત ઇસા અસીહ (અલ)ને માટે ખરી અને જુજરેલી વાતો અમારા પેગંબર (સં. અં. સં.)ની મારફતે જાહેર કરાવી. એ વાતો જાહેર કરવાથી કોઇ નબી (અલ)ની સાથે સરખામણી કરવાનો કુર્આને શરીફને હેતુ નહતો પણ પાદરીઓ તે વાતોને સરખામણીના મેદાનમાં ધસડી લાવ્યા, જે તેવણની અક્કલની ખુબી છે અથવા તો મુસલમાનોને તેમજ બીજા ધર્મવાળાઓને ધોકો દેવો છે. કારણ કે કુર્આને શરિફે એક પણ ઠેકાણે એવો દાવો કાઢ્યો નથી કે કુર્આને એવી કિતાબ છે કે જે વડે અમુક નબીયો (અલ) વચ્ચે સારી પેઠે સરખામણી કરી એકને ચડીવાતો અને બીજાને હલકો ગણવામાં આવે. પણ ઇસલામ તો કહી રહેલો છે કે મોઅન્વિઝાઓવિગેરે બાબતોમાં નહીં પણ શરીયતની સંપૂર્ણતા વધારે હોય અથવા તો જે લોકો પર તેઓ મેકલવામાં આવ્યા હોય તેઓની ગણતરી વધારે હોય અથવા તો જેની શરીયત હેઠળ બીજા કેટલાક નબીયો (અલ), હોય અથવા તો ખુદાપાકની જનાબમાં જેનું સૌથી વધારે માન જળવાઇ તેની અરજ સૌથી વધારે સંબળાતી હોય અને તેને સૌથી વધારે રાજ રાખી તેની ઉમ્મતને માટે સૌથી વધારે સેહલાં હુકમો ચાલું કરી સૌથી વધારે સલામ આપવામાં આવતો હોય, એવી રીતે “જેવા રસલોમાં કેટલાકને દરજ્જે કેટલાક પેગંબરોપર અમે વધાર્યો છે.” (અબ પારાની

પેહલીજ આપત). પણ એ સિવાયની જે બાબતો છે તે બધી તેઓના વખતને અનુસરતી હોવાથી તેઓને કાંઈએ પણ સરખામણી કરવા માટે જાહેર કાંઈલી ન ગણાતા આખી ઇસ્લામી દુન્યા એમ માને છે કે 'પેગંબરી'નું કામ બજાવવામાં અને પેગંબરીના દંજમ પર હોવામાં તો “ અમે અહલાહના રસુલોમાંથી કાંઈમાં પણ કાંઈ તરફનો ભેદ(ફરક) ગણતા નથી.” (સુરએ બકર છેદ્દો ૩૬૨). એવા ધમાન દરેક ધમાનવાળાઓએ રાખવો જોઈએ.

ત્રીજી વાત મારા મહેરબાન મૌલવી હકીમ અબ્દુર રહમાન સાહેબના પૂછવાથી મદ્રેસાએ અશરરીયા રાંદેરના પેહલા 'મોહરિંસ' મૌલવી અબ્દુલ્લાહ છુખારી સાહેબે ફરમાવી હતી, તે પણ લખવી આ જગ્યાએ થોડું જણાય છે કે, મોઅનિજાઓ જાહેર થવામાં દરેક જમાનાની હાલતનો ખાસ વિચાર રાખવામાં આવેલો છે, કારણકે દરેક જમાનામાં દરેક કામની હાલત, વિચારો, વિધાઓ, જુદી જુદી હોય છે, અને વળી તે કામમાં પણ દરેક માણસની હાલત, વિચાર, વિધા વિગેરે જુદાં હોય છે, ત્યારે જાહેર છે કે, પેગંબર તો આખી કામને માટે મોકલવામાં આવે છે, અને તેને તે કામના લગભગ દરેક માણસની સાથે થોડી ધણી ધર્મ સંબંધી વાતચીત કે વાદવિવાદો સંભવ આવે છે. હવે જેવી હાલતવાળા, જેવા વિચારવાળા, જેવી વિધાવાળા માણસની સાથે તેને વાદવિવાદ કે મોનિજો દેખાડવાની જરૂર પડે, તેવાજ વાદવિવાદ કરવો, અને મોઅનિજો, તેને દેખાડવો પડે છે. ત્યારે સાબેત થઈ ગયું કે, જે લોકો માત્ર વાદવિવાદ કે મોઅનિજાઓમાં સરખામણીની તુલના કરે છે, અને તેથી એક નખીને હલકો, અને બીજાને એક ગણવાને લોકો આગળ તે સરખામણીને રજૂ કરે છે, તેઓને વાદવિવાદ કે મોનિજ

જાઓનો અસલ પાયો શા શા કારણોપર આધાર રાખે છે, તેનું હજી બાનજ નથી. મૌલવી સાહેબનાં વચન પુરાં થયાં. કાશિકે મોકો કિતનના બીજા ભાગમાં એ ખ્યાન વિસ્તાર સાથે મેં પોતે પણ લખ્યું છે.

હાખલા . તરીકે જે જે દેશોનાં લોકો ધણીજ કદાવર, અતિશય ખાનારાં, અને જંગલોમાં મેહનત કરનારા હોય, તેઓને માટે દરેક ડોક્ટરની ફરજ છે કે, તેઓના દેશ, કદ, ખોરાક, અને બારે મહેનતની હાલતો મુજબ મોટા પ્રમાણમાં દવા વાપરે; બધું, જે તે જેરી દવાઓ પણ તેઓને માટે વાપરશે તોએ ખોટું નહીં ગણાતાં વખાણવા લાયક કામ ગણાશે; પણ એવા દેશોમાં કે, જ્યાંના લોકો મોજ શાખમાં લંપટ થઈ જરાપણ અંગકસરત નહીં કરતા હોય, પડ્યા પડ્યા આરામ ચેનને લીધે થોડા ખોરાક લેતા હોય, અને તેથીકરીને શરીરે ધણી નખળા હોય, તેજ ડોક્ટર જઈને જે, તેવાઓના ઇલાજને માટે તેજ દવાઓ તેટલાજ પ્રમાણમાં વાપરશે; અથવા જેરી પદાર્થો વાપરશે તો તે મૂર્ખ ગણાઈ ફાયદાને ઠેકાણે નુકશાની કરનાર લેખારી; પણ જે, ધણી થોડા પ્રમાણમાં હલકી દવાઓ વાપરશે, કે જેમાં જેરી પદાર્થોનું એક ટીપું પણ નહીં હોય, તોજ તેને હાથે તેવા નખળા શરીરવાળા લોકોને ફાયદો થશે. આભેદુખ એજ હાલત પુદ્ધાપાકને માટે સમજે; કારણ કે, મોઅનિજો આપવો એ ખોદાપાકનું કામ છે. પોતાના દરેક નખીને તેવાજ મોઅનિજો આપે છે કે, જેને દવાની પેઠે ફેરતી ખીમારીવાળાઓપર વાપરવાની જરૂર છે. ત્યારે જે દેશના જેવા ખીમાર કે માંદા હોય છે, તેઓના આત્માની માંદગીઓને અનુસરતી દવા મોઅનિજાના રૂપમાં તેઓને પીવાડવામાં આવે છે. દવા પીધા પછી જે, તે માંદો માણસ

કુદર શિક્ષકની વસ્તુઓથી પરહેજ રાખે છે, તોજ કુદર અને શિક્ષકથી પીડાતું તેનું મન ધમાન કે વિશ્વાસની ટાંકિક (કવવત પેદા કરનારી) દવાઓથી દિનપરદિન તંદુરસ્તી હાસલ કરી જના કે સ્વર્ગ કે પેરેડાઇસનું હમેશનું સુખ ભોગવે છે.

ત્યારે જે માણસ જંગમી લોકોના ડાંકરના નુપ્પસાઓ, અને દવાઓની સાથે, ચેન-આતમમાં પડેલા આળસ, અને નબળા લોકોના ડાંકરના નુપ્પસાઓ, અને દવાઓની સરખામણી કરવા બેસશે; અને માત્ર દવાઓના ફેરફાર, અને પ્રમાણના ફેરફારપરથી એક ડાકફરને બીજાપર મોટાઇ આપશે, તો એવી સરખામણીને સફળા સમજી માણસો તે માણસની નાદાની ગણશે; તેવીજ હાલત બે નબીઓના મોઝબજાનીજ માત્ર સરખામણી કરી એકને હલકો, અને બીજાને શ્રેષ્ઠ દેખાડનારની પણ સમજવી.

છતાં રેવરંડજીએ તો તેમ કીધું નથી. જો, જનાજ નબીએ અકરમ મોહમ્મદ મુરતકા (સ. અ. સ.) અને જનાબે હસા મસીહ (અલ.)ના મોજિજાઓ વચ્ચેજ તૂલના કરી એકને શ્રેષ્ઠ, અને બીજાને હલકો ગણ્યો હોત તો કંઈપણ ઠીક થાત, પણ તેઓએ સરખામણીનું ડોળ લાલી પોતાના ચોપાનીયાની શરૂઆતથી છેવટ સુધી હઝરત હસા મસીહ (અલ.)ના મોજિજાઓ અને મોટા-પ્રજો તો કુઆનથી નકલ કીધાં, પણ તેના મુકાબલામાં જનાજ મોહમ્મદ (સ. અ. સ.)ના સંખ્યાબંધ તે મોજિજા કે જેનું ખ્યાન કુઆનમાં છે, તેમાંનો એક મોજિજા લખ્યા વગર તેઓને તદ્દન મોજિજા વગરનાજ સાબીત કરી દેખાડ્યા છે કે, જેથી તેઓ નબી સાબીત થાય નહીં.

મૂતલબ ઉપલા લખાણની માત્ર એટલીજ

છે કે, જનાબે હસા (અલ.)ના જમાનામાં મીસર દેશમાં જન્મી ધલમ ચોમેર પ્રસરેલો હોવાથી તેઓ આદ્યને તેવાજ મોજિજાઓ દેવાયા નહી તેઓના કહેવા પ્રમાણે વહે. લાકડીનો અજગર બની તેઓ કહે તેને ગળી જાય; પથ્થરપર લાકડી મારવાથી તેમાંથી જેમજે તેટલાજ ઝરણાં વહેવા લાગે વિગેરે. પણ તેઓ પછી જન્મી ધલમ ધરી જઇ તેની જગ્યાએ જુનાનના મોટા તત્ત્વજ્ઞાનીઓ, અને શીલસુકો, અને ડાકરોએ દવાઓના અદ્યુત દેખાવો તરફ લોકોનું મન ખેંચી લીધું હતું; તેથી હઝરત ઇસી મસીહ (અલ.)ને તે જમાનાનાં લોકોનાં મનના વિચારોને લાયક માંદાઓને સારાં કરવાં, મુડાંઓને જીવડાવાં, મોટાડીનાં પક્ષીઓને જીવતાં પક્ષી કરી ઉડાવી દેવાં, વિગેરે મોજિજાઓ દેવામાં આવ્યા, કે જેને જેમ કંઈપણ સાધન વગર આવાં કામો જાહેર થવાને, ખોદાપાક તરફથી માની તેઓ હઝરત મસીહ (અલ.)પર ધમાન લાવે; પણ અરબ દેશમાં તો એક જુદીજ વસ્તુ તરફ લોકોનું ધ્યાન ખેંચાયલું હતું; અને શતદિવસ તેમાં સરસાઈ ભોગવવા માટે તેઓમાંનો દરેક માણસ કોશિશ કરતો હતો. તે કંઈ ચીજ હતી? ભાષાની શ્રેષ્ઠતા કે, કુસાહત અને ખગમત; પણ એ તો એવી ચીજ હતી કે, જેને માટે સૌથી વધારે અમત્યની વસ્તુ કેળવણી જોઈતી હતી. એટલાજ માટે ખોદાપાકે તેઓની કુદર શિક્ષકની બીમારીઓની દવા કરવા માટે તેઓમાંથી જે ડાકર ઉભા કીધા, તેને શરૂથીજ એક અક્ષર પણ બળુવા દીધા નહીં; અને પછી પોતાનીવાતો, અને તેઓની વાતો તેઓને મોઢે એવી શ્રેષ્ઠ ભાષામાં લોકો સમક્ષ કઢાવી કે જે વાતોને ચમત્કારિક કે મોજિજા રૂપી માનવામાં તેઓને એક સેકન્ડની પણ વાર લાગે નહીં; એટલુંજ નહીં પણ તેની સાથે ખુલ્લે એક

તેઓને ચેલેજ દેવામાં આવ્યો કે, એના જેવા સધળાં કોરે રહ્યા, માત્ર ત્રણ ફકરા કે, આપતો તો શ્રેષ્ઠ લાખાવાળી બનાવી લાવો; તો બસ, અમે માનીલેશું કે, મોહ'મદ (સલ.) હારીમયા, પણ અફસોસ છે કે તેઓએ નખી મોહ'મદ (સલ.)ને હરાવવામાં પોતાનો જન માથ, દેશ, બાળ બચ્ચાં, બધુંએ ખોલું અને યુરોપવાળાઓએ પણ કંઈ બાકી રહેવા દીધું નહીં છતાં આવી સહેલ શરત પૂરી કરી દેખાડી શક્યા નહીં. તેથીજ કુર્આન કેમારત સુધીના મોનિઝો દરેક જમાનાવાળાઓ માટે મોબુદ અને બાકી છે. એમ દરેક ઇન્સાફી માણસોને માનવું પડે છે.

પણ એટલુંજ નહીં જનાબ ખાતેમુન-નખીમીન (સલ) એવા નખી હતા કે જે આખી દુન્યા માટે મોહલવામાં આવ્યા હતા અને આપની પછી કોઈ નવો નખી આવનાર હતો નહીં; અને માહદીઓને તેમજ ઇસાઇઓને પણ, આપને પોતાની નેણુવત તરફ તેડવાના હતા અને જાહેર છે કે તેઓને ત્યાં ઇસ્લામલ વંશના મહાન નખીયો (અલ)ના મોઅનિઝાઓ ની ફત કયાઓ દરેક જમાનામાં જાણીતી ચાલી આવતી હતી, તેઓને માટે બાપાની શ્રેષ્ઠ માત્ર મોઅનિઝા રૂપે પુરતી દલીલ બને એ અશક્ય હતું, તેથી ખોદાપાક જે ત્રણે કાળની હાલતોને હંમેશથી અને પ્રથમથી જાણતો હતો કે એ લોકો આપ (સલ)થી તેવાજ મોઅનિઝાઓ કે ચમત્કારો દેખાડવાની માંગણી કરશે કે જેવા ચમત્કારો આગળ ગૂંજરેલા સધળા નખીયો (અલ)થી જાહેર થયા હોય, તેમજ તે આલિમુલ્લેખ ખોદા એ પણ જાણતો હતો કે એક વખત એવો આવશે કે હિંદુસ્તાન દેશમાં ઇસ્લામોનું સ્થાપ્ય થશે અને તેઓના પાલિકો પોતા રાજ કરતાના ધર્મના છે એવા અભિમાનથી મરીબ મુસલમાન રૈયતને વાદવિવાદમાં ડબ્બાવી પોતાના

ધર્મમાં વટાળવાની કોશિશ કરશે, પણ હાકેમો તરફથી કોઈ ઉંડા સંશયને અનુસરી જોરજુલમથી વટાળવાની સત્તા પાદરીઓને જાહેરમાં ન મળવાથી તેઓ ધોકા દેવા ઉભા થશે. તે ધોકા દેનારાઓમાં એવા પણ સ્વેચ્છા હશે કે જેઓ હજરત મોહ'મદ (સલ)ના મોનિઝાઓ હોવાની જ ના પાડશે અથવા તો ચેલેજ આપશે કે અમારા મુસા અને ખિરત (અલ) જેવા મોનિઝાઓ તમારા મોહ'મદે (સલ) દેખાડ્યા હોય તો બતલાવો, તેથીજ તેણે જનાબ પેગંબર મોહ'મદ (સલ)ને હાથે એવા મોઅનિઝાઓ દેખાડ્યા કે જાહેરમાં તો સધળા અબિયા (અલ)ને હાથે જે જે મોનિઝાઓ જાહેર થયા હતા તે સધળાનો તેમાં સમાવેશ થઇ જાય છે પણ જરા ખારીક નજરે જોતાં આપના ઉંચા દરજ્જાના પ્રમાણમાં આપના મોનિઝાઓ પણ એક ખાસ તરફની બેદ દર્શક (જુદા પાડનારી) મોટાઇ હોય છે જેને પ્રસંગોપાત તેની જગ્યાએ ઈ. અ. તઆલા જાહેર કરીશ.

આપણા સ્વેચ્છા અને તેઓના વિચારને લાગતા વળગતા લોકોની ખાત્રી માટે જારે કલમ ઉઠાવી પડે છે કે જે જે મોનિઝાઓનું વર્ણન તમે કુર્આન કે હદીસોથી રજુ કરી ચેલેજ કરશો કે એના જેવો કોઈ મોનિઝો હજરત મોહ'મદ પેગંબર સાહેબ (સં. અ. સં.)થી જાહેર થયેલો હોય તો બતલાવો તો જરૂર ૫૦ અ. તઆલા હું બતલાવીશ પણ તમારા સવાલને પ્રગટ કરવામાં તમારો હેતુ અને જવાબ દેવામાં મારો હેતુ હમેશ જુદોજ રહેશે તે પણ અહીં દેખાડી દઈ છું. એવો સવાલ પ્રગટ કરવામાં તમારો હેતુ તો એજ હોય છે કે લોકો તેને વાંચી ધમ્મ મસીહ પર વિશ્વાસ લાવી હજરત મોહ'મદ (સં. અ.)ને પેગંબર નહીં માને. પણ મારો હેતુ તો જાહેરરીતે એજ જણાઈ આવશે કે એલેક

હજરત ઇસુ મસીહ (અલ) ખોદાપાકના સાચા પેગંબર છે અને તેઓના સાચી સનદે બયાન થયેલા મોઝિઝાઓએશક તેઓના મોઝિઝાઓ છે; અને બેશક જનાબ મોહંમદ સુરતદા (સં ૨૦ સં ૨૦) પણ ખોદાપાકના પેગંબર છે અને સારી સનદે બયાન થયેલા આપના મોઝિઝાઓ આપના બેશક મોઝિઝાઓ છે, ત્યારે આપણા બંનેમાં કાયદો કોણે મેળવ્યો તેની કંઈ ખબર પડી કે? હજરત જનાબે ઇસુ ખ્રિસ્ત (અલ)ની જનાબમાં તેમજ હજરત મોહંમદ (સં ૨૦ સં ૨૦)ની જનાબમાં મજદુર બંને પેગંબરને અને તેઓના મોઝિઝાઓને માનવાથી હું અને સવળા મુસલમાનો વિશ્વાસુ અને હમાનવાળા હયાં પણ તેથી બિલકુલ એક નથી અને તેઓના મોઝિઝાઓને નહીં માનવાથી બંને નખીયોની જનાબમાં સાડતેરસો વર્ષના ખ્રિસ્તિઓ અને રૈવરંડળ હમાનવગરના ગણુયા, અલહમ્દો લિલ્લાહ.

રૈવરંડળ લખે છે “ ૧. મસીહનો જન્મ મેંજના ઓટલે ચમત્કારિક રીતે થયો તે કુઆનથી સાબિત થાય છે.” કુઆને શરફિ આપની પેદાશને કયે પણ ચમત્કારિક ફરમાવી નથી. બહકે નાસ્તિકોનો વિચાર છે કે ખોદા વગર પણ જનવાળી વસ્તુ પેદા થઈ શકે છે કારણ કે હમેશ માળાપથીજ પુત્રનો જન્મ થાય છે, અને તેવા નાસ્તિકો હજરત ઇસુ ખ્રિસ્ત (અલ)ના જન્મનામાં ધણુ હતા. તેઓના આ કાયદાને તોડવા આપનો જન્મ બાપ વગર માત્ર માને પેઝે થયો કે જેવીરીતે ઓજ દાખલો હજરત આદમ (અલ) અને ઇવ (હંવા) (રદી)ની પેદાશથી બહાર છે કે એ માત્ર ખોદાઈ કુદરત કે શક્તિ દેખાડવા માટે હતું. નહીં તો હજરત આદમ (અલ) અને ઇવ (રદી)ની પેદાશને તેઓના ચમત્કારો માનવા પડશે અને તેઓને હજરત ઇશુ (અલ) કરતાં શ્રેષ્ઠ ગણવા પડશે; કેમકે તેઓ તો આ

અને બાપ બંને વગર પેદા થયાં હતાં, જેને ખ્રિસ્તિઓ કે મુસલમાનો કોઈ પણ ચમત્કાર ગણતું નથી. જ્યારે કુઆનની ખુદ્દી આપતથી તમે એ જન્મને મસીહનો ચમત્કાર સાબિત કરશો ત્યારે હું પણ નખી (સલ)ના જન્મને ચમત્કારિક સાબિત કરીશ. રૈવરંડળ ! એ તો તમારો માત્ર ઘોડાજ છે.

રૈવરંડળ ! નાસ્તિક અથવા દેહરિયા શીલ-સુદોની દરેક દલીલને તોડવા, ખુદાપાકે માણસને પેદા કરવામાં ચાર તરેહથી પોતાની કુદરત બહાર કાઢી છે:—(૧) મરદ અને ઓરત વગર હજરત આદમ (અલ)ને પેદા કીધા, (૨) ઓરત વગર શક્ત મરદથી ઓટલે હજરત આદમ (અલ)ના શરીરના એક ભાગથી હજરત હુવા (ઈવ રદી.) ને પેદા કીધા, (૩) મરદ વગર શક્ત ઓરતથી હજરત મસીહ (અલ)ને પેદા કીધા, અને (૪) મરદ અને ઓરતના સમાગમથી સામાન્યરીતે બધાં માણસોનો જન્મ ચાલુ રાખ્યો. હું ‘ધાર’ ‘હુ’ કે જેમ દેહરિયાઓની મગશરી તોડવા તેણે પહેલી ત્રણ તરેહથી પોતાની સંપુર્ણ કુદરત બહાર કાઢી, તેમજ હસાઈઓનું, અને તેઓના જેવો વિચાર રાખનારા ખીજા ધર્મવાળાઓનું અભિમાન નાશ કરવા હજરત મસીહ (અલ)ની પેઠે ખીજા ધર્મ આગેવાનોનો જન્મ પણ શક્ત ઓરતથી કરાવ્યો, જેની એકલીસ્ટ નકલ કરેલું:—

એશિયા ખંડમાં.

ફૂલકુદુસ (પત્રીત આત્મા) વડે શબ્દ (કલેમતુલ્લાહ)થી (નવો કરાર, ઘોષાન, અધ્યાય ૧ની ૧ થી ૧૪મી કલમ સુધી) વગર આપે જન્મેલા પુત્રો:—(૧) હજરત ઇસુ મસીહ (અલ) ૨ ગોતમચુલ ૩ ક્રિષ્ણચ (શ્રીમદ ભાગવતમાં, અને વિષ્ણુ પુરાણમાં છે

કે વિષય અવતારે કૃષ્ણના રૂપમાં વગર આપે જન્મ લીધો,) ૪ શાલીવાહન, ૫ (શિયામ દેશમાં) કાદુમ, ૬ (ચીનાઓના ધર્મ આગેવાન) ક્રાહી (મી. હીનની હિસ્ત્રી ઝોદ્દિચીઆનટી ભાગ ૧ પા. ૯૭) ૭ (ચીન દેશમાં) લાએકાન અથવા લાએઓ (ધર્મ આગેવાન) ૮ ચોલી, ૯ હાએ, અને ૧૦ કાનકોશસ ૧૧ (પારસીઓના ધર્મ આગેવાન ઇરાનમાં) ઝોરાસ્તર કે ઝરદુસ્ત (જુઓ હીનકૃત) ૧૨ (હિંદુઓના ધર્મ આગેવાનો) કરન, (૧૩) યુધિષ્ઠિર, ૧૪ લીમ-સેન, ૧૫ અનુજી (જુઓ મહાભારતનો આદિ-પર્વ), ૧૬ ભગત કબીરજી (જુઓ ૧૯૦૭ તું' લાહોરથી પ્રગટ થતું ચોપાનીયું' શિગુદ્ધએ હિકમત).

યુરોપ ખંડમાં.

ફુલ કુદસ વડે, શબ્દથી, વગર આપે જન્મેલા યુરોપી લીસ્ટ:—

૧૭ મરકરી, ખોદાનો મસીહ, તેમજ શબ્દ, જેવીરીતે કે ઇસાઇઓ ઇસુને માને છે તેવોજ આબેહુય મરકરીને અને પસીએસને યુરોપ-વાળાઓ ઇસાઇ ધર્મ ત્યાં પહોંચે તે આગળ કુંવારીથી જન્મેલા માનતા હતા. એટલુંજ નહીં પણ ઈસ્વી સનના બીજા સૈકામાં યુરોપમાં ઇસાઇ ધર્મ ફેલાવવા જનાર પ્રખ્યાત પાદરી જસ્ટિન માર્ટર સાહેબ પોતાની “ એપોલોજ ” નામની કિતાબમાં મહાન બાદશાહ એગ્રીયનને એ બાબત ઉપર વિવેચન કરતાં લખે છે કે, “ તમે તમારા દેવતાઓના દેવના દીકરાઓ (Sons of Jove) ને માટે જે અક્રિયા રાખો છો, અને તેવોજ અક્રિયા, ખોદાના સૌથી પહેલા જન્મેલા દીકરા, અમારા ખોદાવંદ મસીહને માટે રાખીએ છીએ કે, મનુષ્યમતિ બાપના મેળાપની નજસત્ વગર એક કુંવારીથી તેનો

જન્મ થયો હતો. કારણકે મને, આપને એ વાત જાણાવવાની જરૂર નથી કે તમારી કામતા વિદ્વાનો કે લેખકોએ દેવતાઓના દેવતા (ખોદા) ના દીકરાઓના (Bundles) બનાવી રાખ્યા છે. ” (એટલે અને તો એકલા મસીહ (અલ) નેજ એવી રીતે જન્મેલા માનતા હતા; પણ યુરોપમાં અને એ અક્રિયા લઈ દાખલ થઈએ, તે અગાઉથી યુરોપવાળાઓએ ખોદાના એવા સેંકડો દીકરા ઈસ્વી તેઓની પુજા આપ્યા યુરોપમાં ચાલુ કરીધેલી અને જેમને છીએ; ત્યારે નવ્વા-જીમાં સો પુરાજ કરી નાંખો, ને મસીહ (અલ) ને પણ તેવોજ દીકરો માની લોની.) ઇસાઇ ધર્મ યુરોપમાં સહેલાઈથી ફેલાઈ જવાનું એક એ પણ કારણ હતું કે, પાદરીઓએ એશિયાથી યુરોપમાં જઈને માત્ર એટલુંજ કહ્યું કે, બુતપરસ્તોના દેવના નામની જગ્યાએ પોતાના ખોદાવંદનું નામ, મતિપુનકોના દેવતાના દીકરાઓનાં નામોની જગ્યાએ પોતાના મહોવાહના પહેલા દીકરા ઇસુ મહસીનું નામ ચાલુ કરાવી દીધું; અને એવીરીતે ખોદાવંદ ખોદા (God The Father of Christ) નું રાજ્ય કાયમ કરવાને યુરોપની ફળદ્રુપ જમીન બિલકુલ સહેલાઈથી પાદરીઓને તૈયાર મળી ગઈ.

પાદરી જસ્ટિને યુરોપમાં દેવના જે દીકરાઓનું પહેલાંથી મેળુદ હોવાનું લખ્યું છે, તેઓમાંના કેટલાંક:—૧૮ હરક્યુલિસ, ૧૯ બક્રસ (જે દારૂનો દેવતા પ્રખ્યાત છે, અને તેનાજ નામપર આજકાલ પણ મોટો દારૂીઓ Bacchanalian અથવા votary of Bacchas એટલે બક્રા દેવતાનો ભગત કહેવાય છે.) ૨૦ એમહાઇન, ૨૧ યુલસ, ૨૨ એપોલો દેવતા, ૨૩ આર્મિસ, ૨૪ આર-કલસ, ૨૫ એલિલસ, ૨૬ વૈમ સહેરને વસાવનાર) રોમોલસ રાજા, ૨૭ જુલિયસ સીઝર રાજા, ૨૮ ઓગસ્ટસ સીઝર રાજા

૧૬ મલેકાંડર ધી ગ્રેટ (સિંહરે અઅક્રમ)
જેને મહાન હકીમ સુકાતે (સંક્રિડીસે)
ખોદાના દીકરાની ખિતાબ આપેશે, અને તેની
ખોદાદુર સેનાધિપતિ (સિપાહ સાહાર) ૩૦
દોલખી ધી સૈપીયર એટલે સુકિત આપનાર
અને ખોદાનો પહેલો દીકરો, ૩૧ (મોટા
પ્રખ્યાત હકીમ અને શીલસઈ) અમદલાતુન
અથવા દોલેમો, જે મસીહ (અલ) થી ૪૨૫
વર્ષ પહેલાં એથેન્સમાં જન્મ્યો હતો. જેમ
ઝોરારદર સાહેબ પારસીઓના ધર્મ આગે-
વાનને પોતે અમદલાતુને ખોદાના દીકરા લખેલા
અને કહેલા, તેમજ લોકોએ એને પોતાને
મજકુર ખિતાબ આપ્યો હતો.

૩૨ મહાન હકીમ અને શીલસુર) શીસા-
ગોરસ, (પાધથા ગોરસ) ૩૩ સ્કુલિપ્સ, એને
માટે પ્રખ્યાત મી. બુલ લખે છે કે, એની તવા-
રીખ ચમત્કારો દેખાડવામાં પણ આમેલુમ
હામિસ્ત (અલ) જેવીજ છે. રેવરંડ !
તમે તો હજરત મોહંમદ (સલ) ના ચમત્કારોની
તુલના હજરત મસીહ (અલ) સાથે
કરવા ઉભા થયા હતા. જુઓ મી. બુલે
પુરેપુરે આ પ્રીન્સે મસીહ તેવાજ ચમત્કાર-
વાળો લાવી તમારા જવાબ માટે ઉભો કરી
દીધો. હવે તો તમારે મસીહને છોડી સ્કુ-
લિપ્સપર પણ વિશ્વાસ લાવવો તમારા લખાણ-
થીજ ફરજ થઈ ગયો. ૩૪ ડેન્માર્ક, સ્વીડન,
આધ્સલેંડ અને નોર્વેમાં દેવતાઓના દેવને
(Odin) ઓડિન કહેતા હતા. જેનો સૌથી
પહેલો પુત્ર Thor થોર હતો, ૩૫ એ
ઉપરાંત તેઓ પોતાના રાજાઓ અને મોટા
લડવૈયાઓને ખોદાના કે ઓડિનના દીકરા
પોકારતા હતા, જેવી રીતે કે બાલડરને ૩૬
આયમન, નાદુગર જે ખ્રિસ્તના જમાનામાંજ
હતો. ૩૭ એપોલોનીસ, ચમત્કારની બધી
બાંતોમાં ખ્રિસ્ત જેવોજ હતો.

આફ્રિકા ખંડમાં.

ફૂલ કુલ્સ વડે, શબ્દથી, વગર બાપે
જન્મેલા પુત્રોની લીસ્ટ:—જેમ યુનાનવાળા
ખોદાવંદ ખોદાને, જ્યુપિટર અને યુરોપવાળા
ઓડિન કહેતા હતા; તેમ મિસર દેશવાળા
તેને Ra રા અથવા Horus હોરસ કહેતા
હતા. મિસર દેશના રાજાઓ એનાજ પુત્રો
ગણતા. ૩૮ પોતે રા અને ૩૯ હોરસ
વગર બાપે જન્મેલા, ૪૦ ઇજિપ્ટનો પ્રખ્યાત
રાજા થાથમસ ૪૧ રાજા અમીનાતુ આસેફ
ત્રીજો. ૪૨ રાજા રામીસસ ત્રીજો.

અમેરિકા ખંડમાં.

ફૂલ કુલ્સ વડે, શબ્દથી, વગર બાપે
જન્મેલા પુત્રોની લીસ્ટ:—૪૩ યુજો પોકટેલી
સુરજ કે સુર્ય દેવતાથી જન્મેલો; જેવી રીતે કે
હિંદુસ્તાનના હિંદુઓમાં સુર્યવંશીઓ સુરજથી
અને ચંદ્રવંશીઓ ચાંદથી જન્મેલા કહેવાય છે.
મસીહની પેઠે એ યુજો પણ આકાશપર
ચાલ્યો ગયો અને સાથે પોતાની મા કાટકીને
પણ લેતો ગયો, પણ મસીહ તો પોતાની માને
જમીનપરજ છોડી ગયા, માટે મસીહ કરતાં તે શ્રેષ્ઠ
ગણાશે. ૪૪ કપેટ્રેલ કાટેલ એ પવિત્ર આત્મા
થીજ મસીહની પેઠે જન્મેલો, ૪૫ એમા,
૪૬ બ્રાહ્મીકા ૪૭ માન્ડો કેપેક, ૪૮ વાર્સી,
૪૯ ક્વાકોંગેપ, ૫૦ મેનીટાક, ૫૧ મેલ્બી
સેફેક અથવા મલેકસિફક (Melchisedec)
રેવરંડ ! (કંઈ ચોક્યાપરા), ઉપર જણાવેલા
૫૦ નંબરોને માટે તવારીખી વાતો કહશો,
પણ આયમલ, નવો કરાર, હેબ્રીઓને પત્રના
૭ મા અધ્યાયની ૧ થી ૩ કલમના આ
મોટા મલેકને માટે શું કહશો ? જેઓને
માટે ૩૭ કલમમાં છે કે “ તે બાપ વગરનો,
મા વગરનો વંશાવળી વગરનો છે, તેના દ-
હાડાનો આરંભ તથા આયુષ્યનો અંત નથી
પણ દેવનાં પુત્રનાં જેવોજ છે, તે સદા યાગક

રહે છે." મસીહને તો મા છે વંશાવળી છે આરંભનો આયુષ્યનો અંત પણ છે, ત્યારે તમારી ધ્યાયપત્રે મસીહની પેદાશથી શ્રેષ્ઠ પેદાશવાળો અને રૂપામાં મસીહ જેવે જ (નહી તો "દેવના પુત્ર The Son of god" શબ્દો જ ખોટા હશેવાના) એક નમતો તમારી આગળ ઉભો હોય તમને નેત્રએ કે શ્રેષ્ઠતાનાં કાયદાની રૂએ તેને મસીહ કરતાં શ્રેષ્ઠ ગણી તેના પર વિશ્વાસ લાવો કેમકે ચમત્કારિક રીતે પેદા થવામાં મસીહથી તે દરેક રીતે ઉત્તમ છે. મસીહના જન્મ પ્રમાણે ચમત્કારિક જન્મે જન્મેલા પુત્રોના વર્ણનને રોમન એન્ટીકવીટી, મી. બુલની પેન્થાઇન, મી. મેડલટનની લેટર્સ ક્રામ રોમ, મી. ડ્રેપરની કૅન્કલિકટ, મી. હેગનની એનાપકલીસીસ ફ્લેક્સ્ટ્રેસ, મી. બર્ન રાલીસનની એન્શર્ટ ઇજીપ્ટ, મી. બ્રાઉની ઇજીપ્શન બિલીશ, મી. રી-નાફની રિલીજઅન ઓફ એનશર્ટ ઇજીપ્ટ, મી. ગારસી હેરસોડીલા વેગાની કોમ્પેટેરીઓ રીયલ્સ, લાડ કિંગલેઓની એકઝીકન એન્ટી-કવીટીઝ, મી. સ્કાયરની સિપ્રટ સિંચાલ, મી. ઓરેન્ટનની હિરટી ઓફ ચાયાના, એ-શિયાટિક રિસર્ચ વિગેરે ચોપડીઓ પરથી લગાયલી Steps of Islam (સ્ટેપ્સ ઓફ ઇસલામ)ના ખીજા ભાગપરથી મેં ઘણાં જ હુકમાં લખ્યું છે.

પછી રેવરંડજી લખે છે કે " ૨. મસીહ-ની માને ખુદાએ કુઆનમાં " અલઆલમીના ફદીલત અલનિસાઅ" આવો લક્ષ્ય આપેલો છે. એટલે બધી ઓરતોમાં શ્રેષ્ઠ "રેવરંડજી ! આ આપત લખીને તમે તમારું મોપાળું જાહેર કીધું કે તમને કુઆનમાં કયા શબ્દો છે અને તમે જ લખી રહ્યા છો તેની લગારે ખબર નથી, અને કુઆનના શબ્દો કે અર્થો શબ્દોની મોઢવણથી તમે જરાએ વાકેશ નથી તેમજ જે શબ્દો લખ્યા તેનાં અને " એટલે " દક્ષ

લખીને તેના જે અર્થો લખ્યા છે તેમાં જે શરૂ છે તેનું તમને બાન નથી તેના અર્થ તમારા લખ્યા પ્રમાણે એ થાય છે કે, " સઘળી દુનીયાઓ, મોટાઈ, સઘળી ઓરતોપર " " બધી ઓરતોમાં શ્રેષ્ઠ "ને ટેકાણે તેના અર્થ એ થયા કે, " સઘળી દુનીયાઓને સઘળી ઓરતોપર મોટાઈ છે " એ તો હઝરત મર-યમ (રહી)ની ભારે એમદખી કાંધી કે, સઘળી દુનીયા કરતાં તેઓનો ફરજીને ઘટાડી દીધો. એનું મુખ્ય કારણ એજ કે તમે ઘોડો દેવા કુઆનના શબ્દોમાં ફેરફાર કરી નાંખ્યો; એટલાજ માટે કઈ મુરતબા કયા શકુઆમાં એ ફકરો છે તે તમે લખ્યું નથી.

ખુદા, ખરી આપત એવીરતે છે:—
" વરતશક અલા નિસાઇલ આલમીન. " (પારો ઉળે શકુઆ ૧૩મો) એટલે હઝરત હમુદીસત પોતાના જમાનામાં કઇ ઓરતને પેટે જન્મ લીએ, એને માટે મોદાપાકે સઘળી દુનીયામાં તે વખતે જે ઓરતો હતી તે બધી ઓરતોમાંથી, ઓ - મરીયમ ! અલ્લાહપાકે તમને ચુટી કાઢ્યાં છે; " એમાં તો મોદાપાકની મહેરબાની દેખાડવામાં આવી છે કે ખીજા કાંઈ ઓરતને આ ત મહાન નખીના જમાનામાં તે નખીની મા બનાવવા માટે નહી ચુટી કાઢતાં તમને ચુટવામાં આવ્યાં; તેને માટે ઓ મરીયમ ! તમે તે મોદાપાકનો ઉપકાર માનો. એમાં કંઈ એ નથી કે સઘળા નખીયોની મા ઉપર એ મરીયમ ! મેં તમને શ્રેષ્ઠતા દીધી, કારણકે તમે ઇસા (અલ)ની મા છો. ખીજું એ અપાત લાવીને ચાહુદીઓને રહ કરવો ખુદા-પાકને મંજુર છે કે, જેઓ તરેહ તરેહની ખોટી તોહમતો તેઓ પાક ખીખીપર મુકતા હતા. રેવરંડજીને નેત્રનું હલું કે એ આપત મુસલમાનોના પેગંબર સાહેબનો અને કુઆનનો ઉપકાર માને પ્રજા તેના બદલામાં તેઓ

તેમની હલકાઇ દરેકરીતે કરવા ઉભા થયા છે. ઈ. અ. તઆલા દુનીયાં બેંધ લેશે કે એમાં કોની હલકાઇ થાય છે અને કોને માન મળે છે.

પછી રેવરંડજી ! લખે છે કે “પણ મોહન-મદ સાહેબની જ્ઞાનું નામ સુધાં કુર્આનમાં આપેલું નથી.” એનો તેજ જવાબ છે કે જે હજરત મોહનમદ (સલ.) ના જન્મનું ખ્યાન કુર્આનમાં નહીં હોવા માટે હું ઉપર લખી આવ્યો કે કુર્આન એ વંશાવળીની ચોપડી નથી; જેવો તમારો નવો કરાર છે.

ખીનું કારણ એ છે કે હજરત મસીહ (અલ)ને છોડી કેંઈ ખીજ એજ નામના માણસને લોકો મસીહ નહીં સમજીલીએ તેના રોકાણ અર્થે કુર્આનમાં આપની મા સાહેબાનું નામ લેવામાં આવ્યું; કે જેથી જોળખાણમાં ફરક નહીં આવે કે તેજ ઇસા મસીહ (અલ) કે જે હજરત અયમ (રદી)ના દીકરા હતા, અને જેઓનો જન્મ આપ વગર કુંવારી સ્ત્રીથી થયો હતો, અને તેથીજ માણસોના ચાલુ રિવાજ પ્રમાણે આપના નામને કેંકાણે આપની મા સાહેબાનું નામ લેવાયું. કેમકે તેઓના નામ હામથી લોકો નહીં આપના જમાનામાં વાકેફ હતા અને નહીં તે અગાઉ. જો એમ કહો કે આપને માટે આગલા પેગંબરોનો ભવિષ્ય વાદ હતો, એ વાતને માની લઇએ તો પણ તે ભવિષ્ય વાદ કંઈ એવા અલંકારના શબ્દોમાં ભાષેમો હતો કે ખેંચી તાણીને આજે જોગણીસ સો વર્ષથી ઇસાઈ

* મી. રકોટ કેમ્બ્રિજ “પોતાની કોમેન્ટ્રી” ના પાના ૧૮૬માં ઓરીયન રાજના વખતથી ઈ. સ. ૧૬૮૨ સુધી ચોવીસ એવા માણસોનું વર્ણન લખ્યું છે કે જેઓએ ઇસુ મસીહ પછી ઇસુ મસીહ હોવાનો દાવો પણ કાઢેલો તેમજ લોકોને પોતાના મણી તરફના અમલકારો પણ દેખાડેલા.

વિદ્વાનો, તેનો સંબંધ હજરત મસીહ (અલ) સાથે બેસાડવા માંગે છે છતાં તે સંબંધ બેસતો નથી. પણ તેથી ઉલટું જનાય મોહનમદ પેગંબર સાહેબ (સલ.) ને અને તેઓના સંધગા નખીયોના સરદાર હોવાને દરેક નખી પોતે જોળખતા અને પોતાની કામને આપ (સલ.)ની પધરામણીની ખચર કરતા ચાલ્યા આવ્યા છે, તેમજ આચલના ભવિષ્યવાદ બહુજ ખુલ્લી રીતે તેઓને લાચ પડી જાય છે.

પોતે તમારા ઇસુ મસીહનું ફરમાન જુઓ “જે તમે મારાપર પ્રેમ કરોજો તો મારી આરાઓ પાળશો.” અને તે કઈ આરાઓ છે તે સાંભળો “અને હું આપની વિનંતી કરીશ ને તે તમને ખીજે ૧ સંબોધક તમારી પાસે સદા રહેવા માટે આપશે. એટલે ૪ સત્યનો આત્મા, જેને જગત પામી નથી શકતું; કેમકે તેને તે દેખતું નથી ને તેને જાણતું નથી; (પણ) તમે તેને જાણો છો; કેમકે તે તમારી સાથે રહે છે, અને તમારામાં વસે છે.” હવે એ ખીજે કમશરટર કે ર દિલાસો દેનાર કે સંબોધક કે ૩ શર કલીત કે પેદાકલીટસ, જે પોતે મસીહ (અલ) હોય તો ખીજને મોકલવાનું કારણ શું સાંભળો “હું તમને સાચું કહું છું; મારે જવું તમને ગુણકારી છે; કેમકે જે હું જાઉં નહીં તો સંબોધક તમારી પાસે નહીં આવશે. પણ જે હું જાઉં તો હું તેને તમારી પાસે મોકલી દઈશ અને તે આવીને ૫ પાપ વિશે તથા ૫ ન્યાયીપણા વિશે તથા ૫ ન્યાય ઠરાવવા વિષે જગતને ખાત્રી કરી આપશે. પાપ વિષે કેમકે તેઓ મારાપર વિશ્વાસ કરતા નથી; ન્યાયીપણા વિષે કેમકે હું આપની પાસે જાઉં છું અને તમે હવેથી મને નહીં જોશો; ન્યાય ઠરાવવા વિષે કેમકે આ જગતના અધિકારીઓનો ન્યાય ઠરાવાયો છે. હજી બહુ વાતો મારે તમને કહેવાની છે પણ હમણાં તે તમે ખમી શકતા નથી; તો

પણ જે સત્યનો આત્મા, તે જ્યારે આવશે ત્યારે તે તમને ૬ સર્વ સત્યમાં દોરી જશે, કેમકે ૭ તે પોતાથી નહીં જોલશે; પણ જે કંઈ તે સાંભળશે તેજ જોલશે ને ૮ જે જે જનાર છે તે તમને કહી દેખાડશે. ૬ તે મને મહિમાવાન કરશે; કેમકે તે મારા વિષેનું લખને તમને કહી દેખાડશે. જે જાપનાં છે તે ૧૦ સર્વ મારાં છે તે માટે મેં કહ્યું કે તે મારે વિષેનું લખને તમને કહી દેખાડશે.”* (૬૦ સં ૧૯૦૮ માં આયરિશ પ્રિન્સી-ટેરીયન મિશન પ્રેસ સુરતમાં છપાયેલી બાય-બલના નવા કરારમાં યોદ્ધાની લખેલી સુવાર્તા પ્રકરણ ૧૪ ની ૧૫મી ૧૬ મી વર્સ અને પ્રકરણ ૧૬ની ૭મી વર્સથી ૧૫મી વર્સ સુધી.)

જાણવણના મજકુર દુક લખાણમાં હજરત મોહમ્મદ (સલ)નાં નીચે પ્રમાણે ગુણો ખુદલા શબ્દોમાં ગવાયલાં ઇન્સાફની નજરે જોનાર અને ઇન્સાફના કાનોવતિ સાંભળનારને જણાઇ આવે છે અને સંભળાઈ આવે છે:—૧ ખતીબ (લોકોને યોદ્ધાશીને સાચી વાતો સૂચવનાર), ૨. દિલારો દેનાર (જે ગુનેહગારો ખાદાની રદમતથી નાહમેદ થાય નહીં). ૩. મોહમ્મદ (જને જહાનમાં જોના વખાણો થાય), ૪. રહુલ હક (સન્માઈની રહ એટલે આપની દરેક વાત સન્માઈની રહ ખિલકુલ સાચી છે) ૫. અદલ, પાપ અને ન્યાય એટલે દરેક વાતનો ફેસલો આપ તકસીલ સાથે લોકોને શીખવશે. એ ત્રણે જાળોતોની તકસીલવાળી લીરટ જેવી ઇસ્લામમાં છે તેવી દુન્યાના કોઈપણ ધર્મમાં નથી. ૬. કામેલ હિદાયતવાળા (એટલે જે ધર્મ તરફ આપ દોરે છે તે સર્વ સત્યજ છે. ૭ રસૂલ દીનીવાત વહીથીજ જોલનારા (વનજમની સુરત ૧ લો રકુઅ). ૮ લખિયવાદિ એટલે નખી (બાય-બલના મહાવરામાં નખીને લખિયવાડીજ કહે છે). ૯ દરેક નખીને માનનારા અને દરેકની તારીફ કરનારા (સુરએ ખકરને છેલ્લો રકુઅ.) ૧૦ હજરત ઇસા મસીહના (તેમજ બધા નખીયાના બહાલા ખ્યારા. ૧૧. દોજહાનમાં પેગમબરો અને હન્નતીયો પર આપ શાહેડી દેનાર છે (વયકુનર રમુલો અલ-મુકુમ શહીદા. રૂબ પાસનો ૧લો રકુઅ.)

પછી બીજે ઠેકાણે આપ ફરમાવે છે કે “પણ સંમોધક એટલે સત્યનો આત્મા જે જાપની પાસેથી નીકળે છે તેને હું જાપની પાસેથી તમારી પાસે મોકલી દઉંશ. તે જ્યારે આવશે ત્યારે મારા સંખધી ૧૧ શાહેડી આપશે; અને તમે પણ શાહેડી આપશો કેમકે તમે આરબથી મારી જોડે છે.” (પ્રકરણ ૧૫ની ૨૬મીર ૭મી વર્સ સુવાર્તા મજકુર.)

ઇસ્લામી બધા વિદ્વાનો અને ખાસકરીને ઇઝહારલ હક “ના રચનાર શાહેબ “નવીદે જવીદ” ના રચનાર સાહેબ મજકુર સંમો-ધક કે કેમફટરથી મતલબ હજરત મોહમ્મદ પેગમ્બર સાહેબ (સલ) ને લે છે. અને તેજ મતલબ બાયબલના મહાન ટીકાકાર (મોફ-રિસર) મી. હાન, અને મહાન પ્રખ્યાત વિદ્વાન ગાડફ્રે હેન્સ સાહેબે પોતાની “એપો-લોજી”માં અને સરજ્યોર્જ સેલ જેવા ધર્મોધ વિદ્વાને કુર્આનના પોતાના કાધિલા તજ્જીમાં પણ કમુલ રાખ્યા છે. (જુઓ “ધી ષેટલ ઓર” સરતની નોટ પાનું ૪૨૦). જે સાહેબને એ માટે ખને પક્ષોનો વાદ-વિવાદ જેવો હોય તેઓએ “ઇઝહારલહક” કિતાબમાં કે જેનો ગુજરાતી અને અંગ્રેજી તજ્જીમે પણ થયલો છે જેવો. સાખીત થઇ ગયું કે આવનારા સંમોધક, સત્યાત્મા, ઇસુ (અલ) પછી આવનાર નખી છે. જેઓની જોળખાણ હજરત ઇસાએ પોતાની શિષ્યોને સારીપેઠે કરાવી દીધી; તેથીજ આપે ફરમાવ્યું કે જગત તેઓને જેવીરીતે તમે જાણો છો તેવારીતે જાણતું નથી; અને એ પણ સમજવી દીધું કે જ્યાંસુધી હું આકા-શમાં નહીં જાઉં; ત્યાંસુધી તેઓ આવશે નહીં; આવીને ક્યાં ક્યાં કામે કરશે, તે સમ-જવી દીધાં, કે ચાફ્રીઓની મારી વિશે જે શકાઓ છે તે દૂર કરશે અને ખ્રિસ્તિઓએ મારા પર વિશ્વાસ કરવામાંજ જે જલો કાધી

છે તે સુધારશે કેમકે હું કહું છું કે હું જોહાનો
 બંદો છું પણ તેઓ કહે છે કે હું જોહાનો
 દીકરો છું (નવો કરર ચોહાન ૧ અધ્યાય
 ૫-૬ કલમ); તો તેઓએ બેશક મારા ફરમાનો
 પર વિશ્વાસ કીધોજ નહીં. ન્યાયી પણ વિષે
 ખાત્રી કરશે કે યાદીઓ કહે છે અને હમને
 કતલ કીધો. • છે અને ખ્રિસ્તિઓ કહે છે
 કે 'હમ શૂનીએ ચઢાવવામાં આવ્યો છે. એ
 બે વાતોનો ખાત્રી પૂર્વક ન્યાય તે એજ કરશે
 કે બનેલું માનવું જોડું છે જે ખરેખરો હમ
 ખ્રિસ્ત (અલ) હતા તેવજને તો આકાશ-
 પર ઠાંવી લેવામાં આવ્યા. તેટલાજ માટે તો
 હજરત ખ્રિસ્તે ફરમાવ્યું કે તમે હવે મને
 નહીં જોશો. અને ન્યાય કરાવાયો એટલે દરેક
 અધિકારી માટે કાયદા કાનૂન, કુર્આન અને
 હદીસોથી મુકરર કરવામાં આવી ચૂક્યા; હવે
 કોઈ માણસ પોતાની અકલથી દીનમાં કોઈ
 પણ કામ વધારી શકતો નથી. પછી હજરત
 ખ્રિસ્તે કહ્યું હજી ધણી વાતો એટલે ધર્મની
 વાતો મારે તમને કહેવાની છે જે નોચુરતને
 પૂરી કરનાર નખીજ કેહશે અને ધર્મના સાચા
 રસ્તા તરફ દોરી જશે એ શખ્તોથી સાફ દે-
 ખાય છે કે આગલા સઘળા નખીયો (અલ)ની
 શરીઅત કે ધર્મ શાંઅ અપૂર્ણ (નાકેસ) હતાં
 જેને આપે (સલ) કામેલ (સંપૂર્ણ) કીધાં,
 વળી તે નખી જે કંઈ હોકમ આપશે, તે
 વહીથી સાંભળીનેજ આપશે, પોતાના તરફથી
 એક તલ બરાબર પણ વધવટ કરશે નહીં.
 વળી હજરત ખ્રિસ્તે ફરમાવે છે કે તે મને
 મહિમાવાન (ધન્ન) વાળો કરશે. કુર્આન
 અને હદીસમાં હજરત હસા (અલ) અને આ-
 પની મા સાહેબા માટે કેવો શ્રેષ્ઠ મહિમા ગ-
 વાયલો છે તેનો એક નમૂનો તો રેવરંડજનો આ
 મુસલમાનો માટેનો ટ્રેક્ટ પોતે મોજૂદ છે.
 બીજો નમૂનો એક પાદરી સાહેબ સ્ક્રિફ્ટર અધી
 જેઓ રેવરંડજ જેવાજ દેશી અને કાળા
 રેવરંડ હતા તેઓ પોતાની કિતાબ નખાંજનામાં

ના પાના ૬-૭ માં લખે છે કે “અમર જો
 કુર્આન અને હદીસોમાં પવિત્ર શાંઅ એટલે
 તોરૈન અને ઇન્જીલ અને (ખીજ) મહાન
 નખીયોના પુસ્તકોને સાચા અને અદલાહનો
 કલામ (વચન) જાહેર કરવામાં આવ્યો છે,
 અને ઘણે દેકાજે તેને એવી સારી રીતે સાચા
 ટેરવ્યા છે અને એવા ચઢિયાતા શખ્તોમાં તે-
 ઝોરી મોટાઈ, સંપૂર્ણતા સાચો માર્ગ દેખાડ-
 વાનું શિક્ષણ અને સંપૂર્ણતાનાં વખાણો લ-
 ખેલાં છે કે જેના કરતાં વધારે ઉત્તમ (ખીજ)
 કોઈલખાણો હોઈ શકે તેમ) વિચારવામાંએ
 આવી શકતા નથી, પણ એ બધુંએ હોવા છતાં
 તેજ કુર્આન અને હદીસો તેજ કિતાબોથી
 વિરૂદ્ધ છે.” (એ પાદરીજની અકલની
 ખુશી છે, કારણકે કુર્આન અને હદીસો જે
 વિરૂધ્ધતાઓ દેખાડી રહ્યાં છે; તે તમારી
 હાલની અસંખ્ય ફરફારવાળી ખ્યાયલ માટે
 છે, નહીં કે અસલી ખ્યાયલ માટે.) મુખ-
 હાનદલ હા! કેવો એકરાર છે! “જંદુ-
 વોહજને સરપે ચક્રે મોલે,” પણ અફસો-
 સ છે! બેઈન્સાફ હસાઈઓપર અને તેઓના
 અન્યાયી રેવરંડોપર કે મુસલમાનોના જોહાનો
 મુસલમાનોના પેગંબર (સલ)નો મુસલમા-
 નોના કુર્આનો અને હદીસોના તેઓપર
 તેઓના પેગંબરપર, તેઓની અસલી કિતા-
 બોપર, અને તેઓના ધર્મપર આવે અને
 આટલો બધો ઉપકાર હોવા છતાં તેઓ મુસ-
 લમાનો! માટે તેઓના જોદા માટે, પેગંબર
 માટે, તેઓના કુર્આન, અને હદીસો માટે
 જેટલું જોલાય અને લખાય તેટલું જુદું
 અને જુદું બોલે છે અને લખે છે. જેનો
 બદલો મુસલમાનોએ વાળે છે કે, તેઓને
 “અહલે કિતાબ”ના મહાન એલકામથી
 જોલાવે છે, તેઓના નખીયોપર, અને કિતા-
 બોપર હિમાન કે વિશ્વાસ લાવવાને ફરજ
 મણે છે, તેઓના નખીયોપર વહીયોપર સવાર
 સાંજ પોતાની નમાઝોમાં અને નમાઝો બહાર

દોરેદો અને સલામો મોકલે છે, અને તેઓ માટે એક પણ બેચદખી કે તિરસ્કારના શબ્દ મોકલવાને કાફિર ગણે છે. રેવરંડજી ! હવે કયા દીનને પ્રિતિની નબરથી જોશો તે તમારા ખરા અંતઃકરણથી કહેશો કે ?

મતલબ એ કે જે નખી (સલ) એવા પ્રખ્યાત અને જાણીતા હોય કે જેઓને વારતે પોતે ઇસુ ખ્રિસ્ત (અલ.) શરમાવે કે "Here after I will not talk much with you for the prince of this world cometh, and hath nothing in me." (ઇ. સ. ૧૮૦૪માં સ્થપાયેલી ખ્રિસ્તિય એંડ ફોરીન બાયબલ સોસાયટી લંડન તરફથી જાપાનમાં, ચોક્કસની સુવાતના ૧૪મા પ્રકરણની ૩૦મી વર્સ.) એટલે હવેથી તમારી જોડે હું ધણી વાતો નહીં કરીશ, કેમકે આ જગતનો શાહજાદો આવે છે; ને મારામાં તેનું કંઈએ નથી, તેઓની મા સાહેબા આ જગતની મહારાણીજી સામેત થયા વિના રહે નહીં કારણકે શાહજાદાની મા તે મહારાણીજી હોય તેઓને કોણ નહીં ઝોળખતું હશે ! એ કારણો છે કે જેથી આપ (સલ)ની મા સાહેબાનું નામ કુર્આનમાં આપવાની જરૂર જણાઈ નથી. જેવી રીતે કે ખ્રિસ્તિય રાજ્યમાં આલા અદના બધાંએ રાજ અને રાણી અથવા The King and the Queen કહેવાથી કે લખવાથી સમજ જાય છે કે પાંચમા જ્યોર્જ રાજ અને મેરી રાણી સાહેબા, એની મતલબ છે. જરૂર વગર દરેક ઠેકાણે લખાણોમાં કે મોકલવામાં તેઓ બંનેનાં નામો લેવાને દરેક ભણેલો સમજી માણસ, બેવકુફાઈ કે જહાલત ગણશે તેવીજ રીતે મક્કા મદીનામાં આપ (સલ)ની મા સાહેબા એટલાં બધાં પ્રખ્યાત હતાં કે શકત હકરત મોહમ્મદ (સલ)ની મા સાહેબા કહેવાથીજ નાનાં મોટાં બધાંએ ઝોળખી લેતાં કે તેની મતલબ હકરત આમેના

(રહી) છે.

પછી એજ રૂબ પેરેઆદમાં રેવરંડજી લખે છે કે "તેમજ તે પોતે ધમાનદાર હતાં તે વિશે ધણી મુસલમાન કાયલ નથી. આ રીતે પણ મસ્તી હઈને મરિયમ હકરત મહમ્મદ કરતાં એક ઠરે છે." જે સાચા નખી અને ઇસુ મસ્તી હ (અલ)ને મહિમાવાન કરનાર "રસમે" ઇસાઈઓ પર આટલા બધા ઉપકારો કીધા હતા. તેઓનીજ મા સાહેબાને, રેવરંડો કાફિર ઠેરવવા નીકળી પડ્યા છે. વાહરે ! મિશનના નિમકહલાલ વાહ ! ઉપકાર કરનારની સાથે એવીજ રીતે બદલો વાળશો ! એ તમારી ભૂલ નથી ખ્રિસ્તિ ધર્મની કંઈ અસરજ એવી છે. ત્યારેજ તો ખ્રિસ્તને એકલો મૂકી પોતે શિષ્યો નહાસી ગયા હતા અને તેના અપાર ઉપકારને તદ્દન ભૂલી ગયા હતા. જ્યારે શિષ્યોની એવી હાલત હોય તો રેવરંડોનું પૂછવુંજ શું !

ખરી વત જતાજ નખી (સલ)ના મા અને બાપ માટે એટલીજ છે કે મજકુર બંને સાહેબો આપ (સલ)ને ધણી નાની ઉમરના છોડી યુઝરી ગયા હતાં. દરેક નખી જ્યારે પોતાની ઉમ્મત પર એટલો બધો મેહેરબાન હોય છે કે તેઓનાં સખતમાં સખત ઈજ્જતો અને અપમાનોને સહન કરીને પણ તેઓ માટે હંમેશ આશીર્વાદો (દુઆઓ) માંગે છે ત્યારે પોતીકાજ મા બાપને માટે તો તેના સૌથી વધારે માયાળુ મનમાં કેટલી બધી પ્રીતિ હશે ! તેથીજ આપે (સલ.) અમાઉ બે ત્રણ વખત એ બાબત કોશિશ કીધેલી કે તેઓ બંનેને માટે યુનાહોની માફી આપે; પણ એ બાબત માટે જોદાપાક તરફથી પરવાનગી નહીં મળી. તેવી આવેતો અને હદીસો પરથી કે જેમાં આપને દોઆ માંગવાની પરવાનગી નહીં મળવાનું બતાવે છે. કેટલાક ઇસ્લામી વિદ્વાનોએ એવી કલ્પના કીધી કે તેઓને તેઓના યુનાહોની માફી મળી હશે નહીં. અને એમ માન

વામાં કંઈ હરકત નથી કારણકે નખીનાં મા-
આપ બેગુનાહજ હોય એ કંઈ જરૂરનું નથી,
અને તેથી નખીની નોયુવત કે માનમાં કંઈ
પણ હરકત આવતી નથી. જેવી રીતે કે હજ-
રત ઇશ્વાહીમ (અલ)ના આપ આજરને પોતે
હજરત ઇશ્વાહીમે (અલ) નોયુવત મળ્યા પછી
જીવતા જીવતે યુતપરસ્તી છોડવાને સમજાવ્યું
પણ તેણે માન્યું નહીં જેનું બયાન કુર્આનમાં
છે, અને તેથી હજરત ઇશ્વાહીમ (અલ)ના
માનને જરાએ હાથે લાગ્યો નહીં. વળી ખીજ
વાત એ છે કે અમુક માણસ, મુસલમાન મર્યો
કે કાફિર એવી રીતે અશ્કિદા રાખવો ઇસલામી
દીનમાં કોઈ જરૂરી વાત નથી કે જેને માટે
બારે બેાળ તપાસ કરવીજ જોઈએ. એવા
લખાણો પરથી લોકો એમ સમજ્યા કે તેઓ એ
વાતને માનનારા હતા કે નખી (સલ.)નાં
માઆપ ઇમાનવાળાં નહીં હતાં.

એવા આલિમે માત્ર ચાર પાંચજ છે કે
જેઓને માટે રેવરંડજી લખે છે કે “તે વિષે
ધણું મુસલમાન કાયલ નથી.” એ માત્ર રેવ-
રંડજીનો ઘોડો છે. હવે ખીજ આલિમે કહે છે
કે શરઆતમાં દોઆને માટે એમ શેકાણુ કરવામાં
આવેલું પણ ખીજ તે વખત પછીની માતખર
હદીસોપરથી જણાય છે કે પાછળથી બ્યારે
જનામ નખી (સલ.) એ યામત દલગીર થવા
લાગ્યા ત્યારે તે શેકાણુનો હુકમ બદલીને ખોદા
પાકે આપ (સલ.)ની દોઆથી આપ (સલ.)
નાં માઆપને ફરીથી સજીવન હીધાં કે જેથી
તેઓ પોતાના આગલા ઇમાન સાથે આપ
(સલ.) પર પણ ઇમાન લાવી આપેરતને
પૂરી સવામ હાસેલ કરે. અને તેવીજ માતખર
હદીસોને લીધે કે જેઓનું સનદ સાથેનું બયાન
ત્રીયે લખેલી કિતાબમાં છે, ઇસલામી ધર્મના
મહાન વિદ્વાનો અને આલિમેનું આ મોઢું
શેકું ખતે છે કે આપ (સલ.)ની દોઆથી
તેઓ મર્યા પછી જીવતાં પણ થયાં હતાં અને

ઇમાન પણ લાવ્યાં હતાં જે મહાન ટેળામાંના
કેટલાક પ્રખ્યાત આલિમેનાં નામે આહીં લખ્યું
છું કે જેઓને આખી ઇસલામી દુન્યા ઝોળખે
છે. (૧) હાફિઝ અબુસકર ખતીમ ખગદાદી,
(૨) હાફિઝ અમુલ કાસિમ ઇબ્ને અસા-
ફિર (૩) હાફિઝ અમુલકસ ઇબ્ને શાહીન,
૪ હાફિઝ અમુલ કાસિમ સોહયથી (૫) હાફિઝ
ઇમામ કરતખી. (૬) હાફિઝ મે હિખ્મોદદીન
તખરી, (૭) હાફિઝ નાસિરુદ્દીન ઇબ્નક
મોનીર, (૮) હાફિઝ ફતહુદ્દીન બિન સેય-
દુનાસ, (૯) શેખ સલાહુસ સફદી (૧૦)
શમસુદ્દીન બિન નાસિરુદ્દીન ફમિસ્તી (૧૧)
હાફિઝ ઇબ્ને હુજર (૧૨) હુજ્જતુલ ઇસલામ
ઇમામ શમસુદ્દીને રાઝી (૧૩) ઇમામ જલા-
લુદ્દીન સયુતી (૧૪) હુજ્જતુલ ઇસલામ
હજરત ઇમામ મોહમ્મદ ગઝાલી (૧૫) ઇમામ
શરફુદ્દીન યુસૈરી (૧૬) ઇમામ કસ્તલાની
(૧૭) ઇમામ ઝુરકાની વિગેરે. એ બધા
લખાણુપરથી એમ જણાય છે કે જે ઇસલામી
વિદ્વાનો એમ લખે છે કે તેઓ ઇમાન લાવ્યાં
નહતાં તેઓની મતલબ એ છે કે જનામ પેગં-
બર મોહમ્મદ (સલ.) પર ઇમાન લાવ્યાં ન
હતાં કારણ કે તે વખતે પોતે પેગંબર સાહેબ
એટલા સગીર વયના હતા કે તેઓ પેગંબર છે
કે થવાના છે એનો વિચાર પણ તેઓને
આવ્યો નહતો અને એટલામાં તો તેઓ ગુજરી
ગયાં હતાં. પણ ખ્રિસ્તિઓ અને યાહૂદીઓ
અને ઇસલામીઓને એકમતે તે બંને સાહેબો
મર્તિપૂજક, ખ્રિસ્તિ કે યાહૂદી તો નહીં હતાં, પણ
દીને ઇશ્વાહીમ (અલ.) પર ચાલનારાં અથવા
તો માત્ર ખોદાપાકને માનનારાં હતાં. ખીજું
ટેળું ઉપથી વાતોને માની માત્ર એટલેજ
વધારો કરે છે કે હજરત પેગંબર (સલ.) ની
દોઆથી પછી તેઓ જીવતાં કરવામાં આવ્યાં
અને તેઓને ખખર કરવામાં અવી કે તમારા
મુખારક પૂત્ર પણ નખી છે એ સાંભળી તેઓ
ઇમાન લાવ્યાં. જુઓ હુજ્જતુલસાહે અલલ

આમલીન, ફ્રી મોઝાન્ઝિએતે ફેરેદુલ મુર્મલીન
(સ. અ. સ.) પાનું ૪૧૩)

રેવરંડજી લખે છે “૩ મસીહની પેદાશ વખતે એક સુકા ઝાડે લીલાછમ થઇને ફળ આપ્યાં એક ચરમેા એટલે ઝરણુ જરરી થઇ ગયું.” રેવરંડજી! કુર્આનથી દરેક વાત સામેત કરવાનો મુસલમાનોને તો તમે જખરીયાન હુકમ કરો છો પણ પોતે જે વાત કુર્આનમાં છે એમ લખો છો તે કુર્આનની હોતી નથી એવું શું કારણ? તમે સૂરએ મર્મમ રકુઅ ખાજનો હવાલો લખેલો છે પણ તેમાં તો માત્ર એટલુંજ છે કે “અખૂરના ઝાડને તેની જડ પકડીને પોતાની તરફ નમાવ તો તારાપર તાજી અને પાકી ખાજુરો ઝાડપરથી પડશે (તેઓને) તું ખા અને પાણી પી અને (તારા બચ્ચાને જોઇ) તારી આંખોને ટાઢી કર.” એમાં સુકા ઝાડનું લીલાછમ થવું ઝરણુનું નિકળવું કંઇ પણ નથી. એવાં જુઠાણા કુર્આન જેવી પ્રસિદ્ધ કિતાબના લખાણો માટે ધડી કાઢતાં રેવરંડોને શરમ નહીં આવવાતું કારણ એ જણાય છે કે પોતાના ધર્મને મટે જૂઠું બોલવું અને ઘોઠો દેવો એ ખ્રિસ્તિઓમાં સવાળનું કામ (પુત) ગણાય છે.

ઇસાઇઓમાં ધર્મને માટે જૂઠું બોલવું ક્યારથી પુતઃ (સવાળનું કામ) ગણાવતું શરૂ થયું તેને માટે ઇ. સ. ૧૮૩૨માં જપાયલા પોતાના ઇતિહાસના પેઢલા ભાગના ૬૫મા પાનામાં મી. એસેમ જેવો પ્રખ્યાત વિદ્વાન લખે છે કે “ટલેમો (અહલાત) અને પૈથા ગોરસ (શીસાગેરસ હકીમો) ના મતપર ચાલનારાઓમાં એ વચન પ્રખ્યાત થયલું હતું કે ખરે મત તેમજ ખોદાપાકની બંદગી વધારવા માટે જૂઠું બોલવું તેમજ ઘોઠો દેવો શકત દુરસ્ત છે એટલુંજ નહીં પણ તે વખાણવાને લાયક કામ છે. એ વચનનો અંગીકાર ઇસા મસીહ (અલ) (ની નોખુવત) પેઢલાં

મીસર દેશના ચાહદી લોકોએ કર્યા, જેની સામેતી પુરાના ધણી પુસ્તકોથી મળે છે. ત્યાર-પછી આ ખરાબ કોલેરાની અસર ખ્રિસ્તિઓમાં આવી કે જેઓએ ધણી ખોટી વાતો પોતાના આગેવાનોને નામે દેવાલેલી; જે બાબત ધણી પુસ્તકોથી સામેત થાય છે.” (ઇઝહારલ હુક બા, ૨ પા. ૧૦૪.)

હું કહું છું કે સુનન દેશના મજકુર હકીમોને અને મીસર દેશના ચાહદીઓને તો કારે મૂકો પોતે સત્યવાદી પાઉલ મહારાજે નવા કરારમાં એ વાતની પરવાનગી આપી છે:—“પણ જે મારી જૂઠી દેવનું સત્ય, તેનાં મહિમાને સાફ, વધારે પ્રગટ થયું, તો હજુ સુધી મારો પણ ન્યાય. અપરાધી તરીકે કેમ કરવામાં આવે છે?” એટલે ધર્મને માટે જૂઠું બોલવા થકી ખોદાપાકની મોટાદ તેની સચ્ચાઇ માટે વધારે જાહેર થાય તો જૂઠું બોલવા માટેના જુન્હો લોકો મારાપર કેમ લાગુ પાડે છે. (રૂમીયોને પત્ર અધ્યાય ૩ ની ૭મી કલમ). ઇસા મસીહ (અલ) અને ખોદાપાક માટે જૂઠું બોલવાનો એકરાર પોતે ઇસુ મસીહ (અલ) ના એક એવા શિષ્ય કે સહાખીને મોઢે કે જેના વચનોપર ઇજીરો ધર્મકાવતો બહકે આપ્યા ખ્રિસ્તિ ધર્મનો આધાર છે, વાંચકો! આપે જોઇ લીધો?

એઓ સાહેબ ઘોઠો દેવો પેટ ભરીને જૂઠું બોલવા માટે દર વખત કેવા તૈયાર રહેતા હતા તેનો એકરાર ઉપરથી કલમ કરતાંએ વધારે અગમ્યથી પમાડનાર નાંચે પ્રમાણ છે “ચહદીઓને પ્રાપ્ત કરવા સાફ હું ચહદીઓમાં ચહદી જેવો થયો; નિયમાધિનોને પ્રાપ્ત કરવા સાફ હું નિયમાધિન જેવો; નિયમરહિતોને પ્રાપ્ત કરવા સાફ નિયમ રહિત જેવો થયો; દેવને તો નિયમ રહિત નહીં પણ ખ્રિસ્તને નિયમ સહિત; અખોનોને પ્રાપ્ત કરવા સાફ અખોનોની સાથે હું અખળ જેવો થયો હરેક-

રીતે ફેટલાએકને તારવા સાથે સર્વની સાથે સર્વ જેવો થયો.” (કરીયાઓને ૧૬૦ પત્ર અધ્યાય ૬ કલમ ૨૦થી ૨૨) માત્ર પોતાની ધર્મ આગેવાની મનાવવા માટે એઓ સાહેબ યાહૂદીઓમાં યાહૂદી, શરીઅતપાળનારાઓમાં શરીઅતપર ચાલનારા અને તેને છોડનારાઓમાં બેશરીઅત, કમળોરોમાં કમળોર મતલબ એકે “જેવો દેશ તેવો વેશ” ધારણ કરનાર હતા, અંદરખાને કાણુજાણુ કાણુ હતા, એવા આગેવાનના તાબેદારો ધર્મ માટે કંઈ ચીજ બાકી રાખતા હશે અને કંઈ ચીજ બાકી રાખી હશે તે પોતે વાંચકો વિચારી લેશે મારા લખવાની જરૂર નથી. રેવરંડજી! મુસલમાનોને એવાજ સત્ય ધર્મ તરફ જરૂર નોતરતા રેહશે.

રેવરંડજી! જે મજકુર વાતોને કોઇ ચમત્કાર ગણુશે તો જનાય મોહંમદ પેગંબર સાહેબ (સલ.)ને માટે આપની પેદાશ વખતે જે ચમત્કાર એના કરતાં શ્રેષ્ઠ જાહેર થયો તે સાંભળો. મવાહેબે લાડુનીયામાં છે કે હાદિઝ અયુસુફ નેશાપુરીએ અયુગકર બિન અબી મર્મમથી અને તેઓએ સુધ્ધ ખીન એમર અનસારીથી, તેઓએ પોતાના બાપથી અને તેઓએ યાહૂદીઓ અને ખ્રિસ્તિઓના મહાવિદ્વાન હઝરત કઅયુસ અહબારથી, જેઓ હઝરત ઉમર ખીન ખલીફા (રદી.)ના જમાનામાં મુસલમાન થયા હતા, રિવાયત કીધી છે કે બ્યારે પણ કુરેશ ખાનદાનવાળાઓના ગામોમાં વરસાદ નહીં વરસતો ત્યારે તેઓ પેગંબર સાહેબ (સલ.)ના (બાવા સાહેબ હઝરત અયુસુફાહને અથવા તો) દાદા સહેબ હઝરત અબ્દુલ મુતલિબને સાથે લાઇ સખીરના પહાડ પર જતા અને તેઓના વસીલા (પ્રતાપ)થી ખોદાપાક આગળ પાણી વરસવાની દેખા કરતા ત્યારે જનાય પેગંબર સાહેબનો ધર જે હજી તેઓના સ્ત્રીમાં સચવાયલો હતો તેની

બરકત (પ્રતાપ)થી ખોદાપાક જોઇએ તેટલો સારો વસાઈ મોકલતો.” હવે બુઓ અને વિચારો કે જેમ તમારા લખાણુ અને માનવા પ્રમાણુ જનાય ઇસુ ખ્રિસ્ત (અલ.) પેટમાં હતા તેની બરકતથી સુકું ઝાડ લીલું થઇ તેણે ફક્ત બીબી મર્મમને ફળો આપ્યાં અને ઝરણુ વહેતું થઈ માત્ર બીબી મર્મમની તરફ તેણે મટાડી પણ ઉપલા મોજિબમાં તો પેગંબર સાહેબની બરકતથી દુકાળને લીધે જે લાખો ખગુરીઓ સુકાઈ ગઇ હતી, કેમકે અરબ દેશમાં મોટે ભાગે લોકોનું ગુજરાન એજ ઝાડપર છે અને એજ ઝાડો ત્યાં પુષ્કળ થાય છે, તે કરોડો ઝાડો લીલાછમ એકજ વખત નહીં પણ ધણી વખતે પેગંબર (સ. અ. સ.)ના બાવા સાહેબ અને દાદા સાહેબના જમાનામાં થયાં અને કરોડો મણુ ખગુરો તેના પરથી ઉતારવામાં આવી અને લાખો ઝરણુ વહી જઇ હબ્બરો તરફના માણુસોની અને બીજાં પ્રાણીઓની તરફ તેઓએ મટાડી. રેવરંડજી! કહો હવે કોનો ચમત્કાર શ્રેષ્ઠ ગણુશે?

પછી રેવરંડજી ડગ પેરેગ્રાફમાં લખે છે કે “અને સુરા મરિયમ રક. ૨. પ્રમાણુ મરિયમને શાંતિ આપવા સાથે ફિરશા ઉતરી આવ્યા. પણ હઝરત મકંમદની પેદાશ વખતે કોઇ મોજાઓ થયેલો કુરાનમાંથી મળતો નથી! માટે આ વાતમાં ધખ્તે મરિયમ, ધખ્તે આમ નથી મોટા કરે છે.” હું ધણુ ઠેકાણુ લખી આવ્યો છું કે માત્ર કુર્આનમાં કોઇ બાબતનું નહીં મળી આવતું એ વાત સાબિત કરતું નથી કે ફરિસામી ખીજ હલીલોમાં પણ તે વાત નથી. વળી એવી વાતો કુર્આનમાં કેમ નથી તેનાં કારણો પણ પાના ૨૭ માં ધણી રપટ રીતે જણાવી આવ્યો છું તેથી ફરીથી તેને લખવાની જરૂર નથી. આ ઠેકાણુ ઇસ્લામની ખીજ નંબરની હલીલ હદીસોથી સાબેત કરું છું કે બેશક હઝરત મોહંમદ પેગંબર સાહેબ

(સલ)ની મા સાહેબા હજરત આમેના (રદી) ને આપ (સલ)ના જન્મની ખુશખબર, અને શાંતિ પણ શિસ્તાઓએ આપેલી અને તે ઉપરાંત આપના જન્મ વખતે હજરત આમેના (રદી)એ એવા એવા ચમત્કારો જોયા કે તે માંથી એક રત્નકણ જેટલો ચમત્કાર હજરત મયંમે (રદી) ઇસુ મસીહ (અલ)ના જન્મની વખતે જોયલો, નહીં ખ્રિસ્તિઓમાં સારી સનદે વળુંવેલો જોવામાં આવ્યો અને નહીં સુસાન માનોની કિતાબોમાં તેનું કોઈ તરેહનું બયાન છે. હવે તે ચમત્કારો ગણાવું છું કે જે હજરત આહમદ પેગંબર (સલ)ના જન્મ માખારક વખતે જાહેર થયેલા છે.

૧. ઇબ્ને સઅદે (તખકાત નામની પોતાની પ્રખ્યાત કિતાબમાં) ઝોહરી (રદી)થી રિવાયત કીધી છે કે હજરત આમેના (રદી)નું ફરમાવડું છે કે તેઓ ગર્ભવતી (હમેલ) થઈ ત્યારથી, આપ (સલ) જન્મ્યાં ત્યાં સુધી, (બીજી જોર તોની પેરે) તેઓને પેટમાં કોઈપણ તરેહનો બોલને કે હળ જરાએ જણાઈ નહીં, ૨. અયુ નાઅમે હજરત બરીદઃ અને ઇબ્ને અબ્બાસથી રિવાયત કીધી છે કે હજરત આમેના (રદી)એ સ્વપ્નામાં જોયું કે તેઓને કોષ (ફિરિસ્તા)એ ટહુ કે “તમારા ગર્ભ (હમલ) માં તેઓ છે કે જેઓ સઘળી મખલૂક (સૃષ્ટ) માં સૌથી ઉત્તમ અને ખેજહાનોના સરદાર છે બ્યારે તમે તેઓને જન્મ આપો ત્યારે તેઓનું નામ આહમદ અને અહમદ (સલ) રાખજો, ઇત્યાદિ.” વાકેદીની રિવાયતમાં આટલો વધારો છે કે મજકુર ખુશખબર કે શાંતિ આપવા એક આવનાર (ફિરિસ્તા) મરી પાસે એવે વખતે આવ્યો કે હું કંઈ સંતેથી હતી નહીં. અને તેજ આવનાર (ફિરિસ્તા) આપના જન્મ વખતે પણ મારી પાસે આવ્યો અને મને કહ્યું કે બોલ “આજકોઠું બિલ વધીલક, મિન શરે કુલ્લે હાસિદ.” આ રિવાયતથી

સાબેત થઈ અયુ કે ઉપલી રિવાયતમાં સ્વપ્નાનો જે શબ્દ છે તેની મતલબ ઉંધનું સ્વપ્ન નથી પણ કશ્ક છે કારણ કે પાછા તેજ ફિરિસ્તાને હજરત આમેનાએ બીજી વખતે જોયો અને તેની સાથે વાતચીત પણ કીધી. કેમ રેવરંડજી ! ફિરિસ્તાઓએ કેવી શાંતિ આપી ? અને તે ઉપરાંત એક દોઆ પણ શીખવી જે હજરત મરિયમને શીખવી હતી નહી. મજકુર દોઆના અર્થ એ છે કે “દરેક અદેબાહ કરનારની ઇજ્જત ફિતરથી તે (બાળક)ને એક ખોદાની રક્ષા અને સંભાળમાં સોંપું છું,” હું ધારું છું પાદરીઓના રદમાં ઇસલામ તરફથી જે કંઈ લખાય છે એ પણ મજકુર દોઆનીજ અસર છે.

૩ બેહકી અને અયુનોએમે હજરત હુસ્સાન બિન સાબિત (રદી) થી રિવાયત કીધી છે કે જે રાતે આપ (સલ) નો જન્મ થવાનો હતો તે રાત્રીએ એક એવો તારો જાહેર થયો કે જેને જોઈ યાહદીઓના એક વિદ્વાને શોરશકાર કરવા માંડ્યો કે એ તેજ તારો છે કે જેની સાથે આપનો જન્મ પણ આજનીજ રાત્રે થવો જોઈએ. ૪ બેહકી, તખરાની, અયુનુએમ અને ઇબ્ને અમસાકિરે હજરત ઉસ્માન બિન અબિલઆસ (રદી) થી રિવાયત કીધી છે કે આપ (સલ) ના જન્મ વખતે તેઓની મા (રદી) હજરત આમે નાની પાસેજ હતી. જેણે ધરની દરેક યીજને નૂરથી ચળકતી જોઈ, અને તારાઓને તે ધર પર એટલાતો પાસે લટકી આવેલા જોયા કે તે બીધી કે રખેને તારાઓ તેનાપર ટૂંકી પ્રડશે અને બ્યારે આપ (સલ) જન્મ્યા તે વખતે તેને ધરમાં નર (પ્રકાશ) સિવાય બીજું કંઈ દેખાતુંજ ન હતું.

૫. ઇબ્ને સઅદે, કશામ અહમદ હંબલે, તખરાનીએ, બેહકીએ, અને અયુ નાઅમે

હજરત આબી ઉમામ્મની રિવાયત હાધી છે કે પેતે આપ (સલ)ને કોઇએ જ્યારે પૂછ્યું કે આપની નોખુવતની શરૂઆતની નિશાનીઓ કય છે? ત્યારે આપેજ ઉત્તર વાળ્યો કે મારા પૂર્વજ હજરત ઇબ્રાહીમે (અલ) મારે માટે દોઝા કીધેલી, હજરત ઇસા (અલ)એ મારીજ (પધરામણીની). યુશખખર આપેલી અને મારી માએ જે વખતે (મને) જન્મ આપ્યો તે વખતે તેઓએ જોયું કે તેઓના શરીરમાંથી એક એવો નૂર બહાર નીકળ્યો કે જેથી શામ દેશ (સીરીયા)ના મેહેલો ઝળકી ઉઠ્યા. ૬. હાકેમ અને બેહકીએ હજરત ખલેદ બિન મેઅદાનથી જે રિવાયત હાધી છે તેમાં જસા ના મેહેલો ઝળકી નીકળવાનું છે. ૭. ઇબ્ને અસાકિરે હજરત ઇબ્ને અબ્બાસથી જે રિવાયત કીધી છે તેમાં પુર્વ અને પશ્ચિમ સુધી તે નરનું ઝળકી ઉઠ્યું બયાન થયલું છે. ૮. ઇબ્ને સઅદે ઇબ્નુલ કિબતીયઃથી જે રિવાયત હાધી છે તેમાં બધી પૃથ્વીનું પ્રકાશિત થઈ જવાનું છે.

૯. ઇબ્ને સઅદે ઇસહાક બિન અબ્દુલ્લાહથી અને તેઓએ આપની મા સાહેબાથી રિવાયત કીધી છે કે આપ (સલ) એવી હાલ તમાં જન્મ્યા કે આપના શરીર સાથે જરા પણ કોઈ તરેહની પલીદી (અપવિત્ર વસ્તુ) લાગેલી હતી નહીં.

૧૦. અબુ નોઝીએ હજરત ઇબ્ને અબ્બાસથી જનાબ નબીયે અકરમ (સલ)ની પેદાશ વખતની હાલતો અને તે વખતે જાહેર થયેલા ઘણા અમતકારો માટે એક ઘણીજ લાંબી હદીસ રિવાયત કીધી છે તેની મતલબ ઘણા હુંકમાં અહીં લખું છું:-બવિખની ખખરો આપનાર ઝોશત અને મરદ કુરેશમાં જેટલા હતાં તે દહાડે તેઓથી તેઓનો જેખની ખખરો દેવાનો ઇસ્મ લખ લેવામાં આવ્યો હતો. ૧૧. આપની મા સાહેબાએ પોતાની પાસે એકાએક સફેદ

રંગના શરબતનો એક પ્યાલો જોયો જે તેઓ પી ગયાં. ૧૨. તે શરબત પીતાંજ તેઓને પોતાનામાં અને પોતાની આજુબાજુએ એક નૂર દેખાયો કે જેના અજવાળામાં લાંબા કદની ઝોરતો (ફેરા) દોડી કે જેઓએ તેઓને ઘેરી લીધી હતી. ૧૩ સફેદ રંગનું લૂગડું (દીયા) જમીન અને આકાશ વચ્ચે ફેલાવવામાં આવ્યો. ૧૪ ચાંદીની બધણીઓ લઇને હવામાં ઉમેલા માણસોને અને ૧૫. જમરૂદની ચાંચો અને માણેકની પાંખોવાળા પક્ષિઓના એક ટોળાને પણ તેઓની ચોમેર અને પોળા પાસે ઉમેલા આપ (સલ)ની મા સાહેબાએ જોયાં ૧૬. ત્રણ ઝુંડાઓ જોયાં જેમાંથી એક પૂર્વમાં ખીન્ને પશ્ચિમમાં અને ત્રીજો કાયા શરીરપર (ઉભો કરવામાં આવ્યો) હતો. ૧૭ જે વખતે આપ (સલ) જન્મ્યા કે તરતજ આપે ભોંયપર સિંઘેડો કીધો અને પોતાની બે આંગળી ઉપર ઉઠાવી. ૧૮ આકાશપરથી એક સફેદ વાદળી આવી અને તેણે આપને ઢાંકી લીધા અને સઘળાની નજરથી સંતડી લીધા. ૧૯ કોઇ (ફિરિસ્તા) એ પોકારીને કહ્યું કે હજરત મોહંમદ (સલ) ને પૂર્વ અને પશ્ચિમમાં ફેરવી લાવો. ૨૦ થોડી વારમાં આપ પાછા ત્યાં એવી હાલતમાં પોંદ્યાડી દેવામાં આવ્યા કે આપના બદન મોખારકપર ગરમ સફેદ વાળનું લૂગડું લપેટી કાઢ્યું અને લીલા રેશમી લૂગડા (ની ગાદી) પર આપ સૂવાડેલા હતા. ૨૧ મોતીની બનાવેલી ત્રણ કુચીયો આપ (સલ) ના હાથ મોખારકમાં હતી.

૨૨ આપ (સલ)ની મા સાહેબાએ સાંમલ્યું કે કોઇ (ફિરિસ્તા) એ પોકારીને કહ્યું કે હજરત મોહંમદ (સલ) ૧ કતેહની, (૨) ચદિયાતાપણાની અને (૩) રિસાલત તથા નોખુવતની કુચીઓપર કપજો કરી લીધા. ૨૩ પછી ખીજ વાદળી આવી જેમાં થોડાઓના બોલવાનો અવાજ અને પક્ષિઓની પાંખોની ફફડાત સાંભળાતી હતી અહીં સુધી

કે તે વાદળીએ આપ (સલ) ને લાંબી લીધા અને આપ (સલ) પોતાની મા સાહેબાની આંખોથી અદૃશ (ગાયબ) થઈ ગયા. આપની મા સાહેબાએ એક (શિસ્તી)ને પોકારીને કેહતાં સાંભળ્યું કે હજરત મોહમ્મદ (સલ)ને પૂર્વ પશ્ચિમ તથા (સધળા) નખીયો (અલ)ની જન્મભુમિ (પેદાશની જગ્યા)ઓમાં ફેરવે અને જન, માણસ, પક્ષિ અને ફાડી ખાનાર પ્રાણીઓમાં ફરેકની રૂઠ (આત્મા) આગળ રજુ કરે (કે જેથી ફરેકને આપ (સલ)ની ઝોળખાણ થઈ જાય)

૨૪ અને હજરત આદમ (અલ)ની પર-હેઝારી, હજરત હુદ (અલ)ની નર્મદિલી, હજરત ઈબ્રાહીમ (અલ)ની ખોદાઈ મોહબ્બત, હજરત ઇસમાઈલ (અલ)ની વચન પાળનાની ટેવ, હજરત અબ્રહમ (અલ)ને અપાયત્રી પુશખખરો, હજરત યુસુફ (અલ)ની ખુબસુરતી હજરત દ હદ (અલ)ની પુશ આવાઝી (સારો કંઠ), હજરત અધયુય (અલ)નો સખ (ધીરજ) હજરત યહયા (અલ)નો યોગ (ઝાહદ) અને હજરત ઇસા મસીહ (અલ)નું ઉદારપણું, હજરત મોહમ્મદ (સલ)ને આપો અને સધળા નખીયો (અલ)ના સધળા સદયુણીમાં આપ (સલ)ને ભરપૂર કરી દો, પછી તે વાદળી જતી રહી અને આપ (સલ) પર એક લીલા રંગના રેશમનું લૂગડું ઢાંકેલું આપની મા સાહેબાએ જોયું. ૨૫ અને તેઓએ કોઇ (શિસ્તી)ને કેહતાં સાંભળ્યું કે અહાહા! મોહમ્મદ સાહેબે (સલ)તો આપની દુન્યાપર કબ્બલે કરી લીધો. ૨૬-

પછી તેઓએ એકાએક ત્રણ (શિસ્તીઓને) માણુસ (ના રૂપમાં) દીઠા કે જેઓમાંના એકના હાથમાં આંદોની બધણી હતી ખીજના હાથમાં જમરરદની થાળી હતી અને ત્રીજાના હાથમાં સફેદ રંગના રેશમનું લૂગડું હતું જેમાં અતિથ્ય પ્રકાશવાળી એક વીંટી હતી. આપ (સલ)ને તે બધણીના પાણીથી સાત વખત તેઓએ નહ-

વાહયા પછી તે વીંટી વડે આપ (સલ)ની પીઠ મોબારકપર બને ખભાઓની વચ્ચે મોહર કીધી અને પછી તે સફેદ રેશમના લૂગડામાં આપ (સલ)ને લપેટી કાઢ્યા, ત્યાર પછી ઘોડી વ.ર પોતાની પાંખોમાં આશમ આપી આપની મા સાહેબા હજરત અમેનાને પાછા દઇ દીધા. ૨૭ હાદિઝ અયુ ઝકરીયા, યહયા છબ્બે આએદે આપ (સલ)ના જન્મ માટે હજરત છબ્બે અબ્બાસ (રદી)થી જે રિવાયત લખી છે તેમાં છે કે જે શિસ્તીએ આપ (સલ)ને પોતાની પાંખોમાં રાખ્યા તે ફિદવન (અલ) જન્મતના દરોગા હતા અને તેઓએજ આપની મા સાહેબાને પુશખખર આપી કે સધળા નખીયો (અલ)ના ઇલમ ઉપરાંત ઘણા ઇલમ આપ (સલ)ને આપવામાં આવ્યો છે, અને બહાદુરીમાં આપના દિલને સૌથી વધારે મજબૂત બનાવી ફતેહની કુંડીઓ આપને સોંપવામાં આવી છે અને આપ (સલ)ને એવો પોશાક પેહરાવવામાં આવ્યો છે કે (દુન્યામાં) જે કોઇની આગળ આપ (સલ)ને માટે કંઈ વાતચીત થાય તો આપ (સલ)ના રૂઆયતો તે કુજા ઉઠે. (જુઓ ખસાએસે કુષા ભાગ ૧ આપ (સલ)ના જન્મ મુતારકની મોબારક રાત્રીએ જાહેર થયેલા ખાસ મોઅજિઝાઓનો બાબ) શું ખ્રિસ્તિ દુન્યામાંનો એક પણુ રેવરંડ મજકુર મોજિઝાઓમાંના એક પણુ મોજિઝા જેવો બનાવ પોતાની માતબર કિતાબોમાંની એક પણુ ભરોસો આવે એવી એક પણુ રિવાયતથી જતાય ઇસા મસીહ (અલ)ની પેદાશ વખતે થયેલા સાબેત અને જાહેર કરી શકશે. કહો રેવરંડજી! હવે તો “આ વાતમાં છબ્બે અરિયમ કરતાં છબ્બે આમેના મોટા ક્યાને?”

તે પછી રેવરંડજી લખે છે “૪. બધપણુમાં મસીહે પારણુમાં વાતો કીધી.” હાજી ખરં છે. તેમજ જનાબ મોહમ્મદ પેગંબર સાહેબે (સ. અ. સ.) તેઓ કરતાં પણુએક વાતો કીધી છે કારણકે હજરત મસીહે (અલ) તો માત્ર લોકોની સાથે વાતો

કીધી અને જનાય નથીએ ઇસલામ અલેહે અફ્લુસસલાતો વસ્સલામે તો ખોદાપાકની તારીફ અને મોટાઈ કેવા શ્રેષ્ઠ શબ્દોમાં કીધી છે તે સાંભળો:- ઇબ્ને સખઅ ન મના હદીસોના મોટા વિદ્વાને પોતાની ખસાએસ નામની કિતાબમાં હદીસ લાવેલા છે કે "આપ (સ. અ. સ.)નું પાંજું ફિરિસ્તાએના હલાવવાથી હાલતું અને (પારણામાં) આપે જે સૈથી પેદશી વાત પોતાના મ્હેં મુજારકથી ઉચ્ચરી તે એ હતી "અલ્લાહો અકબરો કપીરા વલ હમ્દો લીલ્લાહે કસીરા." હાફિઝ ઇબ્ને હજરે (રહ) યુખારીની શર્હમાં સિયરે વાફેદીથી લખ્યું છે કે જનાય નથી (સલ) જન્મ્યા કે તરનજ વાતચીત કીધી હતી. જેથી એ પણ શક નથી કે કેટલાંક બચ્ચાંઓની ટેવ પ્રમાણે ત્રણ ચાર વર્ષની ઉમ્મરના હોવા છતાં તેઓ પચણામાં સત્તા હતા અને પછી કોઈના શિખ વવાથી એવી વાતો કીધેલી. પણ તમારો નવો કરાર તો એ વાતથી તલન કોરોજ છે તેથીજ અલીગઢિયા પીરે નેચર વિગેરે દેહરીયાએ એ બ્યારે એજ વાંધો ઇમ્પ્રિસ્ત (અલ.) માટે ઉઠાવ્યો ત્યારથી આજ સુધી કોઈ રેવરંડે તેનો જનાય દીધો નથી પણ અલ્લહમ્દો લિલ્લાહ અમારા નખીયે પાક (સલ.) માટે આવી ખુશી હદીસો હોવાથી કોઈને યુન્નશ મળી નથી કે તે ખામંત જરાપણ જીમને હલાવે.

પછી રેવરંડજી લખે છે "અને ધાવણી હાલતમાં તેનાપર કિતાબ તથા નખૂઅત નાઝિલ થઈ." કુર્આનના શબ્દો એ બાબત માટે છે કે "કાફિરો જે વાતો હઝરત મયમ (રદી.)ની સાથે કરતા હતા તેને હઝરત મસીહે સાંભળી અને) રશમવ્યુ કે હુતો અશ્લાહનો બદો હું જેજી મને કિતાબ દીધી છે અને મને પેગંબર બનાવ્યો છે" (સુરએ મયમનો રજ્ઝે રકૂઅ.) રેવરંડજી નાઝિલ થવાનું લખે છે તે ખોટું છે અને ખરો શબ્દ "તોયુવત" છે જેને રેવરંડજી "નખૂઅત" લખે છે, એવો તેજ હકીકત થઈ

કે "હીમે ન પટે નામ મોહમ્દ શાઝિલ" રેવરંડજી તમને તો ઉર્દુ ભાષાએ આવડતી નથી છતાં કુર્આનની આયતો લખવાનો, આયતોનો તરજુમો કરવાનો, હદીસોનો તરજુમો લખવાનો ઉર્દુ ફાર્સી લખાણોનો યુન્નશનીમાં તરજુમો કરવાનો, અને વળી અધુગમાં પુર, મુસલમ નોની સાથે વાદવિવાદ કરવાનો શોખ રાખો છો ! ધન્ય છે તમારી છાતીને ! અને આફરીન છે તમારી શરમને !!

હવે ખરી મતલબ મજકુર આપતની લખુ છું "જેજી મને કિતાબ દીધી છે અને મને પેગંબર બનાવ્યો છે" એની મતલબ એ છે કે કિતાબે ઇન્જિલ અને પેગંબરીનો ઓધ્ધો ઇનાયત કરવાની ખુશખબર જેજી મને દીધી છે. કારણકે પેગંબરીના જેવું મહાન કામ આટલી નાની ઉમ્મરના બચ્ચાને સોંપવામાં આવતું નથી પણ પુત્ર ઉમ્મરે પહોંચ્યા પછી જ સોંપવામાં આવે છે. હવે જનાય પેગંબરે ઇસલામ (સલ)ને માટે સાંભળો કુર્આનમાં છે કે "અને જ્યારે અલ્લાહ પાકે સંધળા નખીયો પાસે કેલ કરાર લીધો કે જ્યારે તમને ટટશીક (આકાશી) કિતાબો અને ચાનની વાતો (હદીસો) હું તમારાપર કિતારીશ ત્યાર પછી તે પેગંબર (એટલે હઝરત મોહમ્દ (સલ.) તમારી પાસે આવે (એવી રીતે કે જે જે કિતાબો તમારી પાસે હોય તેને તેઓ ખરી ડેરવતા હોય ત્યારે તમે (સંધળાઓ)ને જોઇએ કે તેઓનાપર ઇમાન (વિશ્વાસ) લાગ્યો અને તેઓની મદદ કરો. (પછી ખોદાપાકે) ફરમાવ્યું શું તમે? કયુલાન આપો છો અને એ બાબત વાસ્તે મારી પ્રતિશ્ઠા (અહદ) લો છો? તેઓએ કહ્યું કે (હા.) અમે કયુલાત આપી. (ખોદાપાકે) ફરમાવ્યું તમે પણ સાક્ષી રહો અને હું પણ સાક્ષીઓ- માંનો એક સાક્ષી તમારી સાથે રહીશ. (અજ પારાનો ૧૭મો રકૂઅ.)

ઇબ્ને અમી હાતિમે, મુદીથી એ આપતની તફરીર માટે હદીસ રિવાયત કીધી છે કે નહ

(અલ)થી લઇને તેઓ પછી કોઇ એવો પેગ-
બર મોકલવામાં આવ્યો નથી કે જેની પાસેથી
ખોદાપાકે કાલકરાર નહીં લીધા હોય કે તે
જનાય મોહ મદ (સલ) પર જરૂર ઇમાન લાવે
અને જરૂર આપની મદદ કરે. આપ (સલ)
જે તે નખીના વખતમાં જાહેર થાય અને તે
નખી જીવતો પણ હોય. (જે તે પહેલાં તે નખી-
નો આ શાની દુન્યાથી ગુજરી જવાનો વખત
આવી લાગે તો) તે નખીને પોતાની કામથી
એવો કાલકરાર લેવો જોઇએ કે (તેના ગુજરી
ગયા પછી) જે આપ (સલ) જાહેર થાય
અને તે કામ જીવતી હોય તો તે નખીની
ઉમ્મતના સધળા લોકો આપ (સલ) પર
ઇમાન લાવે અને (આપ (સલ.) જેવી રીતે
ચાહે તેવી રીતે) આપની મદદ કરે ઉપલી
આપત અને તેની તક્સીર કરનારી આ હદી-
સથી સૂચ્ય કરતાં પણ વધારે સાફ રીતે જાહેર
થઇ ગયું કે ખોદાપાકના સધળા નખીયાની રહેા
હજી શરીરમાં પણ નહીં આવી હતી તે વખ-
તથી હઝરત મોહ મદ (સલ)ને નખીપણનો
દરજો દેવામાં આવ્યો અને સધળા નખીઓએ
(અલ) તેઓપર ઇમાન લાવી કયુલાન આપી
કે અમે દુન્યામાં પણ આપપર ઇમાન લાવીશું
અને આપ (સલ) જે અમારા વખતમાં
જાહેર થશે તો (તેઓ ચાહશે તે દરેક વાતમાં)
તેઓની મદદ કરશું.

ત્યાર પછી જ્યારે જ્યારે જે જે નખી
દુન્યામાં આવતા ગયા ત્યારે ત્યારે તે દરેક
નખીએ આપ (સલ)ની પધરામણીની રાહ
જોઈ અને આપ (સલ)ના આવવાની ખબર
પોતાની કામ કે ઉમ્મતને કરી દીધી અને
એ ઇન્તેજનીમાં પોતાની ઉમ્મર પૂરી થતા
આવેલી જોઇને અને ખીજે નખી તે કામપર
નીમાયશો નહીં જોઇને તે કામને આપ (સલ)
આવે તો તેઓપર ઇમાન લાવવાની અને
તેઓની દરેક કામમાં મદદ કરવાની સારી

પેઠે ચેતવણી આપી. રેવરંડજી બનલાવો કે
પારણામાં નોખુવતની ખુશખબરી મળેલા
નખીનો દરજો એક ગણાશે કે આલપે અર-
વાહ (અધ્યાત્મિક દુન્યા) માં નોખોવત
અપાયલા અને તેને માટે સધળા નખીયાથી
જેમાં હઝરત ઇશુ મસીહ (અલ.) પણ આવી
જાય છે ઇમાન લાવવાનો અને મદદ કરવાનો
કાલકરાર લેવાયલા અને ચારપછી જે નખીને
માટે દુન્યામાં તેઓની સધળી ઉમ્મતો પાસે
ઇમાન લાવવા અને મદદ કરવાનો એકરાર
લેવાયલા તે નખી એક ગણાશે? પોતે હઝરત
ઇશુ ખ્રિસ્તે (અલ.) કુર્આને શસીફ અને
હદીસ મજકુરના લખાણ સુજ્ય જનાય મોહ-
મદ પેગંબર સાહેબ (સ. અ. સ.) ની પધ-
રામણીની કેવી ખોલસા સાથે ખબર પણ આપી
અને આપની મદદ કરવાને કેવી તાકીદો દીધી
તેનું વર્ણન ઉપર થઈ ગયું (વાંચો પાનું ૩૬-૩૮)

પછી રેવરંડજી લખે છે “પણ મોહ મદ
સાહેબે તો તેમની જવાની ગુજરી ગઇ અને
ખુદાપાકમાં પહોંચી ગયા હતા અને અતુલ
રેળાવામાં કંઈ કસર નહીં રહી ત્યારે નખુવત
તથા કિતાબનો દાવો દીધો હતો, તેથી આ
વાતોમાં પણ મસીહ તેમનાં કરતાં એક ઠરે છે”
એનો ખોલાસા સાથે જવાબ હું ઉપર લખી
આવ્યો પણ થોડો અહીં પણ સાબળી લો:-
ઇમામ અહમદ હાંબે, ઇમામ યુખારીએ
પોતાની તારીખમાં, તખરીનીએ, હાકિમ, બહ-
દાએ અને અયુનોએએ મેસરતુલ ફજરથી રિવા-
યત દીધી છે કે મેં જનાય મોહ મદ રસૂલુ-
લ્લાહ (સલ.) થી પૂછ્યું કે આપ ક્યારથી
નખી થયા છો આપે શરઆવ્યું કે હું તે વખ-
તથી નખી થઇ ગયલો હતો કે જેવખત અહમ
(અલ) આત્મા અને શરીરની વચ્ચે હતો
(એટલે હજી તેઓના આત્માને શરીર કેવાયો
નહતો) જેની મતલબ આપત અને હદીસથી
હું ઉપર લખી આવ્યો તેજ થઇ કે આપને

એટલાજ માટે નોખવત સૌથી પેહલાં આપ-વામાં આવી કે જેથી દરેક પેગંબર અને તેની ઉંમત આપ (સલ) પર હિમાન લાવતી રહે અને આપની પધરામણીની રાહ જોતી રહે. આ હદીસથી જે સંશય ઉત્પન્ન થતો હતો કે રખેને એ હદીસની મતલબ એ હશે કે ખોદાપાકના ઇલમમાં હતું કે આપ (સલ) આખેર જમનામાં નખી થવાના છે, તે સંશયને અને શકને કુઆનની ખુલ્લી આયતે અને તેની તફસીર કરનારી હદીસે અને હઝરત ઇસ્રા મસીહ (અલ) ના કરમાને તદન દૂર કરી દીધા અને રેવરંડજીની નકામી વાતોનો પૂરો રહ થઇ ગયો. જે વાતો કુઆનની કઇ આયતો પરથી તેઓએ લખી તે આયતો અને હદીસો જ્યારે તેઓ લખશે ત્યારે તેનો પણ ઈ. અ. તઆલા એવોજ દંત તોડ જવાય આપીશ જેવો કે હમણા સુધી દેતો ચાલ્યો જાઉં છું અને હવે પછી દઇશ.

રેવરંડજી પાના ખીળના પમા પેરેઆદમાં લખે છે “પ કુરાનથી જણાય છે જ્યારે દુશ-મનોએ મસીહને પકડવા ચાહ્યો ત્યારે આસ-માનથી ફીરસ્તા ઉતરી આવ્યા અને તેને જિસ્મ સાથે ઉચકીને આસમાનપર લઇ ગયા.” એ તદન ખોટું લખાયું છે. કુઆને શરીફમાં તો માત્ર એટલુંજ છે કે “અને સાચી વાત તો એજ છે કે તે (ચાહ્દી) એએ તેને (એટલે હઝરત ઇસ્રા મસીહ (અલ)ને) શુળી દબને અથવા કાંઇપણ બીજી રીતે બેશક કતલ કીધા નહતા પણ ખોદાપાકે તેને (એટલે) હઝરત ઇસ્રા મસીહ (અલ)ને પોતાની તરફ ઉઠાવી લીધા.” (સરએ નિસા રકુઅ રર મો). એ આયતમાં અથવા કેથેપણ આસમાનથી ફિર-સ્તાઓનું ઉતરી આવીને તેઓ સાહેબને લંચકી લઇ જતું કુઆને શરીફમાં તો નથી હશે તો તફસીર કે હદીસમાં અથવા ખુરનખ્યાની ઇન્જિલમાં જે ત્રણેય તમે અને તમારા ગોરા કાળા રૂપરૂપે ભરોસો ન આવે તેવી માનતા હતા

અને માનો છો; પણ અહીં પોતાની મતલબ સાબેત થતી હતી તેથી તેમાંનીજ વાતો એટલે તફસીર, હદીસ, અને ખુરનખ્યાની ઇન્જિલમાંની વાતોને કુઆનમાં છે કરીને ઘોઠા દેવા માટે ભરોસાને લાયક ગણવા ઉભા થઇ ગયા. હજેવત છે કે “મીઠા મીઠા હલહલ ઓર કડવા કડવા થુ થુ” આ ટૂંકમાં ધણે ખરે ઉઠાણે તમે એવુંજ જુઠાણું બજાવી જોઇને ટોડી માર્યું છે અથવા તો કુઆનથી તમે તદન અખખ્યા છો કે જે વાતો કુઆનની હોતી નથી તેને કુઆનની વાતો અથવા કુઆનમાં છે કરીને ઘોઠા ખાઓ છો અને ઘોઠા આપો છો. બેશક તમારા જેવાં ઇલમના ભંડારોથીજ મિશન ખાતાનો નશીય ઉધડી ખિસ્તિ ધર્મની કારતિ આખી દુન્યામાં ફેલાશે.

પછી રેવરંડજી લખે છે “આ રીતે ખુદાએ તેને કુદર ગોલવા વાળાઓથી ખચાવી લીધો, પણ મોહનક સાહેબ (સલ) જ્યારે દુશ-મનોથી ઘેરાઇ ગયા ત્યારે તેમને ખચાવવા કોઇ ફિરસ્તો નહોં આવ્યો પણ આસમાનમાં પણ નહીં લઇ જવાયા ઉલટા કાંટા કચરાથી ભરેલા ચિકટ જંગલમાંથી સાધારણ લોકોની માફક પગે નાસી જઈને દુસ્મનોથી ખચ્યા, અને અંધારી ગુફામાં સંતાયા પછી લાંબી નાસીને મદીનામાં એક દોરતના આસરાં તળે રહ્યા. શું આ વાતમાં આસમાન જગીન જેટલો તરાવત નથી?” Three cheers for our native Reverendji, Hip, Hip, Hip, Hurrah. જય ! કાળા રેવરંડજી કી જય ! રેવરંડજી ઉપલી વાતો તો કુઆનમાંની નથી હદીસો કે છતિહાસની છે જેને તમે ભરોસો ન આવે તેવી મનાવવા ઉભા થયા હતા. પણ અહીં તેજ સ્લીસો જનાય મોહનક પેગંબર સાહેબ (સલ) ની હલકાઇ ખત-લાવવાને માટે તમારા કામની છે માટે તે હવે જરૂર ભરોસા લાયક થઇ વાંચક સાહેબો ! હવે તો અમને સારી પેઠે જણાઈ ગયું કે

રેવરડો પોતે હદીસ અને કતિહાસની વાતોને દલીલ પકડવા માટે સાચી ગણી ભરોસો આપે તેવી ગણે છે. ફક્ત મુસલમાનોને ઘોષા દેવા હોય તેજ ઠેકાણે તે દલીલોને ભરોસો ન આવે તેવી વાતો કહેવા ઉભા થાય છે.

રેવરડોએ હદીસો અને તવારીખની વાતોમાં પણ પેટ ભરીને ઘોષા દીધો છે વારં વારં હિજરતનું ખ્યાન હુકમાં શરૂઆતથી લખતું વાંચકોને કાયદાકારક અને રેવરડોની આખો ઉઘાડવા લાયક થઈ પડશે. હદીસોના વિદ્વાનોમાં હુકેમે એ હદીસને સહીલ લખી છે, અને પેહલુએ જરીરથી રિવાયત કીધી છે કે જનાબ નખી (સલ)એ 'દરમાવ્યુ' કે 'ખોદાપાકે મારા-પર વહી મોકલી કે આ (નીચે જણાવેલા) ત્રણ શહેરોમાંથી જે કોઈ શહેરમાં તમે જઈને રહેશો તો તે શહેર આપની હિજરતની જગ્યા થશે (અથવા ગણાશે). (૧) મદીના (૨) ખહરેન અથવા તો (૩) કનસરીન. (ખસાએસે કુશા હિજરતનો ખાખ). આ હદીસથી સાફ જણાય છે ખુદાપાકને જનાબ રસુલુલાહ (સલ) ને મક્કાશરીફમાં રાખવાની મજૂ નહતી તેથીજ આપ (સલ)ને માટે ત્રણ શહેરો ચૂંટી આપની મજૂ પર છોડવામાં આવ્યું કે આપ (સલ) જેને પણ ત્રણમાંથી પસંદ રાખશે તે શહેરને ખોદાપાક પસંદ રાખી તે શહેરને હિજરતની જગ્યાનો મહાન રૂખો અને મોટાઈ આપશે. વળી એ પણ જણાવ્યું કે હિજરત કરવાનો ખદોખરત દુશ્મનોમાં ઘેરાઈ જવા પેહલાનો હતો દુશ્મનોમાં ઘેરાઈ જવાથીજ આપને હિજરત કરવી પડી એ વિચાર ખોટો અને ઘોષા છે.

ખીજી હદીસ એથી વધારે સાફ સાંભળો, યુખારી શરીફ જે કુઆન પછી સૈથી વધારે માતખર કિતાબ ઘણા ખરા મુસલમાન વિદ્વાનોમાં ગણાય છે તેમાં હઝરત ખીખી અમશા (રદી)થી રિવાયત છે કે નખી (સલ)એ મુસ-

લમાનો એટલે પોતાના સહાખીયો (કે શિષ્યો) ને કહ્યું કે તમારી હિજરત કરવાની (એટલે જ્યાં રહેતા વસતા હોય તે જગ્યા કે શહેર કે ગામ હોડીને બીજા ગામ કે શહેર જઈ વસવાની) જગ્યા મને (કસ્કમાં) દેખાડવામાં આવી છે (અને તે) એક ખારી જમીન દેખાડવામાં આવી છે જેમાં ખજૂરીના ઘણા ખજીયાઓ છે અને તે જગ્યા લાખતેનની વચ્ચે આવેલી છે. જ્યારે આપે (સલ.) એ બાપણ આપ્યું ત્યારે જે સાહેબોને હિજરત કરવી હતી તેઓ મદીના તરફ હિજરત કરી ગયા. અને (નખીના ઉપર ખરા જન શિદા કરનાર હઝરત) અખ્યુકર (સિદ્દીકે) હિજરત કરવાની તૈયારીઓ કરવી શરૂ કરી દીધી. (જનાબ પેગંબર સાહેબ (સલ.)ની સાથે રહેવાનો સવાખ આપનીજ કિસ્મતમાં હતો તેથી હઝરત) અખ્યુકર (સિદ્દીકે (રદી.)ને રસુલુલાહ (સલ) દરમાવ્યુ' કે તમે (એકલા) હમણા ચાલ્યા જશો નહીં (પણ) પોતાને ઘેર થોભેલા રહો હું ખોદાપાકથી ઉમેદ રાખું છું કે મને પણ (મદીને) હિજરત કરી જવાની (અને ત્યાં જઈ રહેવાની) પરવાનગી આપશે, (ત્યારે આપણે બેગા જઈશું) (ખસાએસુક કુશા હિજરતનો ખાખ.)

મજકુર હદીસથી સરજ કરતાં વધારે સાફ જણાઈ ગયું કે ઇસલામના કુશમનો અને મુખ્યત્વે કરીને પાદરીયો હિજરતના અર્થ Flight એટલે નહાસ ભાગના જે કરે છે તે ખાસ એટલાજ માટે કરે છે કે જેથી જનાબ મોહંમદ (સલ.)પર દુશ્મનોથી ખીને નહારી જઈ પોતાની નોખુવત નહીં પેહલાડવાનો કાધો લાખુ પડે (જુઓ મેનુખલ એક જાન શરીમાં અરે તિયાનું વર્ણન) તે તલખ ખોટા અર્થ છે. આપે (સલ.) મક્કા શરીફમાં જ્યારે એકલા હતા ત્યારે અને ત્યાર પછી તેર વર્ષ સુધી લોકોને પોતાની નોખુવત પેહલાડી ત્યારે લાખો કલિઓ ખમી પણ નોખુવત

પોંદ્યાડવાતું કામ છોડીને કેથે નાહા નહીં; પણ હાલતો એવો વખત હતો કે આપ (સલ)-ના શિષ્યો એવા લોકો થઇ ચૂક્યા હતા કે જે પેસે ટકે અને શરીરના બધે આખા અરબ દેશમાં પ્રખ્યાત હતા. પછી મક્કા શરીફ છોડીને બીજે કોઈ ઠેકાણે જઈને રહેવાનું કારણ ખોદાપાકના હુકમ સિવાય બીજું કંઈ પણ થઈ શકતું નથી. બીજી દલીલ ઉપલી હદીસમાં ખુલ્લે ખુલ્લી છે કે આપના પક્ષના ઘણાખરા લોકો તો તે પેલલાં મદીને ચાલ્યા ગયા હતા જેઓ આપ (સલ)ના ખરેખરા હિમાયતી હતા છતાં હજરત અય્યુબકર સિદ્દીક (રદી.)ને જવાથી રોકતું અને પોતે પણ રોકાઈ રહેતું આપની પૂરેપૂરી બહાદૂરી અને ખોદાપાકના હુકમની ઇતિબારી માત્ર જાહેર કરે છે. શું હજી પણ કોઈ એમ કહેવાની હિંમત ધરશે કે આપ (સલ) લોકોની બીકને લીધે નહાસી ગયા હતા ?

હવે જુઓ કે મોહમ્મદ સાહેબ (સલ)ને બચાવવા ફિરિસ્તાઓ કેવી રીતે આવ્યા હતા :- છનામ બોહકીએ હજરત અય્યુબલાહ બિન અબ્બાસ (રદી.)થી રિવાયત કીધી છે કે “પૂરેશ ટોળાવાળા દારે નુદવા (કમેરી ઘર) માં એકઠા થયા અને એકમતે એ વાત પસાર થઇ કે જનાબ પેગંબર સાહેબને કતલજ કરી નાંખવા ત્યારે જિજ્ઞાસુ (અલ) આપ (સલ)ની પાસે (ખોદાપાક તરફથી વહી લઇને) આવ્યા. અને જ્યાં આપ (સલ) રાતના હંમેશ સૂતા હતા ત્યાં સૂવાની મનાઇ કીધી, લોકોએ આપને માટે જે કાવતું રચ્યું હતું તેની ખબર કીધી અને મક્કા શરીફ છોડી જવાની પરવાનગી દીધી.” કેમ રેવરંડજી ફિરિસ્તાઓ આપને બચાવવા આવ્યા કે નહીં ? (ખસા-એસે કુઆ ભાગ ૧.)

દુન્યામાં જે જે વસ્તુ કે પ્રાણીને ખોદા-પાક પેદા કરે છે તેને ખાસ કાપ્ફા માટેજ

પેદા કરે છે ‘એા અમારા પરચરેગાર ! તં આ (દુન્યાની બધી ચીજો કે બધા પ્રાણીઓ)ને શાયદા વગરના પેદા કીધા નથી” (કુર્આન ૪થા પારાનો ૧૧મો રૂકૂઅ). એટલે દરેક ચીજ કે પ્રાણીને માથે એક ખાસ ફરજ હોય છે તે ફરજ તેનાથી જ્યાં સુધી પૂરેપૂરી રીતે બજાવી લેવાય નહીં ત્યાં સુધી તેની પેદાસનું કારણ પણ અપુર્ણ (નાકિસ) રહે છે અને ત્યાં સુધી કુદરતનો કાયદો એ છે કે તે માણસની ફરજ તેને હાથે જ્યાંસુધી બજાવી લીએ નહીં ત્યાંસુધી તેને ફના કે મોતથી પણ બચેલો રાખવામાં આવે છે. દાખલા તરીકે હજરત ઇશુ મસીહ (અલ.) નેજ લીઓ કે અમુક મુદત સુધી આપને જેમ નોખુવત પોંદ્યાડવાતું કામ સોંપવામાં આવ્યું હતું તેમજ કેયામતની પેલલાં આકાશ-પરથી આવી યાહૂદીઓ, ખ્રિસ્તીઓ અને જુતપરસ્તોના મુકાબલામાં મુસલમાનોની મદદ કરી કુશર અને શિકને મટાડી ઈસલામીદીનનો સાચો ભાગ દેખાડવાતું કામ પણ આપને સોંપવામાં આવ્યું હતું. તો જ્યારે આપે પહેલી ફરજ એટલે નોખુવત પોંદ્યાડવાતું કામ બજાવી દીધું ત્યારે એક ફરજ બાકી રહી ગઇ અને તે ફરજ હજારો વર્ષ પછી બજાવવાની હતી. જે તેટલી મુદદત આ ફાતી દુન્યામાં તેઓ સાહેબને રાખવામાં આવત તો ખૂબ દુન્યાની આખો હવાની અસર પ્રમાણે કે જે દરેક વસ્તુને વૃદ્ધ બનાવી ફના થવાને કિનારે પોંદ્યાડી દે છે આપનું શરીર મુજારક ઘડખ-જીને લીધે કોઇ પણ કામ કરવાને લાયક રહેતે નહીં, તેથી આપને આકાશોપર ઉડાવી લીધા કે જ્યાંની આખો હવાની એવી અસર છે કે દરેક વસ્તુને પોતાનીજ હાલતપર હંમેશ માટે રાખે છે એટલુંજ નહીં પણ દુનિઆની કોઇ એવી વસ્તુ ત્યાં ઉડાવી લેવામાં આવે કે જેમાં દુન્યાની આખો હવાને લીધે કોઇ-ત-રેહનો બગાડો પેદા હોય તો તેને પણ સુધારી

અમર જીવન (હયાતે અમર) તેને આપે છે. શું તમે જોતા નથી કે દુન્યામાં, એટલુંજ નહીં પણ હિંદુસ્તાનમાંજ એવી ઘણી જગ્યાઓ છે. દાખલા તરીકે માંડવી જિલ્લા કે જ્યાં બહારનું કોઈ તંદુરસ્ત માણસ જાય છે તો ત્યાંની આબો હવાને કદી દહાડે દહાડે તેનું પેટ મોટું થતું જાય છે અને તેનાથી કંઈજ ખવાતું નથી. પણ એથી ઉલટું આયેરાન, ઉત્તકમંદ, હુમસ, સિમલા વિગેરે હવાખાવાનાં ડોકાણાપર તેજ પીડાતા માણસને જે મોકલી દેવામાં આવે તો તેના સંધળા રોગ જતા રહી આગલી તંદુરસ્તી કરતાં દશગણી તંદુરસ્તી તે વધારે મેળવે છે. ત્યારે આકાશ જેવી પવિત્ર અને ઇશ્વરી પ્રતાપવાળી જગ્યાની અમર રાખનારી હવાને લીધે જે માણસ પોતાના આજ શરીર સાથે હજારો બદલે લાળો વર્ષ તંદુરસ્ત અને જેવોને તેવો રહે તેમાં નવાદજ શી !

રહ્યો ખાવા પીવાનો સવાલ તો જ્યારે સામાન્ય લોકોને માટે સુસલમાનો અને ખ્રિસ્તિઓ જનત અથવા આકાશી રાજ્યમાં દરેક ખાવાપીવાની વસ્તુ મળવી માને છે ત્યારે એક એવા મહાન માણસ કે જેઓને સુસલમાનો અને ખ્રિસ્તિઓ મહાન પેગંબર એકે મતે માનતા હોય તેઓને ખાવાપીવા માટે જનતની અમર શુશુકારી વસ્તુઓ ત્યાં કેમ પોંદ્યાડવામાં આવતી નહીં હશે ?

મતલબ આટલા વિસ્તારવાળા લખાણની માત્ર એટલીજ છે કે હજરત ઇશુ મરીહ (અલ.)નું અસુક વખતનું જમીનપર બળવી લાવવાનું કામ ખલાસ થવાથી અને ખીજ વખતનું જમીનપરનું કામ જે તેઓને બે અઢી હજાર વર્ષ પછી બળવી લાવવાનું હતું તેને માટે સંભાળી રાખવા માટે એથી બેહતર ખીજું કોઈ સાધન નહતું કે આપની હિજરત આકાશ તરફ થાય અને આકાશમાં કોઈ જઈ દુન્યાની તકલીફ, ઝંખકાઓ અને

લડાઈઓની ફિકરથી, દલગીરીઓથી આપની રક્ષા કરવામાં આવે. આપને કોઈ નબીની સાથે સરખામણી અને તુલના કરવા માટે ઉઠાવી લેવામાં આવ્યા નહતા. પણ જનાબ મોહમ્મદ પેગંબર સાહેબ (સ. અ. સ.)ને માથે તો એકજ વખતે કયામત સુધી ચાલુ રહે તેવી સંપૂર્ણ (કામેલ) બોધુક્ત પોંદ્યાડવાની એક લાંબી સુદતની ફરજ બજાવી લાવવાની બાધી હતી તેથીજ આપની રક્ષા દુન્યામાં કેવી કેવી રીતે કરવામાં આવી તે નીચેના લખાણોમાં આવશે. પણ હિંદુસ્તાનનો કોઈ કાળો અને યુરોપનો કોઈ ગોરા રેવરંડ આકાશપર હજરત ઇશુ (અલ.)ના જવાની શ્રેષ્ઠતા દેખાડવા ઉભો થાય તો સુસલમાનોને પણ જવાબ વાળવાની તક મળી આવે તેટલાજ માટે જનાબ મોહમ્મદ (સલ.)ને કુર્આનના ૧૫મા તિપારાની શરૂઆતમાં બયાન થયેલો અને સંખ્યાબંધ હદીસોમાં આવેલો એમરાજનો પ્રખ્યાત મોઅજિઝો કે અમતકાર આપવામાં આવ્યો. બેદ બંનેમાં માત્ર એટલોજ છે કે હજરત ઇશુ (અલ.)ને કોઈ માન અથવા આકાશોમાં લઈ જવામાં આવ્યા નહતા ફક્ત સોંપાયેલી ફરજ અદા કરવાને સંભાળી રાખવા લઈ જવામાં આવ્યા હતા અને એજ બહાને દુશ્મનોના હુમલાથી પણ આપ બચી ગયા અગરજે સંખ્યાબંધ ખ્રિસ્તિઓની મદદ વિગેરેથી આપ ખીજી ઘણી રીતે પણ બચી શકતા હતા. (નવો કરાર, માત્થી, અધ્યાય ૨૬ની ૫૬ થી ૬૯મ.) *

જમણુર કલમમાં છે કે “શું તું ધારે છે કે હું એવો શક્તિમાન નથી કે જે આપની પાસે માગું, તો તે હમણાંજ ફૂટો (ફિરિશ્તાઓ)ની બાર ફેંલે કરતાં વધારે મારી પાસે મોકલી દેશે નહીં ?” આથી સાબિત થઈ ગયું કે બક્ર, હુનેમ વિગેરેની લડાઈઓમાં, કોઈ ટેકાણે પાંચ હજાર અને કોઈ ટેકાણે ત્રણ હજાર ફિરિશ્તા ઘોડે સવારોની મદદનું બયાન કુર્આનમાં જે આવેલું છે તેનાપર પાકરીઓનું રાંધા કાઢવું જોઈએ.

પણ જાહેર છે કે જનાય પેગંબર મોહં-
મદ (સલ)ને તો ફક્ત માન આપવા અર્થેજ
આકાશી પર લાઇ જવામાં આવ્યા હતા તેથી
હવે આકાશી પર જવાની સરખામણીમાં શ્રેષ્ઠ
કોણ નીકળ્યું તે પોતે રેવરડોજ વિચારી
લીએ. વળી સાથે સાથે રેવરડોજે કીધેલા સવા-
લનો જ્ઞાનપણ નીકળી આવ્યો કે હિન્-
રત કરવા પેહલાંજ મેરાજનો મોઅનિજો
દેખાડવામાં આવ્યો છે. જેથી કેયામત સુધી
રેવરડોજ જેવો કોઇ ખીજે માણસ જે એ
સવાલ ઉઠાવે તો તેણે ખંડન થઇ શકે કે
ન્યારે માન આપવા હજરત મોહંમદ પેગં-
બર સાહેબ (સલ)ને આકાશીપર ઉઠાવી
લેવામાં આવ્યા હતા તો પછી ખીજ વખતે
આપના દુશમનોથી બચાવવા પણ જો આકા-
શીપર ઉઠાવી લેવામાં આવે તો તે વખ-
તના અને તે પછીના લોકો આગળ કોઇ
નબો ચમત્કાર કરતે નહીં કારણકે એકે વખતે
તો એ ચમત્કાર જાહેર થઇ ચુક્યોજ હતો.

જનાય મોહંમદ પેગંબર સાહેબ (સ.અ-
સ.) દુશમનોના હુમલાની વખતે આગશીપર
શા માટે ઉઠાવી નહીં લેવામાં આવ્યા અને
જમીનપરજ ગાખવામાં આવ્યા તેની તદ્દસીલ
લખ્યા પછી હવે હું હિન્જરતનો હુકમ હેવાસ
પાછો શરૂ કરું છું. છપ્પને સઅદે હજરત છપ્પને
અબ્બાસ અને હજરત અમીરલ મોઅમેનીન
અલીએ મુત્તાજી, હજરત ઉમ્મુલ મોઅમેનીન
આયશા સિદ્દીકા અને આયશાબિન્તે કદામઃ
અને સુરાકા બિન જઅશમથી રિવાયત કીધી
છે કે “(હિન્જરત કરી જવાની ખોદાઇ પરવા-
નગી મળી ગયા પછી) રસુલુલ્લાહ (સલ) પો-
તાના ઘેરથી એવી હાલતમાં બહાર નીકળ્યા
કે આપની કોમના લોકો (આપને પકડી કતલ
કરવા) આપના બારણાપર રાહ જોઇ રહ્યા
હતા. આપે કાંકરાની એક મૂઠી બરી સૂરએ
ચાસીન પહતાં પહતાં તેઓના માથાપર વેરતા
ચાસ્યા ગયા.

તેઓને કોઇ માણસે પૂછ્યું કે અહીં તમે
કોની રાહ જોઇ રહેલા છો તેઓએ જવાબ
દીધો કે મોહંમદની રાહ જોઇ રહેલા છીએ
તે પૂછનારે કહ્યું ખોદાના સોગન તેઓતો તમારી
નજર આગળથી ચાસ્યા ગયા તેઓએ કહ્યું કે
અશ્લાહના સોગન અમે તો તેઓને જોયાએ
નહીં. તેઓ પોતાની જગ્યાથી (એવી હાલતમાં)
ઉઠ્યા કે પોતાનાં માથાંઓપરથી કાંકરા સાર
કરતા હતા. અને (એટલી વારમાં તો) જનાય
(મોહંમદ) રસુલુલ્લાહ (સ.) અને હજરત
અમીરલ મોઅમિનીન અયુબકર સિદ્દીક (રદી.)
સાર પર્વતની ગુશ (ગાર) સુધી પોંઢ્યી તેમાં
દાખેલ પણ થઇ ચુક્યા હતા.

અયુ નોએમે હજરત આયશા બિન્તે કદામઃ
થી જે રિવાયત કીધી છે તેમાં છે કે જનાય
રસુલુલ્લાહ (સલ.) અને હજરત અયુબકર (રદી.)
ઘેરથી નીકળ્યા ત્યારે સાથી પહેલાં જે માણસ એ
એ સાહેબોને મળ્યો તે પેગંબર સાહેબનો કાકો
અબ્બાસ હતા પણ તેને કંઈ દેખાયું નહીં.
એ હદીસથી એ શક્યુમેહ પણ મટી ગયો કે
આપ (સલ.)ની કતલ કરવા માટે રખેને એવા
માણસોજ એકઠા થયા હશે કે જેઓ અને
સાહેબોને સારી પેઠે જાણખતા નહીં હશે.
જાને સાહેબો આ હુમલાથી અચીને નીકળી
ગયા જોઇને કુરેશી ટોળાવાળા (કારિરો)
પોતાપોતાની સવારીઓપર બેસી તરત ચોમેર
જાને સાહેબોને હુંઢવા નીકળી પડ્યા. બેહકીએ
છપ્પને શેકાળ અને ઉર્વો બિન ઝુમેર (રદી.)થી
રિવાયત કીધેલી હદીસમાં છે કે ન્યારે તેઓ
સાર પર્વતપર પોંઢ્યા અને તેઓની વાતો
જાને સાહેબોએ સાંભળી ત્યારે હજરત અયુબકર
(રદી.)ને ચિંતા થવા લાગી અને બીક પેઠી
ત્યારે જનાય પેગંબર સાહેબે (સલ.) તેઓને
(કેવો) દિલામો દીધો (તે ધ્યાન દેવા લાયક છે).
“તમે જરા પણ ચિંતા કરશો નહીં મેશક
અસ્લાહ (પાક જેવો સર્વ શકિતમાન) આપણી

બનેની સાથે છે. (પાસા-૧૦ માનો ૧૨ મો રૂકા.)*
 પછી આપની દુઆથી તે ચિંતા અને બીક
 હજરત અબુબકરની મિલકત દુર, થઈ ગઈ.
 આ હદીસથી સાફ જણાય છે કે હિજરત કરતી
 વખતે તેમજ હિજરત દરમ્યાન કોઈ પણ ટેકાણે
 કોઈપણ વાતની જનાય પેગંબર મોહમ્મદ
 (સ. અ. સ.)ને નહીં તો ચિંતા હતી અને
 નહીં બીક હતી. આ હદીસથી રેવરંડળના
 તે શકરોને રહ થઈ ગયો કે “ઉલટા કાંટા
 કચરાથી ભરેલા વિકટ જંગલમાંથી સાધારણ
 લોકોની માફક પગે ન્હાસી જઈને દુશ્મનોથી બચ્યા
 અને એક અધારી ગુફામાં સંતાયા.” કારણકે
 આ ગુફામાં થોભવું પણ વહીને લીધે હતું. જે
 એમ ન હોત તો આપ (સલ.) કદી એમ નહી
 ફરમાવતે કે અહીં ખીશો કે ચિંતા કરશો
 નહીં કારણ કે ખોદાપાકની મદદ આપણી સાથે
 છે. અને જાહેર છે કે ખોદાપાકની મદદ તેવું
 ફરમાવેલું કામ બળવી લાવવામાંજ હોય છે.
 જે એ વિકટ જંગલ પર્વત અને ગુફામાં
 પસાર થવું ખોદાપાકના હુકમ વગર હોત તો
 એવી જગ્યાઓમાંથી પસાર થતી વેળા જોઈતા
 સાધનો આપ (સલ.) જરૂર સાથે લેત અને
 થોડી ઘણી બીક કે ચિંતા આપને પણ થયા
 વિના રહેત નહીં.

* બાકીની આયતમાં છે “ત્યારે ખોદાપાકે
 તેઓ (નબી (સલ.)ના [દિલ] પર પોતાના તરફથી
 સુખશાંતિ ઉતારી અને આપ (નબી (સલ.)ને
 [ફિરિસ્તાઓના] એવા લશકરો (ની મદદ) સાથે
 શક્તિવાન બનાવ્યા કે જેઓને તમે એવા નથી
 અને તેણે [ખોદાપાક] કાફિરોના દાવા [અને કા-
 શિશ] ને નિષ્ફળ કીધાં અને અલ્લાહ પાકનાજ
 ખાલ ખાલા થયા અને ખોદાપાકે સર્વ શક્તિમાન
 અને હિકમતવાળો છે.” રેવરંડળ! હિજરત કર-
 વામાં દરેક ધરી હજરત મોહમ્મદ (સલ.) સાથે
 ખોદાપાકની મદદ અને ફિરિસ્તાઓનાં લશકરો
 હોવાં, દરેક વાતમાં આપ (સલ.)નું ફત્તેહમંદ
 રહેવું અને કાફિરોની હારપર હાર થવી હવે તો
 પોતે કુરઆને શરીફથી તમે જોઈ કીધાં? ફતિ-
 હ્લાહિલ હમ્દ.

આપ (સલ.) ત્રણ દિવસ સુધી તે ગુફા-
 માં રહ્યા હજરત આમિર બિન રૈહૈરા (રદી.)
 બંને સાહેબોને બકરાનું દુધ અને પાણી
 વિગેરે જોઈતી વસ્તુ પોંદ્યાડતા અને અમદ-
 દ્લાહ બિન ઉરિકત દુએથી જે રસ્તો દેખા-
 ડવા માટે બોમિઆ તરીકે નોકર રાખવામાં
 આવ્યો હતો તે બંને સાહેબોની સવારીની
 ઉંટડીઓ ચારવતો. (નશરૈતિમ ફસલ ૧૫મી).
 એથી સામેત થયું કે આપ (સલ.)નું થોભવું
 વહીથી હતું, નહિતો દુશ્મનો ચાલ્યા મયા
 પછી જરૂર દીવસે કે રાત્રે એવી જોખમ ભરેલી
 જગ્યામાંથી ન્હાસવાની ઇચ્છા રાખનારને તો
 ન્હાસી જવું જોઈએ. પછી ત્રણ દિવસ સુધી
 જાણે બગીચામાં ઉજાણી ખાવા ગયા હોય તેમ
 બેદિફર એક ગુફામાં થોભી રહેવું, એને કોઈપણ
 સમજી માણસ ન્હાસનારની ઇચ્છા કદી પણ
 માનશે નહીં. બીજી વાત એ પણ જણાઈ કે
 બંને સાહેબોની પાસે ઘણી સારી ઉંટડીઓની
 સવારી હતી. રેવરંડળએ પગે ન્હાસવાનું
 લખ્યું એ ખોટી વાત છે. બીજી ખુબી એ
 માલમ પડી કે જે બંને સાહેબો પગે ચાલીને
 ગયા હોત તો થાક કે બીક કોઈ પણ થોભ-
 વાનું કારણ મળી આવતે પણ એવી સારી
 સાંઠણીઓ હોય છતાં ત્રણ દિવસ એવી વિકટ
 ગુફામાં થોભેલા રહેવું એ વહીને લીધેજ એક
 સાચા બહાદુર નખીનુંજ કામ સામેત થાય છે.

હું ઉપર બેહકીની હદીસમાં લખી
 આવ્યો છું કે કુરૈશ ટોળાના થોડેસ્વાર અને
 ઉંટ સવારો બંને સાહેબોની ખોળમાં મજકુર
 ગુફાપર પોંદ્યી ગયા ત્યાં ફિરિસ્તાઓ વડે
 ખોદાપાકે તે બંને સાહેબોની કેવી મદદ કીધી
 તે સાંભળો. ઇબ્ને સમ્મદવાળી ઉપલીજ હદીસ-
 માં છે કે જ્યારે બંને સાહેબો તે ગુફામાં
 દાખલ થયા કે તરતજ એક કરૌજિઆએ
 પોતાની જાળ તે ગુફા ઉપર બાંધી, ખોળ કરના-
 રાઓએ તે જાળને એક ત્યારે કેટલાકોએ
 કહ્યું કે “એ જાળ તો તે વખતની બાંધેલી

(બુની) દેખાય છે જે વખતે મોહંમદ પેદા પણ થયા ન હશે. ” અમુનોએમે હઝરત અસમ ખિન્તે અમુખકર (રદી) થી રિવાયત છે કે તે શુદ્ધાની પાસે બંને સાહેબો તરફ નજર દોડાવતાં એક પુરુષને હઝરત અમુખકરે (રદી) જોયો. આપે પેગંબર સાહેબને ખબર દીધી ત્યારે હઝરત પેગંબર સાહેબે ફરમાવ્યું કે તે કદિપણ આપણને જોઈ શકતો નથી કારણકે ક્રિસ્તિયાઓની પાંખોએ તેની નજર આપણા પર પડવા થઈ રાહી રાખેલી છે એટલામાં તો (આમ તેમ નજર દોડાવતાં તેની નજરે કોઈ નહીં પડ્યો તેથી) તે માણસ ત્યાંજ બંને સાહેબોની રમર મુતરવા બેસી ગયો. ત્યારે આપે ફરમાવ્યું કે વુઝો જો એ માણસ તમને જોતો તો (શરમને લીધે) તમારી સામે કદિપણ મુતરવા બેસતો નહીં. ” આ હદીસથી રેવરંડછના તે લખાણનું સ્પષ્ટ ખંડન થઈ ગયું કે “પણ મોહંમદ સાહેબ જ્યારે દુશ્મનોથી ઘેરાઈ ગયા ત્યારે તેમને બચાવવા કોઈ ક્રિસ્તિયા નહીં આવ્યો. ” અને જાહેર થઈ ગયું કે હઝરત પેગંબરે ખોદા (સ. અ. સ) જ્યારથી પોતાનું ઘર છોડી હિજરત માટે બહાર નીકળ્યા ત્યારથી મદીના શરીફ પોંદવે ત્યાંસુધી ડગલે ડગલે હજરે ક્રિસ્તિયા આપની સંભાળ માટે મુકરર કરવામાં આવ્યા હતા.

વળી બેહકી, અમુનોએમ, ધ્રુવે સઅદ અને ધ્રુવે મહંમેદ, અનસ ખિન્તે આલિક, એદ ખિન્તે અમરકમ અને મોગિરા ખિન્તે શોઅમા (રદી) થી રિવાયત કરે છે કે બંને સાહેબો તે શુદ્ધામાં દાખલ થયા કે તરતજ એક ઝાડને કુટી નીકળી બંને સાહેબોને ઢાંકી બેઠાનો, શુદ્ધાના મહોંપર, બંને સાહેબોની તરફના આમ પર કરોળિયાને જળ બાંધવાનો અને એ જંગલી કબૂતરોને શુદ્ધાના મહોંપર આવી (ઈડાં મુકી તેપર સેરવા) બેસવાનો ખોદાપાકે હુકમ ફરમાવ્યો અને તેમજ થયું. તેથી તે જોધને ખોલ્ય કરનારાઓ પાછા વળ્યા

કે જો આ જગ્યાએ બંને સાહેબો પેદા હોય તો ઝડ, જળ અને કબૂતરો પોતપોતાની જગ્યાએ કાયમ રહી શકતા નથી. ધ્રુવે અસાકિરે હઝરત ધ્રુવે અમુખાસ (રદી) થી રિવાયત કીધી છે કે હઝરત અમુખકર (રદી) ને તે શુદ્ધામાં તરસ લાગી; આપે હઝરત પેગંબર સાહેબ (સલ) ને ખબર કીધી, આપે શુદ્ધાના આગલા ભાગમાં જઈ પાણી મેળવવાનું કયું જ્યાં તેઓને ઘણું સ્વચ્છ અને મીઠું પાણી મળ્યું; ત્યારે આપે (સલ) ફરમાવ્યું કે જનંતમાં જે ક્રિસ્તિયા ત્યાંની નેહરાની દેખરખ પર નિભાયેલો છે તેને ખોદાપાકનો હુકમ થયો હતો કે ક્રિદોસ નામની જનંતમાંની એક નેહરને શુદ્ધાના આગલા ભાગમાં ચાલુ કરે.

હવે શુદ્ધામાંથી નીકળ્યા પછીની* હકીકત સાંભળો. યુખારી અને મુસલિમે હઝરત અમુખકર (રદી) થી રિવાયત કીધી છે કે મુરાકા ખિન્તે માલિક પોતાની ઘોડીપર સવાર થઈને મદીનાના રસ્તામાં આવી લાગ્યો. જ્યારે ત્રણ ચાર ગજનો અંતર તેની અને આ બંને સાહેબોની વચ્ચે રહ્યો ત્યારે આપની દોઆથી ઘોડીને તેની પીઠ મુધી, જમીન પેતાની અંદર ગળી ગઈ. જ્યારે તેણે એકગર કીધો કે હું લોકોને આપની પાછળ મોકળાશ નહીં ત્યારે તે અને તેની ઘોડી જમીનમાંથી નીકળી આવ્યાં. ” આ હદીસથી એ પણ વાત જણાઈ કે લોકોથી સંતાળને મદીના શરીફ તરફ રવાના થવાનો હુકમ દેવામાં ખોદાપાકની એક હિકમત એ પણ હતી કે કુદરતના ગાંડપણમાં કાન ફેરા પેગંબર સાહેબને ધ્રુવ દેવા જશે, પણ તેથી પેગંબર સાહેબ (સલ) ને ધ્રુવ નહીં પહોંચતાં પોતે તેઓનાં જાનની ખુવારી થશે. એ ખુવારીથી લોકોને બચાવવાને પોતે નબીયેને તેઓથી સંતાવવાનો અને પોતાનો દેશ છોડી જવાનો ખોદાપાકે ફરમાન નબીયો માટે નીકળ્યો છે; નહીં કે તેઓની બીકથી તેઓ સંતાળને આમતેમ નહાસતા રહે છે. આ બધાન પરથી

સમગ્ર માણસો સમજી શકશે કે હજરત ઇશુ ખ્રિસ્ત (અલ.)ને પણ એટલાજ માટે આકાશી પર ઉઠાવી લેવાયા કે જેથી આપની કતલની કાશિશમાં પોતે તેઓનું ધાણુ નહીં નીકળી જાય; નહીં કે ખીજા નખીયોપર શ્રેષ્ઠતા અતલાવવા અર્થે આકાશી પર લઈ જવામાં આવ્યા. મતલબ એ કે જે કાશિરો પોતાની નાદાનીને લીધે પોતાના પર મોકલાયલા નખીપર હિમાન લાવતા નથી બદકે તે નખીને જ નહીંથી નાખૂદ કરવાની કાશિશ કરે છે તેઓની નાદાનીપર દયા લાવી પરમદયાળુ ખોદાપાક પોતે નખીયોને ધણું કરીને તેઓમાંથી ખસેડી લે છે, અને એવી રીતે તે અણુસમગ્રુઓને મોક્ષત આપે છે કે રખેને પાછળથી તેઓને યુદ્ધિ આવે, પોતાની નાદાનીપર ખસ્તાવે કરે અને તે નખીપર હિમાન લાવે. હું ધારું છું કે જનાય પેગંબર સાહેબ (સલ.)ના વખાથી હજરત હસા મસીહ (અલ.) આકાશીપરથી પાછા આ દુન્યામાં આવે તે દરમ્યાન કાશિરો અને અહલે કિતાબપર જઝિયાનો કર ચાલુ કરી જઝિયાના કર ભરનારાઓને હિમાન નહીં લાવવાથી કતલ નહીં કરવાનો હુકમ આપવો અને હજરત મસીહ (અલ.)ના પાછા આવ્યા પછી જઝિયાનો હુકમ ઉઠી જઈ હિમાન નહીં લાવનારને કતલ કરવાનો હુકમ ચાલુ કરવો એ પણ તે પરમમાયાળુ ખોદાની તેઓ માટે આપેલી મોક્ષત કે ઢીલ છે. જેની કદરદાની નહીં કરવાની સજા બેશક એવીજ હોવી જોઈએ કે આવી મોટી આકાશી નિશાની અને હસિલામી દીનની સત્યતા જાહેર થયા પછી પણ જે લોકો કુરર પર અડી રહે તેઓને કતલજ કરવા જોઈએ.

મદીના શરીફના નાના મોટા દરરોજ આપ (સ. અ. સ.)ને વધાવી લેવા શહેરની બહાર મકાના રસ્તાપર આવતા અને સાહેબને બપોર પછી પાછા ફરતા જે દહાડે

આપ (સલ.) ત્યાં પહોંચ્યા તે દહાડે મોટે પહોંચ્યા તેથી તે દિવસે પણ લોકો પુતેનગરી કરી પાછા ફરતા હતા એટલામાં એક યાદદીએ એક ટેકરાપરથી બંને સાહેબોને આવતા જોઈ જોળખી લીધા અને ત્યાંથીજ તેણે મોટે સદે પોકારવા શરૂ કરીધું કે "ઓ આરબ લોકો આ તમારા સારા નસીબનું 'સાધન' (આવી પહોંચ્યું)". તે લોકો પાછો ફરતા અટક્યા અને આપ (સલ.)ને વધાવી લઈ મદીનામાં દાખલ થયા. હાકિમ અને પેદકીએ હજરત અનસ (રદી.)થી જે રિવાયત કીધી છે તેમાં છે કે જે દહાડે હજરત પેગંબર (સલ.) મદીના શરીફમાં દાખલ થયા તે દહાડા જેવો પ્રકાશિત (નરાની) મેં કાઠ દહાડા જોયો નથી. અને ઇબ્ને સઅદે જે રિવાયત કીધી છે તેમાં છે કે તે દહાડે મદીનાની દરેકદરેક વસ્તુ પ્રકાશિત (નરાની) થઈ ગઈ હતી.

પેદકીએ હજરત અનસ (રદી.)થી રિવાયત કીધી છે કે મદીનામાં જે દહાડે આપ (સલ.) દાખલ થયા તે દહાડે અનસારી લોકોનાં મદો અને ઓરતો આપની પાસે આવતાં અને દરેક જણ પોતાની ઇચ્છા દેખાડતું કે આપ મારે ત્યાં ચાલો. ચારે આપ (સલ.) ફરમાવતા કે તમે મારી ઉંટડીની દોરડી પકડશો નહીં કારણકે આજે ખોદાપાક તરફથી જ્યાં મારે ચામતું છે ત્યાંજ અટકવાનો તેને હુકમ થયેલો છે. (છવટે ચાલતાં ચાલતાં) તે ઉંટડી હજરત અયુ અબુયુસુલ અનસારી (રદી.)ના પારણા આગળ જમને ચોબી અને આપ (સલ.) ત્રીયે ઉતરે એટલા માટે બેશી ગઈ, જે વખતે નાના બચ્ચાંઓ પણ એટલા બધાં હરખથી ભરપૂર થઈ ગયાં હતાં કે તેઓ પણ નીચે લપેલી કવિતા ગાતાં નજરે પડતાં હતાં,

તલઅલ બદ્રો અલયના
મિન અનિયાતિલ વદાએ
વજખશ શુકરો અલયના
મા હયા લિલ્લાહે દાએ

અધીશહલ મળજો. શ્રીના
જે અતા બિલ અમરિલ મોતાએ *

(મજકર સધળી હદીસોને માટે જુઓ
ખસાએસે કુખ્યા બા. ૧. હિજરતનું બયાન.)

રેવરંડળ તથા બીજા ગોરા કાળા સધળા
રેવરંડો જે તમારામાં જરાપણ ધનસક હોય
અને સત્યને મહણ કરવાની (કંપૂસ રાખવાની)
શક્તિ બાકી રહેલી હોય તો સાચું કેહશો
કે શું આવી રીતે જે માણસ એક શહેરથી
બીજે શહેર અને એક ડેકાણાથી બીજે ડેકાણે
જાય તેને નહાસી જતું કહે છે? અને શું
આવી રીતે જનારને “સાધારણ લોકોની માફક
પણે નહાસી જઈને દુશમનોથી બચ્યા” એ
કરો એક સેકંડને માટે કોઈ માણસ લાગુ
પાડી શકે કે? શું તમારા ખોટા અને
જુઠા લખાણોમાં અને આ ખુલ્લા સાચા
અને જગત જાણીતા અને સર્વ માનીતા
લખાણમાં “આસમાન જમીન જેટલો તરા-
વત નથી”? એક સૌથી વધારે ઠાંતિ ધરા-
વનાર ધર્મ આગેવાન મેમાનની પેઠે શું આપ
(સહ)ની પધરામણી મદીનામાં થઈ નહીં?
અને શું આખા શહેરના લોકોએ આપને
વધાવી લીધા નહીં? આવા ખુલ્લા જાણીતા
અને માનીતા બનાવને માટે “પછી ત્યાંથી
નહાસીને મદીનામાં એક દોસ્તાન આસરા
તણે રહ્યા” એવી જૂઠી વાત લખી દેખીતી
આંખમાં ધુળ નાંખવી શું એ ધમાનીનું કામ
નથી? રેવરંડળ ધમરાશો નહીં આસમાન
જમીનનો તફાવત આગળ આવે છે ત્યાં
સ્પષ્ટ તફાવત દેખાઈ જશે.

પછી રેવરંડળ એજ પમા પેરેઆરમાં
લખે છે “તેમજ અગર બીજા નખીયોને
દુશમનોથી બચાવ્યા છે તો તે ફક્ત જમીન
ઉપરજ બચાવ્યા છે. મસીહની માફક આસ-

અર્થ—૧ સર્વોચ્ચતિલ વહાઈ (નામની જગ્યા-
એથી) આકાશપર અંદ પુરેપુરા આકાશમાં જલેર
થઈ ૧ જગ્યાસુધી ખોદાપાકથી હોખા કરનાર
કોઈ હોય ત્યાં સુધી શુક કરવો આકાશપર ફરે છે
૩. આકાશપર ચોકલાયલા એ નખી સાહેબ! આપ
એવા હુકમો લઈને આવ્યા છો કે જેઓની તાબેદારી
કરવી પડી જરૂરી છે.

માનપર લઈ જવામાં નથી આવ્યા. જે મસીહ
પણ તેમના જેવોજ હોત તો તેમની માફક
જમીન ઉપરજ બચાવવામાં આવત, પણ આસ-
માનપર લઈ જવાયા તે આ વાતની સાફ
દલીલ છે, કે બીજા તમામ નખીયો તથા રસૂયો
કરતાં તે ઉત્તમ તથા નિરાળો છે.” જવાબ—
હજરત ઇસુ મસીહ (અલ)ને આકાશપર લઈ જવાનું
કારણ પાના ૫૧ માં વિસ્તાર સાથે લખી
આવ્યો ત્યાં જોશો અને બીજા નખીયોને દુશ-
મનોને હાથે અહીંજ બચાવી લેવાનું કારણ
પણ ધણીજ તરસીલ સાથે ત્યાં લખ્યું છે. હવે
તપાસવાનું અહીં એ છે કે રેવરંડળના લખ્યા
પ્રમાણે બીજા કોઈ નખીયો આકાશ પર લઈ
જવામાં આવ્યા છે કે નહીં? જે લઈ જવામાં
આવ્યા હોય તો પછી સધળા વાંચકોને મારો
એ દાવો માની લેવો જેમણે કે જુઠું ખોલવા-
માં અને ઘોઠા દેવામાં રેવરંડો, બેશક સૌથી
આગળ વધી ગયા છે અને જે ધર્મના ધર્મ
આગેવાનોનો એવો હાલ આજે લગભગ અદા-
રસો વર્ધથી હોય ત્યારે તે ધર્મની કોઈપણ
ચીજ કોઈપણ કિત્તાબ કે વચન સસ અને
સચ્ચાઈથી સંકડો કોસ દૂર હોવાંજ જેમણે,
એવા ધર્મને સાચો તેજ માનશે જેની ખુદ્દિ
તદનજ જતી રહેલી હોય.

તમારી બાયબલમાં હુનોખ આકાશપર
માન સાથે ઉઠાવી લેવામાં આવ્યા કારણકે
તેવણ ત્રણસે વર્ષ દેવની સાથે (ખોદાપાકની
માદમાં) રહ્યા હતા (જુઓ જુનો કરાર ઉત્પત્તિ
પમા અધ્યાયની ૨૨, ૨૪ મી કલમ). પછી
હજરત એલીયાહ (અલ) ધણીજ માન સાથે
આકાશમાં ઉઠાવી લેવામાં આવ્યા (જુનો
કરાર રાજ ૨ ના બીજા અધ્યાયની ૧૧મી
કલમ). હુનોખને માટે શબ્દ “અલુદીસ”થી
કોઈને ઘોઠો લાગે કે એથી આકાશમાં જતું
સામેત થતું નથી ત્યારે તેને જેમણે કે બાય-
બલના નવા કરારમાં હેબ્રીઓને પતના ૧૧મા
અધ્યાયની ૫મી કલમ વાંચી પોતાની ખાત્રી
કરીશે, જેમાં છે કે “વિશ્વાસથી હુનોખ ઉપર

લઈ જવાયો કે તે મરણ ન જુએ ને તે જુએ નહીં કેમકે દેવ તેને ઉપર લઈ ગયો". વળી આચમલના નવા કરારમાં કરીથીએને ખીજે પત્ર તેના ૧૧મા અધ્યાયની ૨, ૪ કલ- મોમાં સેન્ટ પૅલ કે પાઉલ પ્રેરિતનું ત્રીજા આકાશમાં અને પરાદેસમાં કે Paradise માં કે શિર્દીસ નામે જનંતમાં જવું લખ્યું છે અને તેનું પણ માન અર્થે જવું થયું હતું. રોમન કેથોલિક આચમલ જે પટણા શહેરમાં ૧૮૬૪માં ઉપાયલીના છેવટમાં કેથોલિક ટાળાના તહેવારોની લીસ્ટ આપેલી છે તેમાં હજારે ઇશુ ખ્રિસ્ત (અલ)ની મા અગ્નિયમ (રી)ને આકાશમાં ઉડાવી લેવાનો પણ એક તેજવાર ગણેલો છે. અને તેઓ પોતાના દેવળોમાં એટલાજ માટે એક સીડીને ઠેકાણે બે સીડીઓ રાખે છે કે એક સીડી વતી ખ્રિસ્ત આકાશમાં ચઢેલા અને બીજી વડે ખીખી મરિયમ ચઢેલાં.

જે જે સાહેબો આકાશમાં ઉડાવી લેવામાં આવેલા તેઓને પોતે આગલા અને પાછલા રેવરંડો માને છે કે માન અર્થે આકાશમાં ઉડવી લેવાયા હતાં, પણ ખ્રિસ્ત (અલ) વાસ્તે તેઓ પોતે માને છે કે માન અર્થે નહીં પણ દુશ્મનોથી બચાવવા માટે ઉડાવવામાં આવ્યા હતા. રેવરંડો તથા ગોરા રેવરંડો ! જુઓ ભેટ પણ આપવામાં આવે છે અને ભિક્ષા (બીખ) પણ આપવામાં આવે છે પણ જાહેર છે ભેટ માન અર્થે આપવામાં છે અને ભિક્ષા તો બીખ માંગનાર કંગાલ માણસને આપવામાં આવે છે. ત્યારે હું પુછું છું કે આખી દુન્યા, જે સદગૃહસ્થને, રાજાને કે હાકેમને ભેટ આપવામાં આવે તેને એક ગણશે કે બીખ દેવામાં આવેલી તે કંગાલને ? તેજ પ્રમાણે આકાશપર જવામાં તો ખ્રિસ્ત (અલ) સાથે ઉપર લખાયેલા સાહેબો, તેમજ મુસલમાનો જેને સાહેબોને આકાશમાં ઉડાવી લેવાયલા માને છે તે સધળાએ સરખા દેખાશે; પણ ભેદ કે કરક જ્યારે તપાસવામાં આવશે તો તમારાજ

માનવા પ્રમાણે ખ્રિસ્ત (અલ) સિવાય બીજા બધા માન અર્થે, કંઈ પણ માંગણી કીધા વગર ઉડાવી લેવાયલા; અને ખ્રિસ્ત (અલ) કાલાવાલા રહારોડ આજીજીઓ કરવાથી દુશ્મનોથી બચાવવા ઉડાવી લેવાયલા ગણાશે ત્યારે તમારાજ માનવા પ્રમાણે એક કે ઉચ્ચ દરજ્જાનો કેાણુ ગણાયો ? રેવરંડો જોયું કે "શુન આ વાતમાં આસમાન જમીન જેટલો તણવત નથી" ?

હવે ખ્રિસ્ત (અલ)ને તેઓના દુશ્મનોથી બચાવવા અને તેઓનું માન જળવવા માટે ખોદાપાકે શોશો બદોલત કરીધા તે ઇન્જીલમાં તપાસીએ. ખ્રિસ્ત (અલ)ને પકડનારાઓએ અને દુશ્મનોએ તેઓને પકડ્યા, તેઓને ફાંસીની સળ કીધી. તેઓના મ્હોપર થુકયા, તેઓને મુકકીઓ મારી, તેઓને તમાચા માર્યા, તેઓને બાંધીને કંડીની પેંડે લઈ ગયા, તેઓને કોરડા (ચાળખા)નો માર માર્યો, તેઓને માથે કાંટાનો મુગટ ચુંચીને પહેરાવ્યો, તેઓની મસ્કરીઓ કીધી, તેઓના માથામાં સોટીઓ મારી, તેઓને શરીરે ખીલાઓ જરડયા, તેઓને ખાસ કહેવામાં આવ્યું કે જો તું આ વધ સ્તબપરથી ઉતરી આવે કે તરતજ અમે જોઇને વિશ્વાસ કરશું, તું તો બીજાઓને બચાવનાર હતો તો તે પોતાને કેમ નહીં બચવો. (નવે કરાર માકું અધ્યાય ૧૫) એવી રીતે નાના મોટા સધળાઓ, એક પેગંબરને ઇબ્રાહમ રહ્યા હતા, તેની મશકરી કરતા હતા પણ ખોદાએ જાણીને જોઇને તેની કંઈ પણ મદદ નહીં કીધી. શું એનુંજ નામ પેગંબરને બચાવવું અને તેને માન આપવું થઇ શકે છે ? ત્યારે પેગંબર અને એક સામાન્ય ચોર કે છુટારા કે ફાંસી-આમાં ભેદ અથવા કરક ખોદાની જનાબમાં જરૂરે દેખાશે નહીં. એ છે ઇન્જીલ કે આચમલની ખૂબી જેને રેવરંડો માને છે કે જેમાં પોતે તેઓના પેગંબરની અડી વખતે જરાપણ આકાશમાં મદદ થપ્પી હોય એમ તેઓનું ધર્મ પુસ્તકે પોતે ખાતરી નથી. જ્યાં હજી ખ્રિસ્ત

મોહાના દીકરા સામેત થવા તો વેગળે રહ્યા કોઇ સારા વિશ્વાસુ કે ધમાનદાર માણસ પણ સામેત થતા નથી.

કારણકે ઇશુએ તો મોતની ધડી ટળવાને અને દુસ્મનોના હાથમાંથી બચવાને પોતાના બાપ આગળ બાણીએ આજીજી કાલાનાત્રા રડારીડ કીધાં (જુઓ 'માર્ક', અધ્યાય ૧૪ની કલમ ૩૨થી ૩૬); છેવટે જ્યારે તેવજી જોયું કે બાપ તો આકાશપરથી ક'ઇ પણ મદદ મોકલતો નથી ત્યારે નાચાર થઇને કેવા સખત શબ્દો તેવજી ઉચ્ચાર્યા કે "એલોઇ, એલોઇ, લામા સાથાપ્થ્યાની" એટલે "મારા દેવ, મારા દેવ—તો મને કેમ મુકી દીધો છે." (માર્ક, અધ્યાય ૧૫). જે વાંચન વાંચી એક રેશનલિસ્ટના (પોતાની અકલમાં ધર્મની જે વાત પસંદ આવે તેનેજ પસંદ રાખનાર જે ટોણું હાલમાં યુરોપમાં વધતું જાય છે તેમાંના કોઇ) અથવા તો એક નાસ્તિક (દેહરિયા)ના મનપર શી અસર થશે ? એજ અસર થશે કે "પીરાન નમી પરંદ (બલકે) મુરીદાન મીપરાનંદ" એટલે જૂઠા કે બનાવડી પીરોમાં પોતાનામાં મોટાઇ મારવાનું એક પણ ગુણ હોતું નથી પણ તેના શિષ્યો કે એલાઓ તેને લોકો આગળ ધણા વખાણી વખાણીને આકાશ થઇવે છે, અરે જો આવી અડી વખતે બાપ કે ઇશ્વર પોતાના એકના એક દીકરાને કામ લાગ્યો તો જરૂર માનવુંજ પડશે કે ઇશુ ખ્રિસ્ત કોઇ નખી કે સારા માણસ નહીં હતા પણ ખોદા પાકની નજરમાં એક દુષ્ટમાં દુષ્ટ અને પાપીમાં પાપી માણસ હતા. ત્યારજોતા પાપનો ધડો ભરાતાં જ્યારે કોઇ દુષ્ટ પર કોઇ બારે આશ્વત આવી પડે છે અને તેને જમીન કે આકાશ-પરથી કોઇ મદદ મળતી નથી બલકે પોતે તેનાં સગાં વહાલાં, મિત્રો, દોસ્તો, સો કોઇ, તેવે કવખતે, તેને છોડી નહાસી જાય છે. તેજ કોઇના આજીજી આ ઇશ્વરમાં લખાયલા

ઇશુ ખ્રિસ્ત સાહેબની છે કે તેમનાં સગાં વહાલાંઓ અને શિષ્યો સુધાં નહાસી ગયાં અને તેને એક પણ તરફની આસમાની મદદ મળી નહીં અને તેની બધી આજીજીઓ અને દોઆઓ કે પ્રાર્થનાઓ ફાકટ ગઇ. જેથી સામેત થાય છે કે ધર્તીગ કરનારા અને ધર્મને નામે ધર્મ પોશાકમાં નીકળી પડેલા લુટારાઓની જેલવેલી એ બધી વાતોજ છે. ખરું જોનાં નહીં ખોદા છે, નહીં ઇશુ ખ્રિસ્ત નામે કે.ઇ પેગંબર છે અને નહીં ફનિજલનામે કોઇ આકાશી કિતાબ છે."

પણ કુઆને મજાને વાંચતાં તેના મન-પર જરૂર એવી અસર પડશે કે બેશક હજરત ઈસા મસીહ (અલ) નખીજ હતા ત્યારજો તો જ્યાં જુઓ ત્યાં આકાશી મદદ હાથ બાંધીને તેઓની આગળ ઉભેલી મળી આવે છે. અને તેમાં કોઇપણ રીતે એવું કોઇ કારણ મળી આવતું નથી કે આપની નોબતવત માટે કોઇને જરાપણ શક શુબેહ પેદા થાય." રેવ-રંડજી ! મુસલમાનો ક્રિસ્ત નાદાન નથી કે સખળા નખીયો (અલ)ને માટે એવાં ઉત્તમ અકીદા કે વિચારોનું શિક્ષણ આપનાર ખોદા રસલ (સલ) અને કુરઆને મજીદ જેવી આકાશી કિતાબને છોડી હાલની ફનિજલની બેપાયા વાતો પર ધમાન લાવશે; ધમાન લાવવો તો વેગળે રહ્યો તેની ગમ આંખ ઉઠાવીને પણ જોશે નહીં. કેમકે તમારા આ ટ્રેક્ટના હેતુ પ્રમાણેજ શ્રેષ્ઠને છોડી હલકાને કોણ માનશે. ત્યારે "શુ" આ વાતમાં આસમાન જમીન જેટલો તફાવત નથી ? હજરત મસીહ (અલ) નું કુઆમાં જે ક'ઇ માન જળજ્યું તે હજરત મોહમ્મદ પેગંબર સાહેબે (સલ) અને કુઆ-નેજ જળજ્યું. નહીંતો ખ્રિસ્ત ધર્મે તો આપનું અપમાન કરવામાં ક'ઇ કસર બાકી રહેવા દીધી હતીજ નહીં. તેમાંજ તમારી ઇનજીલમાં છે કે "તોપણ જે સમનો આત્મક (પરીકલીટસ

અથવા મોહ મદીમ" અથવા Illustrious) તે જ્યારે આવશે, ત્યારે તે તમને સર્વ સત્યમાં દોરી જશે; કેમકે તે પોતાથી નહીં બોલશે; પણ જે કંઈ તે સાંભળશે તેજ તે બોલશે તે જે જે ચતાર છે તે તમને કહી દેખાડશે તે મને મહિમાવાન કરશે કેમકે તે મારા વિષેનું લખને તમને કહી દેખાડશે. જે બાપનાં છે તે સર્વ મારાં છે; માટે મેં કહ્યું કે, તે મારે વિષેનું લખને તમને કહી દેખાડશે. (નવે કરાર ચોઠાન, અધ્યાય ૧૬ની કલમ ૧૩ થી ૧૫). ખેશક કુર્બાન અને હદીસે મસીહ વિષેનું

ખેરેકલીટસ અથવા પારાકલીટસ અસલ હેબી લાખાના કોઈ શબ્દોના તરજુમો ગ્રીક લાખાના શબ્દમાં છે. [જુઓ ઇજદાકલ હક બા. ૨ પાક ૧૫૭] જેનો અર્થ લાખાનો શબ્દ "અહમદ" છે. જેને ટાકટર સેલે કુરઆનના પોતાના અંગ્રેજ તરજુમામાં પાના ૪૧૦ સુરમે સફ્રે એટલે "The Battle Array"માં કબૂલ રાખ્યો છે. તેમજ લખે છે કે (અંગ્રેજ બાયબલમાં) એજ શબ્દોના અર્થ Illustrious લખ્યા છે. અલીગઢવાળા સર સેયદ અહમદખાં, પીરે નેચરે તૌરેતનો તરજુમો તથા શરહ લખી છે જેનું નામ 'ખુતબાતે અહમદીયા' છે તેમાં લખે છે કે "જુને કરાર, ગીતોનું ગીત, અધ્યાય પની ૧૬ની કલમ"માં "આ મારે પ્રીતમ" છે, એ ફકરાને માટે હેજુ લાખામાં "મોહ મદીમ" શબ્દ છે. હેજુ લાખાના કાયદા મુજબ "મોહ મદ" શબ્દને "ચ અને મ" માન અર્થે હંગારામાં "મોહ મદીમ" શબ્દ થઇ ગયો, જેવી રીતે કે બાયબલમાં અલોહનું અલોહીમ, બઅલનું બઅલીમ થયું છે. પાદરી ચારકાન આર્મીનીયને ૧૬૬૧માં યશાયહને તરજુમે આર્મીનીયન લાખામાં કાંધેલો જે ૧૭૩૩માં એન્ટોની પેરેટાલ્લી છાપખાનામાં છપાયેલો તેના ૪૨મા અધ્યાયમાં "રાન્ત્યની નિશાની તેની પીઠ ઉપર છે." [એટલે મોહરે નોખુવત] "અને તેનું નામ અહમદ છે" આજ દીન સુધી છે. સાબિત થઇ ગયું કે બાયબલમાં "મોહમદ અને અહમદ શબ્દો સંતાડવા સત્યનો આત્મા, ઇસસીયસ વિગેરે શબ્દો પાદરી-એએ મોહી કીધા છે.

સધળું લખ કહી દેખાડી મસીહને ઉત્તમ રીતે મહિમાવાન કીધા.

રેવરંડજી, પેરેગ્રાફ ૬૬માં લખે છે "અધા મુસ્લીમ બાધ્યો માને છે, કે આપણા જીસ્મની સાથે ખાવા પીવા વિગેરેની જે શરતો લાગુ પડે છે, તેવીજ શરતોવાળા જીસ્મ સાથે મસીહ આસમાનપર ગયેલો છે; અને તેજ જિસ્મ સાથે આજ સુધી ત્યાં રહેલો છે. શું તમે ખ્રિસ્તિએ એમ માનતા નથી? તમે તો એ બધું એ માનો છો, ઉપરાંત પોતાના જુઠા કામેની સજ બાપડા ધસુ મસીહ (અલ) ને માથે તાંખી તમારા યુનાહો માફ કરવાને પોતે ખુદાપાકને પણ અશક્ત ઠેરવી એવા મહાન નખીને દુન્યામાં તો શુનિએ યહાવેલાજ હતા, ખીયારાનો પીછો આખેનરમાં પણ ન મૂકતાં તે ખોદાના ખારા રસુપને જહન્નમ (નર્ક)માં પણ મોકલો છો. જુઓ સેંટ એથે નંસીયસના અક્રીદાએ અથવા The Creed of Saint Athanasius, ધી યુનિવર્સિટી પ્રેસ, ઓક્સફર્ડમાં છપાયેલી, ધી યુક ઓફ કામન પ્રેઅરનો અગ્યારમો અધ્યાય. એજ ચોપડીના ઉર્દૂ તર્જુમાનું નામ "દોઆએ અમીમ" છે. ખુદા બચાવે એવા કુફરોથી! દુન્યામાં ભાગ્યેજ કોઈ કામે પોતાના નખીની આવી દુર્દશા કીધી હશે જેવી ખ્રિસ્તિ-એએ પોતાના નખી, રસુલ અને તેઓની માન્યતા મુજબ ખોદા, ખોદાના સૌથી ખારા અને પહેલા દીકરાની કીધી! મુસલમાનો એવા નથી કે આખી દુન્યાના ધર્મ આગેવાનોને માન આપવાનું ઇસ્લામનું શિક્ષણ છોડી એવા દીનમાં દાખેલ થશે કે જે દીન, પોતાનાજ નખીનું આટલું બધું, નાલાયકમાં નાલાયક માણસને પણ ન છાજે તેવું અપમાન કરતું હોય.

પછી રેવરંડજી લખે છે "એટલે અલખાના કમાકાના" (એટલે આ પછી સુધી તે તેવેસે તેવેજ છે.) પણ બીજા નખીઓની નીસબત

કુરાનમાં એમ લખેલું છે “ધીઠા તહયુના વ ધીઠા તમ્મૂતા વ મિન્હા તુમ્મરૂત. જુઓ સુરત ઉલં એરાશ, રકુ. ૨ અને “અલમ નજર અલિલ અદા કિફાતન અહયાઅવ વ અમવાતા” સુરત ઉલં મુરાસલત રક. ૧. એટલે આદમ જતને વારતે ઈલાહી કાનૂન એ છે, જે તેમને માટે જન્મ અને મોત, હજાર તથા નશર બધું જમીન ઉપરજ થશે.” “અલઆન કમા કાન” રહેવાતું કારણ વિસ્તાર સાથે મેં પાના ૫૨ માં લખ્યું છે. સુરએ અમ્મરાફને રેવરંડી “એરાશ” લખે છે જે તેવજુતા ધલમતા ભંડાર હોવાની ખુલ્લી નિશાની છે કે કુરઆનની સુરતતું ખરૂં નામ પણ લખતાં આવડતું નથી. મજકૂર અ.યત હઝરત આદમ, હવ્વા (અલ) અને શેતાનને માટે જન્મતમાંથી જમીનપર મોકલતી વખતે ફરમાવવામાં આવી છે. નખીયો અને રસલો માટે ત્યાં ઇશારો પણ નથી રેવરંડી! શું ધોકો દેવા માટે સમખાઈ મેલા છે કે કોઈ ફકરો ધોકા વગરનો લખવેજ નહિ? નાચારીની વાત છે.

થોડી વારને માટે માની લાઇએ કે બની આદમ કે આદમ ખુતો હઝરત આદમ અને હવ્વા (અલ)ની એલાદ છે અને સધળા નખીયો અને રસલો આદમીયોજ હતા તેથી એ હુકમ તે સધળાઓને લાગુ પડશે, તો એ કાયદો તમારી ઇન્જલેજ, હુનોખ અને એલિયાહ નખીયોને ખાવા પીવા વાળા જિરમ સાથેજ ઈસુ ખ્રિસ્ત (અલ) પેહલાં આકાશપર મોકલી અને “અલઆન કમાકાન” આજસુધી ત્યાં રાખી, હમેશને માટે તોડી, નવો કાયદો એ ચાલુ કરી દીધો કે બધા નખીયો માટે એ કાયદો લાગુ પડતો નથી, (જુનો કરાર, ઉપત્તિ, પમા અધ્યાય ૧ કલમ ૨૨, ૨૪ અને સોન ૨, અધ્યાય ૨ની કલમ ૧૧) પણ તમારા જવા કરારે તો એ પાખતમાં ઈસુ ખ્રિસ્તનું માન ધટાડી દીધું કે બીજા લોકોની પેઠે તેને દુન્યામાં જન્માવ્યો. શુનિએ

બઢાવી તેને મોત પણ આપ્યું, ત્રણ દિવસ તેને કબરમાં દટાયલો રાખી પછી તેમાંથી બહાર કાઢી આખી આયતને અને તમારા તરજુમાને ઈસુ ખ્રિસ્તપર પૂરેપૂરી રીતે લાગુ પાડી દીધાં રેવરંડી! “લેને ગઈ પૂત નો ખો આછ ખસમ, ”ની કહેવત કેવી ખરી પડી! અહાહાહા!! વળી મુસલમાનો તો માનેજ છે કે ઇસુ ખ્રિસ્ત (અલ) આકાશપરથી આવી અહીં જમીનપરજ પોતાની જિંદગી ગાળશે અને મદિનામાં, દુન્યાથી ગુજરી જઈ ત્યાંજ કબરમાં દટાશે ત્યારે આ ફાંશ મારવાથી તમને શો ફાયદો થયો. ?

હવે બીજી આયત માટે સાંભળો કે રેવરંડીએ જે સુરત મુસેલાતની એ આયત છે તેનું નામ મુરાસલત લખી પોતાની બૂલોની ગણતરીમાં એકનો વધારો કરાવ્યો. વળી એ આયતનો તજ્જુમો પણ નહીં લખ્યો. ત્યારે જાહેર થઈ ગયું કે વાંચકોને ધોકા દેવાનેજ આયત લખી છે. કારણકે આયતના અર્થ એ છે કે “શું” અમે જમીનને જીવતાઓ અને મડદાઓને ઉઠાવનારી નહીં બનાવી ? ” આખી સુરત એજ બાખત માટે છે કે ખોદાપાકની આવી આવી ખુલ્લી નિશાનીઓ જાહેર નજરે જોવા છતાં જે લોકો તેને અને તેના નખીયોને જુઠાડે છે તેઓને કયામતને દહાડે બહુ સખતમાં સખત સજા થશે; ખસ, નહી, મસીહ (અલ)નું આકાશમાં રહેવાતું બયાન તેમાં છે અને નહીં બીજા નખીયોના જમીનપર રહેવા સાથે તેઓની સરખામણી નખીયોની સાથે સુરતમાં કયે કરવામાં આવી છે. ત્યારે એ ધોકો નથી તો બીજું શું કહેવાય ?

પછી રેવરંડી લખે છે કે “આથી સાફ જાહેર થાય છે કે જે પેદા કરેલો પ્રાણી પછી તે રસલ હોય કે નખી હોય ફક્ત જમીન ઉપરજ રહી શકે છે, પણ અગર કોઈ પેદા કરાએલા પ્રાણી કહેવાઈને આ. જસમ સાથે

આસમાનમાં રહી શકે તો માનવું પડશે કે, તે તમામ આદમજાત કરતાં જુદોજ છે." ઉપલા બંને પેરેગ્રાફોના લખાણોથી સામેત થઈ ગયું કે એ તો કુખ્યાંનનો પ્રતાપ છે કે જેવડે મસીહનું આટલું માન દુન્યામાં ફાટી સામેત કરી શકે છે નહીંતો બાયબલે તો બેશક તેને આદમજાતમાંથી કાઢી નાંખેલો સામેત થાય છે. કેમકે તેઓને આદમ પુત્રોમાં હોય તો ખોદા અથવા ત્રણ અકતુમમાંનો એક અથવા ખોદાનો દીકરો કેમ કેહવાતે? માલમ પડ્યું કે એક બાળુએ તો બાયબલે બની આદમમાંથી એવી રીતે બીચારાને કાઢી નાંખ્યો, બીજી બાળુએ બાયબલ કહી રહેલી છે કે દુષ્ટમાં દુષ્ટ માણુ-સનાપર ખુદાનો ગજબ કે કોષ આવી પડે છે અને ચારે બાળુએથી તેને મુશીબતો ઘેરી લે છે તેમ જ્યારે ઇસુ મસીહ ઘેરાઈ ગયા ત્યારે બિચારાએ ધુટણીએ પડી, ભોંયપર માથું મૂકી મતલબ એ કે આજીજી કરવાની અને કાલા વાલા કરવાની જેટલી રીતો હેઠ શકે છે તે બધી રીતે પોતાની ઓહુદીયત, ખોદાધપણના બે ભાગોને એટલે પોતાના બાપ ખોદાને અને પવિત્ર આત્મા (રહુલ કુદ્સ)ને ધણુએ સમ-નવ્યુ કે મારાપર કૃપા કરો અને શક્ત એકજ વખત એકજ ઘડીને માટે તો દુશ્મનોને હાથે ફજેત થતાં અને શળાએ ચઢતાં મને બચાવો પણ બંનેમાંથી કોઈએ બિચારા તરફ જરા મ્હોં ફેરવીને જોયુંએ નહીં, તેને ફજેત બી થવા દીધા અને શળાએ પણ ચઢવા દીધા. (નવો કરાર માર્ક અધ્યાય ૧૪-૧૫). જેથી સામેત થાય છે કે નહીં ઇસુ ખ્રિસ્ત ખોદા હતા અને નહીં ત્રણ અકતુમમાંના એક હતા નહીંતો ખોદાને કોઈ બીજાની મદદ બીક કે કાલાવાલાની શી જરૂર? ત્રીજી બાળુએ બાયબલે નોંધવતમાંથી પણ કાઢી નાંખ્યા કારણ કે સેંટ પૉલ કે પાઉલ શિષ્ય સાહેબ કહે છે કે "ખ્રિસ્તે આપણી વતી (શાપિત, લખનતી) મર્યાને નિયમના આપથી આપણને ઓડવી લીધા

કેમકે લખ્યું છે કે જે કોઈ સ્તંભપર ટાંચેલો તે શાપિત છે; (જુઓ નવો કરાર, ગલાતીઓને પત્ર, અધ્યાય ૩ની કલમ ૧૩મી.) અને જાહેર કરે છે કે નખી અને રસુલ કહી લખનતી થતા નથી અને જહાંનમાં જતા નથી (ધી યુક ઓફ કોમન પ્રેચર અધ્યાય ૧૧). ત્યારે રેવરંડજી! તમે લખો છો કે "તે તમમ આદમજાત કરતાં જુદોજ છે" તે ખરૂંજ સામેત થયું. વાહરે આકાશી ક્રિતાબ! તારો તો કેવો મહિમા!!

પછી રેવરંડજી લખે છે "વળી બધા નખી-ઓની બાપત લખેલું છે જે "મા જન્મલના-હુમ જસદન લા ચમકુલ નતઆમા વ મા કાનું ખાલેદીન." જુઓ સુરત ઉલ અંબીઆ રક, ૧. એટલે અમે તેમના જસમ એવા નથી બનાવ્યા કે ખાધા પીધા વગર જીવતા રહી શકે તો, તે બીજા નખીઓ કરતાં જુદો તથા એક હોવો જોઈએ; નહિ તો કુરાનની આ આયતને ગલત માનવી પડશે." રેવરંડજીએ આયત એવી તો ખોટી લખી કે અંદર "ગ" અક્ષર જે અર્માં ભાષામાં લખાતો નથી તે પણ લખી માર્યો ઉપરાંત "વ મા કાનું ખાલેદીન"ના અર્થ કોણ જાણે શું તુકશાનકારક હતા કે જેને બિલકુલ ખાધ ગયા. મજકુર સુરતમાં આયતને સંબંધ એવા બયાનની સાથે છે કે લોકો, રસુલોને કંથે માણસ જાતિમાંથી નહીં ગણી, ફિરિશતા કે ખોદાઈ અવતાર માનવા લાગી જાય તેવા અકીદાના રોકાણ અર્થે ખોદાપાક શરમાવે છે કે સધળા નખીઓને આદમપુત્રોજ તમ્મરે માનવા કારણ કે તેઓના સરીરજ એવાં છે કે જેઓ ખાધા વગર જીવતા અને ટકાઉ રહી શકતા નથી તેમજ તેઓ (દુન્યામાં) હંમેશ જીવતા પણ રહેતા નથી, ફિરિશતાઓ તો ખાતા પીતા પણ નથી અને ખોદા ચાહે ત્યાં સુધી તેઓને જનાએ નથી. વળી મુસલમાનો એમ ક્યાં માને છે કે ખાધા પીધા વગર ઇસુ ખ્રિસ્ત (બલ) આકાશોપર જીવતા છે,!

તેઓતા કહે છે કે આકાશીપરની આબો હવાજ એવી છે કે ત્યાંની જૂથ અને તરસ બે રીતે મરી શકે છે:—(૧) જનંતનો ખોરાક વાપરવાથી અથવા (૨) ક્રિસ્તાઓની પેઠે ફક્ત ખોદાના નામનું જાપ કરવાથી. આયત તો દુન્યામાં રહેવાનું કહી રહેલી છે, તમે તેને આકાશીની હાલત સાથે લઈ જઈ મેળવી દીધી, જે ખરિખરો ઘોષા છે. તમારી બાપબલ પોતે ઇસુને માટે જૂખ્યા થવું અને અનુરૂપના ઝાડ પાસે અનુરૂપ મળવાની આશાએ જવું અને નહીં મળવાથી તે નિર્દોશ અને મેળુનાક ઝાડને માટે શાપ આપવો (બદોહામા કરવી) લખે છે. (નવો કરાર, માઈ અધ્યાય ૧૧ની ૧૨મી કલમ). તમામ ક્રિસ્તીઓ એકે મતે માને છે કે “ઇસુ અમારી પેઠેજ નાનપણથી મોટા થયો, શરીરની અને બેનની તાકાતોમાં તે અમારી પેઠેજ ધીમે ધીમે વધ્યો, તે અમારી પેઠેજ સતો હતો, ખાતો હતો અને થાકી જતો હતો, બદનની અને મગજની શક્તિઓની રૂએ માણસ જાતિથી તે કોઈ જુદી જાતનો નહોતો,” (જુઓ ક્રિસ્તીઓનું પ્રખ્યાત માસિક ચોપાનું) ૩૨૬ જિદ્દ ૩૭ નંબર ૯ પાનું ૧૩૧) ત્યારે આ દુન્યામાં ક્રિસ્ત (અલ) બીજા નખીયો (અલ) જેવાજ રહ્યા, આકાશપરથી ઉતર્યા પછી પણ રહેશે (વાંચો પેર. ૧૩) અને આકાશમાં તો તેઓના કરતાં વધે પેલલાંથીજ વગર ખાધે પીધે બે નખીયો (અલ) પોતે મોજુદ છે (હનોખ અને એલિયાહ જેઓ નું બપાન ઉપર થઈ ગયું) વાંચો પાનું ૬૧ ત્યારે શ્રેષ્ઠતાએ કંઈ સામેત થઈ નહીં અને નહીં “કુશનની આ આયતને ગલત માનવી પડી.” અલખત તમારા લખાણનું ‘મોટાર’ સારી પેઠે જાહેર થઈ ગયું. અલહદદો લિલ્લાહ.

પછી રેવરંડજી કહે છે “૭. કુશન કહે છે કે મસીહે મુડાઓને જીવાડ્યા આ કામ ઈસીની તાકાતથી બહાર છે. જેમાં ખોદાઈ

તાકાત હેય તેજ ફકત આ કામ કરી શકે છે જેમકે “હોવલ્લઝી ચોહયી વ ચોમીતો” જુઓ સુરત ઉલમોમિન, રક. ૫. એટલે તેજ ખુદા મારનાર તથા જીવાડનાર છે અને ખોદા પોતાની સીકાતે મખસૂસમાં કોઇને શરીક કરતો નથી જેમકે “લા યુશરેકો શી હુકમેહી અહ-” જુઓ સુત ઉલ કહફ રક. ૪. વારતે ખાસ ઉતુહીઅતમાં મસીહ લિલાય બીજે કોઈ શામેલ થઈ શકતો નથી. આ વાત સુરજની રોશની કરતાં વધારે પ્રકાશિત છે કે મસીહ મહંમદ સાહેબ કરતાં ઘણો અધઝલ છે.”

રેવરંડોની ટેવ છે કે કુઆંને શરીરની આયતનો પૂરો અને ખરો તજુબો કે મતલબ કદી લખશે નહીં. ચાતો અધુરો તજુબો લખશે અથવા તો કંઈ વધારા ઘટાડા સાથે તેની મતલબ એવા શબ્દોમાં લખશે કે જેથી જે ઇચ્છાથી તેઓએ તે આયત કે હદીસ લખી છે તે ઈચ્છાને પૂરેપૂરો તેમા સમાવેશ થઈ જાય. રેવરંડજીની ઉપલી મતલબ કુઆંનમાં કેવી રીતે છે તે પહેલાં તપાસીએ કુઆંનમાં છે કે હઝરત ઇસુ મસીહ (અલ.) જ્યારે પેદા થશે ત્યારે તેઓ પોતાની કામ કે ઉમ્મતને પોતાની તોયુવવતની સામેતી માટે ફરમાવશે “હું તમારા પરવરદેગારની પાસેથી મોજિજા લઇને (નખીબનીને) તમારી તરફ આવ્યો છું. (અને તે કયા મોજિજા છે ?) (૧) મટોડીનું એક રમકડું ચલ્લીના આકારનું મારે હાથે બનાવી તેમાં (જ્યારે પણ) હું કુંકે મારીશ તો તે (રમકડું) ખોદાપાકના હોકમથી (આબે-હય જીવતું) ઉડતું પક્ષિ બની જશે. અને આંધળાઓને અને કોંઢીઓને ખોદાપાકના હોકમથી સારા (જેતી ઝોંખોવાળા અને સાદ આમડીવાળા) કરીશ, અને (તેમજ) મુડાઓને જીવાડીશ. અને જે કંઈ ખાઇને આવશે અને પેતાના ઘરેમાં જે કંઈ મૂકીને આવશે તેની હું તમને ખબર આપીશ, બેશક એ

આખતોમાં તમારે માટે (મારી નોયુવતને સામેત કરનારા) મોનિજા છે, જે તમે હાન લાવનારા હોવ. " (સૂરએ આલે હાન રફઅ પ મો).

મજકુર આયતોએ રેવરંડોના જૂઠા દાવાપર તકત પાણી ફેરવી દીધું. કારણ કે કુઆને પાકું સાફ કઢી દીધું કે મસીહ (અલ)-માં નહીં મજકુર કામો કરવાની ખોદાઈ તાકાત હતી અને નહીં ખોદાના ખાસ ગુણો (સીદાતે મખસસા) તેઓ ધરાવતા હતા. પોતે હઝરત ઇસુ મસીહ (અલ) કહી રહેલા છે કે મારી નોયુવતને જે નહીં માને તેની આગળ મારી નોયુવતને સામેત કરનાર ફલીફો કે સાક્ષીઓ, આ મારા મોનિજાઓ છે જે મોનિજાઓ દળને અને ખોદાપાકે તમારામાં મોકલ્યા છે. અને રેવરંડોને કહી રહેલા છે કે હે નાદાનો! મારા આ મોનિજાઓને જેઈ શૈતાનના ભંભે-સ્વાથી કંથે અને ખોદાઈ ગુણો અને તાકાતો ધરાવનારો માનશો નહીં. મારે હાથે જે કંઈ મોનિજો જાહેર થશે તે ખોદાપાકના હુકમથી થશે તેનો સંબંધ મારી તાકાત કે ગુણ સાથે જરાએ નથી. તેટલાજ માટે દરેક મોનિજા સાથે "ખે ઇજીનેલાહ" એટલે "ખોદાપાકના હોકમથી" નો ફકરો વપરાયેલો છે. વળી સૂરએ આજોદાના ૧૫ મા રોકૂઆમાં ખોદાપાકે હઝરત ઇસુ ખ્રિસ્ત (અલ)ને પોતાનો ઉપકાર માનવા શરમાવે છે તે ઠંકાણું જે જે ઉપકારો તેણે મોનિજા આપવામાં આપપર કીધા છે તેની તક્સીલ બયાન ફરમાવતાં ખુદ્દા શબ્દોમાં શરમાવે છે કે ઉપર લખેલા જે જે મોનિજાઓ આપને હાથે જાહેર થયા છે તેને માટે એમ ધારશો નહીં કે તે જાહેર કરવા માટે ઇસુ ખ્રિસ્ત (અલ)માં પોતે કોઈ ખોદાઈ તાકાત કે ગુણ હતાં નહીં કદિ નહિ. એ મોનિજાઓ તો ખાસ "ખે ઇજીની" એટલે માત્ર મારા હોકમ ફરમાવવાથી જાહેર થતા હતા. અલહમ્દો

લિલ્લાહ, એટલાજ માટે સુન્નત જમાઅત મુસલમાનોનો અપહાસ છે કે મોનિજો દેખાડવો નખીતું કામ છે પણ તેને જાહેર કરવો એ નખીતું કામ નથી પણ ખોદા પાકતું કામ છે. (જુઓ સર્જે મવાદિશ વિગેરે).

રેવરંડોના લખાણપરથી સામેત થાય છે કે મરેકાને જવાડું એ ખોદાપાકની ખાસ સિદ્ધત છે અને ખોદાપાક પોતાની ખાસ સિરતોમાં કોઈને શરીક કરતો નથી જેને માટે ખે આયતો પણ રેવરંડોએ લખી. પણ પછી રેવરંડોજીવું ભાન કોણ જાણે ક્યાં જતું રહ્યું કે હઝરત મસીહ (અલ)ને તેમાં શરીક કરી દીધાં અને પોતાના દાવાતું ખંડન પોતેજ કરી નાંખ્યું. પણ જે તેઓની મતલબ એ હોય કે મસીહ (અલ) સિવાય ખીજા કોઈ નખીએ મુદદાં જવાડયાં નથી તો મને નવાઈ લાગે છે કે ખામખલવી એટલા બધા અગળ માણસને, રેવરંડ કયા અક્લમદોએ બનાવ્યો હશે!

ઇસુ મસીહે (અલ) તો પાંચ પચીસ મદદાં જવાડયાં હશે પણ હઝરત હઝીએલે (અલ) તો, જ્યારે ચહેવાહ (ખોદાપાક)ની રફ સાથે ખીજામાં ગયા કે જેમાં નરદમ હાડકાંજ હતાં અને વળી સુકાં હતાં ત્યારે ભવિષ્યવાણી (દોઆએ પેગંબર) બોલવાથી, હાડકાં એક ખીજ સાથે જોડયાં, રનાડુઓ (રશો, નસો) દેખાયા, માંસ આવ્યું, ચામડી ચઢી, દમ (શ્વાસ) લેવા લાગ્યાં અને અતિ મોહું સૈન્ય (લસ્કર) થઈ તેમને પગે ઉભા થયા. (જૂનો કરાર, હઝીએલ, અધ્યાય ૩૭ની કલમ ૧થી ૧૪). બધી તવારીખો વાંચી જાઓ નવો કરાર જેઈ જાઓ તોપણ ઇસુ મસીહે (અલ) એવું એક પણ મહું તરતીખ સાથે મજકુર અતુ-કમે) જીવતું કીધેલું મળી આવશે નહીં. કેમ રેવરંડો હઝરત હઝીએલે (અલ) તમને શી તુકશાની પોંદઆડેલી કે આપડાને તમે ઉલ્લી-યતમાં દાખલ કરતા નથી અને મસીહ (અલ)

થી, મહાં જીવાડવાના કામમાં શ્રેષ્ઠ ગણ્યતા નથી? કારણકે માણસનું આખું શરીર સલામત હોય, ફક્ત દમ (શ્વાસ) નહીં હોય તેને સજીવન કરવા કરતાં માત્ર સુકાં હાડકાં સજીવન કરવા પાંચ સાતને સજીવન કરવા કરતાં આખા લશકરને સજીવન કરવું એશક વધારે શ્રેષ્ઠ છે.

હવે ખીજી સાંભળો હજરત એલીશા (અલયસઅ)એ (અલ.) તો કમાલ કીધો છે. “અને તેઓ કાંઈએક માણસને દાટતા હતા, ત્યારે એમ થયું કે, જુઓ, ટાળીને નોંધને તેઓએ તે માણસને (મડદાને) એલીશાની કપરમાં નાંખ્યો, ને તે માણસ (મડદ) એલીશાનાં હાડકાંને અડક્યો કે તુરત તે જીવતો થયો ને ઉઠીને ઉભો થયો” (જુનો કરાર, ૨ રાજી અધ્યાય ૧૩ ની કલમ ૨૦-૨૧). ઇસુ મસીહ (અલ) સાથે શુનિએ એ ગુંહેગારો લટકેલા. અને આપના દુશ્મનોએ માંગણી પણ કીધી કે આ વખતે પણ કાંઈ જાહેર મોજિજો દેખાડો છતાં તે ચોરોના મડદાઓ નહીં મસીહ (અલ) ની દોઆથી અને નહીં તેઓના અડકવાથી જીવતા થયા. (વો કરાર, લુક, અધ્યાય ૨૩ ની ૩૪થી ૪૯મી કલમ). પણ અહીં તો મોજિજો માંગ્યા વગર તેમજ હજરત એલીશાની દોઆ વગર મડદ સજીવન થવાનો મોજિજો જાહેર થયો “એથી તદ્દાવતે રહ અઝ કાખરત તા બ કાખ ” રૂવડો. બિચારા એલીશા (અલ) ને ઝાલુડીયત અને મસીહપર શ્રેષ્ઠતા (અધ્યક્ષીયત) કેમ આપતા નથી? ઇસા પરસ્તી સિવાય ખીજી કંઈ પણ કારણ અમને તો દેખાતું નથી.

ત્રીજી દલીલ સાંભળો. “પણ ખીતરે તે સર્વને જાહેર કાઢીને છુટણું ટેકવીને પ્રાર્થના કીધી, પછી સુકા તરફ ફરીને તેણે કહ્યું કે, તાખીશ! હા, ત્યારે તેણીએ પોતાની આંખો ઉઘાડીને સતોને તમા વિશ્વાસોને બોલાવીને

તેને જીવતી દેખાડી.” (અધ્યાય ૯ની ૪૦ ૪૧ મીકલમ). વળી ચોથી દલીલ પણ યાદ રાખશો “અને બારીમાં બેઠેલો ચતુષ્પસ નામે એક જીવાન ભર ઉંઘમાં ઘેરાઈ ગયો હતો... ..તે જીવાન ત્રીજા માળથી હેઠળ પડ્યો, ને તેને મરેલો ઉપડ્યો. ત્યારે પાઉલ નીચે ઉતરીને તેનાપર પડ્યો ને તેને કોટે વળગીને તેણે કહ્યું કે ગમરાઓ મા, કેમકે તે હજી જીવતો છે.....અને તેઓ તે જીવાનને જીવતો લાવ્યા, ને તેથી ધણી આનંદ પામ્યા.” (અધ્યાય ૨૦ની ૯થી ૧૨મી કલમ, પ્રેરિતોનાં કૃત્ય, નવો કરાર). કેમ રેવરંડજી! તમે તો લખો છો કે “વાસ્તે, ઉલ્લીયતમાં મસીહ સિવાય ખીજો કાંઈ શામેલ થઈ શકતો નથી” ત્યારે મસીહ પછી તેઓના આ બે શિષ્યો ખીતર અને પાઉલ સુકાં જીવાડવાની ઉલ્લીયત અથવા ઇશ્વરીપણામાં મસીહ સાથે કેમ કરતાં શામેલ થયા? હવે તો હમા પેરેશ ક. ઉપલા લખાણ મૂળ્ય આગલા નખીયોત ના જવાદો તમારા ત્રીદવમાં મજકુર બે શિષ્યોને પણ મેળવી ઇસાઇઓએ હવે તસલીસને બદલે તખ્મીસ એટલે પંચદેવમાં સરખી ઉલ્લીયત અથવા ખોદાઈપણું માનવું નોંધ્યું. ગારા રેવરંડો! અમારા કાળા રેવરંડજીનો આજાર માનો કે પોતાની ઇશ્વરી લાયકાતથી તેઓએ ઇસાઇ ધર્મમાં કેવો સારો વધારો કરી આપ્યો.

ગારો કે કાળો કાંઈ રેવરંડ ધોકો દેવા ઉભો થય કે ઇસુ (અલ)ના શિષ્યોથી ચમત્કારનું કાંઈ કામ જાહેર થાય તો તે ખરૂં જોતાં ઇસુ મસીહ (અલ)નો જ ચમત્કાર ગણુશે માટે મજકુર શિષ્યોને ઉલ્લીયતમાં શામેલ કરવું અમે ઇસાઇયોને લાજ પડતું નથી. તો તેનો રહ ખૂચ યાદ રાખશો કે રેવરંડજીએ મડદાં જીવાડવાને હજરત મસીહ (અલ)નો ચમત્કાર ગણ્યો નથી. પણ એને ઇશ્વરી તાકાત કે ચણુ ગણી તેઓનામાં ખોદાઈપણું સાબેત કીધો

છે માટેજ મારે લખતું 'પંચુ' કે ઉપર જણાવેલા નખીશો અને શિષ્યોને પણ ખોદાઈ ગુણવાળા માન્યા વગર હવે તમારો છુટકોજ નથી. રહેા અમત્કાર કે મોખજો કે કરામત તેને માટે ઘણા વિસ્તાર સાથે હું પાના ૧૪ માં લખી આવ્યો છું કે તેને અમો મુસલમાનો નખી કે વલીતું પોતાનું ગુણ અથવા તેઓમાં ઉતરી આવેલું ઇશ્વરી ગુણ માનતા નથી પણ ફક્ત ખોદાપાકતુંજ કામ માનીયે છીએ જેથી કોઈ પણ તરફતું શિક્ષક કોઈ પણ રીતે મુસલમાનોને લાચુ પડી શકતું નથી.

હવે કુર્આને શરીફે હઝરત મસીહ (અલ) ના મુઠાં જીવાડવાના મોજિજાઓ માટે વખાણ કીધાં છે. અને તેના મોકાબલામાં રેવરડોને હઝરત મોહમદ (સલ)ના મઠાં જીવાડવાના મોજિજા છે કે નહીં તે જાણવાનો શોખ છે તો સાંભળો અને તેની તૂઝના પણ કરશો. ઉપર પાના ૪૧ માં હું સાબીત કરી આવ્યો છું કે હઝરત મોહમદ (સલ)ની દુઆથી આપ (સલ)નાં ખાખાપ જીવતાં કરવામાં આવ્યાં હતાં. કપરામાં દટાયા પછી વર્ષો વીતી ગયાં ત્યાર પછી તેઓ જીવતાં કરવામાં આવ્યાં પણ જસીદે (અલ)તો જેટલાં મઠાં જીવાડેલાં છે તે બધાં તરતનાં મરેલાં હતાં કહો રેવરડોજ બનેમાં કોણ શ્રેષ્ઠ રહ્યું ?

ખસાએસે કુલાના ખીજ ભાગમાં એક આખો બાબ ધમામ જલાલુદ્દીને સયુતીએ "આપે (સલ) મઠાંઓને જીવાડ્યા અને તેઓ સાથે વાત કીધી " એ બાબત લખેલો છે. બદ્રની લડાઈ થયા પછી કલીબ નામના જે કુવામાં કાશિરોનાં મઠાં નખાયલાં ત્યાં આપે (સલ)ઉભા રહીને દરેકે દરેકતું નામ લખતે ખોલાવ્યા અને કહ્યું "ખોદાપાક અને તેના રસુલ (સલ)ની તાબેદારી કરવામાં તમે રાજ નહતા. ખોદાપાકે અમારાથી જે વાયદો કીધેલો તે વાયદો ખરો થતો અને જોઈ લીધો." કતા-

દહ રહી. કહે છે કે ખોદાકે તે કતલ થયેલા મુશરિકોને એટલાજ માટે જીવતા કીધેલા કે તેઓ આપ (સલ)નાં વચનેને સાંભળે (બુખારી) અને મુસલિમ. ખસાએસે કુલા બા. ૧ લો બદ્રની લડાઈનું બયાન. મજકુર મુશરિકોમાં સખ્યાયથ મઠાં હતાં જે એકજ વખતે માત્ર આપના પોકારવાથી જીવતાં થયેલાં દારમી અને બે કી. બઝઝાર હાકિમ અને અયુનેઅમે ખયખરની લડાઈની વખતે એક ચાહુદી જોરતે જોર મેળવીને ગધેલી બકરી આપ (સલ)ને ખાવા માટે મોકલેલીનું બયાન લખ્યું છે. તેમાં મજકુર બકરીનાં ૪૩૧ એક ભાગે જીવતા થઈ આપ (સલ)ને તે બકરીનાં જોર મેળવેલું હોવાની ખખર આપવાની રિવાયત છે એમાં શ્રેષ્ઠતા કંઈ જુદીજ રીતે જણાઈ આવે છે. એકતો આખા શીરનું મુઠાં રહી માત્ર એક ભાગનું જીવતા થવું વળી જનાવરના શરીરના ભાગે વગર જીવે આપ (સલ)ની સાથે વાતો કરવી (ખસાએસે કુલા બા. ૧ લો ખયખરની લડાઈનું બયાન.)

માણસનું શરીર આખું મોજુદ હોય માત્ર તેના આત્મા તેમાં નહીં હેય તેને જીવાડવું એના કરતાં એની વસ્તુઓ કે જેને અસલથી કુદરતે કાત, આંખ, નાક, જીભ, સમજણ-શક્તિ, આત્મા કંઈજ આપેલાં નહીં હોય તેમજ તે ચીજો, કુદરતે પેદા કીધેલી તેવીને તેવીજ રહી જીવતી થઈ સાંભળે, ખોલે, પોતાના ખ્યારાના વિયોગ (જુદાઈ)થી રડે એવી રીતે જડપદાર્થ (માદી) ચીજોને જીવાડવાના મોજિજાઓ જનાખ મોહમદ પેગંબરે ખે દા (સલ) સિવાય કોઈ પણ ખીજ નખીથી થયેલા નથી. અને ખેશક એનાથી વધારે શ્રેષ્ઠ રીતે જીવ વગરની વસ્તુઓને સજીવન કરવાની ખીજ કોઈ પણ રીત થઈ શકતીજ નથી. અને તેથીજ સર્વ નખીશો (અલ) પર આપ (સલ)ની શ્રેષ્ઠતા સાબેત થાય તેટલા માટે એવા

મોનિઝાઓ ખોદાવાકે ઘણું કરીને આપ (સલ)-ને હાથેજ જાહેર કરાવ્યા.

૧. અમુકશ્રેષ્ઠે પોતાની રમેલી કિનાયુલ અક્ષરમાં અનસ (રદી)થી રિવાયત કીધી છે કે સરીફ નામનું (અરબી) પકવાન આપ (સલ)ની પાસે લાવવામાં આવ્યું (જે આપના મોનિઝાની બરકતથી “સુખદાનબ્લાહ સુખદાનબ્લાહ” પઢી રહ્યું હતું. વારા ફરતી મજલિસમાંના ઘણા ખરા માણસો પાસે તે વાસણુ લઈ જવામાં આવતું અને તેઓ તેની તસખીહને સાંભળી કબૂલ રાખતા કે બેશક આ ખાણુ તસખીહ બોલી રહેલું છે. ૨ બજાર, તપરાની, અયુનોએમે, બેહકી ઇબ્ને અસાફિર વિગેરેએ રિવાયત કીધી છે કે આપ (સલ)ના સામે સાત કાંકરીઓ હતી જેને ઉઠાવી આપે (સલ) પોતાના હાથમાં મૂકી તો તે તસખીહ કરવા નાગી. પછી આપે (સલ) વારા ફરતી હજરત અબ્દુલકર હિમર અને ઉસ્માન (રદી)ના હાથેપર મૂકી અને હાથોમાં મુકાતી તેટલાવાર તે તસખીહ કરતી અને નીચે મુકાતી ત્યારે ત ચૂપ થઈ જતી. સુદીની સનદવાળી રિવાયતમાં છે કે હજરમેલતા લોકોએ આપ (સલ)થી મોનિઝો દેખાડવાની માંગણી કરવાથી આપે (સલ) કાંકરીઓ પોતાના મુખારક હાથમાં લીધી અને કહ્યું કે “આ (કાંકરીઓ) મવાહી આપ છે કે હુ અલ્લાહનો રસૂલ છું” અને કાંકરીઓએ તરત તસખીહ કહી.

૩ બેહકીએ, અયુનોએમે રિવાયત કીધી છે કે આપે (સલ) બ્યારે પોતાના કાકા હજરત અમ્મ્યાસ અને તેઓના દીકરાઓને એક આદર ઓઢાવી આ દોઆ અથવા એના જેવી ખીજ દોઆ માંગી કે “અલ્લાહુમ્મા હાડલાએ અહલે બેતી વધતરતી, શતુરહુમ મિનજારે કમા સતરતોહુમ બેહાઝિહિશ શમલતે” ત્યારે કે.ઇપણુ દીવાલ, ઉપટ્ટો અને બારણું (તે ધરતું) એવું નહતું કે જે ‘આમીન, આમીન, આમીન’

નહી બોલ્યું હોય (ખસાએસે કુથા બા. ૨ પાનું ૧૬૨ ૧૯૩ ૧૯૭ ૧૯૮)

૪ તિર્મિઝીએ હજરત અલીએ સુર્તઝા (કર)-થી રિવાયત કીધી છે કે બ્યારે આપ (સલ) મક્કા શરીફની બહાર ફરવા નીકળતા અને હું આપ (સલ)ની સાથે રહેતો ત્યારે કાઈઝાડ કે પર્વત એવો સામે આવતો ન હતો કે જે “અસ્સલામો અલયકા યા રસૂલલ્લાહ !” નહીં કેહતો હોય. (નશરતીય. મોઅનિઝાતલું બયાન પા. ૧૭૮)

૫ મદીના શરીફની મસીદમાં ખબૂરીના ઝાડના એક સૂકા થાંભલાને અઢેલીને આપ (સલ) ખુલ્લો પડતા બ્યારે આપ (સલ)ને માટે મિંબર તૈયાર કરવામાં આવ્યો ત્યારે આપે તે થાંભલા પાસે ઉભા રહેવું છોડી દીધું અને મિંબરપર જઈ બેઠા. બોખારીની એક રિવાયતમાં મર્બવંતિ (હામેલા) ઉંટડીની પેઠે બરાડવું અને ખીજ રિવાયતમાં બાળકની પેઠે રડવાનું, અહમદ બિન હબલ (રહ)ની રિવાયતમાં બળદની પેઠે અવાજ કાઢવાનું એટલે પેંઢલાં ધીમેથી અને પછી ચીસો પાડીને રડવાનું તે થાંભલા માટે લખ્યું છે. બોખારીની રિવાયતમાં તેનું કારણ તેની પાસે ખોદાપાકનો ઝિક (આપ સલ)ની જીભ મોખારકથી થતું અટકવાનું લખ્યું છે; પણ તિર્મિઝીની રિવાયતમાં આપ (સલ)ની જુદાઇની દમગીરીને લીધે તેનું રડવું લખ્યું છે. બેહકીની રિવાયતમાં છે કે તેની આ હાલત જેમ સહાબીઓ (રદી) તેની પાસે એકઠા થઈ રડવા લાગ્યા. ત્યારે તે રડતા ચુપ રહ્યો. દાર્મી, બગવી વિગેરેના રિવાયતમાં છે કે આપે (સલ) તેને પૂછ્યું કે તું જે ચાહે તો તને આ દુન્યામાં શેપી દઈ અને લીધું જીમ ઝાડ કરી નાંખુ અને તને પસંદ હોય તો તને જન્મ તમાં શેપી દઈ કે જેની નેહરોના પાણીથી તું વધે અને તારાં ફળો ખોદાના મકબૂર બંદાઓ ખાય. તેજે બે વખતે જવાબ દીધો કે આ (હેલી) વાત મને પસંદ છે. તપરાની અને

અપૂર્વોત્થેમની રિવાયતમાં છે કે એક સહાધીએ આપ (સલ)ની સાથે તે સૂકા થાંભલાને વાતો કરતાં જોઇ આપ (સલ)ને પૂછ્યું કે એ શું કહી રહેલું છે? આપે (સલ) જવાબ દીધો કે હું તેને જન્મતમાં રોપી હું એ તેણે પસંદ રાખ્યું. અપુર્યઅલાની રિવાયતમાં છે કે આપે (સલ) ફરમાવ્યું કે જો હું તેને કોટીએ વળગાડતો નહીં તો કયામત સુધી મારી (જુદાઇ કે વિયેગની) દલગીરીમાં તે રડયાજ કરતો. ઝુબેર બિન યકઝરની અખબારલ અદીના (નામની કિતાબ)માં રિવાયત છે કે જો કોઇ વસ્તુને છોડી આપ (સલ) તેનાથી જુદા થતા તો તે દરેક વસ્તુ આપ (સલ)ની જુદાઇથી દલગીર થતી. એ મોજિજાની હદીસને યુખારી, દાર્મી, તખરાની અપૂર્વોત્થેમ, યગવી, ઇબ્ને અસાફિર, ઇબ્ને અબી શેમા, ઇમામ અહમદ હંબલ, ઇબ્ને સમદ, ઇબ્ને માની, યેહકી, તિર્મિઝી અપુર્યઅસા, ઇબ્ને રાહયા, ઝુબેર બિન યકઝર, અપુ હાતિમ રાઝી અને ઇમામ શાફઃ રહમદુસુલેહો અજમદને રિવાયત કીધી છે. (ખસાએસે કુષા ભા. ૨ પા. ૧૯૪થી ૧૯૭)

એક અબલુ ઓઢી અફલનો માણસ પણ એ વાતને અને મારા ઉપલા દાવાને કબૂલ રાખ્યા વગર રેડશે નહીં કે બેશક લીલુ ઝાડ હોત તો કંઈપણ વાતો બનાવી કાઢવાની તેમાં ગુન્નશ મળી આવતે પણ અહીં તો સૂકા થાંભલાનું સૂકું થાંભલુંજ રહી તેણે આત્માવાળા બહુજ સમજી માણસની પેઠે ૧. અણહપાકના ઝિકની, નખી સાહેબની મોહબ્બતની આસન નવા દિલમાં એક પાકા ઇમાનવાળા મુસલમાનની પેઠે મજબૂત આમી મઠ (૨) વગર આંખે આપ (સલ)ને પોતાનાથી દુર થયલા જોયા (૩) વગર કાને આપ (સલ)ની વાતો સાંભળી (૪) વગર મોઢાંએ રડ્યો (૫) વગર જીભે આપ (સલ)ની સાથે વાતચીત કીધી (૬) વગર ગળાએ બરાડા પાડ્યા (૭) વગર અકબે દુન્યા કરતાં આંખેરતમાં જન્મતને કબૂલ

રાખી (૮) વગર હોશીયારીએ બેઠા રહ્યોને ઝોળખ્યા (૯) સમજણ શક્તિ વગર નખી (સલ)ની કોટી કરવાથી સુખશાંતી મેળવી કેમ રેવરડે! શરીર હોવા છતાં માત્ર આત્માને તેમાં નાખી જવાડવું, આંખો હોવા છતાં ફક્ત તેમાં નર નાખી તેને દેખાતી કરવી કાન હોવા છતાં ફક્ત સાંભળવાની શક્તિ તેમાં વધારવી, જીભ હોવા છતાં ફક્ત બોલવાની શક્તિને તેમાં વધારે કરી આપને, એ મોજિજાઓ બેશક મોજિજાઓ છે પણ શ્રેષ્ઠતા તપાસવા જતાં જે વસ્તુને કોઈ મીઝ નહીં હોય તેને તેવીને તેવી રાખી તેમાં મજબૂર બધી ચીજો પેદા કરી દેવી બંનેમાં આસમાન જમીનનો તફાવત દેખાઇ આવ્યો કે નહીં? એ કંઈ મારોજ દાવો નથી પણ ઇમામ યેહકીએ રિવાયત કીધી છે કે જ્યારે હજરત ઇમામ શાફઃએ (રહ) અમર બિન સવાદને કહ્યું કે બોદાપાકે જે જે શ્રેષ્ઠતા કે ફઝીલતની ચીજો જનામ મોહમ્મદ (સલ)ને દીધી તે કોઈ પણ નખીને દીધી નહી, ત્યારે અમરે કહ્યું કે બોદાપાકે હજરત હસા (અલ)ને મઠાં જવાડવાનો દરજ્જો આપેલો, તરતજ આપે ઉત્તર વાળ્યો કે બોદાપાકે હજરત અહનદે સુજતખા મોહમ્મદે સુરતશ (સલ)ને ઝાડના થડને (આપની જુદાઇ અને નાહબ્બતમ) ચંસો પાડી રડવાના મોજિજાનો મહાન રુખો આપેલો જે મરતમો (નઠાં જવાડવાના) તે દરજ્જાથી ધણીજ મોટો છે, (ખનાએસે કુષા ભા. ૨ પા. ૧૯૭).

આ ઠેકાણે કોઈ અનુગ્રવી રેવરડ સવાદ ઉઠાવે કે હજરત સુસા (અલ)ના લાકડી પણ સજીવન વસ્તુની પેઠે કામો કરતી હતાં પછી શ્રેષ્ઠતા ક્યાં રહી? તો જવાબ એ કે તે લાકડી લાકડી રહીને કોઈ કામ કરતી નહતી, પણ લાકડા સંપિના આકારમાં ફેરવાઇ જતી એટલે જીવવાળી આંખ, કાન, નીક, દિલ, બેહુ, પગ મેં, જીભ, શરીરવાળી એક વસ્તુને દેખાડ

ધારણ કીધા પછી જે કંઈ કામ તેને કરવાના હુકમ મળતા તે કરતી હતી તેથી શ્રેષ્ઠતા જે બાંકી હતી તે તો બાંકીજ રહી. દરેક નખીના દરેક ઉત્તમ મોજિજા સાથે એવીજ રીતે સરખામણી ઈ. ચ. તમાલા આ મોપડીના બીજા ભાગમાં જરૂર પડતાં દેખાદી એટલા એટલે મોહાં મદી મોજિજાઓની રચીલત તમામ નખીમાં (અંલ)નાં મોજિજાઓ પર સામેત કરીય. અહીં આટલાપર બસ કરે છે. ફિલિસાહિલ હમ્દ. વલહુલ હમ્દો શિસમાનાતે વલઅર્દ.

ત્યાર પછી રેવરંડજી ટમા પેરેગ્રાઈમાં હજરત મસીહ (અલ)માં ખોદાપાકતું પેદા કરવાતું ગુણ સામેત કરવાને શંકા મારી રહેલા છે કે “ફિલિસાહો ખાલિકો કુલ્લે શય” એટલે આપ (સલ)! (લોકો)ને કહી દો કે દરેક ચીજનો પેદા કરનાર અલ્લાહ છે. અને હજરત ઇસુ ખ્રિસ્ત (અલ)ને માટે “કદ અખલોકો લકુમ” એટલે હું તમારે માટે (ચક્ષીના આકારવાળું રમકડું) બનાવું છું” આવેલું છે અને બંને ટંકાણે શબ્દ “ખલક” એટલે પેદા કરવાના આવ્યા છે માટે મસીહ (અલ)માં એ ખોદાઇ ગુણ હતો એ સુસલમાનોને માનવુંજ પડશે. પણ રેવરંડજી! સુસલમાનો સારી પેઠે જાણે છે કે “ખલક” એ શબ્દના અનેક અર્થ છે જેવી રીતે દરેક ભાષામાં એક શબ્દના અનેક અર્થો હોય છે. અને એક શબ્દના જુદા જુદા અર્થોને કઇ કઇ જગ્યાએ બંધ બેસતા વાપરવા (To use appropriately) એનો કાયદો તે ભાષાવાળાઓ જેવી રીતે જાણે છે તેવીજ રીતે “ખલક” શબ્દના કયા અર્થ, કઇ જગ્યાએ કેવી યોગ્ય રીતે કરવા એને અર્થો ભાષા જાણુનારા અને તેનો તજ્જુમો કરનારાઓ જાણે છે. તેથીજ કુર્આનના તજ્જુમો કરનારા સુસલમાન વિદ્વાનોએ જ્યારે એ શબ્દ ખોદાપાકને માટે વપરાયો ત્યાં “પેદા કરનાર, પેદા કીધી” વિગેરે શબ્દોમાં તેનો તજ્જુમો કર્યો છે અને અમારે એ શબ્દ ખોદાપાક સિવાય બીજા કોઇ

ને માટે વપરાયો હોય છે ત્યાં તેના ચોખ્ખા અર્થ તેઓ “બનાવનાર, ધડનાર કે બનાવે છે કે બનાવી” વિગેરે કરે છે. એટલાજ માટે જે જે યુરોપીઅન વિદ્વાનોએ યુરોપની જુદી જુદી ભાષાઓમાં કુર્આનપાકનો તજ્જુમો કીધો છે તેઓએ પણ એજ સંબંધનો વિચાર રાખી હજરત ઇસા મસીહ (અલ)ને માટે વપરાયેલા શબ્દ “કદ અખલોકો” ના અર્થ પેદા કરે છે (I create) કીધા નથી. પણ હું બનાવું છું (I will make) કીધા છે. જુઓ બ્યાન્ સેલનો અંગ્રેજી તજ્જુમો પાતું ૩૭). પણ રેવરંડજીને પોતાની ઇચ્છાપૂરી પાડવાનો એવો નિશો ચઢેલો છે કે તેઓને પોતાના ખ્રિસ્તિઓનાં લખાણો પણ દેખાતાં નથી.

રેવરંડો! શું તમને આટલું પણ દેખાતું નથી કે “આ માયુસ શું પેદા કરે છે?” અને “ખોદાપાક શું પેદા કરે છે?” એ બે વાક્યોમાં દરેક માયુસ પહેલા વાક્યના અર્થ કેટલી કમાણી કરે છે” ના કરશે. અને બીજાના અર્થ પેદા કરવાના લેશે. ને તમારા જેવા બુદ્ધિશાળી હોય તોજ તે પોતાના ટંકટમાં પેહલા વાક્યના અર્થ પણ સંજ્ઞ કરવાના લેશે. શરમ છે તમારા રેવરંડ-પણાને!

પછી એજ ટમા પેરેગ્રાઈમાં રેવરંડજી લખે છે કે “પણ બીજા કોઇ નખીએ અથવા મોહાં-મહ સાહેબે કોઇ ચીજ પેદા કીધી હોય એમ કુર્આન સામેત કરતું નથી તેથી સાદ જણાય છે કે પેદા કરવાની તાકાત ખુદા અને મસીહ માં છે; માટે મસીહ, મહાં મહ સાહેબ કરતાં શ્રેષ્ઠ તથા મોટો છે.” એ તમારો ખુલ્લો દોષો અને સુસલમાનોની દેખીતી અખામમાં ધૂળ નાંખવી છે. હજરત સાલેહ (અલ)ની ઉમ્મત માટે મોજિજા રૂપે ખોદાપાક પચ્ચરમાંથી લણીજ મોટી ઉટડી પેદા કરી ઉભી કરી દીધી જેવું બયાન સૂરએ અઅમરાહ રકૂઅ ૧૦, સૂરએ હુદ રકૂઅ ૬, સૂરએ સોઅરાઅ રકૂઅ ૮.

વિગેરે ધણે દેકણે તેમજ હજરત ખુસા (અલ). ની લાકડીને સાંપ બનાવી મોટા અળગરતું કામ તેની પાસે લઈ તેને પાછી લાકડીના રૂપમાં ફેરવવું, પરિન્દા (કે પક્ષિ) બનાવવાના કામ કરતાં વધારે મોટા મોજિજા છે કારણ કે પક્ષિના આકારવાળું રમકડું બનાવી તેને પક્ષિ બનાવવા કરતાં એક નાનાં પથ્થરમાંથી ઉંટ જેવડું બનાવર જાહેર કરવું ઘણાજ મોટા અમત્કાર છે, તેમજ એ કંથે બયાન થયલું નથી કે તેવા બનાવેલા પક્ષિને પાછો મટોડી બનાવી તેજ મટોડીનું પાછું પક્ષિના આકારવાળું રમકડું બનાવી મસીહિ (અલ) જીવતું કીધું હોય. પણ ખુસા (અલ) તો એકજ લાકડીને સેંકડો વખતે સાંપ બનાવી દેતા અને પાછી લાકડી બનાવી કાઢતા તેમજ તે લાકડીથી નદીનું પાણી અટકાવી તેના બે બાગ દૂર સુધી પાડી દેવાનું તથા પથ્થરમાંથી ઇસ્ત્રાઇલ પુત્રોના બાર ટોળાં માટે બારજ ઝરણાં એકજ કટકાથી વહેતાં કરી દેવાના ધણા મોજિજાઓ જાહેર થયેલાં કુર્આનમાં છે. પણ મોજિજાથી ઉડતાં કીધેલાં પક્ષીઓથી તો એકપણ ફાયદાકારક કામ થયલું, નહીં કુર્આનમાં છે, નહીં હદીસમાં છે અને નહીં ખામઅલમાં કંથે છે. ત્યારે તો તમારા લખાણથીજ હજરત સાલેહ અને હજરત ખુસા (અલ) હજરત મસીહ (અલ) કરતાં એક સાબિત થયા. રેવરંડજી કેહવત છે કે “ફેને ગઈ પૂત તો ખો આપ ખસમ.”

હેવે હું સઘળા નખીયો (અલ)ના સરદાર કે જેઓને ઇન્જિલમાં આ જગતના શેહનશા પોતે હજરત મસીહ કહ્યા છે તેઓએ પોતાનો સર્વોપરી અને ઉત્તમ મોજિજો પરીન્દાના મોજિજા જેવો દેખાડ્યો તે ટાંકું છું. વાકેદીની રિવાયતમાં છે કે બદ્રની લડાઈમાં એકાદાશ બિન મોહસનની તરવાર કુટી ગઈ. એકાદાશ (રહી.) કહે છે કે (લડાઈ ચાલુ હતી તે દરમ્યાનમાં જ રસુલુલ્લાહે (સલ) એક લાકડી (અથવા ખજૂરીની ડાળી) અને એનાપત કીધી (મેં તેને

મારા હાથમાં લીધી કે) તરતજ મેં જોયું તો તે એક સફેદ લાંબી તરવાર (બની ગયલી) હતી.” ઇબ્ને સઅદની રિવાયતમાં છે કે “તે તરવારનું લોહું ઘણીજ સાર અળકાટવાળું અને પીઠ તરફથી ઘણુંજ મજબુત હતું. મેં તે તરવાર વડે (ખૂબ) લડાઈ લડી એટલે સુધી કે ખોદાપાકે મુશરિકોને હરાવી દીધા. તે તરવાર ત્યારપછી હંમેશ તેઓની ‘પાર્સેજ’ રહેતી અહીં સુધી કે તેઓ ગુજરી ગયા.” (બેહકી અને ઇબ્ને અસાદિરની રિવાયત.) ઇમામ બેહકીએ એવીજ તરિકની બીજી રિવાયત હજરત સલમા બિન અસલમ બિન હન્સિને માટે કીધી છે કે તેઓની તરવાર પણ એજ લડાઈમાં તૂટી ગયલી તેઓને પણ રસુલુલ્લાહે (સલ) એક એવીજ લાકડી કે ડાળી આપી અને તે તરત ખરા લોહાની શમશૈર બની ગઈ, અને તેઓ ગુજરી ગયા ત્યાં સુધી તેઓની પાસે તે હતી.” (જુઓ બંને હદીસો માટે ખસા-એમે કુત્ત્રા બા. ૧. બદ્રની લડાઈમાં જાહેર થયેલા મોજિજાઓનું બયાન).

કાદિયાની ટોળાના આગેવાન ખિઝાં શુલામ અહમદ કાદિયાનીએ પોતાની પ્રસિધ્ધ કિતાબ ઇઝાલ તુલ આંહામમાં એજ પરીન્દાવાળા મોજિજાને માટે લખ્યું છે કે કોઈ કારીગર તેની અંદર હડવાની હલો મુકી દેતા અને તે બનાવટી રમકડું આમતેમ ફેરવું તો તે જગાના લોકો બોળા હોવાને લીધે તેને ઇસાનો મોજિજો સમજી લેતા એ કિતાબ વચી વખતે છપાઈ આપ્યા હિંદુસ્તાનમાં વહેવાર. પણ આફરીન છે પંખખના નિમકહલાલ રેવરડેને એક અક્ષર પણ તેન માટે તેઓએ લખ્યો નહિ. મુસલમાનોએજ તેનો રદ લખ્યો. એ છે રેવરડોની પોતાના નખીયે માટે તરફદારી મત લખ એકે પરિન્દાના મોજિજામાં તો કંઈપણ કલ્પના કોઈ દોડાવી શકે છે, પણ ઝાડની ડાળી તે હંમેશ માટે ખરા રૂદીલની તરવાર બની સેંકડોના માથા ઉડાવી દે એમાં કલ્પનાનો જરૂર

પણ દખલ પાંદડી શ તો નથી. કેમ રેવરંડછ !
જોઈ હજરત મોહમ્મ : સાહેબની ઐશ્વર્ય ?

રહી ગઈ એ વાત કે પેદા કરવાથી મત-
લબ મઠદા વસ્તુને જીવતી કરવી એજ રેવરંડો
ની મતલબ હોય તો તે ઉપર મઠદાં જીવાડવાનાં
બધાનમાં જોઈએ તે કરતાં વધારે સારી રીતે
સામેત કરી ગયો.

પછી ડગ પાનાના હમા પેરેઆદમાં રેવ-
રંડછ લખે છે “આંધળાને દેખતાં કરવા
બેહરને સાંભળતા કરવા અને કોટીઆને સાજ
કરવાનો અધિકાર તથા મૌજઝા કરવાની તા
કાત મસીહમાં છે. એમ કુરાન માને છે. અગર
મહમ્મદ સાહેબે એવો કોઇ મૌજઝા કીધો હોય
તો કુરાનથી સામેત કરો, નહિ તો માનવું
પડશે કે મસીહ તેમના કરતાં બધી વાતોમાં
અજઝલ છે.” આ પેરેઆદમાં રેવરંડછ તદ્દન
જૂઠું બકી રહ્યા છે કે કુઆનમાં છે કે મસીહ
બેહરને સાંભળતા કીધાં. કુઆનમાં એમ કહે
નથી. તેમજ બાદીના કામોનો અધિકાર કે
સત્તા અથવા મોઅનિજો દેખાડવાની સત્તા કે
અધિકાર મસીહ (અલ, ને તો શું) પણ કોઇ
પણ પેગંબર રસુલ કે નખીને દેવાનો કુઆન
ખુશી રીતે નકાર કરે છે. સુરએ રઅદના ૧૬૧
શુઆમાં અને સુરએ મોઅમિન ૧૮૫ શુઆ
માં છે કે “અને (કોઇપણ) પેગંબરને એ
સત્તા (કે અધિકાર) નથી કે ખોદાના હોકમ
વગર એકપણ નિશાની (એટલે મોનિજો) દે-
ખાડી શકે.” ખીજી જગ્યાએ બહુ વચનમાં
જાણે સધળા પેગંબરો એકેમતે ‘કહી રહેલા
છે કે “અમારી તોયુવતને માટે દલીલ કે)
નિશાની કે મોઅનિજો, તે તો) ખોદાપાકાના
હુકમ વગર અમે તમારી આગળ લાવી શકતા
નથી. સુરએ હાદીદ શુઆ ૨૪૦, રેવરંડછ
એ નવો કરાર કે જૂનો કરાર નથી કે જેમાં
જેની મઠદામાં આવે તેમ કોઇ બાલમેલ કરી
શકે; એમાં તમારો વધારો ચાલશે નહીં.

વળી કુઆનથીજ હજરત મોહમ્મદ સાહેબ
(સલ)ને માટે સામેત કરવાનો માર્થલ લો જે
તમે બતાવ્યો તેનો જવાબ એ છે કે હદીસ
અને કુઆન બંનેમાંથી ચાહે તે વડે મુસલ-
માનો તમારા હુમલાને રદ કરી શકે છે સામે
પક્ષ જ્યાંયુધી તેઓને રદ બાતેલ સામેત નહીં
કરે ત્યાં સુધી કોઈપણ કાયદાની રૂએ તેઓ
બંધાયેલા નથી કે પોતાના ધર્મની એકજ
દલીલથી તો તેઓ સામા પક્ષનો જવાબ વાળે
અને બાકી દલીલોને માત્ર સામાપક્ષના કહેવાથી
રજુ કરવી છોડી દીએ. જેનો ખોલાસો “હદી
સો કુઆનની પેઠેજ એવી બાબતો માટે માત-
બર છે.” એ બધાનમાં આગળ હું લખી ચુ-
ક્યો છું (જુઓ પાનું ૪). જેથી હવે
લખવાની મને જરૂર નથી બેશક મજકુર મો-
નિજોએ હજરત પેગંબર સાહેબ (સલ)થી
જાહેર થયલા અને દેખાડવાની મને જરૂર છે
અને તે હું દેખાડું છું. આંધળાઓ માટે
છપ્પને અખી શેયા, છપ્પનસકન, બગરી, બે-
હકી, તખરાની, અયુનોએમે રિવાયત કીધી છે
કે હમીગ બિન ફદેક (રદી.) પોતાના બાપને
જેની આંખો તદ્દન સફેદ થઇ ગઇ હતી રસુ-
લુલાહ (સલ). પાસે લાવ્યા. આપે (સલ). પૂછ્યું
કે તમારા આંધળા થઇ જવાનું શું કારણ છે?
તેઓએ કહ્યું કે એક વખતે મારો પગ કોઇ
બણાજ ઝેરી સાંપનાં ઇંડાઓપર પડવા થકી
તેજ વખતે હું આંધળો થઇ ગયો. આપે
સલ તેઓની આંખમાં કુંક મારી કે તરતજ
તેઓ દેખતા થઇ ગયા હદીસના રિવાયત
કરનાર કહે છે કે મેં તેઓને એંશી વર્ષની
ઉંમરમાં સોયમાં ધાગો પરાવતાં મારી
નજરે જોયા છે.

છપ્પને અદી, અયુ યમલા અને બેહકીની
રિવાયતમાં છે કે બદ્રની લડાઇ થઇ તેમાં કતા
દાનો ડોળો નીકળી પડીને તેઓના ગાલપર
આવી રહ્યો લોકોએ સલાહ આપી કે એને
કાપી નાંખો પણ જનાબ રસુલુલાહે (સલ). એમ

કરવાથી તેઓને રોક્યા અને તેઓને પેતાની પાસે બોલાવી તે ડોળાને આંખના ખાડામાં ઘુસી પેતાને હાથે દબાવી દીધો, પછી જરાપણુ મોળખાતું ન હતુ કે કમ આંખને ઇજા પેંહચી હતી. અમુને એમની રિવાયતમાં બને ડોળા નીકળી પડવાનું છે અને આપે (સલ) પેતાનો થુક તેમાં લગાડવાનું અને આંખોનું તેજ વધવાનું છે" (બને મોનિજાઓ માટે જુઓ ખસાએસે કુઆ ભા. ૧ બદ્દની લડાઈનું બયાન). બને મોનિજાઓમાં છે કે સારી આંખ કોઈ ઇજાને લીધે તદન બાનેલ થઈ ગઈ હતી તેને આપે (સલ) તરત સાજી દીધી પણ મસીહ (અલ)ના મોનિજાઓમાં છે કે જે લોકોને અસલથીજ દેખાતું નહતું તેઓને આપે સારા કીધેલા જે બાબતમાં એક રેશનાલિસ્ટ કે દેહરિયો કલ્પના કરી શકે છે કે અંદર ખાને આંખ સારી હશે માત્ર છારી કે ચામડીનો કોઈ પડ આવી જવાથી તેને દેખતું નહીં હશે, આપે કોઈ એવી દવા નાંખી હશે જેથી તે છારી કે પડ કપાઈ જવાથી તેઓ દેખતા થયા હશે. પણ ઉપલા મોનિજાઓની હાલત માટે તો કોઈ આંખના ડાકદરથી પૂછતાં માલમ પડશે અને માનવુંજ પડશે કે તે મોનિજા વગર ખીજી કોઈ ચીજ થઈ શકતીજ નથી અને તેથીજ આમાંનો દરેક મોનિજા ઇસુ ખ્રિસ્ત (અત્ર)ના એવા સંખળા મોઅનિજાઓથી ચઢિઆતે સાબેત થયો.

કોહીને સાંજે કરવા માટે. એઆઝ બિન અફ્રા (રદી.)ની ઓરતને કોઈ હતી તેઓએ એ પીડા બાબત આપ (સલ)ને અરજ ગુજરી. આપે (સલ) પેતાના હાથની લાકડી તેઓના શરીરને લગાડી કે તરતજ તેઓની કોઈ મટી ગઈ. અમુલખસાએર શી તઝીરિલ અલાએરની

અવાહિલુકલ દુનીયાની શહીદી સુકોનીની પાંચમાં જિલ્લાના પાના રજામાં છે કે એ હાલીસને અવાહિલમાં અહલાખએ સ્ત્રીથી નકલ કરવામાં આયા છે. વળી એજ શહીદમાં છે કે તે ઓરતને

૭ મી બસીરત) કોહનો કાચદો છે કે તેનાથી માત્ર ચામડીનો રંગ બદલાય છે, પણ દરદીને બહાર ઇજા કોઈ તરફની થતી નથી પણ દરાજમાં જેમ ચમડીનો રંગ બદલાય છે તેજ ખજવાળ અને બજવાની ભારે વેદના દરદીને ખમવી પડે છે તેથી કરીને તેવો એક મોનિજા અહીં નકલ કરે છું કે જેથી ચામડીને રંગ બદલાવો અને દરદીની પીડા મટવાનો મોનિજા સાબેત થાય. અને એ પણ જણાઈ જાય કે તેવો મોઅનિજા હજરત મસીહ (અલ)ની થયેલો કુઆનમાં કે હદીસમાં આવેલો નથી તેથી મોહમદ પેશાંબર સાહેબ આ મોઅનિજામાં પણ એજ હયાં. ઇબને સઅદ, બેહકી, અમુનેએમે રિવાયત કર્યા છે કે અબયદ બિન હમ્માલ (રદી.)ના ચેહરાપર દરાજ હતી અને તેથી તેઓનું મોં સફેદ થઈ ગયું હતું અને નાક તો તદન તેણે ઘેરી લીધી હતી. હજરત રસૂલુલ્લાહ (સલ) તેઓ વાસ્તે દોખા કરમાવી પેતાનો હાથ ફેરવ્યો જેથી ચોવીસ કલાકની અંદર તે ખીમારી તદન જતી રહી. (ખસાએસે કુઆ ભા. ૨ ખીમારોને સાંજ કરવાનો અધવાય)

આપે (સલ) લાકડીથી અડકી તેનું કારણ એ દેખાય છે કે પારકી ઓરતને હાથ અડકાવવાની શરીરતમાં મનાઈ છે આ જમાનાના પીરો અને ઝાડકુક કરનારા (બુવા)ઓને આ બયાનથી ખાસ ઘડા લેવા નેઈએ. પણ બાયબલના નવા કરારના લોક, આંધાય હતી કલમ ૩૨થી ૩૬માં એક પાપી કસબણુ ઓરતને ઇ. ખ્રિસ્તે પેતાનાંપર આ તર નાંખવા દીધો તેને ચોટલો પેતાના શરીરને અડકાવવા દીધો, પગો ચૂમવા દીધાં, ચોહાન, અધ્યાય ૧૨ની કલમ ૩માં ખુદહ છે ઇસુએ પેતાના પગોમાં તેણીને અતર ચોળવા તથા ચોટલે લૂંછવા દીધું ઉપલી લોકની કલમમાં છે કે પેાતે ને કરોશીએ ઇસુને નહોતયો હતો તેને ઇસુ નેવા એક પેશાંબરની આ વર્તાણુક મઝી નહીં કે એક વેરથી સ્ત્રી તેને આવી રીતે અડકે. બાયબલ ને ઇશ્વરી ક્રિયાળ હોત તો તેમાં આવા દુસચાલુનુ શિક્ષણ કરી હોત નહીં મુખહાનસાહ! ઇસલામ તો ઇસલામજ છે.

પછી રેવરંડળ ૧૦મા પેઠામાં લખે છે કે "કુરાનમાં એ પશુ છે જે લોકો પેતાના ઘરમાં જે કંઈ ખાતા પીતા હતા તે વગર જીએ અતીક કહી દેતો હતો. આવી જેથી વાતો જાણવાનો મુદ્દો ખાસ ગુણ છે જેમાં ફક્ત મસીહ એકલો શરીક છે, બીજો કોઈ નથી. મોહનદ સાહેબમાં એવો ગુણ મિલકુલ હતો નહીં તેથી સાદું નહોતું છે કે મોહનદ સાહેબ કરતાં મસીહ મોટો છે.

એ મોનિજો એવા કમલ દરજ્જાનો નથી કે જેનો મુકાબલો કોઈ બીજા નથી. મોખ-જિજ્ઞાસાથી કરી જેમાંથી એકને પ્રેરણા આપાય. બીજા બૂલ રેવરંડળની તેમજ આખી ખિરિત દુન્યાની એ છે કે જેથી વાતો પોતાની મેજે આપી આપ જાણવી અને વખતો વખત જોદા-પાકના બતલાવવાથી જાણવી, તેમજ નાની મોટી દરેક જેથી વાતને જાણવી અને બતલાવવા કે શીખાડામાં આવી હોય તેટલીજ જેથી વાતોને જાણવી, જેમાં જેટલો મોટો તફાવત છે તેને નહીં તપાસનાં જાંઠા અને જોદા પેદા થયલાના અંતે પેદા કરનારાના ગુણોને એક સરખા માનવાની બૂલ કરી તેઓ મુશરિક બને છે. જેથી વાતો કોઈપણ સાધન (ઝરીઆ) વગર જાણવી તેમજ નાની મોટી દરેક વાતને જાણવી એ ખાસ જોદાપાકનેજ ગુણ છે તેમાં કોઈ પશુ નથી કે વસી કે શિરિક્તો શરીક છે એવી રીતે માનવાને એ જાહેરો સનંત જમાઆત મુસલમાનો એકમતે કુદર અને શિક્ક જાણીએ છીએ જે દરિયુ ખિરિત (બલ) જેથી વાતો જાણવામાં જોદા । ખાસ ગુણમાં શરીક હોત તો અનુરૂપતા ઝાડ પાસે, કદી કદી પશુ જતે નહીં બલકે પેદલાંથી જાણી ભેતે કે તે બિચારા ઝાડપર લજ્જ ફળ આપ્યા નથી. (બુએ. પા. ૧૩).

એક રસુલુલામ જોદાપાક સાહેબ (સવ.) આ મુદ્દાનો ખાસ ગુણ તો નહોતો પશુ જેવી રીતે જેમને પેદા કરનાર (અથ) તે સદી કે

કસક કે હલ્લામના સાધને વડે જોદાપાક મળ-કુર ખરો આપતો તેનાથી લાખ ગણી વધે જેથી વાતોની ખરો હકીકત મોહનદ સાહેબ (સ. અ. સ)ને જોદાપાકે આપી છે અને આપે સત્ર.) પોતાની ઉમ્મતને કેવાગત સુધી થવાની વાતોનો તેરસો વર્ષ આગળથી બતિ-ખવાડ કાઢે છે. જેમાંની કેટલીકતુ જવાબ દિંદુરતાનતા રેવરંડળ ખંડનમાં મુખ્યમાનો તરફથી છપાયેલી કિતબો, તોદરતુલકિદ, ઇસ્લામ હક, પયગમે મોહનદી, નરીદે જાનીદ, પંજાલતુલકીક વિગેરેમાં છે. વળી આપ (સવ.)ની કુઆન અને હદીસોના ઘણા ખરા બતિખવાડો (પેશીતગે.છએ.)નો એક અન્યથા જેનો સંગ્રહ અક્ષામએ ચિયાંકાડીએ હુજુલ ખાત્રેગને નામે ત્રણ ભાગમાં પ્રગ-કાધો છે. પશુ વ્યક્તિ માત્ર મંરે તે વાતોને જોદાપાકે દેખાડે છે કે જે વાતોને લોકોએ આવ (સત્ર.)થી છુપાવેલી પશુ આપે તેને પ્રગટ કરી દીધી હોય. ઘરમાં મુકત્રી કે ખાસેલી વસ્તુથી તો ઘરના લોકો પશુ વાકેડ હોઈ શ-છે; તેથી એક રેશનાલિસ્ટ કે દેહરમને આ મોખજિજ્ઞાસાથી નકાર કરવનું કારણ ગળા આવશે કે ચુરોપ તથા અમેરિકામાં આ જામલામાં પ્રગટ થયેલા સ્પીયુઅનિઝમ (ઇસ્મે તાકેતે રહાની) અને હિપનાટિઝમ (આલે અનદાસ)થી જાણી લેતું અથવા કોઈ છુપા ઘરનેદુથી અથવા બેરિય વિગેરેથી તેઓ જાણી લેતા હોય તો બનવા બેગ છે. કેમકે ખાતુ અને મુકતુ એ માંજુસનાં જાહેર કામો છે પશુ બેશક ફિક્તની વાતો જે હજી ઉભર પશુ નહીં આવી હોય અને તે પશુ એટલે બધે અથેની અને એટલા બધા વખત અગાઉની હોય કે જેને મજકુર સાધનોમાંથી કે.ઇ.પ.સ સાધન વડે જાણવું તદન અશક્ય હોય અને તેને બવાર નખીતો દબો કરનાર, મજકુર કોઈ પશુ અથવા સાધન વગર બતલાવી દે અને તેમાં એક રમકણનો પશુ લદાવત

માલમ નહીં પડે તો માનવું પડશે કે તે મેઝાનિઝો છે.

મિદકી (૨૬)એ વિવાચન કીધી છે કે કયાસ બિન અશીમુલ કનાની (રદી.) કહે છે કે ખદ્રની લગાઇનાં હું મુશરિકોની સાથે હતો (એટલે તે વખતે તેઓ મુસલમાન થયા નહતા.) આદમદ પેગંબર સાહેબ (સત્રની નાની દુકડી અને મુશરિકોના મોટા લશકરને હું આંગે નેહ રહ્યો હતો એટલામાં (અમારા લશકરના) લોકો નાહા જોઓની સાથે હું પણ નાહો. મુશરિકોને એમરે નહારનાં જોઇને હું મારા મનમાં કેહતો હતો કે “આવો મામત્રો તો કંથે પણ મેં જોયો નથી એમાં તો ઓરતો સિવાય બીજા કાઇને નહાસવું નહીંજ જોઇએ.” એટલે આટલી નાની મુસલમાનોની દુકડીથી નહાસે તો ઓરતો નહાસે નહીં કે આવા કોરેશી બહાદુર નરોત્તુ આવું મોટું લશકર. પછી તેઓ કહે છે કે એ બનાવ બન્યાના ધણુ દહાડા પછી ખદ્રની લગાઈ થયા બાદ મુસલમાન થયા માટે હું આપ (સલ)ની જનાયમમાં જયારે હાજર થયો અને આપને મેં સલામ કીધી કે તરત રસુલુલાહે (સ. અ. સ.) પૂછ્યું કે “જે કયાસે ખદ્રની લગાઇને દહાડે પોતાના મનમાં કેહેવું કે “આવો મામત્રો તો કંથે પણ મેં જોયો નથી એમાં તો ઓરતો સિવાય બીજા કાઇને નહાસવું નહીંજ જોઇએ” તે તમેજ છો કે ?” મેં કહ્યું કે “એશક આપ જોદાના રસુલ છો કારણ કે એ વાત કોઇની સામે મારી જબથોએ બહાર આવી નથી, જે આપ નખી નહીં હોત તો જોદાપાક આપને એ વાતની ખબર કરતે નહીં.”

વળી એવાજ મોઝિઝાએનો આખો એક અધ્યાય ઈમામ જલાલુદ્દીને સૂચીએ (૨૬) ખસાએસે કુલાના બીજા ભાગમાં બંધિયો છે. બધારે જણુવાના સૌખીને તે અધ્યાય વાંચવો. નખી (સલ)થી છુપાનીને કીધા કામની આપે

ખબર આપી હોય એવો દાખલો પણ વાંચશે. ઈબ્ને ઈસહાક અને એહકીએ રિવાયન કીધી છે કે જ્યારે મક્કા શરીફ કુરેશના કાફેરો પાસેથી લાઇ લેવાને તે તરફ જવાનો રસુલુલાહે (સલ) પાકો નિશ્ચય (મિશદો) કરી લીધો ત્યારે હુતિય બિન અખી બલતખઃએ (રદી) મક્કના કાફેરોને આપની અઘાઇની ખબર આપી સાવચેત રેદવાનો એક કાગળ લખી એક ઓરતને આપ્યો અને તેણીએ પોતાના ચોટલામાં સંનાડી ઉંકપર બેસી તેઓ તરફ તદન છુપી રીતે તે રવાના થઇ. હુતિયના આ છુપા કામની ખબર આકાશપરથી (વહીથી) જનાયમ રસુલુલાહે (સલ)ને થતાં તે કાગળ તે ઓરત પાસેથી છીનવી લાવવાને આપે (સલ) હઝરત અલીએ મુર્તઝા અને હઝરત ઝુબેર બિનસ અવામને મોકલ્યા અને તેઓએ તે ઓરત પાસેથી પેપ્રો કાગળ છીનવી આપની જનાયમમાં હાજર કીધો. (બંને હદીસો માટે ખસાએસે કુલા ભા. ૧. નો ખદ્રની લગાઇનો અને મક્કાની કે તેહનો બાબ જુઓ.) એ હદીસને છુપારી અને મુન્સિયે પણ ઘણીજ લંબાણુ સાથે બયાન કીધી છે. આવી ખુશી મોટાઇઓ હોવા છતાં સરખામણી કરી આપની હલકાઇ બતલાવવા ઉભા થવું, રેવરંડળ ! કહો એહ કોન ધરમ હય ?

પછી રેવરંડળ ૧૧મા પેરેગ્રાફમાં લખે છે. “કુઆનમાં તમામ નખીયોના ગુનાહોનું બયાન છે.” હું ધારું છું કે પાદરિયોને કુઆનની સાથે ખાસ દુસમની છે તેથી લખવા નય છે કંઈ અને લખાત્ર નય છે કંઈ બીજું. આ ટેકાણે પણ એમજ થમલું લાગે છે. ખાસ-બલને ટેકાણે - કુઆન લખાઇ ગયું. કારણકે કુઆનમાં તો નોખુવતનો ઓધો મળ્યા પછી એક પણ નખીથી એક પણ નાની કે મોટી જૂલ દીન પોંદ્યાડવામાં કે દીનપર ચાલવામાં થયેલી એક પણ ટેકાણે મળી આવતી નથી.

પણ આપણમાં એ જુબી જરૂર છે કે કોઈ નખી એને નથી જોતે માટે તદ્દન નાલાયક સંપદા અને જુઠામાં જુઠું કામ વધુવું નહીં હોય. અહીં માત્ર એ ત્રણ નમૂના દેખાડું છું (૧) હઝરત છુત (અલ)નું શરણ પીવું અને નાફરિયા બની પોતાની બંને દીકરીઓ સાથે (નજીઝા બિલાહ) જુઠું કામ કરવું (ઉત્પત્તિ ૧૬ કલામ ૩૬-૩૮) (૨) હઝરત ફાઝિદ (અલ) જેવા મહાન પેગંબરનો ઊરિયાની જોરત સાથે (નજીઝા બિલાહ) ઝંતા (બિબ્યાર) કરવો (શમૂએલ ૨ અધ્યાય ૧૧). પોતે ઇસ્રિ ખિસ્ત (અલ)નું લખનતી (શ્રાપિત) થવું (ગ્લાતીઓને પત્ર અધ્યાય ૩) વિગેરે. રેવરંડળ! કુર્બાનમાં નોખોવત મળ્યા પછી એક પણ નખીતો એકાદ યુનો પણ જો ઇસલામી લખાણોથી સામેત કરશે તો તેને માટે રા. ૨૫) નું ઇનામ આપવા હું તૈયાર છું.

પછી રેવરંડળ લખે છે “અને મોહમદ સાહેબને ખાસ હોકમ મળ્યો છે કે “ઇસ્તગદિર લે ઝનેબકા. એટલે પોતાના યુનાહોની માણી માંગ” આ ફકરો લાવવાથી રેવરંડળની મતલબ એ છે કે આખી દુન્યાના પ્રખ્યાત અને મોટા ધર્મોમાં માત્ર સુન્ન જગત મુસલમાનોનું જ માનવું છે કે ખોટાપાકના સધળા નખીયો (અલ) નોખુવત પોહયાડવાના કામોમાં અને નોખુવત મળ્યા પછી ખોટાપાકના નાના કે મોટા કોઈ પણ હુકમને બળવા લાવવામાં કદિ બૂલ કરવા નથી એ તેઓનું માનવું ખોટું છે અને સુન્નત જમાઅત મુસલમાનો પણ ખિસ્તિઓની પેઠે, નખીયો (અલ)ને યુનાહોમાં લંપટ માને. એનો વિસ્તાર અને તફસીલ સાથે ખોલાસો તો તફસીર કબીર વિગેરે મોટી તફસીરોમાં છે. તેમજ ઇઝહારિલ હુક, ઇઝાલ-લુલ શોફુક વિગેરે ખિસ્તિઓના રદમાં છપાવેલી કિતાબોમાં પણ છે, પણ અહીં ધણી ફકરો તેમાંનો કેટલોક સાર લખું છું.

“મકસદ છટ્ટો ઇસમત કે યુનાહોથી બચેલા રહેવાના ખરેખરા અર્થ થું છે તેના બયાનમાં. મુસલમાનો (સધળા અકલે સુન્નત જમાઅત) માને છે કે જેટલાં કામો અકલરાળા, જુવાનીએ પોહચેલા કરનારને હાયે થાય છે, તે કરનારને (સારાં કે નરસાં) કામો કરવાની સત્તા હોય છતાં ખોટાપાક તેઓ (એટલે નખીયો)ને હાયે તેવાં કામો થવા નહીં દે કે જેમાં (નાના કે મોટા) યુનાહ થઇ જવાનો સંભવ હોય.” પછી થોડી લીટીઓ છોડીને લખે છે કે “યુનાહોથી બચેલા રહેવાની ખરી હકીકત એ છે કે (યુનાહોથી બચેલા રહેનારમાં) એ એક તાકાત હોય છે, જે (તેને) નાફરમાનીથી રોકે છે, અને તામેદારી તરફ દોરે છે એ ગુણ શરૂઆતમાં તો યુનાહની જુઠાઇ અને તામેદારીના વખાણો સાંભળી એક તરેહની સ્વભાવિક જરા કમજોર હાલત હોય છે, પણ કરવા લાયક કામો તરફ દોરનારા હુકમોવાળી અને નાલાયક કામોથી અઝાબની ધમકી આપી રોકાણ કરનારી વહીના તેઓ તરફ વારંવાર ખાંચા થકી અથવા ફોઇ વખતે અજાણતામાં અથવા નાની ભૂલચુક થરી બેળપણે જમજ છે, એવા એકાદ મત પ્રમાણે જાણી જોઇને કોઈ ધણો નાનો યુનો થવાથી અથવા વધારે સારા અને વધારે ઉંચા કામો છોડવાથી તેને માટે ઇપકા આવવાથી તે (એટલે યુનાહોથી બચેલા રહેવાનો) તાકાત ધીમે ધીમે પોતાની જગ્યાએ (એટલે નખીયોમાં) પાકી અને મજબુત થઇ જાય છે.” (શર્હ અવાકિફ પા. ૬૯૮)

“ઇસમત એટલે યુનાહથી બચેલા રહેવું એ બેશક ખોટાની મેહેરબાની અને કૃપા છે. પણ એ માટે (નખીયો પર) જખરયાન કે કમાણ કરવામાં આવતું નથી. પણ એની રીતે કરવામાં આવે છે કે જાંદાની સત્તા પણ કાયમ રહે, કે જેથી તેઓ પોતાની જગ્યાથી (ખોટાની) મજા અને તેની તામેદારીમાં લાગી જાય અને

શુનાઈ કરતાં અટકી જાય. અને એજ અત તરફ દરને ઇલામ અપુમનરૂ માનોરીવી (રહ) મળ્યા છે. (કે જેઓ સુન્નત જમાઅતના ભરીદાઓના ઇલામના એક પ્રખ્યાત ઇલામ છે). તરણ કે તેઓ ફરમાવે છે શુનાઈથી અમેલા પુલુ (નિર્બીર રહેવું) એ અનગમશ કે પરીક્ષાને દૂર કરી દેવું નથી (કે જેથી નખીયો (અમર) બેદરેક થઈ જાય). એટલે ઇલામત કોઈ પી પાસે જખરિયાન તાબેદારી કરાવતી નથી તેમજ શુનાઈ કરવા માટે કોઈનામાં અશક્તિ પેદા કરતી નથી. બલકે ખોદાપાકની તે એવી મહેરબાની અને કૃપા છે કે જે તો સારા કામ કરવાની ઇચ્છા અને હુકું કામ કરવાનો અણુ-ગમે પેદા થાય છે, અગર જે તે દરેકને કરવાની શક્તિ તો તેઓ એટલે નખીયો (અમર)માં આપી રહે છે. (શહેર ફિકહે અમકયર, દિલ્લીમાં છપાયેલી પાનું ૪૭).

હઝરત શાહ પલીયુલાક સાહેબ મોદદલિસે દેહલવી (રહ) ફરમાવે છે કે “ઇતમત હાસત્ર થવાનાં તરણ કારણો છે (એટલે તે ત્રણે એક કદાં મળે તેજ ઇલામત હાસત્ર થઈ શકે) એક તો એ કે રણ પેદાશથીજ તે(ના મહાન) માણસનો સ્વભાવ ખરાબ અને હલકી ઇચ્છાઓથી ચામ્પો હોય છે. રખેને કોઈ ખરાબ ઇચ્છાને અંસારો પણ તેને (ચેતાના જીવમાં) માલમ પડે કે (તરતજ તે હિમત ફરિન સાવચેત થઈ જાય છે મુખ્યત્વે ફરિન તે કામોનાં કે જેઓમાં શરીઅત (ધર્મ કામો)ની હદો સંભાળીશોન પડે છે. ખીજું કારણ ખોદા પહી છે જેને જનિ માટે દરેક છૂંદ અને છૂંડ તેને જાહેર આવે છે. ત્રીજું કારણ ખોદા પહ રહ અનગેખી મેહેરબાની છે કે જે, માણસની હોવાને લીધે જે ખરાબ ઇચ્છાઓ પેદા થાય છે તેઓની અને તે માણસની વચ્ચે એકાં (કે આડ) બની જાય છે.” (હુજ્જતુલ-ફલ ખાલેમા પા. ૮૭).

હુજ્જતુલ-ઇસલામ હઝરત ઇલામ કૃપા-

રહીને રાઝી (રહ) ફરમાવે છે કે “આમારા મત પ્રમાણે પ્રસંદ સખાયની વાત (કે મનહંમ) એ છે કે તેઓ (નખીયો (અમર)થી નોખુવતના જમાનામાં નહીં તો મોટા શુ હો કરવામાં આવે છે અને નહીં નાતો શુ હો, જેને માટે ધર્મી દલીલો બયાન કરવામાં આવી છે.” (તફરીરે કમીર અલ્લ રહી પાનું ૪૫૭).

હઝરત ઇલામુલ અમરમા અપુ હનીફા (રહ) ફરમાવે છે, “નખીયો અલેહિમુસ્સલામમાં દરેક દરેક નાનાં અને મોટા (દરેક) શુનાઈથી અને કુદરથી અને બૂંડી વાતોથી બચાવવામાં આવેલા હોય છે, તેઓથી કંઈ જુજ તકસીરો કે બુલયુક કોઈ વખતે થઈ જાય છે” એ ફારાની શર્હમાં અખામા મુલા અપી કારી (રહ) ફરમાવે છે કે “આ તેઓની તકસીરો અને બુલયુક (બંને જોતાં બુલયુક કે તકસીરો હોતી નથી કેમકે ઉપાન પ્રકારમાં ખુદ્દુ લખેલું છે કે તો મોટા દરેક શુનાઈથી તેઓ બચાવવામાં આવેલા હોય છે પણ) તેઓના ઉંચા દરજ્જાઓ અને પ્રકાશિત હાલતોને જોતાં તે(ઓનાં કેટલાક કામો) તકસીર કે બુલયુકવાળાં કામ (માત્ર જહેરમાં) દેખાય છે.” એટલે તેઓથી એવાં કામો જરૂર થયેલાં છે કે જે કામો તેઓનાં કરતાં હલકા દરજ્જાવાળાઓને તે વાત કે તે જાને એવાં કામો છે તેથી તે કામો નખીયો (અમર)ને માટે માત્ર મહાવરાની રૂએ, નહીં કે ધર્મ કામોનાં રૂએ, તકસીરો કે બુલયુક જુવાં છે જેનું બયાન દલીલ સાથે પણ અમળ આવશે ક. અ. તઆલા (શહેર ફિકહે અમકયર પા. ૪૭)

રખેને કોઈ ખેરો કે કાજો રવરંડ સત્રાસ કરવા ઉત્તા થાય કે એ તો તમારા પાંડતો અને વર્મ વિદ્વાના ત પડેલા કાવદાઓ છે અને માટે કુબાનના કાઠ આવ્યા કે હદીસ બેદર અ તો તેઓના મનની ક્ષાંત કરવા ત આવ્યા પણ લખું છું કે જેથી સાબેલ થઈ જાય કે

મુસલમાનોના ધર્મ વિદ્વાનોએ જે કંઈ લખ્યું છે તે કુર્આન અને હદીસપરથીજ લખ્યું છે. ૧. “કહ્યપણ શક સુમેદ વગર તું (ધર્મના) ખરા મજબૂત રસ્તાપર (ચાલી રહેા) છે. (સૂરએ હુદ ૩૬અ ૯મો) ૨. “મેશક લોકોને તું (ધર્મના) સિધા રસ્તા તરફ ચલાવી રહેશે છે” (પારા ૨૨૫ ૩૬અ ૧) ૩. “ખરેખાત તું જાહેર સમ્યાધ (ધાર્મિક ખરાપણ) પર છે (સૂરએ નમ્લ ૩૬અ ૬) ૪. “જેણે રસૂલની તાબેદારી કીધી ત્યારે તેણે (મેશક) ખોદાની(જ) તાબેદારી કીધી.” (સૂરએ નિસા. ૩૬અ ૧૧) ૫. “અને ખોદાના પસંદ કરાયેલા બનવા માટે કેરી રીતે ચાલવું તેને વાસ્તે” ખોદાના રસૂલમાં (તેઓના અકીદા અને અમલો એજ) તમારે વાસ્તે સારા નમૂના છે. (સૂરએ અહઝાબ ૩૬અ ૩). પહેલી આયતમાં પોતે નખીતું દરેક બાબ-તમાં યુનાહથી અબ્રેલા હોતું ખુદા શબ્દોમાં છે ત્યારેજ કહેવાયું કે તું ખરા માર્ગપર ચાલી રહેા છે એમાં જરાએ ભુલચુક નથી. બીજામાં નખી જે કંઈ અમલો અને અકીદાઓ ઉમ્મતને શિખાડે છે તે સમજી શીઝણ યુનાહો તથા ભુલચુકમાં પાક છે તેનું ચોખ્ખું બ્યાન છે કે લોકોને જે રસ્તો નખી દેખાડે છે. ત્રીજા આયત ખારે દાવા સાથે ઉપક્ષી બને આવ-તોની તદ્દસીલ કરે છે કે બને દાવા જરા પણ ઠંકાયલા કે છુપેલા નથી. પછી ચોથી આયતે તો સાદ્ અર્થોનાં જાણે દરવાજે ઉઘાડી દાખે કે જે પોતે ખોદા દુન્યામાં જાહેર થઈ શકોને જે રસ્તે ચાલવાના હુકમ ફરમાવતે અને જાહેર છે કે ખોદાપાક ભુલચુકથી કે યુન્હો કરવા કરાવવામાં પાક છે, તેનીજ તરેહનું શિક્ષણ નખીનું પણ છે. એટલે ભુલચુક યુન્હોઓથી પાક છે. તેથીજ નખીની તાબેદારી કરવી ખુ-દાની તાબેદારી કીધેલી મણાઇ છે. પાંચમી આયતે તો એ બાબતના સબળા શક સુમેદને જરૂરથી નાખુદ કરી દીધી કેમકે ખરા ધાર્મિક બનવા માટે કોઈ નખુનાની જરૂર હતી

કે જેને જેમને માણસ પોતાને તેવોજ બનાવી શકે. અને જાહેર છે કે નખીને પોતે ખોદા-પાકે નમુને બનાવી દુન્યામાં મોકલ્યા છે અને ખોદાપાકના બનાવેલા હિદાયત (સત્યમાર્ગ)ના નમૂનામાં ભુલચુક, યુન્હો કે ખામી હોયજ કયાંથી ત્યારે સામે ૧ થઈ ગયું કે નખીયો (અથ) ભુલચુક, યુન્હો, ખામી દરેકથી પોતાની નોખુવતના જમાનામાં તદન અબેલા અને અચાવેલા હોય છે. કુર્આનમાં એ વાતને સાબિત કરનારી બીજી આયતો અને કિતાબોમાં ધણી હરીસો છે આ ઠંકણે હું આટલા પર બસ કરું છું.

બ્યારે કુર્આન હદીસમાં આટલું બધું છે છતાં રેવરંડજના લખ્યા પ્રમાણે પોતાના યુના-હોની મારી માંગવાનો હુકમ જનાય મોહંમદ પેગંબર સાહેબને સૂરએ મોહંમદ ૩૬અ ૨) માં કેમ થયો? એ સવાલ ઉઠશે તો જાહેર છે કે ઉપરું લખાણ વાંચીને દરેક સમજી માણસ વિચારશે કે અહીં મારી માંગવાની મતલબ કંઈ જુદીજ હોવી જોઈએ. હવે તે મતલબ સાંભળો. તદ્દરીરે ફતહુલ બ્યાનમાં છે કે “એની મતલબ એ છે કે, ખોદાપાકથી એવી રીતની મારી માંગો કે (કોઈપણ તરેહના) યુન્હો તમારાથી ચાલજ નહીં. (પાનું ૨૮૩). તદ્દ-સીરે કમીરમાં એવી આયતોનાં જવાબ એ છે કે માણસથી ધણું કરીને સારી સ્થાન કામે કરવાનાં રહી જાય છે. અગર જો તે સારાં કામે કરે છે. તેણે સારાં કામે તો કાંઈ પણ જે કામે, તે કીધેલાં સારાં કામે કરતાં વધારે સારાં હતાં, તે કરવાનાં રહી જવાને તે પોતે યુન્હો માને છે અગર જો તે યુન્હો નથી. કારણકે કામદો છે કે સારા માણસોનાં સારાં કામે મહાન પુરોના કમર અથવા ભુલચુક મણાય છે. અને તેમજ મહાન લોકો ખોદાની આગળ પોતાને હમેશા હલકા અને નીચ મણે છે તેથી રખેને કોઈ કામમાં ભુલચુક થઈ ગઈ હશે રખેને દલાયતી કપાલતમાં કંઈ ખામી રહી ગઈ હશે એવા વિચારથી તેઓ પોતાને

શુદ્ધેશ્વર ગણીને પોતાના ઉત્તમ કામેને પણ અધુરા ગણી જાણે શુદ્ધેશ્વર થઈ ગયો હોય એવી રીતે ખોદાપાકની માફ માંજે છે. જેવી રીતે કે હજારત પેગંબર મોહનંદ (સહ) દૂરમાવે છે કે હું રાત દિવસમાં સો વખતે માફી માંગું છું

આ હુંક બયાનથી એવી આચતોની અસહ મતલબ તેમજ નખીયો (અલ)નું ભુલચુક થી, શુદ્ધેશ્વર પાક થતું હવે સાદુ રીતે સમજાવ્યું હતું. પછી એજ અગ્યારમાં પેરેશ્વારમાં રેવરંડછ લખે છે “અને વધારામાં તેમની હાલતનું આયુ બયાન છે કે “વજદેકા જાલન ફે હઈ”. રેવરંડા પર અફસોસ છે કે લખાણ પ્રગટ કરતી વખતે જે ભાષાને પોતે નહીં જાણતા હોય તેના ચાતો શબ્દો લખેજ નહીં. ફક્ત તજુમો લખે ચાતો કાંઈ જાણીતા માણસ પાસે ખરા શબ્દો લખાવી કે ખોલાવી તેને સાંભળી પછી લખે. આ પેરેશ્વારની જાને આચતો રેવરંડછએ ખેટી લખી. તે પણ એટલા દરજ્જાની ખોટાકે મુસલમાનોના છ સાત વર્ષના છોકરાને તેમાં બૂલો કાઢવાની અને લખનારને અરખી ભાષાથી તદ્દન અજાણ ગણવાની જરૂર પડે. કારણ કે મજકુર આચત સરએ વદહોદાની છે જે ધણી ખરા નાના અચ્ચાઓને મોઢે યાદ હોય છે. ખરી આચત એવી રીતે છે “વ વજદેકા જાલન ફહદા.” રેવરંડછ તેના અર્થ કરે છે “એટલે મેં તને શુભરાહ જોયો અને તારા હિદા મત કીધી.” રેવરંડછ! ઉપર હું ધણી ટેકાણે લખી આવ્યો છું કે દરેક ભાષામાં એક શબ્દના ધણી અર્થ થાય છે, અને જે ટેકાણે જે શબ્દ ખરી રીતે જે અર્થમાં લાગુ પડતો હશે ત્યાં તેજ અર્થ લેવાને સમજી માણસ યોગ્ય ગણે છે. જે ત્યાં ખીજ અર્થ લીધેલા હશે તો તે લેનારની મર્યાદા અને અજ્ઞાનતા ગણાશે “દાલન” કે “જાલન” તો અર્થ આ ટેકાણે વિશ્વાસ કે ધમાનથી ભટકેલાના નથી પણ અરખતો મહાવરો છે કે “દલ્લા માઓહિલ લખન.” રેવરંડછને જોઈએ કે એના અર્થ એવી રીતે કરે કે

“દુધમાં પાણી શુભરાહ થઈ ગયું” પણ અહીં એવા અર્થો કરતાં રેવરંડા એટલાજ માટે અચ્ચારો કે લોકો હાંસી કરશે કે પાણી તે વળી શુભરાહ કેમ કરીને થાય.

પણ અફસોસ છે કે એક પેગંબરની હલકાઈ કરવામાં ખોદાપાક અને લોકો આગળ એવા ખોટા અર્થો પ્રગટ કરતાં તેઓને જરા શરમ નહીં આવી એટલું તો કિયારવું હતું કે જે કિતાબમાં જે મહાન પુરૂષને માટે ઉપર લખેલી આચતો જેવી સંખ્યાબંધ આચતો એવી છે કે જેમાં તે મહાન પુરૂષને ખરેખરા સત્યપર ચાલનાર અને ચક્રાવનાર કહેવામાં આવ્યો હોય તેમજ માટે આવો અપમાન ભરેલો શબ્દ તેજ કિતાબમાં એક અમલુ માણસ પણ વાપરશે નહીં. ત્યારે જરૂર છે કે પેગંબર જેવા મહાન પુરૂષના માનને લાયક જે અર્થો તે શબ્દના હશે તેજ અર્થો અહીં લેવા પડશે, તેટલાજ માટે મોહસ્સિરોએ એના ધણી અર્થો કીધા છે, જેમાંથી માત્ર એ અર્થો અહીં નકલ કરે છું. (૧) ઉપલા ફકરાના અર્થ એટલે દુધમાં પાણી એવી રીતે ભળી ગયું છે કે એક ખીજમાં દેખીતો કંઈ તફાવત દેખાતો નથી, તેવીજ રીતે અહીં આચતના અર્થ એ થશે કે મકાના કાફિરોમાં આપ એવી રીતે હતા કે અજાણ તથા બહારગામના માણસ અને આ ત્યાં અને કાફિરોમાં કંઈ તફાવત દેખાતો ન હતો એમ છુપી હાલતમાં ખોદા પોતે જોયો ત્યારે અને નેણુવતનો ખરો તાર્ક દેખાડ્યો કે જેથી દરેક જોનારને આપમાં અને કાફિરોમાં દેખીતો તફાવત જણાઈ આવે. ખીજ અર્થ એ થવાના કે આપ આરખ દેશમાં ખોદાપાકની આગળ આપ એકલા એવા હતા કે ખરા માર્ગ પર હોવાને લીધે આપનું મદદગાર કેઈ હતું નહીં. ત્યારે આપને નેણુવતનો એવો માર્ગ દેખાડવામાં આવ્યો કે જેથી યોગ્ય વખતમાં લાખો માણસો આપના તાખેદાર થઈ મદદગાર બની ગયા.

કારણ કે આરબ શોકોને મહાવરો છે કે મોટા વિશાળ મેદાનમાં જે એકનું એક ઝાડ હોય છે તેને તેઓ “દાહલુન” કે “ઝાહલુન” કહે છે, કે જે ઝાડને વાવઝાડા વિગેરેના આય-કાથી ટેકો દઇ ખયાનનાર કાઇ બીજું ઝાડ તેની આબુખાબુએ હોતું નથી. (જુઓ તદ્દ-સીરે કપીડો). •

એકજ શબ્દ જ્યારે કેઈ હલકા દરજ્જાના માણસને માટે વપરાય છે ત્યારે તેના અર્થ હલકાઈના સેવાજ પડશે. પણ તેના તેજ શબ્દ જ્યારે કેઈ મોટા દરજ્જાના માણસને માટે વપરાયેલો હોય તો તે ઠંકણે તે મહાન માણસ માટે પણ તેવીજ હલકાઈના અર્થ સેવાતા નથી. એને માટે રેવરંડી આપનાજ જેવા એક કાળા રેવરંડ મીસ્ટર અકબર મસીહ પોતાની કિતાબ “તનકીહે ઉલુહીયતે મસીહ ના પાના દર્માં લખે છે કે “અ. ચોપડીના પાના ૬૩માં અમે લખી ગયા છીએ કે એકજ શબ્દ એ જુદા જુદા દરજ્જાના માણસો માટે વપરાયેલી તે બંને એકજ દરજ્જાના થઈ શકતા નથી. (દાખલા તરીકે) જે શબ્દો ખોદા-પાકને માટે વપરાયેલા હોય છે તો તેના અર્થ “અપાર કે “અગણિત” (ગૈર મહદ્દ) લેવાશે (પણ) માણસ ભલિને માટે (વપરાયેલા દશે તો તેના અર્થ) તદ્દન “હદ અંદરના કે ગણતરી અંદરના” (મહદ્દ) અને હલકા દરજ્જાના ગણુશે..... જેવી રીતે કે “તે સૌ કંઈ જાણે છે.” ફકરાથી અગર જે ખડે બેતાં અપાર ચાન (ધર્મે ગૈર મહદ્દ) અથવા સર્વસત્તા (હમા હાની) કાઈને માટે સામેત થતી નથી. છતાં આયખલામાં ખોદાપાકને સર્વચ હોવાનું શુણુ (સિદ્ધતે હમાહાની) ધણીજ ખુદી રીતે લગાડવામાં આવે છે તેથી કરીને ખોદા માટે તે પવિત્ર કિતાબમાં જે જે ઠંકણે લખ્યું છે કે તે (ખોદા) બધુંએ, અથવા (તે) સધળું જાણે છે “(ચોહાનનો પહેલો પત્ર કલામ ૨૦મી અખ્યા ૩), તે બધે ઠંકણે સર્વસત્તા (એટલે

ધર્મે માફાના વખાણકોને અથવા વર્તમાન, જૂન અને ભવિષ્યનું બધુંએ જાણનાર)ના અર્થ જરાપણ અચકાયા વગર સેવા પડશે; પણ એનાથી ઉલટું જ્યારે આયખલા ધણીજ તદ્દ-સિલ સાથે દરેક માણસને કમી બુદ્ધિવાળો અપૂર્ણ જનવાળો ખતલાવી રહી છે. ત્યારે તેને માટે તેજ શબ્દો “તમે સધળું જાણો છો (ચોહાનનો પહેલો પત્ર, રજા અધ્યયની ૨૦મી કલામ), જ્યારે વાપરવામાં આવ્યા છે તો તેના અર્થ થોડા અને નજીવાના સધળા માણસો કરે છે.”

હવે રેવરંડીને હું પુછું છું કે મજકુર કાળા રેવરંડના પ્રખ્યાત લખાણ મુજબ “ઝંબ” અને “ઇસ્તિગદાર” એ બે શબ્દો જ્યારે એક સામાન્ય ઉમ્મતી અને એક સૌથી મોટા દરજ્જાના, અકલી નકલી નિલકુલ સાચી અને મજ-ખુત હલીલોથી ગુનાહોથી બચેલા નખીને માટે કુર્આન જેવી શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ, ફસીહ અને બલીગ અર્થાં લખાતા ઇલાહી કલામમાં વપરાયા હોય ત્યારે બંનેના દરજ્જાપર નજર નાંખી ઇન્સા-થી બંનેને માટે જે જે અર્થો યોગ્ય અને બંધ-બેસતા તે લખાતા શબ્દાર્થ કાષ (હુમાત કે દિલ્લનરી) દેખાડતી હોય તેજ અર્થો સેવા એજ દાનિશમંદીનું કામ ગણુશે અને તેમ નહીં કરનારને મજકુર રેવરંડના લખાણ પ્રમાણે સૌ શોકોને એટલે મુસલમાનોને તેમજ ખ્રિસ્તિ-આને નાદાન ગણુવોજ પડશે.

એટલે જ્યારે “ઝંબ” એટલે ગુન્હો અને “ઇસ્તિગદાર” એટલે ખુદાપાકથી પોતાની ગુનાહોની માફી માંગવી એ શબ્દો એક મહાન નખીને માટે વપરાયા હોય તો તેના અર્થ તેમજ “ઝાહલુન” એ શબ્દના અર્થ એવા કરીશું કે તે મહાન પુરૂષની મોટાઈ, દરજ્જા અને પદ્ધિમાં જરાએ બેઅબની થઈ નહીં જાય જેવી રીતે કે ખોલાસા સાથે હું ઉપર લખી આવ્યો. પણ મજકુર ત્રણ શબ્દો કાઈ એવા

ગુનેહમાર પાપીને માટે વધારાના હોય કે જેણે બ્યબિઆર (ઝિના), ચોરી, કતલ વિગેરે પાપોનાં કામો કીધાં હોય અથવા કરવાની કોશિશ કીધી હોય પણ તેમાં તે કોઇ એકાંતિત શિક્ષણને લીધે લાચારીએ નાસિપાસ થઇ, કરી શક્યો નહીં હોય ત્યારે તે દેહકાળે બેશક મજબૂર શબ્દો ના ગુનરાહ, પાપી, પાપો થકી મારી માંગવી નાજ અર્થ જરૂર કરીશું.

પછી એજ પેરેઆદમાં રેવરંડજી લખે છે કે “હવે મસીહની આખત કોઇ પણ ખતા અથવા ગુનાહ નથી, તેમજ ઇસ્તિગ્દારને એટલે ગુનાહોની મારી માંગવાની હિદાયત પણ નથી,”

રેવરંડજી ! મસીહ (અલ)ની આખત કોઇ પણ ખતા અથવા ગુનાહો તેમજ ઇસ્તિગ્દારની હિદાયત આપખલમાં નથી કે કો'આને શરીરમાં નથી ? તે તમે સાફ લખ્યું નથી કુઆને શરીર તો એક પણ નાનામાં નાના દરજ્જાના નખીને માટે તેને નોહુવત મળ્યા પછી કોઇ પણ નાના મોટા ગુનાહનેજ કખૂત રાખતુ નથી તો હજરત ઇસા મસીહ (અલ) જેવા મહાન નખીને માટે તે કેમ એવા નાલાયક શબ્દો? વાપરશે અલખત આપના મોટા દરજ્જાને લાયક હોય તેવું મોટું કામ ન કરતાં કોઈ હલકું કામ તેના બદલામાં જૂઝૂકે થઇ ગયું હોય અથવા તો કાશિરેની સાથે ઉઠતું બેસતું થતું હતું તેથી તેઓના અતિપાક દિલના દૂરપર તેઓની સોખમથી કંઇ ખરાય નહીં અસર આવી હોય તેને માટે ખુલ્લો ઇશારો છે કે આપ (અલ) બેશક ઇસ્તિગ્દાર કરતા હશે કે જેથી “વ મોતહહેરેકા મિનદલઝીના કદર” (પારા કનો ૧૪મો રૂઝમ). એટલે જે લોકોએ કુદર કીધું તેઓથી તને હું પાક કરનાર છું શબ્દો આપપર ઉતારી આપના ઇસ્તિગ્દારના કખૂત થવાની આપને ખબર આપી. અને જાહેર છે કે આપ ઇસ્તિગ્દાર કરતા હશે ત્યારેજ તો “વ મોતહહેરેકા” એટલે હું તને પાક કરનાર

છું ની ખુશખબર આપી. એમાં ગુનાહોની મારી આપીને પાપ કરવા સિવાય બીજા કોઇ અર્થ કુઆને મજબૂત મહાવરા પ્રમાણે થઇ શકતા નથી પણ ગુનાહોથી તેજ નહીં જીવન-ચુકથી થયલાં નહીં કામોનાજ અર્થ આહી લેવા પડશે. કેમ રેવરંડજી મસીહને મારી મળવી કુઆથી સામેત થઇ કે નહીં ?

પણ આપખલથી ગુનાહો કે ઇસ્તિગ્દાર મસીહ (અલ)ને માટે સામેત નથી. એવો તમારો દાવો હશે. તો સાંભળો. ખ્રિસ્તિઓ મસીહ (અલ)ને દેવ માને છે પણ શુણિએ ચઢવા અને પોતાના દુરમોને હાથે કતલ થવાની આપખલ તેઓને માટે શો ફેસલો આપે છે તે વાંચો “ત્યારે પલ શું તું, તને મારી નાંખનારની આગળ એમ કહીશ કે, હું દેવ છું ? પણ તને ધા મારનારના હાથમાં તો તું મણસ છે, દેવ તો નહીં.” (જૂનો કરાર હઝકીએલ ૨૮મો અધ્યાયની ૬મી કલમ. સામેત થયું કે તેઓ મણસ હતા. બ્યારે માણસ સામે થવા ત્યારે “પણ માણસ દેવની આગળ ન્યાયી કેમ કરીને ઠેરે ?” (જૂનો કરાર અયુધ અધ્યાય ૯ની ૨૭ કલમ). “શું માણસ ઇશ્વર આગળ ન્યાયી હોય ? શું મનુષ્ય પોતાના કર્તા આગળ શુદ્ધ હોય ?” (અયુધ ૪થા અધ્યાયની ૧૭મી કલમ). જેથી સામેત થયું કે આપખલ દરેક નખીને અને જે નખી નથી તે દરેકને જીવનચુક નાના મોટા ગુનાહો વિગેરેમાં એજ સરખા ગણી તેઓને અન્યાયી અને અશુદ્ધ એટલે બે ઇન્સાફ અને ગુનાહોના મેલથી નાપક ગણે છે અને હઝકીએલવાળી કિપલી કલમથી ચોખખી રીતે મસીહ (અલ)ને મેં માણસ સામેત કીધાં છે તેથી આપને તેમજ બીજા બધાં માણસોને પોતાની બે ઇન્સાફ અને ગુનાહોના મેલાપણને માટે શું મારી કો માંગવી જોઇએ ?

“માણસ શું છે કે તે િજલંક હોય ? ને સ્વીજન્ય (આરંતથી જન્મેલો કોણ છે) કે તે

નૈક હોય ?" (અમુક અધ્યાય ૧૫ની ૧૪મી કલમ) "તો મનુષ્ય જે કોડો છે તે, ને મનુષ્ય પુત્ર જે કોડો છે તે કેવી રીતે (શુદ્ધ) હોય ?" (અમુક રચના અધ્યાયની ૬ ક્રી કલમ). સુખકાનક્ષત્ર! કેવો સારો ફેસલો છે આપું જગત પ્રાપ્ત છે કે મસીહ (અલ) જી જનિત (ઓરતને પેટ (જન્મસ્થા) હતા. તેઓ કદાપણ ભૂલચૂકથી પાક હોઈ શકતા નથી અને તેથી તેઓએ પોતાના યુનાહોની માફી માંગેલી હોવીજ જોઈએ. અહાહાહા! મસીહ (અલ) કેવા ખુશા શબ્દોમાં પોતે પણ માફી માંગી રહેલા છે અને પોતાના તામેદારને પ્રાર્થના કરી ભૂલચૂક અને નાના મોટા યુનાહોની માફી મેળવવા માટે કેવી ઉમદા દોઆ શીખવી રહ્યા છે! "ઓ આકાશમાંના અમારા પાપ! તારું નામ પવિત્ર મનાઓ, તારું રાજ્ય આવો; જેમ આકાશમાં તેમ પૃથ્વીપર તારી ઇચ્છા પુરી થાઓ. દિવસની અમારી રોટલી આજ અમને આપ; અને જેમ અમે અમારા મુશ્કેલીઓને માફ કર્યા છે તેમ તું અમારાં મુશ્કેલી અમને માફ કર; અને અમને પરીક્ષામાં ન લાવ, પણ છુટાથી અમારો છુટકો કર કેમકે રાજ્ય તથા પરાક્રમ તથા મહિમા સર્વકળ સુધી તારાં છે. આમેન. (નવો કરાર મૂકી. ૬ ક્રી અધ્યાયની ૯થી ૧૩મી કલમ). મજબૂર કલમમાં "મુશ્કેલી"ને માટે અંગ્રેજીમાં I confess શબ્દ છે જેના અર્થ કરજના-છે, ત્યારે જાહેર છે કે અમારાપર ખોટાપાકનું કરજ તેના હુકમો તેની મજબૂત મૂળ્ય જગતી લાવવા ઓળ હોય છે, અને તે જગતી લાવવામાં જે ભૂલો થાય તેનીજ માફી ઉપલી દોઆમાં માંગવામાં આવી છે, જેને અરબી ભાષામાં ઝંબ કહે છે. વળી "માફી માંગવી" ને માટે અંગ્રેજી આપનલમાં ask to forgive શબ્દ છે જેના ચોખ્ખા અર્થ અરબી ભાષામાં "ઇસ્તિગ્ફાર" ના છે. ત્યારે રેવરંડજી! "ઇસ્તિગ્ફાર લે ઝંબેકા" એટલે પોતાના યુનાહોની તું માફી માંગ જેમ

હઝરત મહંમદ પેગંબર લાહેવને માટે કુર્આનમાં હુકમ હતો અને આપે તેમ માફી માંગી તેમજ અહીં મસીહ (અલ) અને તેઓના તામેદારોએ માફી માંગી ત્યારે "તેમજ ઇસ્તિગ્ફાર એટલે યુનાહોની મફી માંગવાની દિદા-યત પણ નથી" તમારા ફકરાનો પોતે તમારી ખાસ બેજ ત્યારે રદ કીધેલો હોય ત્યારે કુર્આનને તેને દોરવવાની શી જરૂર?

ખ્રિસ્તિઓમાં હમેશોના આગલા જમાનાનો અને આ જમાનાનો એ રિવાજ છે કે નાના મોટા યુનાહોની અથવા ભૂલચૂકની માફી ખોદા-પાક પાસે મેળવવી હોય તોજ પાદરીઓ પાસે "આપ્તિસ્મા" લે છે. હવે જુઓ રેવરંડજીના ઇશુ કેવી રીતે આપ્તિસ્મા લે છે. "અને તે દહાડાઓમાં એમ થયું કે ઇસુ, ગાલીલના નીઝારેથથી આવ્યો ને યરુસલમાં ચોદાનથી આપ્તિસ્મા પામ્યો (નવો કરાર સાફની લખેલી સુવાર્તા અધ્યાય ૧ની ૯મી કલમ). કોઈને શક શુભેદ પેદા થાય કે ચોદાન જે આપ્તિસ્મા આપતા હતા તે કોણ જાણે યુનાહોની માફી મેળવવાનો આપ્તિસ્મા હતો કે કોણ ખીજ તરે-હનો તેની ખાત્રી માટે સાંભળો "તેમ, ચોદાન રાતમાં આપ્તિસ્મા કરતો તથા પાપોની મફીને સ્માર, પસ્તાવાનું (એટલે તૈનાનું) આપ્તિસ્મા પ્રસિદ્ધ કરતો હતો અને આખા યહુદાઈ દેશના તથા યરુસાલેમના રહેવાસીઓ તેની પાસે ગયાં, ને બધા પોતાનાં પાપ કબૂલ કરીને યરુસલ નદીમાં તેનાથી આપ્તિસ્મા પામ્યા." (માર્ક અધ્યાય ૧ની ૪-૫ કલમ). આ કલમેજો રેવરંડજીને જરૂર જાગૃત કરી નાંખ્યા હશે કે "હવે મસીહની આપત કોઈપણ ખતા અથવા યુનાહ નથી" જે મેં લખેલી માણું છે તે ખરે-ખાર માફી જાહેર બૂલ છે, મારા પોતાનાજ ધર્મશાસ્ત્રી અજાણ્યાપણું છે અને મુસ્લિમોના નોને ઘાકો દેવો છે.

એજ પેરેયારમાં ત્યારપછી રેવરંડજી લખે છે કે "જોકે તમામ નખ્ખોમાં તેની જ્ઞાનમાં

એમ લખેલું છે કે:—આ દુન્યામાં તથા આખેરતમાં તે સાહેબે મરતયા છે માટે હરેક રીતે મસીહ ઉત્તમ છે.” રેવરંડ! ઉપલા પેરેઆફ્રીમાં તે તમે કુઆંતિ શરીફની કહ સરતના કયા રફૂઆમાં છે તે બધુંએ લખતા હતા પણ હમા પેરેઆફ્રી આહી સુધી જે જે આયતો આવી તેને માટે સરતનું નામકામ કંઈ લખતા નથી એનું શું કારણ? તેમજ પોતાના દાવા માટે કુઆંતિની દલીલપણુ લાવતા નથી એમાં પણ કોઇ ઉડો બેદ હશે ખરે? બહેરમાં તો એજ જણાય છે કે કુઆંતિમાં તપાસ્યા વગર કોઇ કાળા રેવરંડે જેમ ખેડું ખરું લખેલું તેની તમે નકલ ઉતારી પોતાના માથેની મિશનની શરજ બળવી છે.

જુઓ ખરી રીતે એ આયત એવી રીતે છે “વછહન શિદ્દુન્યા વલ આખેરતે વ મિનલ મોકરરેખીન.” (સરએ આલે ઇબ્રાન રફૂઅ પમે). એમાં તમે “વ મિનલ મોકરરેખીન”નો તબ્દુમે “અને ખોદાના પ્યારા બંદાઓમાંનો એક થશે” છોડી દીધો કેમકે તમારી મતલબને તે નુકશાનકારક છે. પોને તમારી લખેલી આયત તમારા દાવાને જુદાં છે. કારણકે આયત તો કહી રહેલી છે કે જેમ બંધા નખીયો આ દુન્યા અને આખેરતમાં સાહેબે મરતયા એટલે ખોદાપાકની સઘળી પેદા કૃષિલી વસ્તુઓમાં દુન્યા અને આખેરત (પરલોક)માં, ખોદાપાકની આગળ, સૌથી મોટા દરજ્જાના છે અને તેથી તે સઘળા અક્રાહપાકના પ્રસન્ન (મકબૂર) બંદા છે, મસીહ (અલ.) પણ તેઓમાંના એક થશે. કારણકે એ શબ્દોને તો ક્રિસ્તાઓ હજી ખુશખબરી તરીકે, હઝરત ખીખી મયમ (રદી)ને સંબળાવી રહેલા છે, કે તેઓની ખાત્રી થઇ ગય કે જે મસીહની તેઓ ખુશખબરી દઇ રહેલા છે તે કોઇ સામાન્ય ઉમ્મતી માણસ થવાના નથી પણ એક મહાન પેગંબર થવાના છે. એવાજ શબ્દો હઝરત મૂસા (અલ.)ને માટે કુઆંતિ વારંદા છે કે “વ કાનાં ઇદ-

લાલે વછહા” (સરએ અલકાબને હમે રફૂઅ). એટલે ખોદાપાકની જનાબમાં હઝરત મૂસા (અલ) સાહેબે મરતયા અને મોટી ઇજ્જતવાળા છે. જેથી તમારો દાવો કે “બહકે તમામ નખીઓમાં તેની શાનમાં એમ લખેલું છે” કે તે “વછહ” છે ખોટા નીકળ્યો અને બહેર ઘોઠો સામેત થયો પછી મસીહ ઉત્તમ કેમ બચાઇ શકે?

પેરેઆફ ૧૨માં રેવરંડજી લખે છે “મહ-મદ સાહેબ ૬૩ અથવા ૬૪ વરસની ઉમરે વફાત પામી ગયા, તેને ૧૩૦૦થી વધારે વરસ થયાં છે, અને ખીજ માણસોની માફક દેનાવવામાં આવ્યા તથા ખાકમાં મળી ગયા. પણ મસીહ તો ૧૯૦૦ વરસ થયાં આસમાનમાં જીવતો છે. અને હમેશાં જીવતો રહેશે.” દુન્યામાં જેટલી વસ્તુઓ છે પછી તે જમીનપરની હોય કે આકાશપરની, તે બધી વસ્તુઓને મોત, એટલે એક વખતે દના જરૂર થયું છે; પછી તે નખી હોય કે વલી હોય, વહેલાં કે મોડે, કયામત આગળ એક વખત તેઓને મોત જરૂર આવશે પછી તેઓ આકાશમાં કેમ ન ઉડાવી લેવાય, શું હુનોખનખી (જુનો કરાર ઉત્પત્તિ અધ્યાય પની ૨૪મી કલમ) એલિયાહ નખી (રાજન ૨ અધ્યાય ૨ની કલમ ૧૧ મુજબ) આકાશોપર ઉડાવી લેવામાં નહીં આવ્યા? મસીહ તો શળી પર વશાત પામ્યા (મરી ગયા) પછી, ક્રિસ્તીઓના માનવા પ્રમાણે ખીજ માણસોની માફક ના શું પણ એક હલકામાં હલકા પાખી માણસની પેઠે ધણીજ બેઆયર ખરી રીતે દેનાવવામાં (દાટવામાં) આવ્યા હતા (જુઓ નવો કરાર. લુકનો ૨૩-૨૪ મો અધ્યાય), પણ હુનોખ નખી અને એલીયાહ નખીને તો જરાપણુ ઇજ કે મોતની લેહજત અપાડ્યા વગર ધણીજ પ્યાર અને માન સાથે આકાશોપર ખોદાપાકે ઉડાવી લીધેલા. તેમજ મસીહને તો હજી આકાશોપર ગવાને માન ૧૯૦૦ વરસ થયાં છે. પણ હુનોખ અને

એલીયાહ નખીને તો હજારો વર્ષ થયાં છે કે તેઓ આકાશોપર જવતા છે પછી મસીહ કરતાં હોને, ખ અને એલીયાહ તમારીજ સરખા-મણીના કાયદા મુજબ દરેક વાતમાં અદ્વચ અને આલા (ઉત્તમ કે શ્રેષ્ઠ) કેમ ગણાય નહીં?

રેવરંડજનો એક ફકરો રહી ગયો “તથા ખાકમાં મળી ગયા.” જે કોઈ મુસલમાનની કલમશી એ ફકરો નીકળ્યો હોત તો તેના અર્થ કોહીને મટોડી થઇ જવાના લેવાતે નહીં પણ ભોંયની અંદર દટાઇ ગયાના લેવાતે. કારણ કે અહલે સુનંત વલ ખમાયત, હનશીયા, શાફેઈયા, માલેકશીયા અને હંખલીયા એકમતે એ વાતને માને છે કે નખીયાનાં શરીરને દાટવા પછી મટોડીથી કંઈ પણ તુકશાની પોહોંચતી નથી, જેવી રીતે કે સોનાને મટોડી ખાઇ જતી નથી. પણ રેવરંડજનો હેતુ તો “ખીજ માણસોની માફક” ફકરો લાવવાથી સાફ જણાય છે કે જેમ ખીજ માણસોનાં શરીર થોડા વરસોમાં કપરમાં મટોડી થઇ જાય છે તેમ નખીયાનાં શરીરો પણ મટોડી થઇ ગયાનીજ છે, માટે તેને વારતે કંઈ લખું છું. હદીસમાં છે કે ખોદા-પાકે જમીન (કે મટોડી) પર નખીયાનાં શરીરને ખાવું હરામ કરી દીધું છે. ખીજ હદીસમાં છે કે “નખીયા પોતાની કપરોમાં જવતા છે અને (લાં તેઓ) નમાઝ પઢે છે” (અમુ થઅલા અને બેહકી). બેહકી જેવા હદીસોના મહાન ઇમામ કહે છે કે નખીયા પોતાના શરીર સાથે કપરોમાં જવતા હોવા માટે સાચી અને સામેત હદીસો લખી છે, એ તો હદીસોથી સામેતી કરવાની હતી જે મેં કરી દીધી પણ

* ઇમામ જલાલુદ્દીન સમુતી (૧૬)એ એક ખાસ રિસાલો “ઈબાહલ અઝકિયા શી હયાતિલ અખીયા” એ બાબતમાં લખ્યો છે તેમાં દરેક નકલથી હલીલથી, અને મુન્દહિદે મતક વ ફલસફા સૈલાના મોહમ્મદ કાસિમ દેવબંદી (૧૬)એ ઉરદુમાં “આબે હયાત” રિસાલો લખ્યો છે જેમાં મજકુર હયાતને દરેક અહલી હલીલોથી સામેત ડીધી છે.

અનુભવના કેટલાક દાખલાઓ પણ અને ટાંકું છું કે જેથી સામેત થઇ જાય કે જનાબ સરવરે અખીયા મોહમ્મદ મુસ્તફા (સ. અ. સ.)નું શરીર મોયારક જેને માટે રેવરંડો ખાકમાં મળી ગયા લખે છે આજ દિન સુધી આયેહજ સલામત અને જવતું તેઓની કપરમાં છે, અને કેયામત સુધી રહેશે.

હિજરી સન ૫૫૬માં મુસલતાન તુરહીન (૧૬) ના વખતમાં, બે ખ્રિસ્તિઓ મુસલમાન વિહાનોનો વેશ લઇ આપ (સલ)ની કપર મુયારકની પાસે એક કોઠીમાં જઇ રહ્યા અને તે વખતના ખ્રિસ્તિ રાજાઓ તરફથી તેઓ એટલાજ માટે નીમાયા હતા કે આપ (સલ)ના શરીર મુયારકને, જે કપરે શરીરમાં જેવું ને તેવું સલામત છે, કાઢી લાવવો. આપ (સલ)નો એ મોઝાજો છે કે આપે (સલ) એકજ રાતમાં ત્રણ વખત ખાદશાહ મજકુરને સ્વપ્નામાં તે રેવરંડોને દેખાડીને કહ્યું કે એ બે શખ્સોની ઇજ મારાથી દૂર કર. ખાદશાહ પોતાના લશકર સહિત મદીના શરીફ ગયો અને તેઓને પકડી કાઢ્યા. તેઓએ પોતાની કાઠીમાંથી એક ભોયડું એ કામને માટે ખોદી તૈયાર કરવા માંડ્યું હતું કે જેમાં પેસી, કપરે સરીફમાં જઈ, શરીર મોયારકની સાથે યાતો કોઈ ખાસ બે અઘમી કરવાનો અથવા તો ખહાર કાઢી લાવી લઈને નહાસી જવાનો ઇરાદો ધાર્યો હતો. ખાદશાહ મજકુરે આખા શહેરના લોકોની રૂબરૂ સવારે બનેને કતલ કરી, સાંજના બંનેની લાશોને બાળી નાખાવી હતી. પછી કપરે શરીરની ચોમેર ભોંયમાંથી પાણી નીકળી આવે ત્યાંસુધી નીચે જમીન ખોદાવી સીસું પીગળાવી ફરતું નાખી દીધું કે બીજ વખતે કોઈ બીજો આવું પુનઃનું કામ કરવા ઉભો થાય તો ફાવે નહીં (બુઓ મદિના શરીફની તારીખ જજુલ કોલ્લ મલા દયારિલ મહમ્મદ). જેથી બે વાતો સામેત થઇ કે ખ્રિસ્તિઓમાં કેટલાક ટોળાં એવાં હોવાં જોઇએ કે જેઓ

એમ માનતા હોય કે નથીયો (અલ્હાના શરીરને મટોડી ખાતી નથી સારેજ તો પાંચસો વર્ષ પછી આપ (સલ)ના શરીર મુખારકને કાઢવાની આવી સખત કાશિય કરવા તેઓ તૈયાર થયા. જે તેઓને એ વાતની ખાતી નહીં હોત તો સા કાઢ જાણે છે કે પાંચસો વરસ વીત્યા પછી કાઢપણ મડદું કબરમાં આપોઆપ સલોમત રહી શકતું નથી, ત્યારે તેઓ કંઈ ગાંડા હતા કે પોતાના જીવને જોખમમાં નાંખવા આવ્યા, જે રેવરંડજી જેવા હોત તો પોતાના મોકલનારાઓને કેહતે કે શું તમે ગાંડા થઈ ગયા છો એવા નખીના શરીરને લેવા અને જોખમમાં અમને નાંખવા મોકલો છો ને નથી “બીજા માણસોની માફક પાકમાં મળી ગયા છે.” બીજી એ વાત સામેત થઈ કે દુન્યાના ગમે તે ધર્મવાળા હોય, અગરજો જાહેરમાં તેઓ ગમે તેવી દુશમની ગણે અને વાપરે પણ તેઓનું મન જરૂર કબુલ રાખે છે કે હજરત મોહમદ (સલ) નખી સિવાય બીજા કાઢ નથી સારેજ તો તેઓને આપીન હતું કે આપ (સલ)નું શરીર કબરમાં સલામત છે. મદિનાની દરેક તવારીખમાં આગે આદરે વર્ષથી એ બનાવને દરેક ઇતિહાસ લખનાર મુસલમાન લખે છે જે શુરોપની ખ્રિસ્તિ આંખોથી કંઈ સંતાયલો નથી છતાં એ એવો સાચો બનાવ છે કે આજસુધી કાઢ ગોરા લેખકને હિંમત નહીં થઈ કે એને ખોટા બતાવવાવા એક લીટીપણ લખી શકે. રેવરંડજી ! હો તમારા ખ્રિસ્તિઓનાજ અનુભવથી આપના લખાણનો રહ થઈ ગયો. અસહમદો સિલાહ.

ઇમામ જલાલુદ્દીન સંયુતી જેવા ઇમામથી આપ પાછળ વાકેફ થઈ ચુક્યા છો તેઓએ હજરત કેતુલ અકતામ, જાલાના કોષ અહમદ કબીર રફાઇ (કદસ)ને માટે લખ્યું છે કે તેવણની સાથે શેકહંડ (મુસાદિહો કે હરમ મેળાપ) કરવા આપ (સલ)ની કબર સુરેઈ દટી ગઈ અને આપ (સલ)નો હાથ

બહાર નીકળી આવ્યો શું હજી પણ કોઈ કહી શકશે કે “બીજા માણસોની માફક આપ (સલ) પાકમાં મળી ગયા છે” ?

હવે એક હદીસ નકલ કરે છું. હદીસે અને હજીને અસાકિર હજરત અબુહુરેઈશી રિવાયત કાંધી છે કે “(હજરત) ઇસા મિન અર્ધમ (અલ્હા) ફજાજે ફાહાથી હજ અને ઉમરાને માટે એહરામ ખાંપશે અને મારી કબર પર જરૂર આવશે એટલે સુધી કે તેઓ મારા પર સલામ મોકલશે અને બેશક જરૂર હું તેઓના સલામનો જવાબ વાળીશ” કબરમાં આ શરીર સાથે જીવતા હોવું, અને આ દુન્યાના શરીરનું જ ત્યાં સલામત આજસુધી હોવું, આપની જિયારત કરવા આવનારની વાતચીત અને સલામ સાંભળી, જિયારત કરનારના દરજ્જા પ્રમાણે તેને ઘટતું માન આપવું વિગેરે કંઈ ચીજ એવી બાકી રહી ગઈ જે ઉપલા દાખલાઓથી સામેત થતી નહીં હોય? અલખત અમે અહલે સુન્ના મતીએ છીએ કે કબરમાં ખાદાપાક પોતાની ખાસ કુદરતથી તેઓનાં મુખાગ્ર શરીરોની હાલત એવી બદલી કાઢે છે કે જ્યાં ખાવા પીવા, જાગૃ પેશાબ, મેળ મૂત્ર, માંદગી વિગેરેથી તેઓનાં શરીર બચેલાં રહે છે, કે જે ચીજોની દુન્યામાં તેઓ ને જરૂર હતી અથવા જે હાથતોને દુન્યામાં તેઓ જરૂર ભોજવતા હતા.

રેવરંડજી ! કદં તમે મુસન્નમોનાના સિદ્ધાંતોને અનુસરી લખવાનો ડોળ પ્રાલ્લો છે સારે વચ્ચે જે કાંઈ એની વાત લખશે અને તેઓ માનતા નહીં હોય તે તમારો ધોકો કે અમાનતા ગણાય, તમે લખો છો “(મસીહ આસ-માનમાં) હંમેશ જીવતો રહેશે.” એને તો કાંઈ પણ મુસલમાન માનતું નથી કારણ કે તિર્મિઝી, હજીને અસાકિર, યુખારી (ની તારીખમાં), તખ-રાની, યુકાહ, હજુલ ખરાહ, હજુલ બેઝી, કરતબી, અખી શેન, અહમદ મિન હંબલ, અબુહાઉફ, હજીને જરીર, હજીને હુખાનું

વિશેષે ઇસલામની હદીસોના પ્રખ્યાત ઇમામોએ પોતાની હદીસોની કિતાબોમાં થોડાક શબ્દોના ફરકાર સાથે હદીસો રિવાયત કાઢી છે જેઓની કુંકે મતલબ એ છે કે આકાશપરથી ઉતર્યા પછી હઝરત ઇસા (અ.લ.) જમીન પર ૪૦ વર્ષ રહેશે તેઓ લગ્ન કરશે તેઓને ત્યાં ખવડાવવાનું બેશ પછી મદીનામાં તેઓ મરી જશે, તેઓના જનાઝાની નમાઝ મુસલમાનો પઢશે, હઝરત અબુલ્યકર અને હઝરત ઉમર (રદી.)ની કબરો અને જનાઝા રસૂલ (સલ.)ની કબરે મોપારકની વચ્ચે એક ખાલી કબરની જગ્યા છે તેમાં તેઓને દાટવામાં આવશે જેથી આપની ચોથી કબર થશે, અને કેયામતને દહાડે (જનાઝા નખી (સલ.) ફરમાવે છે કે) હું અને ઇસા, અબુલ્યકર અને ઉમરની વચ્ચે એકજ કબરમાંથી નિકળશું.” ત્યારે રેવરંડજી ! તમારા અને અમારા બંનેના માનવા પ્રમાણે ઇસુ ખ્રિસ્ત હંમેશા જીવતા તો ગણાયા નહીં. તમે માનો છો કે શુળીપર મર્યા પછી કબરમાં દટાયા; અમે માનીએ છીએ કે ના હવે આકાશપરથી આવી માનવાના સાથે રાજ્ય ભોગવી, ઘણીજ ધજ્જત આપર સાથે મરશે અને તમામ નખીયોના સરદાર (સલ.)ના પડખામાં દટાવવાનું માન તેઓ મેળવશે અને કેયામતને દહાડે (on the day of Resurrection) તમામ નખીયોના અગેવાન (સલ.)ની સાથે ઉદશે સુલ્લાનદાહ ! ઇસલામે જેટલું માન મસ્જીદ (અલ.)ને આપ્યું તેના એક કરોડો ભાગ જ ખ્રિસ્તિધર્મ, ખ્રિસ્તિયને માનતાં, પોતાના નખીને આપી શકતા નથી, છતાં દરેક રીતે ઇસલામના નખીની હલકાઇમાંજ લાગેલા રહેવું, કહો રેવરંડજી ! થેહ કોન ધરમ હય ?

પછી એજ પેરેઆદમાં રેવરંડજી લખે છે “તેમજ મુસલમાન લોકોના માનવા પ્રમાણે બની આદમની હિકાયત તથા આગેવાની કરવા સાદે ફરીથી બહેર થનાર છે.” રેવરંડજી ! શું ખ્રિસ્તિઓ એ વાતને માનતા નથી ? “હું

તમને ખચીત કહું છું કે, અહીં જે ઉભા છે તેઓમાંના કેટલાએક એવા છે કે માથુસના ફીકરાને તેના રાજ્યમાં આવતો દેખશે ત્યાંસુધી મરણ પામશેજ નહીં.” (નવો કરાર માત્રી અધ્યાય ૧૬ની ૨૮મી કલમ). “કેમકે હું તમને ખચીત કહું છું કે માથુસનો ફીકરો આવે ત્યાંસુધી ઇસાએલનાં સઘનાં નગરોમાં તમે ફરી નહીં વળશો.” (માત્રી ૧૦મા અધ્યાયની ૨૩મી કલમ). આ ઠંકાણે કોઇને બંનેરવામાં આવે કે એ તો કેયામત કે પ્રલયને દહાડે આવવા માટે છે ત્યારે તેઓએ “અહીં જે ઉભા છે તેઓમાંના કેટલાએક” અને “ત્યાંસુધી મરણ પામશેજ નહીં.” અને “સઘનાં નગરોમાં ત્યાંસુધી તમે ફરી નહીં વળશો.” એ ફકરાઓ ઉપર ખાસ ધ્યાન આપવું, * એ કરતાં વધારે સાદે એક કલમ નકલ કરું છું કે આજ દુન્યામાં ઇસુ ખ્રિસ્તે કયારે આવવાનો વાવટો કીધો છે “ત્યારે ને કોઇ તમને કહેશે કે, જુઓ ખ્રિસ્ત અહીં અથવા ત્યાં છે, તો તમે માનતા ના; કેમકે જુહા ખ્રિસ્ત તથા જુહા ભવિષ્યવાદીઓ ઉદશે, ને એવા મોટા ચમત્કાર તથા અદ્ભુત કૃત્યો દેખાડશે કે ને બની શકે તો પસંદ કરેલાઓને પણ તેઓ જુલાવામાં નાખશે. જુઓ મેં અગાઉથી તમને કહ્યું છે. એ માટે ને તેઓ તમને કહે કે જુઓ તે રાત્રી છે, તો બહાર ના જતા, જુઓ, તે ઝોરડીઓમાં છે, તો ના માનતા.” આ કલમોથી સાદે જણાય છે કે મસ્જીદ (અલ.)નું આવવું કેયામતમાં અથવા શુળી પર ચઢ્યા પછી અને કબરમાં દટાઇ બે ત્રણ દહાડે તેમાંથી નીકળ્યા પછીનું આવવું ખતલાવી કોઇ ધોડો દેવા મંજિ તો તે ખોટું છે પણ ખ્રિસ્ત (અલ.)ના આકા-

એ ઉપરાંત “ધી કમિંગ ઓફ ધી વર્લ્ડ ટ્રીચર”નું બયાન જે આમજ આવે છે તેમાં ખુલ્લું સાબિત કીધું છે કે આ જમાનાના ખ્રિસ્તિઓ પણ જસસ કાઇસ્ટ એટલે હઝરત ઇસા (અલ.)ના આવવાનીજ ઈન્તેઝરીમાં છે.

શંખ ગમ્યા પછી ધણા જુઠાં ખિસ્તો જાહેર થશે, અને ધણા જુઠાંઓ નોતુવતનો દાવો કરશે તેમજ ચમત્કાર કે મોઝગેઝા જેવી કેટલીક હાથ ચાલાકીયો દેખાડી કેટલાક સમજી બહેલા ગણેલાઓને પણ પોતાના પરપંચમાં ખેંચી લેશે. (જેવીરીતે કે હાલ હિંદુસ્તાનમાં મિર્ઝા યુલામ અહમદ કાદિયાની થઈ ગયા. જેનો પુરતો ખોલાસો તથા એવા ખિસ્ત અને નખી હોવાનો જુઠો દાવો કરનારાઓની એક સંપૂર્ણ લીસ્ટ મેં “કાદિયાની છળ કપટ દર્શન” નામની ગુજરાતીમાં મારી રચેલી ચોપડીમાં દીધી છે). એ બધુંએ થયા પછી મસીહ કેવી રીતે આવશે તે સાંભળો.

“કેમકે જેમ વિજળી પૂર્વથી નીકળીને પશ્ચિમ સુધી ચમકે છે, તેમજ માણસના દીકરાનું આવવું થશે,” “અને લારે માણસના દીકરાની નિશાણી આકાશમાં દેખાશે ને લારે પૃથ્વીપરનાં સઘળાં કુળો શોક કરશે અને માણસના દીકરાને પરાક્રમ તથા મોટા મહિમામાં આકાશના મેઘપર આવતો તેઓ દેખાશે.” (માત્થી ૨૪મા અધ્યાયની ૨૩થી ૩૮મી કલમો) મુસલમાનોની હદીસોમાં પણ ક્રિસ્તિઓની પાંખો અથવા તેઓના ખભાઓપર ટેકા દઇને મસીહ (અલ)નું ઉતરવું ખ્યાન થયલું છે (મુસ્લિમ શરીફ). અહીં મેઘપર આવવું લખેલું છે તેનું કારણ યાતો એકે આકાશમાં ધણે દુરથી કોઇ ચીજ દેખાય છે તો તે વાદળ જેવી દેખાય છે તેથી મેઘ કહેવાયું અથવા તો હદીસો વાંચનાર પર છુપું નથી કે નખી સિવાય જ્યારે પણ કોઇને ક્રિસ્તિઓ ઓચિંતા દેખાયા છે તો વાદળના આકારમાં દેખાયા છે તેથી હદી-

‘નવાકાર’ના ધણે ખરે ઠેકાણે હઝરત મસીહ (અલ)ને માટે “માણસનો દીકરો” શબ્દ ઇન્જિલ લખનારાઓએ વાપરી પોતાનાજ પગમાં કહાડી મારી છે. કેમકે પોતાના અપ્રાદ્યોમાં તો તેઓ મસીહ (અલ)ને જાહાનો દીકરો માને છે પણ પોતે મસીહ (અલ)ને માટે માણસનો દીકરો કહાવી પોતે પોતાનું જ કારે ખંડન કરે છે.

સમાં મસીહ (અલ)ની સાથે જે ક્રિસ્તિઓનું હોવું ઉપર વાંચી ગયા તેઓ સામાન્ય લોકોને વાદળાકારમાં દેખાશે. કેમ રેવરંડજી! હવે તો ખિસ્તિઓને પણ માનવું પડ્યું કે નહીં?

અલગત તેઓ કયારે આવશે તેની “પણ તે ઠહાડા તથા તે ઘડી સંબંધી ખાપ વગર કોઇ પણ જાણતો નથી, આકૃશના દૂતો નહીં ને દીકરો પણ નહિ.” માત્થી ૨૪મા અધ્યાયની ૩૬મી કલમ મુજબ ખોદાપાક વગર તમને કે અમને ખબર નથી. પણ રેવરંડજી! મસીહો તે માત્થીના ૧૬મા અધ્યાયની ૨૮મી કલમ પ્રમાણે જે મેં ઉપર નક્કલ કીધી તેઓની સામે જે લોકો ઉભા હતા તેઓ મરી ગય તે પેહલાં આવવાનો ભાર દઇને વાયદો કીધો હતો. સાથે એ પણ કહી દીધું હતું કે “આકાશ તથા પૃથ્વી જતાં રહેશે પણ મારી વાતો જતી રહેશે નહીં (માત્થી ૨૪મા અધ્યાયની ૩૫મી કલમ) બિચારાઓ એજ રાહ જોવામાં રહ્યા અને વર્ષો સુધી ઇન્જિલ લખી કાઢી નહીં ફક્ત મોટે યાદ રાખી જેનું ખ્યાન આગળ હું કરી ચૂક્યો છું” (વાંચો પાનું ૫). રેવરંડજી! એ કેમ બન્યું એમાં મસીહની ભૂલ છે કે નંવા કરારની કે તેના એકડા કરનારાઓની? હું ઘાઈ છું કે મસીહની આવવાની ખબર ખાચખલમાં છે કે નહીં એને એટલાજ માટે પાદરીયો અને રેવરંડો હમેશ સંતાડે છે કે રખેને અમારં નવું મોપાણું જાહેરમાં આવશે.

પછી રેવરંડજી લખે છે “કુર્બાન પ્રમાણે જે જીવતો છે તેને મરેલાની બરાબરીમાં ગણી શકતા નથી જેમકે: - “મા યસતવિલ અહયાઅ વલઅમવાત” જુઓ સુરતે ફાતીર રફે. ૩. માટે મસીહ મહમદ સાહેબ કરતાં અપ્રજ્ઞ તથા આલા છે એમાં કોઇ વાતનો શક નથી.” આયતની ખરી મતલબ સમજ્યા વિના રેવરંડજીએ આ ઠેકાણે, પોતાની અક્કલથી એક નવો કાયદો પોતે ઘડી કાઢ્યો. પણ રેવરંડજીને કોઈ ઇપકો ન આપે તેટલા માટે તે કાયદાનો

સંબંધ કુઆંતિ શરીર સાથે લગાડી દીધા કે અભણ વાંચનાર કુઆંતિપર હાંસી કરે. ધબ-
રાશી નહીં હોં, રેવરંડ સાહેબ ! જેટલાઓએ
કુરઆનપર હાંસી મળક કરાવવાની કાશિય
કીધી છે તેઓનીજ આજ સુધી હાંસી થઇ છે
અને ઇ અ. તમાલા કેવામન સુધી થશે.
તમારા કાચા અજળ, હું તેમજ દરેક સમજી
માણસ તમને સવાલ પૂછશે કે મસીહ (અલ)
ના શિષ્યો એટલે હવેવારીઓના દરજ્જાને તમે
પોતે તમારા કરતાં ઉંચો ગણો છો કે હલકો ?
કારણકે તેઓને તો મર્યા પછી જમીનમાં
દટાયલા બેશક તમે પણ માનો છો અને તમને
પોતાને જીવતા માનો છો; ત્યારે તમારા કાયદા
પ્રમાણુ તમારો દરજ્જો મોટો હોવો જોઈએ
જેને તમે તો શું પણ એક તદન અભણ
ખ્રિસ્તી બન્યું પણ માનશે નહીં. શા કારણે ?
કારણકે ખે.દાપકની જનાયમાં જીવતા અને
મરેલા હોવાપર દરજ્જાની મોટાઇનો આધાર
નથી. જે એમજ હોય તો માનયું પડશે કે
એક મરેલા ખ્રિસ્તિ કરતાં એક જીવતા કૃત્રા
કે જીવતા વાંદરાનો દરજ્જો મોટો હોવો જોઈએ.
જે એમજ હોય તો એક મરણ પામેલા રેવ-
રંડ કરતાં તેને ત્યાં રોજ સવારે જે બગિચા
ગૂ ઉઠાવવાને આવે છે તેનો દરજ્જો ઉત્તમ,
“અદ્વલ તથા આલા છે” કારણકે તે જીવતો
છે અને રેવરંડ મરેલો છે “એમાં કોઈ વાતનો
શક નથી.

પણ નહીં, તમે અથવા કોઇ પણ અભણ
માણસ તો કેહશે કે બાઇ દરજ્જાનો આધાર
ખોદાપાકને રાજીખી કરી તેની પ્રસન્નતા
(રિઝા) મેળવી તેના દરખાસ્તમાં મોટો દરજ્જો
મેળવવાપર છે અથવા તો ફક્ત તેની મેહર-
બાનીપર છે તે એવીરીને કે પોતે ખોદાપાક
ધણી લોકોમાંથી એક માણસને ચુટી માફી
પોતાના માત્ર રજા કરમ (કૃપા)થી તેને પોતે
ચહે તેવો મોટો દરજ્જો શરૂથીજ આપે; જે
હાલત નખીયો અને રસલો (અલ)માં દરેક

દરેકની છે કે પેદાશથી તેઓને ને.ખે.વતના
દરજ્જાને લાયક ચુટી કઢાય છે. ત્યારે એ
કાયદો હજરત મોહંમદ ખુરતક વલ ખુર્જા
(સ. અ. સ.) અને હજરત ઈસુ મસીહ (અલ)
ને માટે કેમ ચાલુ કીધો નહીં ? માત્ર એટ-
લાજ માટે કે વાંચકો ઘોંકામાં અ.વી જાય.
જો મરવા જીવતાની સરખામણી કરવી હોય
તો તે ત્યારે બંધબેસતે કે જ્યારે મુસલમાનો
હજરત ઈસુ ખ્રિસ્તને હંમેશ જીવતા રેહનારા
અમર માનતે પણ ઉપર હું સાબેત કરી ચુક્યો
કે નહીં ખ્રિસ્તિઓ તેઓને અમર માને છે
અને નહીં મુસલમાનો. તેઓને મુસલમાનો પણ
આકાશપરથી ઉતર્યા પછી મરણ પામનારા
કુઆંતિજ માને છે કારણકે કુઆંતિમાં તે-
ઓને માટે ખોદાપાકે રરમાવ્યું છે કે “ઇન્ની
મોતવદ્દીકા” જેની તરસીર હજરત મોહંમદ
પગંપર સાહેબ (સલ)ના કાકાબાઈ હજરત
અમદુલ્લાહ બિન અબ્બાસે (રદી.) એવી રીતે
કીધી છે કે “આકાશપરથી તારા ઉતર્યા પછી
ઓ ઈસા! ખચીત તને હું મોત દેનાર છું”
(ખુખારી, કિતાયુ તદ્દસીર અને દુરરલ મન-
સં), ત્યારે સાબેત થયું કે મરવા પછી મસીહ
(અલ)ની પણ તેજ હાલત તેઓની કપરમાં
થવાની છે કે જે ખીજ નખીયો (અલ)ની
થઇ જે ઉપર હું દેખાડી અ.વે. અલહુદ્દો
લિલાહ ! રેવરંડજી ! તમારા ઘોંકાનો જોઇએ
તેવો “અદ્વલ તથા આલા (રદ થયો) છે
એમાં કોઈ વાતનો શક નથી.”

કોઇ રેવરંડનો એવો વિચાર હોય કે
મુસલમાનોના નખી જમીન નીચે છે અને
મસીહ (અલ.) આકાશપર તેથી મસીહનો રત્નો
અદ્વલ ગણાયો. ત્યારે એ કાયદો પણ તમને
નુકશાનકારક થઈ પડશે. કારણકે તમારા પો-
તીકા માનવા પ્રમાણુ હુનોખ અને એલીયાહ
આકાશપર તેઓની હયાતીમાંજ ઉઠાવી લેવામાં
અ.વે. અને સેકડો હજરો વખોથી આકાશ
પર તેઓ છે પણ ઇસુ ખ્રિસ્ત (અલ) તો

શબ્દો દેવાયા પછી જમીનમાં દટાયા અને મુસ-
લમાનોના માનવા પ્રમાણે હવે દટાશે ત્યારે
તમારા કાયદાની રૂએ ખ્રિસ્ત કરતાં બને ન-
બીયો અરજલ આલા અને ઉત્તમ હોવા જોઈએ
જેને તમે પોતે માનતા નથી અને માનવાના
નથી. બ્યારે તમારા ઘડેલા કાયદાને તમે પોતે
માનતા નથી ત્યારે મુસલમાનો તો કાયસ
મારશલ લાંથી પણ નહીં માનવાના. મજકુર
બને નબોને તો જરા દો તમારા મજકુર
કાયદાથી આકાશમાંનો દરેક દરેક ફૂલ કે ફિરિ
ફતો પણ ખ્રિસ્ત કરતાં ઉત્તમ ગણાવાનો કાર-
ણકે કેયામત સુધી તેઓનું મરવું નહીં અમારે
ત્યાં મનાયલું છે અને નહીં તમારે ત્યાં.

વળી જમીનની સપાટી કે પાણીની સપાટી
કે આકાશની સપાટી નીચે હોવું અથવા તેઓનું
ઉપર હોવું બે ઉત્તમ હોવાનું અને સરખામ-
ણીનું કારણ કાંઈ રેવરંડ ગણવા ઉભો થશે
તોપણ તેનાજ નબીની તે હલકાઈ કરશે, કાર-
ણકે હીરા, માણિક વિગેરે જવાહરાત, અને
પ્લાટીનમ, સોનું, ચાંદી વિગેરે કીમતી ધાતુઓ
હમેશ જમીનની સપાટીને તળીએ હોય છે
અને ઠંકરા, પથરા, છાણ, કચરો, જમીનની
સપાટીની ઉપર હોય છે. પરવાળાં, મોતિ
વિગેરે હમેશ દરિયાની સપાટીને નીચે કાદવમાં
દટાએલાં હોય છે જ્યારે સમુદ્રપ્રીણ, હાડકાં,
કાહેરો કચરો ઝાંખરાં સમુદ્રની કે નદિની
સપાટી ઉપર હોય છે. મસીહ (મલ)ને વખતે
દુન્યાની સપાટીપર પોતાની ફરજ બજાવી રહ્યા
હતા તે વખતે આકાશી નાના મોટા દરજ્જાનો
દરેક ફૂલ આકાશની સપાટીની ઉપર હતો,
અને દરેક તારો આકાશની સપાટીને નીચે
જળથી રહ્યો હતો તો તમારા કાયદા મુજબ
ઉચાણનીચાણની હાલતથી સરખામણી કરવા
જતા પથરા, ઠંકરા, હીરા, જવાહરાતથી,
કીમતી ધાતુઓ, છાણ, ગોમરથી, સમુદ્રપ્રીણ
અને માહલાનાં હાડકાં તથા તરતો કચરો,
પરવાળાં, મોતિથી, એક કીડી કે માખ જેવું

નજીવું પ્રાણીએ જમીનમાં દટાયલા અસીહ
(અલ)ના બારે શિષ્યોથી, એક અદના ફૂલ
અને નાનામાં નાનો તારો તમારા માનવા
પ્રમાણે ખોદાના દીકરા ઈસુ ખ્રિસ્તથી કરોડો
દરજ્જા "અરજલ તથા આલા છે એમાં કોઈ
વાતનો શક નથી" માનવુંજ પડશે, પણ બ્યારે
સરખામણીમાં એ કાયદાને કોઈ અબણ
જગલી પણ માન્ય રાખશે નહીં ત્યારે મુસલ-
માનો કેમ માન્ય રાખશે ?

રેવરંડ સૂરએ કાતેરના ડબ રકુઅની
આયત જે તમે લખી એની ઉપરની આયતો
તમે શા માટે છોડી દીધી? મજકુર સુરતના
રબ રકુઅથી મુશરિકો અને મોવહહિન મુસ-
લમાનોનું બયાન ચાલતું આવે છે અને જનાય
મોહમદ પેગંબર સાહેબ (સ.ર.)ને દિલાસો
આપવા અર્થે ફેટલીક સરખામણીઓ ત્યાં
દેખાડવામાં આવી છે કે યો મોહમદ! (સલ)
ખોદાથી બીનારા લોકો તમારી વાતો સાંભળી
બીએ છે અને તેથી આપ ખુશ થાઓ છો
અને મુશરિકો તમારી વાતોને સભળી બીતા
નથી અને તેથી આપ દલગીર થાઓ છો.
પણ એમાં આપને દલગીર થવાનું કંઈએ
નથી. કારણકે સરખામણી કરતાં જેવી રીતે
"દેખતા અને આંધળાને, પ્રકાશ (નર કે અજ-
વાળાને અને અંધકારને, તડકાને અને છાંય-
ડાને કાંઈપણ એક સરખાં ગણી શકતું નથી"
અને (તેમજ) જીવતાઓને અને મરેલાઓને
બરાબરીમાં ગણી શકતું નથી. એવો અકાંદ
પાકજ જેને ચાહે તેને (તમારી શીખામણો
સાંભળવાના કાનો આપણે અને જે લોકોની
હાલત કબરોમાં પડેલા મડદોઓ જેવી છે એવાની
સારી વાતો મન દબને સાંભળવાની તેઓમાં
શકિતજ નથી) તેઓને આપ (પોતાની શીખામણો)
સંભળાવનારાજ નથી. આપનું કામતો ફક્ત
હુંડા (શીરક કુરના) કામોથી તેઓને બીચા-
ડવાનું છે." બે મુસલમાનો નહીં સાંભળતે
અને આપ દલગીર થતે તો બાબખી હવું

મતલબ એ કે મુસલમાનો આખોવાળા દેખતા, નરવાળા, અને અજવાળાવાળા અને ધિમાનના આત્માને લીધે જીવતા લોકો છે તેઓ તમારી દરેક દરેક શિખામણ અને આચારને માથે ચઢાવશે. પણ તેથી ઉઘટા મુશરિકો, કાફરો અને મુનાફિકો પોતાની બેદનીતીને લીધે બળે આંધળા, અંધકારવાળા અને મરડાંઓ જેવાં છે તેઓને ખરો માર્ગ સૂઝશે નહીં અને તમારો ઉપદેશ તેઓ સાંભળશે નહીં માટે આપ દલગીર થશો નહિ. બસ આપ્પા રૂઝગો કુંક સાર અને આયતની મતલબ એ હતી, રેવરંડજીએ તેને ખેંચી લઈ જઈ મસીહ (અલ.)ના જીવન અને હજરત મોહંમદ (સલ.)ના મરણની સાથે જોડી દીધી. શાખાશ! ઇં કાર અજ તો આપદો મદદી યુનિન કુનદ.

૧૩મા પેરેગ્રાફમાં રેવરંડજી લખે છે “મુસલમાન બાઇઓ માને છે કે કયામતથી થોડો વખત અગાઉ, બારે તોફાન કરનાર તથા કુદર અને બેદનીતી ફેલાવનાર દબંગલ જાહેર થશે. તેને નાખંડ કરવાને અને બગડેલી મોહંમદી ઉમ્મતને રાહ રાસ્તપર લાવવાને તથા દીને હક કામ કરવાને મસીહ આસમાનથી નાઝલ થશે. અને તમામ અહલે કિતાબ તેના પરમાન લાવશે. જુઓ “ઇન્મિન અહલિલ કિતાબે હલ્લા લયુઅમિનુના બેહી” સુરત ઉલ નીસા રક. ૨૨.” બેશક દબંગલના જાહેર થવાને અમે પણ માનીએ છીએ તેમજ તમે પણ તેને Antichrist (અંટીક્રીસ્ટ)ને નામે ઓળખો છો. તમે મોહંમદી આપ્પી ઉમ્મતને બગડેલી લખી એ ખોટું છે અને તમારો ઘોષો છે. “મોહંમદી ઉમ્મતના કેટલાક બગડેલા પંથોને રાહ રાસ્તપર લાવવાને” લખવું જોઈતું હતું કારણકે સુનત જમાઅત એજ ખરો રિક્ત છે કે જમાઅત મોહંમદ પેગંબર (સલ) અને આપ્પા એકઐક સહાબી (રી.)ને પગલે ચાલે છે અને દીન અને ફુમાના કામેમાં તેઓવા

વિરુદ્ધ બધી જોઈને એક ડમલો પથ ઉપાડતો નથી. તે સિવાયના ફિક્કો રાફજ, ખાજી વિગેરેને અમે પણ બગડેલા માનીએ છીએ. પછી તમે જે આયત લખી તેને અધુરી કેમ છોડી દીધી? રેવરંડજી! જો સંતાડશો નહીં, અહીં મેદાનમાં આવો. તમે જાણો છો? તમે કુર્આન જેની પ્રસિદ્ધ આદાશી અસલી કિતાબ અને પ્રસિદ્ધ તજુમાઓવાળી કિતાબને અને મુસલમાનો જેવા વાદવિવાદમાં કુશળ કેમના મુકાબલામાં તમારો ટ્રેસ્ટ કાઢી રહેલા છો; તમારે તો અફેક ડાગે તપાસીને મુકવો જોઈતો હતો. જુઓ અસલ આયત એવી રીતે છે “વ ઇન્મિન અહલિલ કિતાબે હલ્લા લે યુઅમેનુનાબેહી” “હજલા મોતેહી, વ થોમિલકેયામતે યકુના અલયહિમ શહીદા.” તેમાં તમે “હજલા મોતેહી”ના શબ્દ તો એટલાજ માટે છોડી દીધા કે તે ઉપર થઈ ગયલા તમારા ટ્રેસ્ટના ૧૨મા પેરેગ્રાફનો જડમૂળથી નાશ કરનાર છે. કેમકે એ ફકરાના અર્થ “તેના મરણ પેહલા” જેથી સાબેત થયું કે તેનું શબ્દોએ ચઢી ત્રણ દિવસ કબરમાં રહી ખ્રિસ્તિઓના યુનાહોનો કફરાનો કે બદલો થવો જે તમે અને તમારી બાયબલ શીખવે છે તે તદન ખોટું છે; તે તો આકાશી પર જીવતા છે. જેવી રીતે કે ઇબ્ને કસીર અને ફતહુલ કદીમાં શૈકાનીએ હજરત અયુકુરૈશ અને હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ (રી.)થી રિવાયત દીધી છે. વળી તમે માનો છો કે “આસમાન પર હમેશાં તે જીવતો રહેશે” (જુઓ તમારો ૧૨મો પેરેગ્રાફ), તે તદન ખોટું છે. તેઓ તો પાછા જમીનપર આવી મરણ પામશે જોવા કે અમે મુસલમાનોનો અકદિા છે.

રેવરંડજી! આ આયત લાવીને મુસલમાનોને કંઈ નુકશાન કરવાને બદલે તમે સૌથી વધારે નુકશાની ખ્રિસ્તિ લર્મની કોધો. કેમકે તમે પોતે આયત મજકુરના અર્થ લખો છો કે “અને તમામ અહલે કિતાબ તેના પરમાન

લાવલે" અને જાહેર છે કે કુખાને સારીકના મહાવરમાં "અહલે કિતાબ" શબ્દ યાદી અને ખિરિતઓને માટેજ વપરય છે. ત્યારે તમારા અને અમારા માનવા પ્રમાણે બેશક યાદીઓ હજરત મસીહ (અલ.) પર ઇમાન લાવના નહીં તેથી તેઓ જેદમાન ખરા, પણ શું તમામ ખિરિતઓ પણ જેદમાન હતા અને છે અને મસીહ (અલ.)ના ઉતરવા સુધી રેહશે કે જેઓને તેઓ એટલે પછી ખિરિત (અલ.) પર વિશ્વાસ એટલે ઇમાન લાવવાની જરૂર પડશે? રેવરંડજી! એ કુખાને મજલ અને ઇસલામનો અમલકાર (ગોઅબજો) જોયો? તમારેજ મોઢે અને તમારીજ કલમે કબજા કરાવી લીધું કે જો જે અહલે કિતાબ પછી તે યાદી હોય કે ખિરિત, જનાબ ખાતિમુલ અખ્યાયા મોહમદે મુસ્તફા અહમદે મુબતયા (સ. અ. સ.)ની નોખુવતની ખખર ખાત્રી પુરક તેને મળ્યા પછી આપ (સલ.)ના નખી હોવાપર જ્યાંસુધી ઇમાન નહીં લાવશે ત્યાં સુધી હજરત મુસા (અલ.) હજરત ઇસુ ખિરિત (અલ.) અથવા તો હજરત આદમ (અલ.)થી લઇને હજરત મોહમદ પેગંબર સાહેબ (સલ.) સુધી આપ (સલ.) જોટલા પેગંબર થયા છે તે સઘળાઓપર પણ જે ઇમાન લાવશે તોપણ તે અવિશ્વાસુ અથવા જેદમાનજ ગણાશે. અલહમ્દો લિલ્લાહે અલા ઝાલિક.

પછી એજ પેરિયદમાં રેવરંડજી લખે છે "માટે જે મોહમદ સાહેબ ખાતિમ હલ અખ્યાયા તથા આખર ઝમાનાના નખી હોત તો આખર ઝમાનાની બેદીની અને ખરાખીને દૂર કરીને દીને હક કાયમ કરવાનું કામ તથા આ માન અને મરતબે, શા માટે મસીહને આપવામાં આવ્યો છે, કે કયામત પેહલાં તમામ માણસ જાતનો તે હાદી થાય અને બધાં તેનાપર ઇમાન લાવે?" રેવરંડજી! ખાતિમુલ અખ્યાયા થયાને માટે એ કંઈ જરૂર નથી, કે ખરાખી ખાતિમુલ અખ્યાયા હોવાનો

દરજો તેઓને મળે લારથી કયામત સુધી તેઓ હવતા પણ રહે અને દરેક સોદામાં લોકામાંથી બેદીની અને ખરાખીને દૂર કરીને દીને હક કાયમ કરવાનું કામ કરતાજ રહે બલકે એ તો તેઓની પછી તેઓના ધર્મ આગેવાનોની ફરજ છે જેને આજ સુધી અને હવે પછી કયામત સુધી ઇસલામી ધર્મ આગેવાનો અલહમ્દો લિલ્લાહે જોઇએ તે કરતાં પ્રધારે સારી રીતે બજાવતા આત્મા જાય છે અને આત્મા જશે. ત્યારે મસીહ (અલ.)ના ઉતરવાની શી જરૂરે કુખાને પાક અને મુસલમાનો માને છે તે પેહલાં સંભળી લે પછી તમારા સવાલનો જવાબ પોતાની મેળે નીકળી આવશે.

કુખાને ગજલમાં હજરત ઇસા મસીહ (અલ.)ના આવવા માટે છે કે "વ ઇન્નહુ લ હમ્લિનુ લિસ્સાઅહ" (પારા ૨૫ રૂક ૯) "હફેઝ હુખને કસીર (રહ.) જેવા પ્રખ્યાત પાઠદરિસ પોતાની તફસીરમાં લખે છે કે "હુ" એ સંખ્યા સર્વનામ (ઝમીર) હજરત ઇસા મસીહ (અલ.)ના નામને દેકાણે વાપરવામાં આવ્યું છે, કારણકે ઉપરથી આપનુંજ ખયાન ચાલ્યું આવે છે. અને અહીં "હમ્લિનુ" શબ્દના અર્થ કયામતના પેહલાં મસીહ (અલ.)નું આકાશપરથી જમીનપર ઉતરવાના છે." કે જેથી લોકોને એ વાતની જાણ થઇ જાય, જ્ઞાન થઇ જાય, ખખર થઇ જાય કે બધાં હવે કયામતના આવવામાં જરાએ શક શુબેહ રહ્યો નથી. પછી તેઓ પોતાની તેજ તફસીરમાં લખે છે કે "મજ્કુર અર્થને ટેકો દેનારી તે કિર્મત છે (કે જેમાં "લહમ્લિનુ" નહીં પહોંતી) "વ ઇન્નહુ લઅલમુલ લિસ્સાઅહ" એટલે જ્યેન અને લામ (જાને હરો)ને અખર લગાડીને પહવામાં આવે છે જેના અર્થ મોટી નિશાનીના છે તે જાહેર હલીલ એ વાતની છે કે કયામત જરૂર થશે અને એજ અથેને મોખલિહ, અબુહરેરા, ખુને અખ્યાસ, અખ્યાસ અલિયહ, અખી માલિહ, અખરનાહ, હજરત

મસીહી, કયાદહ અને ઝોહહાદ જેવા કસ-
લામના પ્રખ્યાત હદીસો અને તફસીરના
આલીમોએ જોટલે વિદ્વાનોએ કીધા છે, કારણ
કે પોતે જનાબ નબી મોહમદ સાહેબે (સલ.)
હદીસમાં ફરમાવ્યું છે કે જ્યાં સુધી આ દશ
નિશાનીયો નહીં જ હેર કરશે ત્યાં સુધી કયા-
મત હાથમ કરશે નહીં. જેમાંની એક દબબલનું
જાહેર થવું અને ખીજી હજરત મસીહ (અલ-)
નું આકાશી ઉપરથી, ઉપર હું લખી ગયો તે
પ્રમાણ, જવતા જવત પોતાના ખાકી જાદન
સાથે આ જમીનપર ધોળે દહાડે લાખો માણ-
સોનાં દેખતાં હોતરું છે.

હવે હતરને શું કરશે તે સાંભળો, મુ-
સ્લિમ શરીફ, જુહારી શરીફ, અબુદાઉદ શરીફ
તિર્મિઝી શરીફ અને હાફિમે, અહમદ બિન
હાથલે (રહ) પોતાની હદીસની કિતાબોમાં
એ માટે જે જુદી જુદી હદીસો લખી છે તે
દરેકને જુદી જુદી ન લખતાં તેની એકત્ર હુંક
મતલબ આહીં લખું છું:—“હજરત મસીહ
(અલ.) દં-સાશી હાફિમે, તમારા જેટલે મુસલ-
માનોના કમાન રહેને હોતરશે, (હજરત નબી
મોહમદ (સલ.)ના મહાન સહાથી) ઉર્વા જિન
મસીહ (ંદી)ના મેહરને મળતા મેહરાવાળા
હશે. હજરત મોહમદ પંજઅર સાહેબ (સલ.)
પછી અને હજરત હંસા (અલ.) વગેરે કેાક
સાચો નબી થશે નહીં. તેઓ આવીને ખ્રિસ્ત
ઓની સલીયુ Crossને (જ્યાં જોશે અને
જ્યાંથી મળી આવશે) તોડી નાંખશે, અને
(ખ્રિસ્તિઓને ત્યાંના) હુકરોનો નાશ કરશે, અને
જઝિયા નામનો કર બંધ કરશે કે જે કર
મુસલમાન બાદશાહોને પોતાની ઝેંમુસ્લિમ
અથવા on Mohamadani રૈયત પાસે
લેવોના સંસ્કણને માટે લેવાતો હાકમ
છે. કારણ કે તેઓ સુધળા ગેર મુસ્લિમ
કે માન મોસ્લિમ કોમો માહુદી ખ્રિસ્ત, પાર્સી
મતિપૂજકો બધાઓને ફક્ત હસ્લામ જોટલે
મોહમદી દીન વસકે કમાન કે વિખાસ હાવું

વાને તેઓ અથવા નોતરશે, અને જેઓ એ
નોતરને કબૂલ નહીં રાખશે તેઓની સાથે
ફક્ત હસ્લામને માટે મુદ્દ, લડાઇ અને
કતલ ચલાવશે, કે વાતો દીને મોહમદી કબૂલ
કરશે અથવા હથિયારો વડે લડાઇ કરીને કપાઇ
જાઓ હવે તમારે માટે ફક્ત એજ રસ્તો મા-
નીનો છે. અને તેથીજ હસલામી મોહમદી
દીન શિવાય ખીજી બધા ધર્મોના તેઓના
વખતમાં ખોદાપાક નાશ કરશે, અને મસીહ
(અલ.) પોતેજ દબબલને મેદાનમાં પોતાની
સાથે લડવા બોલાવશે અને તેઓના હાથ
મુખારકથીજ તે કતલ થશે”

આ બધા લખાણપરથી (૧) મુસલમાનોના
ઇન્સાફવાળા હાફિમે બનવા માટે, (૨) મુસલ-
માનોના ધર્મના હુકમો યોગ્ય રીતે તેઓમાં
ચાલુ કરવા માટે, (૩) ખ્રિસ્તિઓના Cross
કે સલીયને તોડવા માટે, કે જેથી
સામેત થાય કે હસ્લામી ધર્મ આવ્યા
પછી ખ્રિસ્ત ધર્મની તદ્દન જરૂર નથી (૪)
હુકરોને કતલ અને તેઓનો નાશ કરવા માટે કે
જેથી સામેત થાય કે કુર્માનના હુકમ મુજબ
તેઓને (પાળવા અને) ખાવા હરામ છે. (૫)
આખી દુન્યામાં માત્ર હસલામી દીનનો પ્રચાર
કરવા માટે (૬) હસલામી દીનને નહીં માન-
નારા સુધળા દીનોવાળાઓથી હથિયારો વડે
લડવા માટે (૭) જઝીઓ બંધ કરવા માટે
અને (૮) દબબલનું મરણ મસીહને હાથેજ
થાવ એવો ખોદાખ હરાવ પૂરા કરવા માટે
મળીને કુશલે આઠ વાતોને માટે હસા મસીહ
(અલ.)નું આવવું હમો સુધળા સુન્નત જમા-
અત મુસલમાનો એકમતે માનીએ છીએ.
સમજ્યા રેવરંડછ? એમાં અથવા તો તમામ
કુર્માન કે હદીસોમાં કેથે નથી કે તેવણુ નથી
શરીઅત લઈને આવશે. અને દીને મોહમદી
દીને જે તમારી બાધબલમાં લખ્યા મુજબ
પોતે હસ મસીહના ચહબહાનું દીન છે
(વાંચો પાનું ૪૦મું) મરાડી પોતાનું જુદું કે

નવું દીન કાયમ કરશે. હું ઉપર લાખી આગ્યો છું કે દરેક મોટા દરજ્જાના માણસને માથે ફેટલીએક ફરજે બળવવાની હોય છે તે બધાં સુધી બળવી નહીં લાવે ત્યાં સુધી તે મરણ પામતો નથી જેવી રીતે પોતાની નોખુવત વખતે નોખુવત પોંદ્યાડની ઈશુ મસીહને માથે ફરજ હતી અને તેઓએ તે બળવી દીધી પછી તેઓને માથે એ આઠ દસ ફરજે પણ બળવી લાવવાની છે જે તેઓ બળવી દેશે ઈ. અ. તઆલા. રહી ઇમાન લાવવાની વાત તે હું સામેન કરી ગયો કે તમારા કરતાં કરોડો ગણો સારો ઇમાન અમે સઘળા મુસલમાનો હજરત હસા મસીહ પર રાખીએ છીએ. પછી કયું નવું ઇમાન અમને લાવવાની જરૂર પડશે તમે ખ્રિસ્તિ-ઓને અલખત, શુળીએ ચઢેલા અને કયરમાં ત્રણ દિવસ સુધી દટાયેલા અને ખ્રિસ્તિ દુન્યાના, શુનાહોના બદલામાં ત્રણ દહાડા જહાંનમ એટલે નકામાં ગયેલા ઇશુ ખ્રિસ્ત અને પોટી, લાખો ફેરફાર વાળી બ. ય. યલ છે. હીને અલખત કુર્આનપર ચાલનારા, કુર્આનપર ચલાવનારા કુર્આનને જ અલ્લાહની ઉતારેલી કિતાબ માનનારા અને મનાવનારા, શુળીએ ચઢ્યા વિના માન અને ઇજાજત સાથે આકાશપર જઈ તેવા જ માનપાન સાથે પાછા આકાશપરથી આવનારા સલીય કે કોસનો નાશ કરનારા, આખી દુન્યામાં દીને મોહંમદીના ફેલાવે માત્ર હથિયાર વડે કરનારા અને બધા એઈમાન ધર્મો અને તેઓના તાબેદારોને લગભગ મટાડી નાંખનારા ઇશુ ખ્રિસ્ત ઇખને મર્મમ અલ્લયહિમરફાતો વસ્સલામપર નવેસરથી વિશ્વાસ અને ઇમાન લાવી જનારા ખાતિમુલ અબ્લીયા (અલ.)ના દીને ડકકમાં દાખેલ થવું પડશે.

ફેરવડો! નબીઓની શાનજ એવી છે કે ખોદાપાકની દરેક મખલૂક, કાદિરો, સિવાય નબીને ઘટવું માન આપવું પોતાની સૌથી પેહલી ફરજ, ખોદાને માન આપવા પછી સમજે છે. ત્યારે આ જગ્યાએ તમે જે સવાલ ઉઠાવ્યો

કે “માન અને મરતબો શા વસ્તે મસીહને આપવામાં આવ્યો છે?” એ તમશે સવાલજ ખોટો છે. તેઓ નબી છે, અને અમે મુસલમાનોના તેઓપર ઇમાન છે ખોદાપાકની તેઓપર તેઓના ફરજાને લાયક મેહરયાની છે એટલા માટે ફેરવડો! એક પ્રખ્યાત કારણ મીઝું પણ છે પણ ઇન્સાફથી જોનારને નજરે પડશે પાછળ તમે વાંચી ગયા કે રહો પેદા થઈ ચારપછી સઘળા નબીઓ (અલ) પાસે ખોદાપાકે એક કોલ કરાર લીધો કે સઘળા નબીઓ (અલ.) માંથી જે કોઇની પાસે તેઓના નોખુવતના જમાના દરમ્યાન જો નબી મોહંમદ સાહેબ (સલ) અવી જાય તો તે નબી પોતે અને તે નબીની સઘળી ઉમ્મને હજાત મોહંમદ (સલ.) પર ઇમાન લાવવો અને આપ ચાહે તે દરેક કામમાં આપની મદદ કરવી (જુઓ પાતું ૪૭-૪૮). પણ ખોદાપાકની મર્જ એજ હતી કે આપ (સલ) સૌથી છેલ્લા નબી થાય ત્યારે તે કોલકરાર લીધેલો ફાકટ ગચુતે અને જાહેર છે કે ખોદાપાકનું કેઇ કામ નકામું હોતું નથી, આદમ (અલ.)થી લઇને હજાત ઇસા મસીહ (અલ.) સુધી દરેક નબી અને તેઓની ઉમ્મત એ ચાહતી હતી કે આપ (સલ.) અમારામાં જાહેર થાય પણ એ મોટાઈ મેળવવી ખુદાપાકે હજરત હસા મસીહ (અલ.)ના નશીયમાં રાખી હતી તેથી આપને તે કોલકરાર પૂરો કરવાનો સંજેગ ખોદાપાકે આપેર જમાનામાં મેળવી આપ્યો. એમાં તો ખ્રિસ્તિઓને ખુશ થઈ હજરત મોહંમદ (સલ.)ના દીનની મદદ કરી ખીજ દીનો અને અને પેગંબરોની ઉમ્મનો આગળ પોતાની સરસાઈ બતલાવી ખોદાપાકના લાખે ઉપકાર માનવા જોઇએ કે તેઓના ખ્યારા નબી (અલ.)ને ૧૬૦૦ વસ્ત આકાશમાં સંબોળી રાખી તેઓને આ દરજ્જે આપવામાં આવ્યો; નહીંકે પોતે ખ્રિસ્તિઓ ફક્તમની કરી

મોહમદી દીનને દરેક રીતે દુન્યાથી એકદમ નાખૂદ કરવાની કોશીશ કરવા ઉભા થઇ બંધ નેવી રીતે કે આગકાલની ખજાણેપરથી ખુલ્લું દેખાઇ આવે છે.

વખતે કોઇ પાદરી કેહશે કે હજરત મોહમદ પેગંબર સાહેબ (સલ.)ને ત્યારે તો હજરત મસીહ (અલ.) દુન્યામાં હતા તેજ વખતે જાહેર થયું જોઇતું હતું; આ છસે વર્ષ પછી શા માટે જાહેર થયા હશે? તેનું કારણ તો જાહેર છે કે બિચારા મસીહ (અલ.)ને કંઈ એવો જમાનો મળ્યો કે તેઓ પોતાતાપર બ્યારે સંકટ આવી પડ્યો તો બ્યારેયાર શિષ્યોજ પોતે તેઓને તે સંકટમાં એકલા મુકી નહાસી ગયા (નવો કરાર, માથી, અધ્યાય ૨૨ની કલમ ૫૬), વાસ્તે એ તો ઠીકજ થયું કે તે વખતે હજરત મોહમદ (સલ.) જાહેર થયા નહીં, પોતે મસીહ (અલ.)ને પોતાની મદદ કરવી મુશ્કેલ હતી તો તેઓ બાપડા હજરત મોહમદ (સલ.)ની શી મદદ કરતે ! ખોદાપાક ગેખને! જાણુનાર અને દાના છે ખ્રિસ્તિઓ અને યાહૂદીઓની એવી બેવકાઇ અને બેધમાનીની હાલત જોઇ તેણે પોતાના પેગંબર હજરત મસીહ (અલ.)ને તરત આકાશમાં ઉડાવી લીધા અને તેઓને દિવાસો દીધો કે આપ મનમાં જરાએ નાખુશ થશો નહીં આપ હાલ લગભગ બેહબર વર્ષ સુધી અહીં આકાશપર આરામ લો, એ પછી એ બ્યારને ઠેકાણે બ્યાર કરોડ બલ્કે તેથી બ્યાર ગણા ઉડતાળીશ કરોડ તાબેદારો (એટલે મોહમદી મુસલમાનો જેઓની હાલની ખરી ગણતરી ૪૯ કરોડ છે જેમાંથી લડાઇઓ વિગેરેમાં કાપતાં કપાતાં ૪૮ કરોડ છે. આ તઆલા રહી જશે તેઓને) અમે આપને એક મોટી ખુશખબર સાથે આપશું. હજરત મસીહ (અલ.) સમજ્યા કે રખેને તેઓ ખ્રિસ્તિઓ હશે. અને સંખ્યાનો વધારો એ ખુશખબર હશે. ત્યારે તેઓને જવાબ મળ્યો કે નાં જ્યારે તમારા પોતીકા જમાનાના

ખ્રિસ્તિઓ એવા નિકળ્યા કે માત્ર લોકો પકેડ્યા આપ્યા ત્યારથી જે સંતાયા તો છેક કબરમાં દટાયા પછી તમારી હાલત જેવાની તેઓને જરા ધજ્જા થઇ (ચોહાન, અધ્યાય ૨૦મો), ત્યારે બેહબર વર્ષ પછીના ખ્રિસ્તિઓથી કંઈ વાતની ઉમેદ રાખો છો? અરે મારા બ્યારા પેગંબર! રાંઝે મીસાકમાં જે કરાર મેં સંધળા નખીયો તેમજ તમારી પાસેથી લીધેલો તે તમને યાદ હશે. તેજ નખીએ આખેર અમાન, ખાતિમુલ અખીયા (સલ.)ની એ ઉમ્મત હોશે. અને યાહૂદીઓ, કાફિરો, મુશરિકો, મૂર્તિપૂજકો તો એક બાણુએ રહી જશે પોતે તે લોકો જેઓ તમને પોતાના નખી જાહેરમાં ધાંટા પાડી પાડીને કેહતા હોશે અને પોતાને ખ્રિસ્તિ હહેવડાવતા હોશે તેઓજ હજરત નખીયે આખેર અમાં (સલ.)ના અને તેઓની ઉમ્મતના કટા શત્રુ બની ઉભા થશે, અને તમારા દુન્યામાં ફરીથી ઉતરવાની ઇન્તેઝારીમાં તે ગરીબ મુસલમાનો રાહ જોશે, ત્યારે હું તમને હજરત મોહમદ પેગંબર (સલ.)ની ઉમ્મતની મદદ કરવા બલ્કે ખઈ જેતાં હજરત મોહમદ (સલ.)ની મદદ કરવા, કેમકે દીનની ફતેહ અને ચલંતીને માટે ઉમ્મતની મદદ કરવી તે ઉમ્મતના નખીની મદદ કરવી છે, હું આપને તેઓનો ઇમામ અને સરદાર બનાવીને મોકલીશ કે જેથી એ કાલકરાર પૂરું કરવાનું અને બજાવી લાવવાનું માન આપને મજે અને કયામતને દહાડે ખીજ નખીયો (અલ.) આગળ એ બાબત આપને મોટાઇ મારવાનું અને મગરખી ધરાવવાનું કારણ મળી આવે. ત્યારે આપ ધણીજ ખુશ થઇ ગયા અને આકાશોપર સુખે રેહવા લાગ્યા.

દીને ઇસ્લામમાં દાખલ થઇ આ ઇસલામી દીન પ્રમાણે હજરત મસીહ (અલ.) ચાલશે એ કંઈ હું કેહતો નથી પણ જનાબ રસૂલે ખોદા મોહમદે મુસ્તફા (સલ.) તેરસો વર્ષ આમળથી એનો એવી રીતે બજીબવાદ

(વેલીનગોઇ) રરમાએ છે કે “મારી ઉમ્મતમાંથી એક ટોણું કયામત સુધી સાચા માર્ગપર (પૂરે-પૂરી રીતે) રહેશે તો બ્યારે ઇસા બિન મર્થમ (અમર) નમકાશ ઉપરથી (જમીનપર) નીચે ઉતરશે. ત્યારે તે (ટાળા)ઓના અમીર (જનાય ઇમામે મહદી સાહેબ) હજરત ઇસા (અલ)ને (નમાઝનો વખત થઇ ગયેલો જોઇને જમાઅત થી) નમાઝ પઢાવવા માટે આજ કરશે કે પધારે! (તમે પોતે ઇમામ બનીને) અમને નમાઝ પઢાવો ત્યારે તે (હજરત ઇસા મસીહ (અલ) કેહશે ના તમારામાંના એક (જેવી રીતે દુન્યાના કામે માટે) તમારામાંના કેટલાક પર ઇમામ કે સરદાર બને છે તેમજ દીનના કામે માટે અને ખાસ કરીને ઇઆદત માટે પણ તેજ તમારો સરદાર લાયક છે). જોદા પાકે આ ઉમ્મત (મોહમદીયાને (બીજી ઉમ્મત-પર) આ મોટાઇ ઇનાયત કીધી છે. સુસ્લિમ શરીફ. (કે તેઓ નબીના મેબૂદ હોવા છતાં નમાઝને માટે પોતે ઉમ્મતી હોવાં છતાં ઇમામ બની શકે છે જેવી રીતે કે પોતે હજરત મોહમદ (સલ). હજરત અબ્દુર રહમાન બિન ઝોફરી પછાડી નમાઝ પઢી છે. અને તેવીજ રીતે હજરત ઇસા (અલ) સુકતદી બની ઇમામ મોહદીની પછાડી મોહમદી શરીઅતના દૂકમે પ્રમાણે નમાઝ પઢશે. એવીજ હદીસોપરથી સુસ્લિમ શરીફની પ્રખ્યાત માનીતી શહે લખનાર ઇમામ નવવી (રહ). પોતાની શર્હમાં લખે છે કે ઇસા બિન મર્થમ (અલ)ને જોદાપાક આ-કાશપરથી ઉતારશે તો તેજુને આપણી (મોહમદી) શરીઅત પ્રમાણે હુકમ કરનાર હાકેમ બનાવીને લોકોમાં મોકલશે.

હાજી અયાઝ માલિકી (રહ) લખે છે કે “જનાય મોહમદ નબી (સલ)ના ફરમાવ્યા સુજબ કે “મારા પછી કોઇ નબી થવાના નથી.” અને આખી ધરલાખી દુન્યાના એકેમને (ઇજમાઅથી) એ વાત સામેત છે કે અમે સુસલામતોના નબી (સલ) પછી કોઈ નબી

થવાના નથી અને તેઓની શરીઅતજ કેયા-મતના દિવસ સુધી ચાલુ રહી બીજી કોઇ શરીઅતથી રદ બાતેલ થવાની નથી. કેટલાક શુમ-સહ ટાળાએ એવું અતુમાન ફીલું કે સબકુર હદીસ પેઢી છે જે બાતેલ કલપના છે બહકે એના જેવી બીજી હદીસોની એ મતલબ નથી કે જનાય ઇસા (અલ) એવી શરીઅત લખને ઉતરશે કે જે શરીઅત અમારી મોહમદી શરીઅતને મનસુખ (રદ બાતેલ) કરી દેશે કારણકે એમાં અથવા બીજી હદીસોમાં એ વાતનો કોઇ જુજ બયાન પણ આવેલું નથી. બહકે એ બાતતની, કિતાયુલ ઇમાનની અને તે સિવાયની સાચી હદીસોમાં છે કે હજરત ઇસા (અલ) ઇન્સારી સરદાર થઇને (આ મોહમદી ઉમ્મતમાં) ઉતરશે અને અમારી ઇસલામી શરીઅત પ્રમાણે પોતે ચાલશે અને બીજાઓને ચલાવશે અને ધરલાખની જે જે વાતો લોકોએ હોડી દીધી હશે તે સધળી વાતોને નવેરથી ચાલુ કરશે.” ત્યારે રેવરંડજી બોળ તપાસ કરતાં સામેત થયું કે “કુરાન પ્રમાણે ઇમાનદારોનો અવલ તથા આખનો પેશ્વા તથા હાદી” તમારા મજકુર પેરેગ્રામમાં લખ્યા પ્રમાણે “મસીહ ફરે છે” એ જોટું છે પણ આયબલમાં વર્ણવાયલા દુન્યાના શાહબદા હજરત મોહમદ પેગંબરે આખેર ઝમાન, સૈયદુલ ઇન્સે વલ જાન, પેશ્વા તથા હાદી સામેત થયા, વારંતે તમારોજ ફકરો ટાંકું છું કે “માટે જે માણસ જાણી જોઇને પોતાની આંખોમાં ધુળ નાંખે તથા સન્ન્યાઇ સાથે દુશમની રાખનાર હોય તેજ” “મસીહને મહમદ કરતા” નહી પણ હજરત મોહમદ (સલ)ને હજરત મસીહ (અલ) કરતાં “હજરો દરજ્જા ઉત્તમ નહીં માનશે.”

રેવરંડજી દુન્યાની હાલત ઇસલામના પેગંબર સાહેબ (સલ) ના ભવિષ્યવાદ અંકે સુજબ કેવી ફેરવાતી જમ છે તે આવી

કાલથી જોનારપર છુપું નથી હાંરત મસીહ (અલ) ની અને ધમામ મહમદી (અલ) ની પેશીનગોષ્ઠીજ એ અસર છે કે કાલ આખી દુન્યા એક જગત યુરની રાહ જોઇ રહેલી છે. "The Coming of the world Teacher" નામે એક ચોપડી ખાસુ લાંડનમાં છપાઇ બહાર પડી છે જેમાં ધણા લાંબાણુથી દુન્યાના મશહૂર ધર્મોના આગેવાનોની એ યા-વતમાં શી માન્યતાઓ છે તે જાહેર કરવામાં આવી છે. ગ્યનાર પોને લખે કે, "we believe that a Great Teacher will soon appear in the world, and we wish so to live now that we may be worthy to know him when he comes (પાનું ૧૩મું)". એટલે અમારી માન્યતા એ છે કે એક મહાન યુર દુન્યામાં હવે જરૂરી જાહેર થશે અને તેથી હવે અમારી જાહેરી લાંબી થાય એવી અમે ઇચ્છા રાખીએ છીએ કે જેથી જ્યારે તે પધારે તે વખતે અમે પણ તેને ઓળખવાને લાયક હરીએ.

ખીજ જગ્યાએ લખે છે "We look for the coming of Christ in power and glory not in the clouds of heaven to judge the quick and dead, but in human form to help the world." એટલે અમે ઇશુ ખ્રિસ્તની, સત્તા અને મહિમા સાથે જગતને મદદ કરવા આવવાની રાહ જોઈ રહેલા છીએ (અલિમોના જુલમથી) હુજતાઓ અને મોતની પથારીએ પડેલાઓનો ઇન્સાફ કરવા મેઘના વાદળોપર આવવાની તેની રાહ જોતા નથી (કે જેવીરીતે અમારી આયબલમાં તેના આવવા માટે લખેલું છે) પણ માણુ નના લિખાસમાં (તે આવે તો અમે સંતોષ પામીશું) પાનું ૪૨).

એક કે.એ.એ. લખે છે "Every religion taught and teaches that one shall

come, in power of Whose word is salvation for all men. Hinduism prophesies that the next avatar is Kaiki, who shall come riding on a white horse Buddhism foretells the coming of the "Teacher of Gods and men," the Buddisattva Maitreya. The Zoroastrian is taught to look to the coming of the Saosh-yant, The Saviour the Jews to expect the Messiah and the Christians the Christ. Mohommadanism, too, speaks of the coming of another Prophet of God (Nabi Issa or Jesus). એટલે દરેક ધર્મે પોતાના તાપેદારને શીખવ્યું હતું અને શીખવે છે. કે એક એવો (જગત આગેવાન) આવશે કે સવળા માણુસોના ઓહાર (નજાત)નો આધાર તેના ઉપદેશપર છે. હિંદુ ધર્મ બલિષ્ઠ બાળે છે. કે તે કાલકી (કે નિઃશ કલકી) આવતાર છે. જે એક સંદેહ કોડાપર બેશીને આવશે. જોહ ધર્મ ખખર આપે છે કે જુદિ સત્ત્વ મેત્રેય દેવતા અને મનુષ્યજાતિનો શિક્ષક આવનાર છે. પારસીઓના ધર્મે તેઓને સૂચના કીધી છે કે મુક્તિ આપનાર સાઓશિયંતની પધરામણીની હે જરથોસ્તો તમે રાહ જોતા રહેજો. યાહુદીઓ મસીહાની અને ખ્રિસ્તીઓ ઇસુ ખ્રિસ્તની વાટ જોઈ રહેલા છે. ઇસલામી ધર્મ પણ (નખી ઇસા (અલ) નામના) ખીજ એક જોહાઇ પેગંબરના આવવા માટે કહી રહેલું છે. (પાનું ૧૦૯).

ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડીઆમાં ૧૯મી માર્ચ ૧૯૧૬ના પેપરમાં એક લાંબુ લખાણ એવાખતમાં છે જેમાં લખનાર લખે છે કે "The prophecies of the second coming of Christ are fulfilled on all sides

and in every walk of life conditions exist as foretold by the prophet as signs of the times. એટલે નખીયો (અલ)એ દુન્યાના જે જે ફેરફારની પેશીનગોષ્ટ કાઢી હતી કે જ્યારે હજુ ખ્રિસ્ત બીજી વખતે દુન્યામાં આવશે ત્યારે દુન્યામાં આવા આવા ચિહ્નો જાહેર થશે, તે બધી પેશીનગોષ્ટઓ દુન્યાને દરેક ખૂણે પુરેપુરી રીતે જાહેર થઇ ચુકી છે.

ત્યારે સામેત થઈ ગયું કે રેવરંડીય ખ્રિસ્તિઓને સંતાડી ફક્ત સુસલમાનોની જ માન્યતા દેખાડતા હતા કે ઇશુ ખ્રિસ્ત બીજી વાર આવશે એ ખોટું છે. જે હાલના જમાનાના ખ્રિસ્તિઓ ચોપડીઓ પ્રગટ કરી પોતાની એ માન્યતા પ્રુવ્હેચોડ કબૂલ કરી રહ્યા છે. બીજી વાર એ સામેત થઈ કે માત્ર સુસલમાનો જ કોઈ મહાન જગતના તારનારની રાહ જુઓ છે એમ નથી પણ સઘળા પ્રખ્યાત ધર્મે તેની ધન્ટેજરીમાં છે. મારી નજીવી સમજણ પ્રમાણે એ બંદોબસ્તનું કારણ ઉપર લખેલી હદીસનો તે શકર છે કે “હજરત ઇસા (અલ.)ના જમાનામાં ઇસલામ સિવાય જેટલા બેપાયા ધર્મે છે તે સઘળાઓને ખોદાપાક (લગભગ) નાખૂદ (જેવા) કરી નાંખશે.” કારણ કે એક તરફ તો હજરત ઇસા (અલ.)ના ઉતરવા પેહલાં હજરત ઇમામ મહદી સાહેબના આવવાથી ઇસલામના બધા પંથો એકત્ર થઇ જશે. કેમકે શીઆ સુન્ની જે સઘળા પંથોના મૂળ છે તે બંને તેઓની રાહ જોઇ રહેલા છે તેઓના જાહેર થતાં જોવા બે મોટા પંથો એક થઇ ગયા તો નાના જુદા રહી શકતા જ નથી.

પણ સુસલમાન ગમે તેવા એકત્ર થઇ જાયો યાહૂદી અને ખ્રિસ્તિઓ કદી એકત્ર થવાના નથી તેનો બંદોબસ્ત એજ થવો જોઇતો હતો કે તેઓના એક સૌથી મોટા માનીતાને ખોદાપાક તેઓ માટે મોકલે, યાહૂદીઓએ હજરત હજુ મસીહને એટલા જ માટે નહીં

માનીલા કે તેઓની ખાતરી થઇ હતી નહીં કે એજ તે મસીહ છે કે જેની આવવાની ખબર અમારી આકાશી કિતાબો અમને આપી રહેલી છે. પણ જ્યારે દાખો વખત થઇ ગયો ત્યારે જાહેરમાં તો નહીં પણ મનમાં તેઓ પણ માને છે કે ખેશક મસીહ આવેશે પણ અમે અમારી સુખાંધ અને હકૂને લીધે તેને કબૂલ કર્યો નહીં. હવે તેઓનાજ દેશમાં તેઓની રૂબરૂ આવા દખલવા સાથે ધોળે દહાડે તે આકાશપરથી આવશે તો તેને તેઓ જાહેર કબૂલ કરશેજ, ઇસાઇઓને તો બીજી વખતે આવવાની ધન્ટેજરી જ છે, એટલે તેઓને કબૂલ કરવામાં વાર કેટલી! આ તરફ આખી દુન્યાના સુસલમાનોને હજરત ઇમામ મહદીએ મોજિદનો દુકમ પોહોંચશે કે હજરત ઇસા ખિન મર્મમ (અલ.)નાં જિવ થઇ ચુક્યા. બીજી તરફ હજરત ઇસા મસીહ (અલ.)નો દુકમ તમામ દુન્યાના યાહૂદીઓ અને ઇસાઇઓને પહોંચાડવામાં આવશે કે હું પોતે ઇસલામી મોહમ્મદી દીનની તાબેદારી કરું છું તેથી તમારે પણ યુષ્માપ જરાપણ આનાકાની કીધા વગર એ દીનને સ્વીકારી લેવો, નહીંતો એકદમ કતલ કરી નાંખવામાં આવશે. ત્રીજી તરફ હિંદુ અને પારસી ભાઇઓ સૌથી મોટી એજ નીશની જોધને કે દુન્યાના સૌથી બળવાન અને વિદ્વાન કરોડોની સંખ્યા ધરાવનારા લોકો ઇસાઇ, યાહૂદી અને સુસલમાનો જ્યારે એક ધર્મમાં જોડાયા અને એકજ ટીચર સાંદ્ર થી વર્ડના તાબેદાર જન્યા તો આપણે જુદા રહીએ એ દીક નથી, ઇસલામમાં લાખેલ થઇ જશે ઇ. આ તમાલા, અથવા તો એ લોકોની હિદાયતનો કોઇ બીજો બંદોબસ્ત ખોદાપાક જાહેર કરશે રેવરંડીય “આ માન અને મરતઓ શા વાસ્તે મસીહને આપવામાં આવ્યો છે કે કેવા મત પેહલાં તમામ માણસ જાતનો તે હાદી યામ?” એ સવાલનો સંપૂર્ણ વિસ્તાર સાથે જવાબ તમને અગ્યો કે!

૧૪ મા પેરેઆદમાં લખે છે
 “કુરાન પ્રમાણે મહમંદ સાહેબ ફકત રસૂલ તથા
 શુનેહગાર સાબિત થાય છે, પણ મસીહ બિલ-
 કુલ બેશુનાહ તથા ઇલાહી ઝાત “ઇન્દ્રખના
 શીકા મિત રહેના” રાખનાર હરે છે, “નિદ્ર-
 ખાના શીકા મિત રહેના” તો શુનેહગાર ઇન્દ્ર-
 સાન અથવા રસૂલ કરતાં સાહેબે ઉલુલીઅતને
 અફઝલ કરીને કેમ નહીં માનીએ”. રેવરંડી !
 મુસલમાનો તરફથી આપનો આભાર માનું
 છું કે હઝરત મોહમંદ પેગંબર સાહેબ જેઓને
 માટે આપ પાછલા દરેક પેરેઆદમાં, જે કુર્આન-
 નથી મહાન નથી નહીં પણ એક સાધારણ
 માણસ મુસલમાનોની આગળ રજુ કરવાની
 અને સાબેત કરવાની કોશિશ કરતા ચાહ્યા
 આવ્યા, પણ તાજીબીની વાત છે કે ટૂંકટને
 છેવટે તેજ સાધારણ માણસને તેજ કુર્આનથી
 રસૂલ મનાવવા તૈયાર થઈ ગયા. “યઅરેન્દ્રહુ
 કમા યઅરેફના અખનાઅહુમ” (પા. ૨, રૂ. ૧)
 એટલે અહલે કિતાબ હઝરત મોહમંદ પેગંબર
 સાહેબને એવી સારી રીતે ઝાળખે છે કે જેવી
 ખરેખરી રીતે જરા પણ શક શુબેહ વગર
 તેઓ પોતાના દરજ્જાને ઝાળખે છે. એ છે
 ઇસલામનો મોજિજો કે ઇસલામના દરેક દુશ-
 મન કે નિરાધિઆને છબે અને કલમે છેવટે
 હંમેશા એકરાર જાહેર થાય છે કે ઇસલામ
 સાચો ધર્મ છે. -

રહી ગયો શુનેહગાર સાબિત કરવાનો દાવો,
 તે કેયાબત સુધી કોઇથી થયો અને નહીં થઈ
 શકશે જેને માટે પુરતો વાદવિવાદ પાછળ હું
 લખી આવ્યો (વાંચો પાનું ૭૫). સાચે ધણે
 ઠેકાણે હું લખી આવ્યો છું કે માત્ર મસીહ
 (અલ)ને જ નહીં પણ બીજા દરેક નબી (અલ)-
 ને કુર્આન બેશુનાહ માનવાને શીખતી રહયું
 છે. વાર, તમે રેવરંડાની કોશિશ પ્રમાણે થોડી

વારને માટે ધારો કે મુસલમાનો (ખોદાની
 પનાહ) હાલના ખ્રિસ્તિ ધર્મને સ્વીકારે તો
 તેઓને હાલની આયબકને ઇલાહી કિતાબ
 માનવીજ પડશે. ચાલો તેમાં તપાસીએ કે
 મસીહ (અલ)ને બેશુનાહ માનેલા છે કે કેવા.

- દરેક આકાશી કિતાબને માટે એ જરૂરી
 છે, એટલું જ નહીં પણ કોઇની રચેલી કિતાબને
 માટે પણ જરૂરી છે કે જે મહાન પુરૂષને માટે
 તે ઉતરેલી કે રચાયેલી હોય તેને વચનનો
 પાળનાર અને સાચો તો સાબેત કરવાની
 કોશિશ કરે; નહીંતો તે કિતાબને કોઈ સાચી
 કિતાબ અને તે મહાન પુરૂષનું માન એક રજકણ
 જેટલો માણસના મનમાં ઝામશે નહીં. નબી
 માનવું તો બહુ દૂરની અને મુશકેલીની વાત છે.
 અરસોસ છે કે હાલની આયબલ જેને માટે
 રેવરંડો ઇલાહામી, આકાશી, ઇલાહી કલામ
 હોવાનો દાવો કરે છે, તેજ પ્રથમ જે કોશિશ
 કરે છે તે એકે તેમાંનો દરેક નબી દુષ્ટમાં દુષ્ટ
 માણસ જાહેર થાય. એ તો કુર્આનની કૃપા
 અને તેનો પ્રતાપ છે કે નબીયો (અલ)ને
 કુર્આની દરેક કેમ માનની નજરે જુએ છે.
 જે કુર્આન આ જમાનામાં નહીં હોત તો
 કોણ જાણે લોકો નબીયો (અલ) ને કયે હલકે
 દરજ્જે પોંદ્યાડી મૂકતે હલીલ તરી બીજા
 અબીયા (અલ) ની બેઇજગતી અને અપમા-
 નના નમૂના હું પાછલા દેખાડી આવ્યો છું
 (વાંચો પાનું ૭૫). હવે જરા હઝરત મસીહ
 (અલ) માટે સાંભળો. નવો કરાર માટેથી
 અધ્યાય પની ૧૭મી કલમમાં છે “નિયમ
 શાઅ અથવા બવિબવાલીઓની વાતોનો નાશ
 કરવાને હું આવ્યો છું” એમ ન ધારો, હું
 નાશ કરવા નહીં; પણ પૂર્ણ કરવા આવ્યો છું
 ૧૮મી કલમમાં છે “કેમકે હું તમને ખચિત
 કહું છું કે આકાશ તથા પૃથ્વી જતાં રહે ત્યાં

કપ્પી સલગાં પૂરું થયાં વગર ત્રિવિમશાસ્ત્રમાંથી એક કુળનો અથવા એક માતા જતી રહેશે નહીં.”

હવે આખી ખિસ્તિ દુન્યા જાણે છે કે નવા કરારે આગલા સંજગા બિચિપ્પવાદીઓની કિતાબોના હુકમોને તદ્દન રદ ખાતેલ કરી નાંખ્યા, બિચારા મુસા (અલ) ની તોરેતના દસ હુકમો કેટલાક દહાડા ટક્યા પછી સેંટ પાલ કે પાઉલ મહારાજને તેમાંથી એકે પણ બાકી રેહવા દીધો નહોં. હજરત મસીહ(અલ) ના ફરીથી આવવાના બચાનમાં હું દેખાડી આપ્યો (વાંચો પાનું ૫ તથા ૮૫) કે શિષ્યો કે હવ્વારીઓએ ઇન્તેજરમાં ઇન્જીલ પણ મોઢેયાદ રાખી લખી નહોં, કમકે વાંચેદો હતો કે તમારા જીવતાં જીવત હું દુન્યામાં આવીશ, ત્યારે બાય-બલથી હજરત મસીહ કેવા સાચા સામેત થાય છે તે વાંચકો અને રેવરંડો પોતે વિચારી લેા. શું જુદાણાથી અને ખોટા વાયદાથી પણ કોઇ મોટો ગુન્હો એક નખીને માટે હેઠા શકે છે? હવે પોતાના તાળેદારોને જે શીક્ષણ આપેલા બાયબલમાં છે તેમાંથી એક નમુનો સાંભળો, ઇશુ ખ્રિસ્તને એક ટેકાણે લગ્નમાં કોઇએ તેડયાં હતાં તેને ત્યાં પીવાનો દાર ખુટી જવાથી ઇશુ ખ્રિસ્ત (અલ)ની મા, અરે કહ મા ? જેને પાદરીઓ ‘કુવારી મર્ચમ’ ખ્રિસ્તીઓનું એક મોટું ટેળું ‘ખોદાપાકના ત્રણ ભાગે-માંનો એક ભાગ’ ખોદાના સૌથી વડાલા દીકરાની મા, (એટલે.....સમજ લેા) માને છે તે આપડી પોતાના દીકરાને ચમત્કારનો બંડાર જાણીને કહે છે કે હે ખ્યારા દીકરા ! “તેઓની પાસે દ્રાક્ષરસ નથી” આપ આપના ચમત્કારથી બનાવી આપો. તેના જવાબમાં બાયબલમાં લખેલા શબ્દો એ છે “Woman! what have I to do with thee? mine hour is not yet come” એટલે કે એ.રત ! તારે મારી સાથે શે સંબંધ (કે તું મારા કામોમાં વચ્ચે આવે છે અને

દખલ દે છે) ? મારો (ચમત્કાર દેખાડવાનો) વખત હજી આવ્યો નથી. પોતાની એવી મેણ દરજ્જાની માને આવા તિરસ્કાર બધાં શબ્દોમાં તેણે અજુકી દીધી. ચમત્કાર દેખાડવાનો વખત હજી આવ્યો નથી કહીને માની તાળેદારીથી તેણે મ્હોં ફેરવ્યું અને તરતજ દારના કુંડાંઓમાં પાણી ભરાવીને પોતાના ચમત્કારથી જોએ છ કુંડાં સ્કોચ ગિલ્કિનાં તૈયાર કરી દીધાં. જે કામને એજ અધ્યાયમાં ઇસુનો મહિમા અને ચમત્કારનો આરંભ (શરૂઆત) અને શિષ્યોના વિશ્વાસ લાવવાનું કારણ લખ્યું છે. વાંચો નવો કથાર ચોદાન અધ્યાય ૨ ની ૧ થી ૧૧ મી કલમ.

નવા કરારના સંજગા ટીકાકારોએ અને હીમાયતી વિદ્વાનોએ લખ્યું છે કે મસીહે એવા શબ્દો પોતાની મા માટે વાપર્યાં એ બેશક અપમાન બધાં અને નાલાયક શબ્દો છે. દખલા તરીકે નવા કરારનો પ્રખ્યાત ટીકાકાર રેવરંડ ખિન્સ પોતાની ટીકાની ૧ લી ગિલ્દના ખીજ ભાગના પાના ૨૧૯ માં લખે છે “મસીહે પોતાની માનું, આ કલમમાં, ધણુજ ઠપકાને લાયક અપમાન કીધું છે અને ધણુ તુચ્છ શબ્દો તેણે ઉચ્ચાર્યાં છે કે એથી વધારે તિરસ્કાર (હિંકારત) વાળા ખીજ શબ્દો હશે નહોં.” ઇન્જીલને એ ધોંટળો વાંચક આગળ છુપો રહે તેટલા માટે ગુજરાતવા ચાતુર રેવરંડોએ શું કીધું કે “હે જોરત !” ને ટેકાણે “ખાઇ, મારે ને તારે શું ?” તણુંમો સુધારી કાઢ્યો- રેવરંડો ! મુસલમાનોની ખોળ તપાસ આગળ તમારાં બોપાળાં સંતાયલાં કદી રહી શકે વાર ? રેવરંડજી ! એક મોટી સંભા આગળ પોતાની માતૃશ્રીને આવી રીતે હલકી પાડવી શું એક પણ દાનીશમંદની આગળ મોટામાં મોટા ગુન્હાનું કામ નથી ? એટલુંજ નહોં પણ જે કામ કરવાને પોતાની માને હુકમ રદ કીધેલો તેજ કામ તરત કરવું કું દીકરાના આવા મામથી માનું હવે મોટામાં

વગર રહે કે ? માને આવી રીતે જીવું બોલીને
દહાણી કરવી ગુન્હો નથી શું ? “તારા બાપ
તથા માતું સન્માન (ઈન્જન) કર (તે વચન
સહિત પહેલી આશા છે).” નવો કરાર
એકીસીએને પત્ર અધ્યાય ૬ કલમ ૨) અને
“બાળકો ! તમે સર્વ વાત વિષે તમારા મા-
બાપને માને, કેમકે તે પ્રભુને ગમે છે.”
(કલોસીઓને પત્ર અધ્યાય ૩ ની ૨૦ મી
કલમ). શું ઇસુએ પોતાના જ નવા કરારની
અને બાપબલની મજબૂત બંને કલમોનો
બગ ધોધો નહીં અને તેથી તે મોટો ગુન્હેગાર
સામેત થયો નહીં ? અક્કલથી, શાસ્ત્રની કલમો-
થી, ખ્રિસ્તી ટીકાકારોની કબજાતથી ઇસુ માટે
ખુશી રીતે મોટા ગુનાહો સામેત થયા.

વળી ચમત્કાર પણ કદાચ બાબતમાં તે
વિચારવા લાયક છે દાર જેવી દુન્યામાં સૌથી
પુરી અને માણસ જાતિને માટે પુરા અને
ગુનાહોના માર્ગ તરફ દોરી જનારી સૌથી
વધારે અસહકારક ઝેરી યીજ, જેને બંધ કર-
વાને હાલ યુરોપમાં સોસાઇટીયો પર સોસાયટી
ટેમ્પરન્સ સોસાઇટીયોને નામે સ્થપાતી જાય
છે. યુરોપની મોટી હાઇ બમ્બે બ્રિટિશ રોયલ
ફેમિલીએ તો એને નહીં પીવાની કેટલાક
દિવસોની બાધા લીધેલી, એવા ખરાબ શૈતાનના
સુત્રને ચમત્કારની રૂએ જે માણસ તૈયાર કરીને
પોતે નબી હોવા છતાં લોકોને તેનાથી રોકાણ
કરવાને બદલે છુટથી પીના દે અથો મોટો
કથો ગુન્હો હશે !

બોહાપાકને માટે એવો અકાદે શીખવેકે ત્રણ
મળીને તે એક છે અને એકના ત્રણ છે અને
ત્રણે દરેક ગુણમાં એક સરખા છે એટલે (૧)
બોહા, (૨) ઇસુખ્રિસ્ત અને (૩) પવિત્ર આત્મા
(પ્રોફેટો પહેલો પત્ર અધ્યાય ૫ ના ૮ મી
કલમ) અને પ્રેમરસુક (દાઆએ અમીન) માં
અહાન પવિત્ર એશુનાસીસના અકાદાએ જેને
એકમતે હાલના ખ્રિસ્તિઓ માને છે.) ૭૭ ૭૮
11:20 09:40 09:40, ૭૭ પહેલાના આ

પછીના કોઈ પણ નબીએ બોહાપાક માટે
એવો શિક્ષ અને કુદરતો અકાદા શીખવ્યો
નથી, કે જેના પર તમામ દુન્યા હાંસી કરેછે,
શું એવા અકાદાને શીખવવા કરતાં પણ કોઈ
મોટામાં મોટો ગુન્હો દુન્યામાં થઈ શકે છે ? હવે
રસક્ષો અને નબીયો (અલ) માટે બાપબલને
મોઠે કેવા કુલો ખરે છે તે સાંભળો. “ત્યારે
ઇસુએ ફરી તેઓને કહ્યું કે, હું તમને ખબર
ખબર કહું છું કે, ઘેરાંતું બારણું હું છું.
જેટલા મારાથી આગળ આવ્યા તેઓ સઘળા
ચાર તથા લૂટારા છે; પણ ઘેરાંતું તેઓનું
સાંભળ્યું નહીં,” પ્રોફેટ અધ્યાય ૧૦ ની
કલમો ૭-૮ નવો કરાર). ઇસલામ શીખવે છેકે
હજરત આદમ (અલ) થી લઈને જનાબ પેગં-
બરે આખરે ઝમાં મોહમ્મદ (સલ) સુધી બધા
નબીયોપર ઇમાન લાવો અને બોહાની પેદા
કીધેલી સઘળી યુષ્ટ (મખલુક) માં તેઓ સઘ-
ળાએને સૌ મખલુકથી દરેક વાતમાં મોટો
દરજીના માનો, એક નજીવીમાં નજીવી એઅ-
દ્ધી જે તેઓમાંના કોઈ એકની સાથે પણ
કરશે તો પૂરેપૂરા કાદિર થઈ જશે. પણ
વાહરે બાપબલના ઇસુ અને વાહરે તારા
વચન ! ! કે જેટલા પેગંબરો અને રસક્ષો
મારી પહેલા લોકોમાં આવ્યા તે સઘળા ચારો
અને લૂટારાઓ હતા. એવા શબ્દો આજે એક
અદના હાકમને કોઈ કહે તો કોણ જાણે તેને
કવી સજા થાય. શું એવા શબ્દો બોહાનાર
અને સઘળા નબીયોનું એવું અપમાન કરનારને
મોટામાં મોટો ગુન્હો લાગુ પડતો નથી ? “શું
એવી કિતાબ અને તેમાં વણવેલા એવા
નબી પર, કુર્માને જેવી કિતાબ
અને તમામ નબીયોનું માન જળવનારા અને
ફલાવનાના હજરત મેહમ્મદ (સ. અ. સ.)
જેવા નબીને તજી દઈ મુસલમાનો ઇમાન
લાવશે ? નહીંજ. રેવરેન્ડજી ! બાપબલથી ઇસુના
ગુનાહો લખવા એશું તો એક મોટી લીસ્ટ
મરાય તેટલા કાદી બતલાવી શકું છું. પણ

અત્રે નમુના દાખલ આટલા પર બસ કરે છું
પણ તમે તો કેવામત સુધી જનાય મોઢેમદ
(સલ) તો એક પણ ગુઢો કુખાનથી સામેત
કરી શકતા નથી. રહ્યા “તારા ગુનાહો માટે
ખોદા પાસે મારી માંગ” એ શબ્દોના આધાર
તેના જવાબ લખ્યા ખોલાસા સાથે હું ઉપર
ઈચ્છુકથો (વાંચો પાનું ૭૭)

પેરેઆદ ૧૪ માં ગુજરાતીમાં જે આવત
તમે લખી તેમાં “નદખાના” શબ્દ ખોટો છે
ખરો શબ્દ “નદખના” છે જેથી જણાય છે
કે અરબી લખાણ વાંચતાં પણ ફેવરડછને
આવડતું નથી. વળી ફેવરડછ! તમે આવ-
તનો તરજુમો કેમ ખાઇ ગયા એટલાજ માટે
કે ઘોઠો બહેર થઇ જશે, તેના અર્થ એવી રીતે
થાય છે કે ‘પછી તે(ના ગર્ભસ્થાન (રહમ)માં
અમેઅમારી (પેદા કાંધેલી રહેા)માંની એક રહ
કુઠા દીધી” એમાં તો મસ્તીહની ઉલુહીયત
કંઈ સામેત થઇ નહીં બલ્કે બીજી રહેાની
જેવી એક સામાન્ય રહ તેઓની સામેત થઇ.
જે તમારી એવી મતલબ હોય કે હઝરત
મસ્તીહ (અલ) સિવાય બીજા કોઇને માટે એવા
શબ્દો વપરાયા નથી. તો તેનું એક કારણ છે
કે મસ્તીહ (અલ)ને બાપ વગર પેદા કરવાની
ખોદા પાકની ઇચ્છા હતી તેથી પોતાની અપાર
કુદરત તરફ ઈશારો કરી દીધો કે બાપના
વીર્ય (મની) ની જરૂર વગર માત્ર રહનેજ
આપની મા સાહેબાના ગર્ભમાં દાખલ કરીને
અમે આપને પેદા કીધા છે. એટલાજ માટે
કુખીને હઝરત આદમ (અલ) ને માટે પણ
“નદખતોરીહિ મિર રહી” ૨૩ મા પારાનો
૧૪મો રકુઅ) એટલે આદમ (અલ)ના શરીરમાં
મારી (પેદા કાંધેલી રહેા) માની (એક) રહ
મેં કુઠા. એટલુંજ નહીં પણ સધળી માણસ
જાતિમાંના દરેક માટે ખોદા પાક શરમાવે છે
“ત્યાર પછી તે (ખોદા) તેના શરીરને પૂરપૂરો
ખનાવે છે અને તે (શરીર) માં પોતાની (પેદા
કાંધેલી રહેા) માંની (એક) રહ નાખે છે

“સુખા સબાહો વ નદખા શહે મિર રહેહી
(૨૧ મા પારાનો ૧૪ મો રકુઅ). ત્યારે જો
મજકુર શબ્દોને લીધે મસ્તીહમાં ઉલુહીયત
ગંજુતા હોય તો હઝરત આદમ (અલ)માં તો
શું દરેક માણસમાં ગંજુવી પડશે જે તત્તન
ખાતેજ છે. ઉલુહીયત એટલે ખોદા/ પાણું મસ્તી-
હમાં છે કે નહીં એને માટે મહાન આલેખોની
લખેલી કિતાબો ઇઝાહફલક, તોહફતુલ હિદ
વિગેરેમાં સંપુર્ણ ખોલાસો છે વાસ્તે અહીં હું
મોઢી વાળું છું.

પણ આ ચોપડીનો સવદ ફેવરડોને યાદ
રહે એટલા માટે આ ચોપડીના ટાઇટલ પેજને
બીજે પાનેથી છેવટ સુધી “ઉલુહીયતે મસ્તીહ”
ના દાવા માટે, અપજાયામાં આવેલા સિવાસ-
કોટ શેહેરમાંથી પ્રગટ થતા પખ્યાત ચોપા-
નીઆ “અનવારફ ઇસલામ” ની ૮ મી
ફિદના અંક ૨૩-૨૪ પરથી કે જે અંક
૧૫ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૦૭ માટે છપાયો હતો
તેમજ જાલંધર શેહેરની “જમહયતે મિલ્લતે-
ગીન” નામની અંગ્રુમનના સેક્રેટરી મોલવી
અલી મોહમદ સાહેબ બી. એ ટી. તરફથી
“મિત્ર” છાપખાનામાં હજારોની ગંજુતીમાં
છપાયલા “સુવાલાતે લાખવાય” નામના ચોપા
નીઆ પરથી, બે ઉલટ તપાસ નકલ કરે છું
કે જેનો જવાબ આજે ૧૪ વર્ષ થયાં હિંદુ-
સ્તાનના મીશન ખાતાના એક પણ નમકહલાલ
ગોરા કે કાળા ફેવરડે દીધો નથી.

છેવટે જે સાહેબોએ વચ્ચેથી, કે ચડો
ફેરવાથી કે નાણાંથી આ રિસાલો પ્રગટ થવામાં
મદદ કાઢી છે તેઓનો શુકરીયો અદા કરી
આ રિસાલાને ખતમ કરે છું અલહમ્દો લિલ્લાહે
રખ્મિલ આલમીન, વ સલવલ્લાહો અલ્લા
સેયેદિલ મુસ્લીન, વ અલ્લા આલેહી વ સલ-
વેહી અજમર્હન.

હવે ઉપરાંત આ ચોપડીના પાના ૧૮ ૩૩ ૩૬ ૪૦
૫૨ ૫૮ ૫૯ ૬૦ ૬૧ ૬૨ ૬૩ ૬૪ ૬૫ ૬૬ ૬૭
૭૧ ૭૨ ૮૦ ૮૧ ૮૬ ૮૮ ૮૯ ૧૦૦ લખ્યા

અનુક્રમણિકા. (ફેહરિસ્તે મહામીન)

પાતું ૩—ઈસ્લામને હદીસોની જરૂર માટે હઝરત અલી (રદી.) નો ફાત્. પા. ૪ કુઆ-
નથી કષ્ટ મળે લેવાય છે અને હદીસોથી
કષ્ટ બાબતો સામેત થાય છે. પારકા ધર્મ-
વાળો કષ્ટ બાબત પર વાંધો ઊઠાવી શકે છે.
પા. ૫ ખ્રિસ્તિઓ કષ્ટ ધર્મ બાબત કદિ
સામેત કરી શકતા નથી. ઇજીપ્તો ક્યારે અને
કયા સાધનો વડે લખાઈ, પા. ૫ થી ૭
જુનાં કરારની ખામીઓ. પા. ૮ ઇજીપ્તને
હેબ્રુ ભાષામાં હોવાથી થયેલી તુકશાનીનાં
કારણો. પા. ૯ નવો કરાર, ઈસ્લામી હદીસો
જેટલો પશુ માતખર નથી તેનાં કારણો. ઇજીપ્ત
મોટે યાદ રાખવામાં આવી હતી. ઇજીપ્તની
ભાષા. ઇજીપ્ત કષ્ટ હતી. પા. ૧૦ કાગળોની
ગણતરી. હાલની ઇજીપ્તને ક્યારે બચાવી મળી,
ઇજીપ્તના બરાખોટા હોવાની ખોળ તપસ ક્યારે
થઈ. રોમન કેથોલિક પાદરીના સલાહ હાલની
ઇજીપ્તની પોકળતા માટે. પા. ૧૧—કયા
કયા સનમાં તપાસતાં ફેટલી લુથો કયા પાદ-
રીને ઇજીપ્તમાં મળી આવી.

પાતું ૧૨—ખ્રિસ્તિ ધર્મમાં મુકિત
કે નબત મેળવવા માટે ફેટલા હુકમો છે
તેમાંનો એક પશુ હેકમ ઇજીપ્તની નથી. ઇજી-
પ્તની બીજી અબખખ જેવી પોકળતાઓ. બાય-
બલ લુથોનો બેંકાર. તેમાંનો ફેરફાર જાણી
જોધને કરવામાં આવેલો. પાતું ૧૩—
હાલની ઇજીપ્તની ચુટણી ક્યારે થઈ. ડોક્ટર
ડેરેખર અને ડેવનપોર્ટની જે બાબત સાક્ષી.
ડેરેખરનું બયાન કાન્સ્ટનટીન રાજા અને તેના
ફરમારીઓ માટે. પાતું ૧૪—બાયબલના
ચુટનારા સાચા ખ્રિસ્તિ નહતા પશુ પુતપરસ્તો
હતા. ઇ. સ. ૨૦૦માં થયેલા વિદ્વાન ટર્ટુલી-
યનની જે બાબત સાક્ષી. પાતું ૧૫—
ઈસ્લામી અને ઇસાઈ ધર્મ વચ્ચે ડેરેખર અને

મી. મારટને પ્રગટ કીધેલો તફાવત, જેમાં
ઇસલામની સરસાઈ અને સચ્ચાઈ. રાજા મન્-
કુરમાં એક રબકચ બરાબર ખ્રિસ્તિપણી
નહતું. પાતું ૧૬—ધર્મચુસ્ત ઇસાઈ
શરતે ખ્રિસ્તિ ધર્મ અને પુતપરસ્તીમાં દેખા-
ડેલી એકવતા. મન્કુર બાબત પર ધર્મચુસ્ત
ન્યુટને જાહેર કીધેલો અભિપ્રાય. પાતું ૧૭—
ધર્મચુસ્ત પાદરી એરિઅસને માટે મન્કુર
રાજાએ બહાર પાડેલો ટંદેરા. પાદરી નેસ્ટોરિ-
અસને સાચી વાત સચવવા માટે થયેલી સળ.
હાલનો ઇસાઈ ધર્મ ખરા ઇસાઈ ધર્મ અને
પુતપરસ્તીનો મિક્ચર છે.

પાતું ૧૮—તરલીસ પરસ્તી ઇસાઈયો
કયાંથી શીખ્યા. પાદરી એરિઅસનો હેવાલ.
એરિઅસનો અકાદો, ઇસાઈયોના ખંડનમાં
તે વખતે નાટકોમાં ભજવવામાં આવતો વેશ.
પાતું ૧૯—એજ પાદરીના અકીદાના રદમાં
બરાબરી નીસતી કાન્સલ. સભા મન્કુરે સાચા
ખ્રિસ્તીઓ માટે પ્રગટ કીધેલો કુદરનો શત્રુ.
હાલના ઇસાઈ ધર્મ અને હાલની બાયબલની
પોકળતાઓ ખોલીને જાહેર કરનારા ઇસાઈ
પ્રખ્યાત વિદ્વાનોનાં નામ. પાતું ૨૦—
રેવરડો માટે દાડમ હાલ. બાયબલની
પોકળતા માટે એક ઇસાઈ ખુલ્લું લખાણ, રેવ-
રડો માટે મસાલેદાર ખારેક. બાયબલના
બરોસા વગર હોવા વાસ્તે ખીજું ઇસાઈ લખાણ.
ઇસલામી હદીસો બરોસા લાયકની છે તેનાં
કારણો. વહી ચાર તરેહની હોય છે. પાતું ૨૧
હદીસને કુરાન જેવી નાજિલ થયેલી ગણવાના
કારણો. હદીસોને ધીકારનાર માટે એતવણી
હદીસથી. પાતું ૨૨—નખી (સલ.)એ દીન
માટે ફરમાવેલી દરેક વાત ખોટાની વહી છે.
પાતું ૨૩—કુરાને, હદીસ માટે જગ્યા ખાલી
રેહવા દીધી છે હદીસ. તવારીખનું ખ્યાન જે

કુર્માન હદીસ વિરુદ્ધ નહીં હોય તેનાથી દલીલ પકડવી અશક્ય હોવા માટે દલીલ.

પાત્રું ૨૪—ઇસલામી હદીસો કેવી માત-
બર છે તેને માટે ઇસાઇ વિદ્વાનોના લખાણો.
યુરોપે બહેર કીધેલી ઇસલામી દુન્યાની ખોટી
ગણતરી. પાત્રું ૨૫-૨૬—અસમાજીર રિમલ
માટે ખોલાસો તથા ઇસાઇ લખાણ. પાત્રું
૨૭—કુર્માન કાઇનું જીવન ચરિત્ર નથી એ માટે
દલીલો. પાત્રું ૨૮—બાયબલમાં દરેક પેચંબર
માટે જીંડાઇએ લખાયેલી છે, તેના દાખલા,
આ મોપડીમાં હદીસની કષ્ટકષ્ટ માતબર કિતા-
બોથી દલીલો લેવામાં આવી તેનાં નામો. પાત્રું
૨૯—કુર્માનમાં આગલા નખીયો (અલ)ના
મોજિજા બયાન થવાનું કારણ તેઓની સરખા-
મણી કરવા માટે નથી, નખીયો (અલ)માં
દરબજનું ચદીઆતાપણું કંઈ બાબતોમાં છે.
પાત્રું ૩૦—એલવી અબદુલ્લાહ બુખારી સા-
હેબની સરખામણી માટે તકરીર. સરખામણી
માટે એક અલ્લી દાખલો. પાત્રું ૩૧—રેવરંડો
સરખામણી શા માટે કરે છે. દરેક નખીને કંઈ
બાબતને અનુસરતા મોજિજા અપાયા. પાત્રું
૩૨—કુર્માનની બાપા મોજિજાફી શા માટે
ગણાય છે. જનાય નખી (સલ)ને દરેક નખીને
પ્રખ્યાત મોજિજો આપવામાં આવ્યો તેનું
કારણ. મોજિજાની સરખામણી કરવામાં રેવરં-
ડોને ઇમાની નુકસાન, પાત્રું ૩૩—મસીહ
(અલ)નો જન્મ ચત્કાર માટે નહોતો, પણ
ખોદાની કુદરત હતી. મજકુર કુદરત દુન્યામાં
આર રીતે બહેર કરવામાં આવી. મસીહ (અલ)-
ના જેવા ંજિઆ ખંડમાં થયેલા જન્મો.
પાત્રું ૩૪—યુરોપ ખંડમાં થયેલા જન્મો. પાત્રું
૩૫—આફ્રિકા ખંડમાં થયેલા જન્મો. અમેરિકા
ખંડમાં થયેલા જન્મો.

પાત્રું ૩૬—અર્થ (રદી)ના ખોટાઇનાં
કારણો. પાત્રું ૩૭—કુર્માનમાં આપનું નામ
આપવાનું કારણ મસીહ હોવાનો દાવો કરના-

રાઓની ગણતરી. બાયબલમાં નખી સાહેબ (સલ)
ની ૧૧ સીદો. પા. ૩૮ “સબોધક”ની ચતુષ્કલ્પ
નખી (સલ) છે, ગણ મહાવિદ્વાન ઇસાઇ પડિ-
તોનું માનવું. મજકુર ૧૬રાઓના ખોલાસો. પાત્રું
૩૯—કુર્માન હદીસમાં અસલી બાયબલ માટે
કેવું ઉત્તમ લખાણ છે તે માટે રેવરંડોનું લખાણ
હતાં રેવરંડોની કૃતધનતા જેના બદલામાં મુસલ-
માનોની તેઓ સાથે વતપૃષ્ઠ. પાત્રું ૪૦—ઇ-
જીવમાં નખી (સલ)ને શાહબદા કેહવું. આપ
(સલ)ની મા સાહેબાનું નામ કુર્માનમાં
નહીં લેવાનું કારણ. નખી સાહેબ (સલ)નાં
માખાપ ઇમાનવાળાં હતાં એની સામેતી.
પાત્રું ૪૨—ઇસાઇઓમાં ધર્મને માટે જીવું
ખોલવું પુનઃ ક્યારથી ગણાય છે. પોતે સેંટ
પાલની જીવું ખોલવાની પરવાનગી. પાત્રું ૪૩
નખી સાહેબ (સલ) ની પેદાયશ વખત બહેર
થયેલા ચત્કારો. પાત્રું ૪૪—આપ (સલ)
ની મા સાહેબા (રદી) ને આપ (સલ) ની
પેદાયશ માટે ક્રિસ્તાઓએ આપેલી શાંતિ
અને ખુશખબર. જન્મ વખતે બહેર થયેલી
ચત્કારિક ખીજ નિશાનીઓ. પાત્રું ૪૭—
આપે (સલ) બાલ્યાવસ્થામાં કીધેલી વાતો. આપ
(સલ) નું પારણું, ક્રિસ્તાઓ હલાવતા. રાંઝે
મીસાકમાં સધળા નખીયો (અલ)થી નખી
(સલ) પર ઇમાન લાવવા તથા તેઓની મદદ
કરવા લીધેલા કેલકાર. પાત્રું ૪૮—આપ
(સલ) ને આવનું અવાકમાંજ નોખુવત
અપાઇ. પાત્રું ૪૯—પોતાની વાત સાબિત
કરવાને રેવરંડો હદીસ અને તવારીખને માતબર
ગણે છે જેને હંપર બરાસા વચરના પોતે લખી
ગયા તેના ખુલ્લો દાખલો. પાત્રું ૫૦—હિજ-
રતનું બયાન. “હલાઇટ” શબ્દના ખરા અર્થ
પાત્રું ૫૧—આપ (સલ) લોકોની ખીકથી
મદીના શરાય ગયા નહતા, આપ (સલ) તો
રક્ષણ અર્થે ક્રિસ્તાઓનું હમેશ કાજર રહેવું
તેની દલીલો. ઇજી ક્રિસ્ત (અલ) ને આમલ
પર સંખાળી રાખવાનું કારણ.

પાતું ૫૨—આકાશ પર મસીહ (અલ)-
નું શરીર સલામત રહે તેને માટે અકલી
હલીલ. આકાશ પર તેઓ શું ખાપ પીએ છે.
મેઆરાજનું બચાન. મસીહ (અલ)ની આકાશી
હિજરત અને મેરાજ શરીરની તુલના. લડાઇ-
યોમાં ક્રિસ્તાઓની મદદપર રેવરડોનો
સવાલ, તેનો રફ ઇજલાથી. પાતું ૫૩—હિજ-
રત વખતે આપ (સલ) મદીનાને બદલે આ-
કાશી પર શા માટે ઉઠાવી લેવામાં નહો
આવ્યા તેનો જવાબ. હિજરત કરવી જોદાના
હુકમથી હતી. દુશમનોની નજરે નહો પડવાનો
મોજિજો. સૌરની ચુકામાં નજરે નહો પડવાનો
મોજિજો. પાતું ૫૪—હિજરત દરમ્યાન આપ
(સલ) ને જરાએ ચિંતા કે બીક હતી નહો.
દરબે આપની મદદ માટે ક્રિસ્તાઓનો તુચ્છ
કુઆનથી. કરોળિયાની ભલ અને નજરે નહો
પડવા માટે તેમજ ક્રિસ્તાઓની હાજરી માટે
ખુલ્લી હદીસ. પાતું ૫૫—ચુકામાં જનતી ને-
હેર. જમીન ફાટી આપ (સલ)ના દુશમનનું
તેમાં પકડાઇ જવું, મોજિજો. નખીયો (અલ)-
ને ઉખતતની ઈજને બીધે હિજરત કરવાનો
હોદ્દમ શા માટે આપવામાં આવે છે. પાતું
૫૬—મસીહના આવવાથી જગ્યા વેરે ઉઠાવી
લેવાનું કારણ. મદીનએ મોનવરામાં આપની
પધરામણીને દહાડે જાહેર થયલા મોજિજાઓ.

પાતું ૫૭—કયા કયા નખીયો (અલ)
આકાશી પર જીવતા ઉઠાવી લેવામાં આવ્યા.
પાતું ૫૮—તેઓ સાથે મસીહ (અલ) ના
આકાશી પર જવાની તુલના. ઇજલામાં આકાશ-
પર ઉઠાવતી વખતે મસીહ (અલ) ને કરવામાં
આવેલા અપમાનો. જે વખતે જોદાપાકની
જરાપણ મદદ તેઓ માટે આવી નહો, પાતું
૫૯—મસીહ (અલ) આજીજીથી મંગેલી
મદદ. નાકેમેદી બરેલા તે વખતના તેઓના
અપેદો. રેશનલિસ્ટો અને દેહશિયાઓનો એ માટે
સવાલ. એથી ઉલટું કુઆનથી તેઓને મળ-
નારી શક્તિ. મસીહ (અલ)નું માન કુઆનિજ

બળબળું. પાતું ૬૦—યોતે મસીહ (અલ)ની
એ માટે પેશીનગોષ્ઠ. ઇજલામાં હજી સુધી
“મેહમદ અને અહમદ” નામે છે. ખ્રિસ્તિ-
ઓનો ખાસ અકીદો કે મસીહ (અલ) ને
જદનંમમાં મોકલેલા માનવું.

પાતું ૬૧—ઇજલાથી મસીહનું માલુસ
ભતિ હોવાની સામેતી. પાતું ૬૨—ઇજલા
મસીહ (અલ) ને આદમપુત્રોમાંથી પણ
કાઢી નાંખવાની કીધેલી મેઅદખીયો. પાતું
૬૩—આકાશી પર જીવ તરસ કંઈ ચીજોથી
મટે છે. મસીહ (અલ) ને જેમનો ઈશ્ત નહોતો.
તેઓ બૂખ્યા થતા હતા. ખ્રિસ્તિઓના મસીહ
(અલ)ના માલુસ ભતિ હોવા માટે એકમ
મત પા. ૬૪મસીહ (અલ)માં નહિ જોદાઇતાકાત
હતી નહી જોદાઇ ચુલો હતા, કુઆનથી
હલીલ. મોઅજિજાઓ જાહેર કરનાર જોદાજ
હોય છે એ માટે સુનત જમાતનો અકીદો.
બાપમલમાં કયા કયા નખીયે ચુંડલ જીવડેલાં
છે, પાતું ૬૫—ખ્રિસ્તિઓને માનવા પડેલા
પંચદેવ. પાતું ૬૬—નખી (સલ) એ જીવડેલાં
મડાં. પાતું ૬૭—પકવાનનું જોલણું, કાંકરી
ઓની તલમીક, દિવાલ, ઉમદા અને બાર-
જીની આમીન, ઝાડો અને પરતોની સલામ,
ખજુરીના ચુકા મડનું રડનું. પાતું ૬૮—જન
કુર મડમાં ૯ તરફથી સજીવન થવાની સામેતી.
ઇમામ શાફેઇ (રદી)નો એ માટે કોલ રેવર-
ડોનો એ માટે સવાલ જેના અભયજ જવાબો.

પાતું ૬૯—કુઆનમાં મસીહ (અલ)ને
પેદા કરવાની સિદ્દ અપામલી હોવાનું જમાન
તેનો જવાબ. બીજા નખીયોએ શું શું પેદા
કીધું એ બાબત મસીહ (અલ)ના મોજિ-
જાની તેઓ સાથે તુલના. પાતું ૭૦—નખી
(સલ)એ પેદા કીધેલી વસ્તુઓના મોજિજા.
પરિદાના મસીહી મોજિજા પર કાદિયાની
શંકનો જવાબ રેવરડોએ કીધો નથી. પાતું
૭૧—મોજિજા દેખાડવાની સત્તા એક પણ
નખીને દેવામાં આવી નથી. કુઆનથીજ જવાબ

દેવાને મુસલમાનો શા માટે બોધાયલા નથી. નખી (સલ)ના, આધળાઓ વાસ્તે મોજિજા, પાતું ૭૨—દોહીને માટે મોજિજા. નખી (સલ) અને ઇન્જીલી મસીહની ઓરતોને અટકાવામાં પુલના દરજ્જા પર કરવાનો મોજિજો. પાતું ૭૩—ઈસ્મે એમ એટલે શું. નખી (સલ)ની પેશીનગોષ્ઠો માટે સ્વાયલી ક્રિતાઓમાં નામ આપ (સલ)ની પેશીનગોષ્ઠોને દેહરિયાઓને અથુ મોજિજા માનવા પડશે. પાતું ૭૪—દિલમાં કહેલી વાત જાહેર કરવાના, ઘરમાં કહેલી વાત અને કામ. જાહેર કરવાના મોજિજાઓ. પાતું ૭૫—પાપખલ તે નખીયોના ગુનાહ સંગ્રહ. નખીયો (અલ) ની ઇસમત એટલે એગુનાહ હોવાની પૂરી યહસ.

પાતું ૭૬—કુઆનથી નખી (સલ)ની ઇસમતની સામેતી દરેક દીની વાતમાં પાતું ૭૭—ગુનાહોની માફી માંગવાની ખરી તકસીર પાતું ૭૮—“દાલન કે કાલન” શબ્દની ખરી તકસીર. પાતું ૭૯—એ તરેહના જુદા જુદા ફરજિયાતો માટે એકજ શબ્દના જુદા જુદા અર્થો લેવાજ નોંધ્યો, એક રેવરંડનો હુકમ. પાતું ૮૦—કુઆનમાં મસીહ (અલ) નો ઇસ્તિગ્દાર. પાપખલમાં તેઓના ઇસ્તિગ્દાર તેથી નખીયો કદિ એગુનાહ સામેત થઈ શકતાજ નથી

પાતું ૮૧—સામાન્ય ખ્રિસ્તિઓની પેંડ પોતાના ગુનાહો માટે ઇન્જીલી મસીહ લીધેલો ખાતિરમાં પાતું ૮૨—“વજહન” શબ્દના ખરા અર્થ. આકાશમાં કેટલા નખી જીવતા છે. ઇન્જીલી મસીહનું કબરમાં દટાવવું. પાતું ૮૩—“ખાકમાં મળી જવાના” ખરા અર્થ નખીયો (અલ)ની હયાતીની યહસ. તેઓની હયાતીની કેટલીક તવારીખી સામેતી. એ ખ્રિસ્તિઓનું નખી (સલ)ને કબરે શરીરમાંથી કાઢી

જવાની ઐશિશ. ખ્રિસ્તિઓનું મનનું કે નખીયો કબરમાં હયાત છે. પાતું ૮૪—હરત (સલ)નો એક ગૌરની સાથે હરત મેલાપ. મસીહ (અલ) ની સલામતો જવાપ આપ (સલ) કબરે શરીરમાંથી દેશે.

પાતું ૮૫—મસીહ (અલ) કયાં દટાયે ઇન્જીલમાં મસીહ (અલ)નું ફરીથી આ દુન્યામાં આવવાની સામેતી. પાતું ૮૬—જુદા જનાવટી મસીહ ઘણા થવાની ઇન્જીલમાં ચેતવણી. ઇન્જીલમાં મસીહ માટે “માણસનો દોષરો” એ શબ્દો. મસીહ (અલ) કબરે આવશે તેની ખબર કોઈને નથી, ઇન્જીલમાં એક દેખીતી ભૂલ. પાતું ૮૭—કબરમાં દટાયલા કરતા આકાશ પર કે જમીન પર રહેનારનો દરજ્જોને ચિહ્નો છે એની યહસ. પાતું ૮૮ રેવરંડજીના લખાણથી સઘળા ખ્રિસ્તિઓ ગેદમાન સામેત થયા. પાતું ૮૯—મસીહ (અલ) આકાશ પરથી જમીન પર શા માટે પાછા આવશે, પાતું ૯૦—મસીહ (અલ) ને એ મરત્યો શા માટે આપવામાં આવશે, પાતું ૯૧—મસીહ (અલ)નાજ વખતમાં નખી (સલ) શા માટે જાહેર નહી થયા. મસીહ (અલ) ને મુશીયતમાં છોડી પોતે શિષ્યો ન્હાસી ગયાલા. પાતું ૯૨—મસીહ (અલ) આકાશ પરથી ઉતરી મોહમદી દીન પર ચાલશે, નવી શરીઅત લાવવાની કદનાનું ખોટાઈ. પાતું ૯૩—આખી દુન્યાના ધર્મો એક જગત સુરની રાહ જુએ છે એની અતેક ધર્મોથી સામેતી. પોતે ખ્રિસ્ત (અલ)ના ફરીથી આવવાની ખ્રિસ્તિઓ રાહ જુએ છે એની દલીલ. પાતું ૯૪—હરત ઇસા (અલ) ના ફરી આવ્યા પછી દુન્યાના ધર્મો કેવી રીતે એકજ થઈ જશે.

પાતું ૬૭—રેવરંડુ યોતે માની લેવું કે ક્રિસ્ત (સહ) બેશક રસહ છે, મોઅબિઓ. હાલની બાયબલ પર વિશ્વાસ લાવવાથી મુસલમાનેને ચનારી નુકસાનીઓ. બાયબલ, ઇસુ ખ્રિસ્તને માટે કેવો અકીદા શીખવે છે. પાતું ૬૮—પાણી દારૂ બની જવાનો ઇન્ટિલી મોઅબિઓ ઇસુ માટે બાયબલમાં આવેલા કેટલાક પુસ્તકો મોટા ચુનાહો. પાતું ૬૯—સંઘના નખી-યો માટે ઇસુએ ઉચારેલા અપશબ્દો. ખોદાપાક માટે શીખવેલો ખોટો અકીદો. પાતું ૧૦૦—“મિર રહેના” શબ્દનો ખોલાસો, કુર્આની આયતના પાઠરીએ કીધેલા ખોટા અર્થ. ટાઇટલ પેનના ખીબ પાના પર “ઉલ્લિખતેમસીહ”ને ૨૬ કરનારા શેઅરો. આ ચોપડીના કયા પાનાઓમાં મળકેર ઉલ્લિખત કે ખોદાઇપણનો ૨૬ આવી ગય છે.

પાછળના પના ૧૩ થી પાના ૧૯ સુધીમાં “ધી કૉનફલિક્ટ” નું નેટલું લખાય છે તે અસલ અંગ્રેજી લખાય પણ અહીં પ્રગટ કરવું ચોખ્ખું ધારં છું કે વાંચકોનાં કોઇ સહેજને અસલ લખાય નેવાની દૃષ્ટા હોય તેઓની દૃષ્ટા પૂરી થાય. તેમજ જે સહેજને કોઇ ૨૬ કરવાની જરૂર આવી પડે તેએને જોઇતી કોઇ દલીલ એમાં મળી આવે. એટલું યાદ રાખવું કે મળકેર તજ્જુમો શબ્દાનુસાર નથી પણ મહાવરને અનુસરી કોઇ કોઇ ઠેકાણે તદ્દસીલી તજ્જુમો મે કીધો છે.

It had now become evident that the Christians constituted a powerful party in the state, animated with incignation at the atrocities they had suffered and determined to endure them no longer. After the abdication of Diocletian (A. D. 305), Constantine, one of the competitors for

the purple, perceiving the advantages that would accrue to him from such a policy, put himself forth as the head of the Christian party. This gave him, in every part of the empire, men and women ready to encounter fire and sword in his behalf: it gave him unwavering adherents in every legion of the armies. In a decisive battle, near the Milvian bridge, victory crowned his schemes. The death of Maximian and subsequently that of Licinius removed all obstacles. He ascended the throne of the Cæsars the first Christian emperor.

Place, profit, power these were in view of whoever now joined the conquering sect. Crowds of worldly persons, who cared nothing about its religious ideas, became its warmest supporters. Pagans at heart, their influence was soon manifested in the paganization of Christianity that forthwith ensued. The emperor, no better than they, did nothing to check thier proceedings. But he did not personally conform to the ceremonial requirements of the Church until the close of his evil life. A.D. 337. (પાતું ૧૩-૧૪.)

That we may clearly appreciate modifications now impressed

on Christianity the modifications which eventually brought it in conflict with science—we must have, as a means of comparison a statement of what it was in its purer days. Such, fortunately, we find in the "Apology or Defense of the Christians against the Accusations of the Gentiles," written by Tertullian, at Rome, during the persecution of Severus.

From Tertullian's able work we see what Christianity was while it was suffering persecution and struggling for existence. We have now to see what it became when in possession of imperial power. Great is the difference between Christianity under Severus and Christianity after Constantine. Many of the doctrines which at the latter period were preeminent, in the former were unknown. (¶ 18.)

Two causes led to the amalgamation of Christianity with paganism; 1. The political necessities of the new dynasty; 2. The policy adopted by the new religion to insure its spread. (¶ 19.)

1. Though the Christian party had proved itself sufficiently strong to give a master to the empire, it was never sufficiently strong to destroy its antagonist, paganism. The issue of the stru-

ggle between them was an amalgamation of the principles of both. In this, Christianity differed from Mohammedanism, which absolutely annihilated its antagonist, and spread its own doctrines without adulteration. (¶ 19.)

Feeling that there must be concessions to the defeated pagan party, in accordance with its ideas, he looked with favor on the idolatrous movements of his court. In fact, the leaders of these movements were persons of his own family.

2. To the emperor—a mere worldling—a man without any religious convictions, doubtless it appeared best for himself, best for the empire, and best for the contending parties, Christian and pagan, to promote their union or amalgamation as much as possible. Even sincere Christians do not seem to have been averse to this; (¶ 19-20.)

This attempt to conciliate worldly converts, by adopting their ideas and practices, did not pass without remonstrance from those whose intelligence discerned the motive. "You have," says Faustus to Augustine, "substituted your agapæ for the sacrifices of the pagans: for their idols your martyrs; whom you

serve with the very same honors. You appease the shades of the dead with wine and feasts; you celebrate the solemn festivities of the Gentiles, their calends, and their solstices; and, as to their manners, those who have retained without any alteration. Nothing distinguishes you from the pagans, except that you hold your assemblies apart from them." Pagan observances were everywhere introduced. At weddings it was the custom to sing hymns to Venus. (vi. 15)

We may read with advantage the remarks made by Bishop Newton on this paganization of Christianity. He asks: "Is not the worship of saints and angels now in all respects the same that the worship of demons was in former times? The name only is different the thing is identically the same, ... the deified men of the Christians are substituted for the deified men of the heathens. The promoters of this worship were sensible that it was the same, and that the one succeeded to the other; and, as the worship is the same, so likewise it is performed with the same ceremonies. (vi. 16)

Thus far Bishop Newton; but to return to the times of

Constantine: though these concessions to old and popular ideas were permitted and even encouraged, the dominant religious party never for a moment hesitated to enforce its decisions by the aid of the civil power—an aid which was freely given. Constantine thus carried into effect the acts of the Council of Nicea. In the affair of Arius, he even ordered that whoever should find a book of that heretic, and not burn it, should be put to death. In like manner Nestorius was by Theodosius the younger, banished to an Egyptian oasis.

The reign of Constantine marks the epoch of the transformation of Christianity from a religion into a political system; and though, in one sense, that system was degraded into an idolatry, in another it had risen into a development of the old Greek mythology. The maxim holds good in the social as well as in the mechanical world, that, when two bodies strike, the form of both is changed. Paganism was modified by Christianity by Paganism. (vi. 17)

In the Trinitarian controversy, which first broke out in Egypt, the land of Trinity

the chief point in discussion was to define the position of "the Son." There lived in Alexandria a presbyter of the name of Arius a disappointed candidate for the office of bishop. He took the ground that there was a time when, from the very nature of sonship, the Son did not exist, and a time at which he commenced to be, asserting that as a necessary condition of the filial relation that a father must be older than his son. But this assertion evidently denied the coeternity of the three persons of the Trinity: it suggested a subordination or inequality among them, and indeed implied a time when the Trinity did not exist. Hereupon the Bishop, who had been the successful competitor against Arius, displayed his rhetorical powers in public debates on the question, and, the strife spreading, the Jews and pagans, who formed a very large portion of the population of Alexandria, amused themselves with theatrical representations of the contest on the stage—the point of their burlesques being the equality of age of the Father and the Son.

Such was the violence the controversy at length assumed,

that the matter had to be referred to the emperor. At first he looked upon the dispute altogether frivolous, and perhaps in truth inclined to the assertion of Arius, that in the very nature of the thing a father must be older than his son. So great, however, was the pressure laid upon him, that he was eventually compelled to summon the Council of Nicea, which, to dispose of the conflict, set forth a formulary or creed, and attached to it this anathema: "The Holy Catholic and Apostolic Church anathematizes those who say that there was a time when the Son of God was not, and that, before he was begotten, he was not, and that he was made out of nothing, or out of another substance or essence, and is created, or changeable, or alterable." Constantine at once enforced the decision of the council by the civil power. (453 12)

જાહેર ખબર.

કુરઆને શરીફ—અરબી તેની સાથે ગુજરાતી અક્ષરમાં કુરઆન એટલે માત્ર ગુજરાતી જાણીતાર પણ લિલાવત કરી શકે અને તેની સાથે ગુજરાતીમાં તરજુમો. કી. રા. ૨૦ વીથ

મેહરશી ઝેવર હુદ્—છોકરીઓ તથા ઝોરતો માટે ખાસ આ કિતાબ લખાઈ છે. એમાં અકીક, રોઝા, ઝકાત, વીગેરે સરવે દીની મસઅલા પુલાસાથી સમાયલા છે. એ ઉપાંત જોઈતીને લગતી ખીમારોઓ તથા દવાઓની ખાખત ગુજર્ણ સમાયલી છે. તથા ઘર સંસારી તથા હુન્દો પણ સમાયલા છે કીતાબના ૧૦) ભાગ છે. દરેક ભાગની કી. આ. પાા આખા પુસ્તકની કીમત રૂ. ૩૦૦

મેહરશી ગોહર હુદ્—એમાં મરદોના લગતા મસઅલા દીની તથા દવાઓ પણ ગુજર્ણ છે. કીમત આના ૧૨.

મેહરશી ઝેવર—આ કિતાબ દીન ઇસ્લામ શીખવવા મદરસા અને સ્કૂલોમાં લાગવાય કિતાબ છે આ કિતાબના સધળા ભાગો વાંચનાર નાનો સરખો મોલવી થઇ જાય છે, અને દીનના જરૂરી મસલા જાણવાની ખીજ કોઇ કિતાબની જરૂરત રહેતી નથી. એ કિતાબના ગુજરાતીમાં આઠ ભાગ છપાઇ બહાર પડ્યા છે **પહેલા ભાગમાં** સુનત જમાઅતના અકીદા કેટલીક નસીહતો અને વોજુ ગોસલ તમમ્મેમના મસલા ઘણી ઉમદગીથી ખયાન થયા છે કી. આના ૭. **બીજા ભાગમાં** હેજ નિશાસના તથા નમાજના મસલા ઘણા વિસ્તારથી લખ્યા છે. કી. આના ૬. **ત્રીજા ભાગમાં** રોઝા જકાત સદકએ ફિત્ર કુરબાની કસમ કસમનો કફારો વગેરે ઘણા વિષયોના ઘણા મસલા વિસ્તારથી ખયાન થયા છે. કી. આના ૬ **ચોથા ભાગમાં** નિઝહ તયાક, ઇદત નશકો સોધ, બચ્ચા પાલવાના હક્ક, ઘણી ઘણીઆણીમાં બનાવ થવાના કાયદા કુરઆન શરીફ સહી પદવાનાં કાયદા વગેરે ઘણા વિસ્તારથી ખયાન થયા છે. કી. આના ૬ ભાગ પાંચમામાં વેચાણ કિરાયા વકીલ બનાવવું બખશીશ કરવું વગેરે મોઆમલાતના મસલા ઘણી ખુબીની સાથે ખયાન થયા છે કી. આના ૭ ભાગ છઠામાં હાલ જમાનાની કેટલીક રસમોના ખાતલ થવાતું યા તેની ઇસ્લાહ કરવાતું ખયાન થયું છે કે જેને માફક અમલ કરવાથી દીની અંને દુન્યવી હળરો શાયદા છે, મુનસેદ નીજોએ આ હીરસને ઘણો પસંદ કર્યો છે કી. આના ૧૨. ભાગ સાતમામાં ઇસલાહ પાને તહછમે અખલાક પીરી મુરીદી કેખામતતુ વર્ણન જનત જહનમતુ વર્ણન વગેરે વિષયો ઘણી સારી રીતે ખયાન થયા છે, કી. આના ૬. ભાગ આઠમામાં સો નેક ખીમીઓની હિકાયતો અને તેથી નીકળતો સાદ ખુલક મોહમ્મદી દુકમાં હજરત (સલ) નું જીવનચરિત્ર વગેરે વિષયો અખાયખ તરહથી ખયાન થયા છે. કી. આના ૧. કુલ ભાગોની કી. રા. ૩૦. અને મેહરશી ગોહર હુદ્ની કી. આના ૧૦ અને ગુજરાતી મદ્રત.

માલાખુદ મિન્હો—નાખની જગત જાણીતી શરસી કિતાબ મહા વિદ્વાન વલિયે કામેલ જનાય કાજી સન ઉલ્લાહ પાણીપતી (૨૬)ની રચેલાં કે જે ઘણા શકોના ઘણા પ્રેસોમાં ઘણીવાર છપાઇ માત્ર પામી દરેક ઇસ્લામી મદરસાઆમાં ચાલુ છે, તેનો તરજુમો ગુજરાતીમાં છપાયો છે મજ્જુર કીતાબનો તરજુમો હુદ્માં થઇ ઘણે નાનાના થયો છે પણ તે ફક્ત કિતાબનો તરજુમો છે. અને ગુજરાતીમાં કિતાબના તરજુમા સાથે તેની નોટોનો પણ તરજુમો થયો છે કે જેનાં નમાઝ રોઝા, ઝકાત, અક્રએદ વગેરેના સંકટો મસલાઓનો મોટો ખખતો સમાયલા છે. અને એજ કાજીથી શરસી માલાખુદ મિન્હોની સાથે દરેક પ્રેસવાળાએ નોટને છાપી છે. એ તરજુમો ૫૦ રૂપાઈ ઉમદા કાગળ ઉપર છપાઈ બહાર પડ્યો છે. કી. રા. ૨ પોષ્ટ વગર.

વહેપારીઓ માટે સાફ કમીશન આપી આઈરથી ખાલ મોકલવામાં આવશે.

એનેજર—કુતુબખાના આદેકીવ્ય ૬.

મુ. રાંદેર ૭૯૯—મુરત.

“તોહફતુલ હિંદ” નામનું જે કે હિંદુ-સ્તાનમાં હુદ્દા બાપામાં ૧૨ વાર છપાઈ માન પામેલું તેનો તરજુમો હંગેઈ કરાવી ૧૦ રતલી રાખલ ગલેઈ ઉમદા કાગળ ઉપર છપાવ્યો છે. એમાં કર્તાએ માત્ર હિંદુ ધર્મ તથા હસ્તામી ધર્મનો સુકામલો કરી બતાવ્યો છે, પણ બા-પાંતર કરનારે નોટમાં પ્રીતી ધર્મનો તથા આર્થ સમાજવાળાઓનો પણ સુકામલો કરી બતાવ્યો છે, એમાં માત્ર સુકામલો છે એમ નહિ પણ સુસલમાની ધર્મમાં ખુદાને કેમ માનવો તથા હિસ્તાઓને કેમ માનવા? પે-ગમ્મશને કેમ માનવા? કીતઓને કેમ માનવી? ઇત્યાદિ તથા એ પાંચે બીનાએ હરલામ નું વર્ણન છે. દુકાણથી નિકાહ, તલાક, હરામ હલાલ, સક્કાત, પારકા ધર્મવાળાઓને નોતરું કરતું વગેરે તથા પાદરીઓનાં ચોપાનીયામાં ફિલામનાં ચંદ્ર ઉપર ધુળ ફડાવી છે તેનો ઉત્તર આપી તે ધુળ તેઓ પર પાડી છે અને લગભગ બધી શંકાઓનો જવાબ એમાં છે તથા પારસીઓનાં પુસ્તકોથી હજરત મોહમ્મદ સાહેબના બવિખ્યાદપણાની સાબેતી વગેરે છે. કીમત રા. ૩ પો. જુદુ.

“તોહફતુલ હિંદ” ગુજરાતી ઉપલું પુ-સ્તક ગુજરાતીમાં છપાવ્યું હતું પણ લોકોપયોગી થવાથી ખપી ગયું હતું જેથી આજતી બીજી પણ છપાવી બહાર પાડી છે. કી. રા. ૩

“મઝહફુલ હકક” નામનું પુસ્તક કે જે મોહલી રહમતુલ્લાહ મોહાનરે મક્કા સાહેબ નું અનબીયા રમેલું છે તેનો તરજુમો ગુજ-રાતી ભાષામાં કરી એઈ ૧૦ રતલી કાગળ ઉપર આઠ પેજ પ્રજ ૫૦૦ ઉપર છપાવ્યું છે એ આખી જગતના પાદરીઓને અક્તર કર-નારું છે એજ કારણથી અરબી, તુરકી અને ફ્રેન્ચ ભાષામાં ધણીવાર છપાયું છે એમાં એક પ્રસ્તાવના છે અધ્યાય છે પ્રસ્તાવનામાં કેટલીક બધુંવાળેજ બાબતો લખી પાદરી કા-નડાની મીઠાઈક હકના કેટલાક ફરજોનો જવાબ છે, પહેલા અધ્યાયમાં બાબતોનું વર્ણન છે, તથા તેની ભુલોની ખોટારાની સાબેતી છે બીજા અધ્યાયમાં બાબતોનો ફેરફાર થવા

નો સિદ્ધાંત તથા પાદરીઓના ધોડાઓનો છે ત્રીજામાં નાસેખ મનસુખનું વર્ણન ચોથામાં ત્રિદેવનું (તસલીસતુ) ખોટાઈ બ બલથી તથા અઠલી દાખલાઓથી છે. ૨ ત્રિદેવ વિષે તેઓના લખેલા આધારનો. પણ છે. પાંચમામાં કુરઆનનું કલામુલ્લાહ : સિદ્ધ કરી કુરઆન ઉપર તેઓની કીધેલી. કાઓનો ઉત્તર છે. તથા એની સાથે હદીસોએ કેટલોક હાલ તથા તે નવેની શંકાઓનો ઉત્તર પણ છે છઠ્ઠામાં હજરત મોહમ્મદ (સલ) સાહેબ ની પેગમ્બરીની સાબેતી છે. અને તેની વચ્ચે બીજી ધણી બાબતો સમાવધી છે. હજરતની નોખુવત ધણી મારી રીતે તેઓની બાબતલ થા પણ સાબેત કરવામાં આવી છે. કી. રા. ૩-૦-૦ પોટ જુદુ.

બેબલ પરીક્ષા કીમત આના ૨ } આ બંને ચોપડી
જેહાદની હકીકત કી. આના ૨ } એ હજરતલ હ
આકાશ ચાલ રહે પ્રથમી ચાલ કીમત આના ૪
મઝહફુલ હસકામ ગુજરાતી કી. આ. ૧
સાહે નખત હુદ્દા કી. આ. ૦

નસીહતુલ મુસ્લેમીન હુદ્દા કી. આ. ૩
કુરઆન શરીફ મોટા તથા ઉમદા ખતમાં અને તેની નીચે શાહઅબ્દુલ કાદેર (રહ)નો જમ ત બાબેતો તરજુમો ગુજરાતી અક્ષરોમાં છલક આમડાની કી. રા. ૧૦

સાહે નખત ગુજરાતી ભાષામાં
નસીહતુલ મુસ્લેમીન
એલલી બશીરના રીસાલોનો હુક જવાબ
જાઝીલ આમાલ
કાકાની મઝહબનો ખંડન
નારએ અસદુલ્લાહ શીઆહ મઝહબ
નો ખંડન
ગુજહતુલ મનાએક (હજમી મસલા)
પુત સીકન

લી. ૩ મેનજર-કુતુબખાના સાહેકામ
ખા. ૩ મેનજર હસ્તે મુરત.

